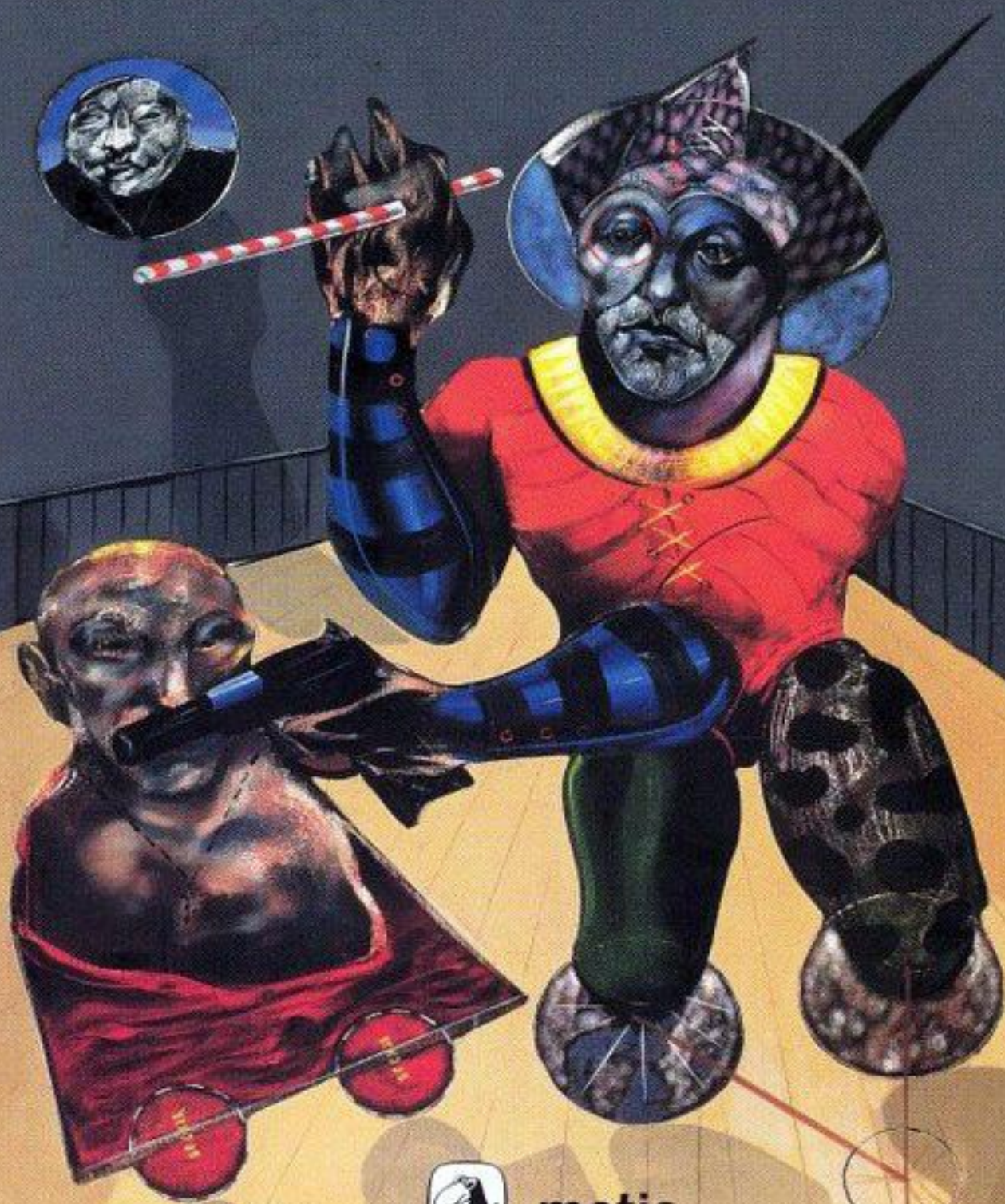

MURAT UYURKULAK

HAR

roman

...

Yalnız Ortadoğu'da el altında satılan bir atlas
Kim demiş on sekiz yaşından küçükler okuyamaz.

ECE AYHAN

BAB 16

TERKİP

*Pınarbaşında oturdum, ahreti seyre durdum...
Bursa ağıdı*

Kardeşimin vefatından önce, parklarda dolanırken çitlediğimiz çekirdek ailemizi muadillerinden ayıran hiçbir özellik yoktu. Bir kalıp teneke peynirine benzerdik, öyle bildik, ak, delik ve peynirin kalıbını aşan sıfatlarla sürünür giderdi cümle ailemiz: Babam, annem, ben, kardeşim erkek... Âlem yaygarasına karşı tek sesli ve kederli bir kuartet...

Vaktiyle püriftihar elçi soyundan sızdığına delalet saydığı iştahlı gövde kılları ağarıp hatları kavis kazandıkça yumuşak beyaz bir yastığa benzeyen, eve yolu düşen tüm pestil tanışlarda bir tür uyku hali hasıl eyleyen emekli memur babamızın en büyük zevki, hane köşelerinde maça kızı kiraat etmektir. Karenin üç ak bunağını, elindeki kara kozları tuhaf hırıltılar eşliğinde masalara çarpa çarpa ifrit etmeye bayılırdı. Bir başka dev zevkinin, market kasalarındaki birbirinden maça kızların esmer uzuvlarına el atmak olduğunu öğrenmemize, bir kangal kurtlu sucuk vesile oldu. Annemi öğürten kurtlarına merakla baka baka markete götürdüğüm kangalı nazikçe aldılar, sucuğu yaşıyla oransız kabarmış babamı öfkeyle verdiler. Halbuki babam, herkesin herkesle halvet olacağı günlerden ürkenler kavmindendi. Annemden yana da külliye vejetaryendi.

Annem besili bir tavuktu. Mutfakta mesai yapa yapa düdüklü tencereye dönmüştü. Gerek sofraya ahalisini helme fasulyeler eşliğinde kendinden geçirmek, gerekse beş para etmez meselelerde yerli yersiz gıdıklamak bakımından bir ömre bedeldi. Lakin evin içinde lastik top gibi oradan oraya çarparken ve tüyleri babam vasıtasıyla tek tek yolunurken, öttürdüğü düdüğü kimseler duymazdı.

Kardeşlerin irisi sıfatıyla ben, ailemizin maddi açıdan dört adet kupkuru ömür pahasına yarım arpa boyu yol gitmezden önceki sefil dönemlerini, ekseriyetle rastlandığı gibi, hayatta başarı kaydetmek istikametinde bir hatıralar toplamına tahvil edememiştim. İftihar, itibar ve para membaı olsun hedefiyle, ziyadesiyle esnafça niyetlerle yetiştirilmeme rağmen, hep daha fazlasını isteyip koparmak üzere yazılması beklenen şahsi tarihimin bir yerinden düşüvermiştim.

O mutlak kayıtsızlığın kucağına oturmama dair bir milat belirleyemiyorum. Üzerinden zehir gibi yoksulluk tüten bir çocuk olarak zengin aile evlatlarının okuduğu bir kolejin müfredatına yalvar sümük alınan burslarla tabi kılınışımın bu kopuşta bir etkisi vardı sanırım. Mevzuma bahis olan mazisi derin, mezhebi geniş, meşrebi latif okul, ihtiraslarımı bilemekten ziyade budarken, ruhumda da beklenenin aksine ılıman bir iklime sebebiyet vermişti. Zira memleket, armalı forma kuşanmamdan bir müddet sonra rulet masasından farksız bir yere dönmüş, kolejler kimseye burs koklatmaz olmuştu. Dolayısıyla geri alınamayan her tür beleş hak, daimi bir aşağılanma, bir taciz sebebi haline gelmişti. Ya gururumu bir ömür iktisaba mani bir yalakalığa yazılacaktım ya da “başlarım istikbalime” deyip dalgama bakacaktım. İkincisini tercih ettim. Dalgalara baka baka gamsız oldum, baykuş oldum. Çizgiroman sayfalarından başlattığım seyahat, muhit birahanesinde devam

etti. Şişe şişe meyler içip biner biner kunduzlar yedim. Bir garip terkip oldum.

Üzerine onca umut boca edilen büyük oğulun ortaokul sıralarından itibaren hayallerine ütülü hekim önlüğünü değil ilahın baltasını yoldaş kılmasının, kendine kolejin kibar gürbüzlerini değil mahallenin it kopuk çirozlarını müttefik seçmesinin ardından, başarı basamaklarını tırmanma vazifesi haliyle küçüğe düştü. Benden bin gün, yirmi kilo ve on santim ufak kardeşim, hem selim tabiatı hem keskin zekâsıyla ailenin muvaffakiyet projesi bakımından biçilmiş kaftandı. Babamın okkalı tarafından sekiz-on şamarını saymazsak, kaftanı kuşanmaya ikna edilmesi pek zor olmadı. İlkokulun ilk gününden itibaren, öğretmenlerinden bilumum hısım akrabaya kadar etraftaki bütün kapıkullarının gözdesi olmayı becerdi. Görende kucağına alıp oyuncak misali kurcalama arzusu uyandıran, benim çopur ızbandutluğuma hiç benzemeyen narin güzelliği de işin içine katılınca, şöhreti mahalle hudutlarını aşan bir munis dâhi namzedi sıfatıyla anılır oldu. Öyle böyle değil, hakikaten pek tatlı, çok şeker, fazla iyi bir veletti. Adeta buralara fırlatılmış bir melekti.

Kuyruğu bu kadarcık hikâyeyle düğümlenebilecek hayat bulursanız, bana da getirin, yaşayayım. O kadarla kalmadı elbet. Planı büyük lakin izanı küçük babam, kolej kapılarında takla atmanın işe yaramadığı bir çağa girildiğini bir türlü idrak edemediğinden, kardeşim tam okul çağına vardığı sırada vahim bir hesap hatası yaparak aileyi senelerdir hazırlığı yapılan o muazzam teşebbüse seferber etti.

Şehre istisnai bir yakınlık arz eden, vaat buyurduğu konfor ile makul fiyatı arasındaki tezat hem şüphe hem iştah kabartan bir toplu konut dairesine, emlakçıyla geçirdiği alkollü bir gecenin sonunda tüm şüphelerini kupa kızı bir Su-lâvla giderip, yüklü bir peşinat eşliğinde ismini yazdırıverdi. Ertesi gün toplu konut meselesinin kardeşimin kolejlere yazılma ihtimalini taksit taksit ve ama topyekûn yok ettiği anlaşılmış, evde pandomimanın hası koptu. Fakat iş işten geçmiş, annemin ocakta fazla bırakılmış düdüklü misali tiz sesler çıkardığı bir ortamda, kardeşimin dümdüz devlet okuluna kaydı yaptırılmıştı. İki-üç yıl sonra da, kardeşimin armalı formasına mal olan o dairenin fare yuvasından farkı olmadığı anlaşılacaktı. Zaten nakliyeye bile fırsat kalmadı, pelte kıvamında bir zelzele, ortada toplu kondu falan bırakmadı.

Ama gelin görün ki, babam da annem de, bizzat işledikleri köklü kabahatleri bir ömür yana yana sinelerinde taşıyacak kadar kavi karakterli insanlar değildi. Bu açıdan bakıldığında, küfür yağdırılabilir sicilimle bulunmaz bir rahatlatma imkânı teşkil ediyordum. Kardeşimle aramdaki belirgin müfredat eşitsizliği, o eğitimsel talihsizlik durumu, benim kötü ünüme ün, kardeşimin civarında örgütlenen efsaneye de ilahi veçheler kazandırmıştı. Ben, sahip olduğu onca müstesna olanağa rağmen ceketinin bir cebine kanyağı, öbür cebine kanyakçıyı tikiştirip orada burada sürten bir hayasız, bir vefasız, bir şuursuz olup çıktım. Kardeşimse önüne dikilen bütün şer manileri bir bir devirip yoluna devam eden bir kahramandı elbet. Babama gelince, düşünen Su-lâvlarla nefret, düzüşen Su-lâvlarla aşk ilişkisi sürmekteydi.

Yani, orta derece ezilmiş ailemizin yarımılığıyla daha da tehlikeli bir muhteva edinen eksik münevverliğinden kaynaklı beklentileri fazla ışıltılı, iki oğuldan büyüğüne biçtiği bayat kıyafetleri fazla şatafatlı ve boldu. Suretimde aile büyüklerinin sağlama yapabilmesini sağlayacak derlitoplu bir kerrat yerine, mührü çoktan vurulmuş bir tasdikname taşıyordum.

Onların gözünde ben, şerre kadem basmıştım.

*

Dediğim gibi, kardeşimin kaybına dek payidar cumhuriyetimize bağlı zavallı ailemizi benzerlerinden ayıran hiçbir çıkıntı yoktu. Ailemizin en küçük ferdi babama göre teröristler öldürdü. Anneme bakılırsa onu öldüren, sokağın köşesinde kivi, muz, çilek salan Xırbo'ydu. Bense kafadengi arkadaşlarla yaş muhabbetlerde iyice zurna olduğumda, kardeşimin bok yoluna gittiğini söyleyecek kadar düşmüş vaziyetteydim. O vakitler, sonradan bir miktarını zımbalayacak olduğum Xırbo soyuyla tanışıklığım iki muz, bir şiş kebaptan ibaretti ve sikimde bile değillerdi.

Ailenin kalan kadrosu, gidenin hatırasını, hayatın sonradan iyiden iyiye meyledecekleri taraflarına doğru çekti. Önceleri memleketin bütün hikâyesini maaş bordrosundan okuyan, kökü dışarıda dinsizlerle dinlilere arada bir küfretmek haricinde suya sabuna katiyen ilışmeyen babam, evin her köşesini kardeşimin irili ufaklı fotoğrafları, ilaveten Ulu Önder'in büstleri ve tabloları ile donatarak işe başladı. Oğlunun zayiinden ülkenin ne kadar kutsal bir toprak parçası olduğu ve o parçanın hatırı sayılır bir parçasının nasıl da elden gidivermenin eşiğine geldiği yönünde dersler çıkaran babam, kendisiyle aynı vaziyetteki acılı ihtiyaçlarla yarı şuurlu vatanperverlik gösterileri sergilemeye girişti.

Nasıl soğutacağını bilemediği kalbindeki evlat yangınıyla, caddeleri öfkeli sarhoşlar gibi bir aşağı bir yukarı arşınlamaya koyuldu. Art arda kalkan asker cenazelerinde, bir müddet sonra sadece oğlunun adını haykırdığı için kolundan tutulup nazikçe çekildiği ıssız köşelerde, milli mücadele nutukları almasıyla tanındı. Xırbolar'ın tantanalı bir operasyonla ücra bir ülkede yakalanıp memleketeye getirilen liderinin idamını talep eden yaşlılar topluluğunun en önüne fırlayıp, gözlerinden alevler, ağzından tükürükler saçarak yaptığı dokunaklı konuşma ülkenin bütün televizyonlarında ibret mahiyetinde yer bulunca, şöhreti milli bir boyut da kazanmış oldu.

Fakat zamanla yatıştı. Ulu Önderin tablolarıyla kardeşimin fotoğraflarını duvarlarına tespil taneleri misali dizdiği odasında, kendisini gazete haberlerini tetkik edip vatan hainlerini, irtica mihraklarını, mestur bölücülerini teşhis faaliyetine adanmış. Kalan kısmını gazetelere upuzun şikâyet mektupları yazarak tamamladığı ömrü boyunca "Xırbo" kelimesini ülkenin canına kastetmiş hainlerin parolası saydı, o kelimeyi ağzına alanlara, uç uca eklediği sigaraların dumanları arasından ana avrat düz gitme refleksi göstermeyi hiç ihmal etmedi.

Annem farklı bir mecraya aktı. Kardeşimin vefatı onun ruhunda siyasi değil, ilahi tesirler bıraktı. Din, ibadet ve muaşeret meselelerinde, ülkenin iç bölgelerinden gelme köy çocuğu babamı sık sık fazla mutaassıp ve kaba saba olmakla tenkit eden, Bolkan diyarlarından göçmüş ailesinin, bir kez olsun doğru düzgün izah edemediği mazisinden kendiliğe, inceliğe ve medeniliğe dair gurur verici ipuçları derleyen annem, günün birinde, "Ben bi kutlu ışık gördüm!" deyip salonun ortasına bordo bir seccade seriverdi ve bir daha da onun üzerinden kalkmadı.

Ömrünce tek satır dua dökülmemiş olduğunu iyi bildiğim dudaklarında, anında daimi bir kıpırtı hasıl oldu. Kendi kavlince mırıldandığı o dualarda ne anlatıyordu bilmiyorum, lakin

ona, namaz kılarken yüzünü kible yerine hep şimale çevirdiğini bir kez olsun söyleyebilseydim, sevaba girer miydim veya ne gerek vardı?

Benim halimse haraptı. Sirtına iri ümitler vurduğu küçük oğlunu hayırsız arkadaşlardan uzak tutmak hususunda ihtisas sahibi olan babamın, onu bizzat evin içinde dolaşan bir kopuğa yaklaştırması düşünülemezdi elbet. Ama onun bu sahada gösterdiği onca gayrete rağmen, kardeşimle ben birbirimize aşkla bağlanmıştık. Babam, oyuna dalıp biraz fazla kıkırdayarak yakınlaştığımızda veya herhangi bir muhabbeti biraz fazla uzattığımızda tepemize dikilir, kardeşimi odasına yollayıverirdi. Kardeşim giderken, bana bakıp güzel gözlerini hınzırca kırpar, ben babamın ensesine doğru ayıp hareketler çekerken gülmemek için kendini zor tutardı. Tabii ki kardeşimin yıldızlı pekiyiler için ferah feza çalışabileceği bir odası vardı, bense salonun bir köşesinde, gece serilip sabah dürülen küf kokulu bir döşekte uyur, sokak lambasının pencereden sızan ışığı altında belagatli hayvanlarla harman olurdum.

Kardeşimi çok severdim ben, herkesten beş kat fazla severdim. İyi kalpli, sessiz sedasız bir çocuktur. Yüzünden hiç eksik etmediği o ince tebessüm eşliğinde mahalle kedilerini beslerken, mahalle ihtiyarlarına ekmek mercimek taşırken, mahalle bebelerine sakız şeker dağıtırken loş duygularla izlerdim onu. Kıskanır mıyım? Arada bir. Gıcık olur muydum? Arada bir. Hayranlık ve gurur duyar mıyım? Daima. Mahalle serserilerinin ona bulaşmasına, onunla taşak geçmesine asla izin vermedim.

Ve ne yalan söylemeli, onunla, beni ziyadesiyle ferahlatan bir ahde bağlandığımızı da düşünmüyor değildim. Ahalinin bütün taltiflerini o almış, benim payıma ise Bat-lantiste gönlümce kürek çekmek düşmüştü. Kardeşim irili ufaklı madalyaları göğsüne yan yana sıralıyordu, bense günün birinde solungaç çıkaracağımdan hemen hemen emindim.

Velhasıl kardeşimin ölümü benim açımdan tam bir felaket oldu. Kalpten sevdiğim kardeşimi kaybetmiş olduğumu daha doğru düzgün idrak edememişken, anne-babamın gözünde hayırsız bir haylazdan lanetli bir mahluk mertebesine terfi ettiğimi gördüm ve fena dağıldım. İşe yaramaz varlığım, kardeşimin onca talihsizliğe rağmen canla başla sürdürdüğü hayat mücadelesini daha da belirginleştiren nahoş bir tezat olmaktan çıkmış, o mücadelenin ebediyete kadar kaybedilmesinin neredeyse sebebi sayılır olmuştu. Ne de olsa kolejden sonra deneme tahtasına çevirdiğim fakültelerin herhangi birini vaktinde bitirip orduya katılmış olsaydım, ülke kanunları gereği kardeşimin askerliği tecil edilecek, parlak istikbaline sağ salım yazılması mümkün hale gelecekti. Ya ne olmuştu? Ben fakülte kantinlerinde, sahil birahanelerinde, okey masalarında günümü gün ederken, o her zamanki gibi vazifelerini dört dörtlük ifa etmiş, mezun olduğu sefil lisenin tarihine geçerek kazandığı şahane bölümü tam zamanında bitirmiş, uzun vazife listesine vatani olanı da dahil etmek hususunda bir an bile tereddüt etmemişti. Yani insanlık tarihinde doğruluğun, dürüstlüğün, efendiliğin hanesine bir mağlubiyet daha yazılırken, sahtekârlık, murdarlık ve kötülük, kazandığı bir zaferi daha aynı tarihe meşum harflerle kazımişti.

Hepsi bir yana, kardeşimin ölümü asıl o mutlak sandığım umursamazlığımı, hayatın hakiki ve sıkıcı haline dair o daimi tecil vaziyetimi kökünden sarsmış, âlemin fani, adem malının manasız, başarının uçucu olduğu yönünde kendi çapımda geliştirdiğim felsefede

hatırı sayılır gedikler açmıştı. O denli deşilmiş olmasaydım, babamın, kardeşimin yatağında karşılamayı tercih ettiği ölümden saatler önce, kanserin sardığı ciğerlerinden sızan cılız nefesler eşliğinde bildirdiği taleplere teslim olur muydum bilmiyorum.

“Okulunu bitir, askere git, evlen... Senden son isteğim, sana vasiyetim na işte budur!” buyurup yüzünü öyle acı bir umutsuzlukla öbür yana çevirdi ki, taştan ve kirden menkul kalbim bir anda un ufak oluverdi. Ruhumdaki çatırtı kulaklarımda küt uğultular halinde yankılanırken, midemden boğazıma doğru, dile ve eyleme dökmenin maça gerektirdiği türden hadım bir öfke yükseliyordu. “Hassiktir lan, ne verdin de ne istiyosun!” deyip fırlamak istedim yanından, yapamadım.

Sıraladığı kelimelerin içerdiği talepler, sürdürdüğüm hayatın ocağına incir ağacı dikecek kuvvetteydi. İhtiyar, yıllarca yılmadan adam etmeye çalışıp dış geçiremediği ve tekmeleme tekmeleme kendi haline bıraktığı oğlunu, giderayak hizaya çekivermişti işte. Çoktan yenildiğimi biliyordum, ama vasiyetin maddelerini zihnimde tek tek tartıp yoklamadan duramadım yine de:

Okulu nasıl bitirecektim? Girdiğim son fakülteye, kayıt gününden sonra neredeyse hiç uğramamış, sırf can sıkıntısından birkaç sınava girmekle ve kendime benzer birkaç arkadaş edinmekle yetinmiştim. İki yıllık matbaacılık yüksekokulu, şehrin dışında, iki zavallı ağacın ortasına inşa edilen iki katlı bir binaya tikiştirilmişti. Derslere devam etmek şöyle dursun, okula iki vasıtayla ulaşmak bile işkenceden farksızdı. İki kuruşluk puanla girilebilen bu salak okulun başarısız insanların zaruri durağı olduğu, hocaların ve talebelerin bıkkın hallerinden, tavsamış hareketlerinden, yüzlerine sıvanmış matlıktan anlaşılıyordu. O matlığa, sulu zırtlak bir espri furyası eşlik ediyor, böylece milletin birbirini salyalı sırtımlarla habire parmaklayıp düzemedikçe sapıttığı bir tür zavallı akademik kerhane ortaya çıkıyordu.

Sınıflara, kantine, uygulama atölyelerine, sürgün yerlerinin her çeşit özeni gereksiz kılan inatçı kiri sinmişti. Dışarıda havanın pırıl pırıl parladığı günlerde bile binanın içindeki kesif kasvet varlığını sürdürür, en parlak renkler dahi çok geçmeden pastelleşir, silikleşirdi. Orayı bitirmek demek, ruhu bitirmek demekti.

Askerlik meselesi ise benim için başlı başına bir kâbustu. Kardeşimin canlı başlayıp ölü bitirdiği bu dehşetli tecrübenin mümkün merteye uzağında kalmak için yapmayacağım şey yoklu. Okullar arasında fırdönmemin en büyük sebebi de bu değil miydi zaten?

Kardeşimin kaybını gerekçe gösterip sağ kalan tek erkek evlat sıfatıyla belki bir yırtma şansı elde edebilirdim. Fakat başvuru dilekçesini babamın imzalaması gerekiyordu. Babamsa bunun bahsini bile açtırmıyor, biricik küçük oğlunun ebediyete maruz kalmasıyla sonuçlanan o kutsal vazifeden, hayırsız büyük oğlunun, hele bir de ölü kardeşinin yüzü suyu hürmetine kurtulabileceği fikrine katlanamıyordu. Askerliğe mecbur ederek bana hangi dersi vereceğini, benden ne tür bir intikam alacağını hesaplıyordu bilmiyorum. Bildiğim tek şey, benim askerlik yapmayı zerre kadar istemediğim, babamınsa bu konuyu adeta namus meselesi haline getirmiş olduğuydu. Ve son acıklı nefeslerinden birini de bu soruna hasredip, orduya malum dilekçeyi vermeyeceği hususunda anneme bin bir yemin ettirerek öldü ve hesabı elime verdi.

Ve yahu evlilik kimdi, ben kimdim? Evliliğe lüzum bırakmayacak kadar engin haz denizlerini kulaçladığım sanılmasın. Yirmili yaşlarımda ortasında hâlâ bakirdim. Bir kadının kanlı canlı çıplaklığına ilk tanıklığım da, şanıma yakışır bir adilik dahilinde vuku bulmuştu. Anlatması zor, ama anlatayım:

Fakültedeki it arkadaşlarımla mahalledeki kopuk arkadaşlarımı tanıştıracaktım bir gece. Kasa kasa biralara, paket paket çerezler eşliğinde, mahallede mesken tuttuğumuz metrukta toplandık. Yedi-sekiz kişi vardık. İyice zurna olduğumuz bir vakit, kopuklardan biri yanında on dört-on beş yaşlarında, yüzü gözü, üstü başı pislik içinde, cılız mı cılız, esmer mi esmer bîr çocukla girdi içeri. Onu tanıyorduk. Gün boyu sokaklarda, çuvalında rengârenk naylon torbalar, yırtık pırtık kâğıtlar taşıyarak gezinen yarım akıllı kızdı bu.

Kızın eline biraz çerez tutuşturduk. O leblebileri fıstıkları, kenarları ince ince seğiren küçük ağzına atıp ezerken, biz yüzlerimizde sapık çarpılmalarla, çıt çıkarmadan izledik onu. Çerezler bitince kızı odalardan birine soktuk ve sabaha kadar bir tekimiz bile o odaya girmemezlik etmedik. Ben bir ara kızın küçük ve sakat olduğuna dair bir şeyler mırıldanacak olduysam da, yaptığımızın bu civardaki bütün mahallelerde her gün tekrarlandığını öğrenince sustum.

Sıram sondaydı. Odaya girdim, kız uyuyordu, insanı ağlatacak kadar sakın çıplaklığını bir kadına yakıştırmaktan çok kötü bir taklide benzettiğimi hatırlıyorum. Bir de yerdeki buruşuk peçeteleri ve yatağın sağ alt köşesindeki koyu ıslaklığı... Yanına uzandım, hiç dokunmadan seyrettim onu, güzelliğinden başım dönerken uyuyakaldım. Neden sonra odadan çıktığımda, leş gibi sordular. “Ohhh,” dedim ben de leş gibi, “çatır çatır...”

Velhasıl babamı toprağa verirken omzumda tabutundan ziyade, birbirinden ağır üç vazife taşıyordum. Fakat onun nihai atağına karşı yine de yapacağımı yaptım sayılır: İlk vazifenin üzerinden hoplayıp ikincisine el attım. Zira peder, beni tercih durumunda bırakan bir mevsimde ölmüştü. Ya gidip okulun ruhsuz koridorlarında çile dolduracaktım ya da üç-dört ay sonraki asker postasına adımları yazdırıp, aradaki süreyi dillere destan bir veda partisine çevirip, dosdoğru kışlaya girecektim. Askerliği hallettikten sonra da mahalleye dönüp temiz bir aile kızıyla evlenecek, er geç dersini ve terbiyesini alıp durulan, sapır sapır ciddiyete ve hidayete eren arkadaşlarımla arada bir çift okeye dönecek, hatta belli mi olur, belki annemin seccadesinin yanına bir tane de ben serecektim.

BAB 15

TETKİK

*Yenişehirin yeşil düzü, anam çıkaramaz güzü...
Burdur ağıdı*

“Bu ülke, ki Netamiye derler adına, ulu bir ejderhanın mide fesadından doğdu. Biz oradaydık, gördük her şeyi. Kıyametin yarım boy küçüğü bir alamet gündü. Yalan elbet, ulu falan değildi ejderha. Kanatlarından irin saçan, pespaye bir yaratıktı aslında. Hastaydı, uçarken kusuyordu sürekli. Şöyle son bir kez titredi, süzülürken ağzını açtı ve macunumsu fokurdak bir sıvıyı, uzun ince kilimler misali, kadim suyun ortasına seriverdi. Ejderha olgun bir armut gibi yere düşerken, macunkilim de hızla katılaştı, kabarcıklarından dağlar vadiler denizler hasıl oldu, bu ülke böyle vücut buldu.

Üzerinden her daim ekşi kokulu dumanlar tütmesi ondandır.

Büyük A'nın âlemleri hizaya getirip tekrar nizama koyduğu günlerdi. Bu kürenin de payına pestil ejderhalar, çürümüş mamutlar, telef dinazorlar düştü. Bilumum mahlûkat dirimden arındı. Sizin yaradılış dediğiniz şey, akla ziyan bir can pazarıydı.

Biz, yani büyük karanlıktan sonra kurulan ilahi mahlûk piramidinin en dibindeki piyade sürüsü, olana da şahittik bitene de. Mesela şu aşağıdaki yarı gebeş tam mafiş Açkıta, sıska mamutların alevli tükürüğünden menkuldü. Berideki dökme kurşun gibi şekilsiz Avkıta, insafsız ve kurnaz beyaz ayıların buzlu terinden mamuldü. Büyük suyun öte yanındaki koca kafalı, yılkavi gövdeli Amkıta, mızrak sırtlı, kan sever ejderhaların küçük abdestinden mirastı. Az ötedeki Devkıta'yı ise, yarısı ineğe yarısı şebeğe benzer dinazorlar, affedersiniz, öylece edip bırakmıştı.

Büyük karanlıktan sonraki ol yaradılışa tanıklığımız bizi muteber kıldı mı? Ne gezer! Göz kamaştıran muazzam âlemlerin bir toz zerreciğine sığışıp yittiği, cümle ateşli destanların keskin bir ünleme kapılıp gittiği demler gördük de, hiçlikten kurtulamadık. Hiçlik kötü değildi elbet, hayatta bıraktı. Lakin başlarını ağır ağır kaldırıp âlemlere korkulu bir huşuyla bakanlara malum olsun ki, göklerin de paryaları vardı.

Alemleri koca bir deftere temize çeken Büyük A'nın, defterin ilk satırına yazdığı ilk kelime, ağır mı ağır bir küfür, zikredilmekten korkulan bir bedduaydı. Meleklerin anlattığına göre Büyük A, “Bundan önceki ilk kelimem dirime övgü oldu da ne oldu? Cümle âlemler başıma geçti. Bu kez ilk kelimem insandır” demiş ve kutlu kalemni kızıl çamura batırıp dediğini yazmıştı. Alemlerin lisanında insan “pislik içinde boğulmak” demekti ki, başkasına “insan ol” diyecek kadar gözü karartan ilahi varlık, bin yıllık dilsizliği göze almış demekti.

İnsan, ismine yakıştı ve pek tuhaf bir mahlûk halinde zuhur etti. Büyük A'nın yegâneliğini vurgulamak gayesiyle Yeryuvar'daki her canlıyı çift oldurma huyu olduğundan, insan da iki cins yaratılmıştı. Bir yanda çüklüler, öbür yanda rahimliler vardı. Çüklülerin dışı, rahimlilerin içi kuvvetli olmuştu. Rahimliler selimdi, usluysa, rahimdi, lakin çüklüler pek fenaydı, onları zapt etmek mümkün değildi.

Nerede bir delik görseler, büyük-küçük, hemcins-zıtcins, nebat-hayvanat demeden,

önlerindeki kamışı sokmaya çalışıyorlardı. Ne kadar vahyedersek edelim, nice hakikatler zerk edersek edelim, onlara çük adabını öğretemedik.

Hakikat gitti mi de kıyamet gelirdi, toprak murdar olan memleketi kusardı, âlemlerin kaidesi buydu. Velhasıl Büyük A. baktı çüklülere izah işlemiyor, hakikat üzerlerinden kayıp gidiyor, ilk insan postasını coşkun sulara boğdu. Olan güzelim rahimlere, eriklere ve tilkilere oldu.

Seçilmiş mahlûkatın çift çift gemiye bindirildiği o ıslak afet sırasında biz hiçlikle hayatta kalıp vücutsuz ve de manasız yaşadık bir süre. Geminin Strandağ’a oturduğu gün, biz de yüksek bir kata çağrıldık. Etrafını saran yeşil sisten, buranın bir mühim işler katı olduğunu anladık. Masa şişmanı memur bir melek, önümüze suyla hava koydu ve birini seçmemizi istedi. Seçenekler arasında katı bir şey bulunmaması hiç hayra alamet değildi. Bilirdik ki, katıya yakın olan güvende olurdu. Lügat-ı âlemde, “taşa oturan şapa oturmaz” şeklinde bir deyim bile vardı. Bize bitap bakan meleğe, “Taş yok mu taş?” diye sorup, “Merak etmeyin, katının ömrü kısadır, buharlaşır,” yanıtını aldıktan sonra, çaresiz, elimizi havaya buladık.

O günden sonra bizim vazifemiz, milim milim edep adap öğrenme istidadı gösteren ikinci posta çüklülerden seçilmiş elçi adaylarını takip etmek, onların ahvalini rapor etmek ve Yeryuvar’ın bize bırakılan yarısını tetkik etmek oldu. Havadar seyahatler eşliğinde insanın acemi macerasına şahitlik yapıp sayısız hikâye topladık. Lakin biriktirdiğimiz onca hikâyeyi Büyük A’dan başkasına anlatamadık. Dilimiz bağlanmıştı zira, ilahi piramidin tüm mahlûklarına bahşedilen hikâye anlatma kabiliyeti esirgenmişti bizden. Hacmimize mahkûmduk. O yüzden cisme varıp insanların arasına karışamadık. Asırlar süren meşakkatli seyahatlerde, edebi bir suskunluğun, bir yarı görünmezliğin esirleri olarak, kesif bir bulut kafilesi halinde semalarda dolaştık durduk. Tek bir harfe giydirilen o alengirli şapka marifetiyle makul ve meşru kılınan insani günahları kuşbakışı seyredip kahrolduk.

Çeşit çeşit kavimlere salınan türlü türlü fani elçi adayları, o kavimlere çok geçmeden aslı astarı sökülecek kelimalar zerk etmeye hazırlanırken, biz kasık çatlatıp gülüyor, gırtlak patlatıp ağlıyorduk. Sonra gözlerimizdeki yaşları silip, o faninin raporunu Büyük A’nın katına yetiştiriyorduk.

İnsanın kelimeleri örse yatırıp hakikati yamultma becerisine hayran olmamak elde değildi. İskelet yığınlarının üzerinde hayatı, buzdan soğuk zincirlerin üzerinde hürriyeti en hararetli cümlelerle kutsayan ülkeler kurabiliyorlardı mesela. Açlıktan nefesleri kokarken kurt sütü içtiklerine, mecalsiz kollarını kıpırdatamazlarken demir dağlar deldiklerine, miskin miskin oturup geviş getirirlerken dörtnala bozkırlar geçtiklerine inanabiliyorlardı, zira bizdeki gerçek hikâyelerden bihaberlerdi.

Biz ne kadar avaz avaz anlatsak da, sözlerimiz duyulmaz, insani menzile erişmezdi. Halbuki körlere ışık, dilsizlere kelime, sağırlara ses, aksaklara denge, yani cümle bahtsızlara baht biçebilecek nice hikâyelerimiz vardı, bizde kaldı.

Bağlanan sadece dilimiz değildi üstelik, biz de birbirimize bağlanmış, adeta yapııştırılmıştık. Çok, lakin tektik. Yalnız, lakin kalabalıktık. Nereden ve ne sebepten üzerimize sıvandığını anlayamadığımız bu lanetli yekparelikten, bu şer kaderden yakınmaya da hakkımız yoktu. Cürmü meçhul köleler, ilahi nizamın hadımları, gökler âleminin paryalarıydık. Milyon asır var ki biz, yani gökle yer arasında boyun eğdirilmiş bulutlar, bu

azap üzre yaşadık.

*

Kasveti garanti bir devriyede ydik yine. İki tarafındaki suların birbirine karışmadığı boğazdan kalktık, başladık Beyazsu’yun aşağı kıyılarından süzölmeye, Yeryuvar’ın bu yanı bizim çöplüğümüzdü. Doğu derlerdi buraya, nereye göre doğuysa artık... Yoksul ve esmer insanların arada sırada ölmeyi, acayip bir ağırlıkla ilerleyen vaktin bin bir belaya hamil olduğı, çorak topraklardı.

Biz sıkılırdık bu devriyelerde. Zira devriye demek, ağır ve kahr Doğı’ya bir uçtan bir uca tanıklık etmek demektir. Halbuki Batı’da vazifeli yarımız öyle miydi? Onlar için her devriye yeşil ve nemli bir tecrübe, adeta ayrı birer hediye ydi.

Doğı’yu kaplayan uçsuz ufuksuz boşluk, kanlı bir harb-i dahilin büküm sürdüğü Cürmiye Ülkesinde kırmızı benekler halinde yer yer kesiliyordu. Feramiye ülkesinin benzer bir harbin eşiğinde ve harabın beşiğinde olduğı, kulağıımıza çalınan yakasız küfürlerden, karanlık odalara doluşmuş buruş karış suratlı mümin biraderlerin harareti münakaşalarından belliydi.

Beyazsu’yu, Feramiye’nin şeftali çekirdeğine benzeyen ucunda tamama erdirip kuzeye saptık. Misafiye ahalisinin, Sahibiye ahalisini katır kutur kestiğı, Sahibiyeliler’in de kendilerini çatır çutur patlattığı, tüten dumandan gözün yüzü seçmediğı kavun içi kadar toprakları tez geçtik. Hepsi aynı soyun bozu olan Abdurlar’ın, Esdurlar’ın, Saddurlar’ın topraklarına göz gezdirip az biraz açıktan alarak Şairiye ellerini tetkik ettik. Derdi tasası kapışması zinhar noksan olmayan bu kadim ülkede, uzun sakallılar kısa sakallıları tepeliyordu her zamanki gibi. Asırlardır zimmetlerine müstakil bir ülke geçiremeyen Xirbolar’ın dört bucaktaki dört diyarını da şöyle bir dolandıktan sonra, bize hudut tayin edilen boynuzlu boğaza doğru ilerlemeye koyulmuştuk ki, biz diyelim bir, siz deyin bin asırdır işitmediğimiz, artık neredeyse unuttuğumuz o sesi duyduk:

“Vukuat var mı lan düdükler?”

Bu ses, âlemler arası mesaj getirip götüren ulak melekler teşkilatının Yeryuvar sorumlusu Tefail’e aitti. Tepemizde dikilmiş, sır sır kırılarak kalın kahverengi bir kamıştan hoş kokulu dumanlar çekiyordu. Normalde melekler, pamuk gibi apak tenleriyle etrafa göz alıcı ışıklar saçarlardı. Tefail’in ise teni kararmış, iyice küçölen gözlerinin altı mora kesmiş, ol cismi otuz mumluk bir ampulden fazla fer saçamaz olmuştı. Zira haddinden fazla vücuda gelip mest eden toz tacirleriyle yarenlik ettiğı dedikoduları biz zavallıların kulağına bile uğramıştı. Ve zira Büyük A, pıtrak misali biten ne idüğü meçhul alemleri derdest edeceğim diye buraları iyice boşlamış, meydan Tefail gibi nuru bozuklara kalmıştı.

“Ne var” nevinden göz ucuyla süzdük Tefail’i. Bir anlık bakış deyip de geçmemeli, meleklerle bakmak kolay değildi. Her kim onlara uzun uzun bakar, ağır bağır ölürdü. Aman diyelim, son bakışta yas olurdu.

“Hele yaklaşın bitkuruları,” diye seslendi bize doğru.

Tefail, aynı parlak kumaştan biçilmemize rağmen, kendisinden yüz gömlek aşağı saydığı bize, affedersiniz, it gibi davranmayı marifet sayardı. Meleklerle aleni küfür de yasak olduğundan, bize “budala, alık, düdük, dingil” benzeri kelimelerle hitap etmeyi adet

bilirdi.

Ben bana baktım, o ben diğer bene baktı, hep beraber şaşkın şaşkın bakiştık bir müddet. Neden sonra Tefail'e doğru yükseldik. Tefail sağa sola tedirgin bakışlar fırlatarak, Kadimiye ülkesine doğru sürükledi bizi. Kadimiye'nin geniş topraklarında o kadar yer dururken, Süklümler'le Püklümler'in birbirini habire boğazladıkları, buram buram çürümüş ceset kokan Gurnata eyaletinin tam üstünde durduk. Anlaşılan Tefail, fazla tozdan, koku alma melekelerini de hepten yitirmişti,

"Hadi yaşadınız yine, yeni bi aday var," buyurdu Tefail, kamışın dumanlarını ağzının iki yanından salarken, sevinmemizi bekleyerek. Oysa bizim için şimdilik sevinilecek bir durum yoktu bu haberde. Zira Doğu'da doğan o sürmeli, yürekli, bilge tüccardan beri aday diye önümüze sürülenlerin hepsi kof çıkmıştı. Zaten keyfi yerinde Batı'dan ne zamandır aday falan çıktığı da yoktu. Kendilerini haybeden elçi ilan eden şarlatanlar, güya aklın en geçer akçe sayıldığı bu diyarlarda, etraflarına yeterince manyak topluyorlardı. Halbuki Batı'ya elçi olması murad edilen o yakışıklı marangozun aydınlık kelimelerini Büyük A'ya gözyaşlarıyla rapor ettiğimiz günler daha dün gibi aklımızdaydı.

Sürmeli tüccardan beri Doğu'nun toz topraklarından, ekseriyetle sabır, sükûnet ve fedakârlık gibi hasletleri sebebiyle aday seçilenler ise er geç tuhaf bir öfkenin pençesine düşüyor, ıstıraplarından mesul bildikleri Batı'yla akıllarını fena bozuyor, Yeryuvar'a kendi bildiklerince nizam vermek hususunda kantarın topuzunu iyice kaçııyorlardı.

Velhasıl en dandik çağlarında bile bağrından üç-beş elçi adayı çıkarmaya muvaffak olan Yeryuvar, fezanın dibine niyet bozduğu bir zamanda, artık hepten soysuz bir mıntıka haline gelmişti. Biz istediğimiz kadar, "Büyük A ahdini unuttu mu? Bu canım ışık sistemini, yanar döner bi yıldız parçası için sattı mı yoksa? Yazdığımız onca rapora, sayıp döktüğümüz bunca felakete rağmen, asırlardır bi nezaket ziyaretini dahi buraya neden çok görmekte?" türünden serzenişleri, için için tövbeler eşliğinde sıralayıp duralım, nafileydi.

Biz bunları düşünüp mırıl mırıl söylenirken, Tefail sıkılıp huysuzlandı:

"Bu mendeburluk da neyin nesi? İşte size iş, işte size aday, daha ne? Aylaklığa fena alışmışsınız siz..."

Tefail'in daha fazla zırvalamasına izin vermeden, her zamanki sorumuzu sorduk:

"Karşılığında ne verilecek?"

Her rapor işinin elbet bir karşılığı olurdu. Mesela yüz bin yıl önce yüksekteki mağarasının duvarlarını kömürle karalayıp duran ve rahimliler arasından seçilen ilk ve son adayın raporu, bize üç bin yıllık sahil tatili kazandırmıştı. Ah o aday yok mu... Elçiliğe terfi edememiş, ama yazıyı bulup ortalığı karıştırmıştı. Sebat edip elçilik için çalışacağına, yazdığı aşk mektuplarını, ortası delik taşlara kazıyıp bayırın aşağısında yaşayan öküz gibi bir çüklüye gönderiyordu. O sebepten Büyük A, rahimlilerin fazla hassas olduğuna hükmedip onlar arasından aday bakınmadı bir daha. O taşlara da sonradan tekerlek dediler ve tarih...

En kallavi karşılıkları ise birbirinden kuvvetli elçiler haline gelecek olan o marangoz ile tüccar sayesinde elde ettik. Marangoz, altı yüz yirmi bir yıl boyu üreme izni sağladı bize. Rüya gibi günlerdi... Nüfusumuz iki katına çıkmış, bulutumuz iyice şişip semirmişti. Tüccar sayesinde ise bu kez, altı yüz yirmi bir yıl bittikten sonra muhtevası uçup kabuğu kaldığından bize büyük azap vermeye başlayan üreme arzumuzu yatıştıracak, küf kokulu bir rüzgâr edindik. Arzularımız muayyen bir haddi aşınca, yüzümüzü Doğu'ya döner, o asil

rüzgârın gelip cümle şehvetimizi dağıtmasını beklerdik. Tefail cevap verdi:

“İş bittikten sonra, tabii muhtemel yeni mesai dönemleri haricinde, Kocaormanlar’da sekiz yüz yıllık tatil. Ama peşin peşin söyleyim, ne zaman tasdik edilir, ne vakit yürürlüğe girer, onu bilemem. Malumunuz işler sıkışık...”

Öylece donup kaldık. Teklif hesapta iyi görünüyordu, ama olsa olsa Kocaormanlar’ın süratle yok edildiğinden, o muhteşem bitki çılgınlığının taş çatlasa seksen yıllık ömrü kaldığından bihaber cahiller için. Ne yazık ki Büyük A, teklifler hususunda eskisi kadar cömert değildi.

Susunluğumuza mukabil bin perdeden üfleyen Tefail, dayanamayıp, “Deyin artık diyeceğinizi, işim gücüm var benim!” diye kükredi.

Milyon asrın dikenli yollarından, ateşli imtihanlarından geçmiş biz için, hele böyle bir teklif karşısında derhal ahde atlamak mevzu bahis olamazdı. Teklife dair şerhimizi Tefail’e aktardık. Zaten kıt olan aklı, daimi sarhoşlukla had safhada dumura uğrayan Tefail, önce hangi kıyımdan bahsettiğimizi anlayamayıp bir süre bön bön bakındı. Fericiye ülkesinde tozları koklarken, hemen yanı başındaki Kocaormanlar’ın akıbetinden zerre haberi olmamıştı demek ki.

Neden sonra kendine gelip başını ağır ağır sallayarak, “Yedek teklif vardır,” buyurdu.

Bizim duymak istediğimiz de buydu. Teamül gereği, beğenilmeyen bir teklif yerine ikincisi sunulurdu.

“Kutsalkent’ten bulut hızı artıran tılsım,” diyerek, diğer seçeneği bildirdi Tefail.

Az kalsın düşüp bayılacaktık, Kocaormanlar’da değil sekiz asır, sekiz yıl bile bu tekliften daha cazipti. Daha fazla hız kimin umurundaydı? Onca işsiz güçsüzlük içinde bizim hızımız bize yetip de artıyordu. Fakat ikinci teklifi öğrendikten sonra, “hayır ilki olsun” diyemezdik, yasaktı. Ve fakat o güne kadar ikinci şıkkın ilkinden daha kötü olduğu da hiç vaki değildi. Zira Büyük A, beğenilmeyenin yerine daha makbul bir teklif sunacak kadar kadir bilir, halden anlardı. Geçmişe mazi diyorlardı ve anlaşılan o ki, âlemlerin bu köşesinde işler iyice sarpa sarmıştı.

Ne de olsa iş iştir dedik, kabul ettik. Tefail’in teferruatı bildirmesini bekleyecektik artık. Ama Tefail teferruata girmek yerine, “Üzerinize vazife olmayan işlere sakın ha bulaşmıycaksınız. Hele hele Asabiye’dekine benzer müdahalelerden katiyen uzak duracaksınız. Zira görev alanınızdaki Netamiye ülkesi, öyle böyle değil, çok netameli, pek hassas bi yerdir. Herkesin bin türlü takıntısı, çeşit çeşit sapıklığı, ruhundan söküp atamadığı kötü hatıraları vardır. Tarihini hatırlasa infilak edecek bi ülkedir,” diye girdi lafa.

Biz belki hikâyelerimizi insanların hizmetine sunamamıştık, ama tarih boyu birkaç vakaya sessiz sedasız parmak atmaktan da kendimizi alamamıştık. Ziyadesiyle ermiş, zaten düştü düşecek bir elmanın sapına, biz de günün birinde aynı kurala vasıl olur da yere inip cisme varırız umuduyla şöyle bir dokunuvermiştik mesela. Koca şehirleri leblebi nohut gibi yutmaya hazırlanan bir zalimin kurağına kiraz çekirdeğini iti vermiştik. Uğursuz hesap kitaplarını uyuyup uyanıp tamama erdirecek bir bomba âliminin penceresini zehir misali soğuk bir kış gecesi aralayı vermiştik.

Meleklerin, Büyük A’nın yokluğunu fırsat bilip Yeryuvar işlerine gün günden daha çok burun soktukları düşünülürse, bizim üç-beş hayırlı fiskemizin lafını bile elmeye değmezdi. Fakat göklerin yasaları katıydı. Meleklerle sebil edilen keyfiyet, bize zifiri günahtı.

Asabiye vakasında ise bütün mesele, bizim haksızlığa asla tahammül edemeyen mahlûklar olmamızdan kaynaklanmıştı yine. Asrın başında, Asabiye'deki yalınayak başkabak amelelerin başlattığı orta halli bir isyanı bastırmak için top tüfek yola düzülen askeri birliği, geniş bir arazide iki-üç saatliğine uyutmuştuk. Askerlere üflediğimiz azıcık müsekkim sebebiyle ezilemeyen isyan, her nasılsa büyümüş, tarihin en büyük ihtilallerinden birine vesile olmuştu.

Tefail'in asap bozucu hırıltılı sesiyle sıyrıldık daldığımız hatıralardan;

“Heriflerin işine karıştınız da ne oldu? İşler eskisinden daha berbat olmadı mı? O dangalak Asabilerden kime hayır gelmiş de kendilerine hayırları dokunsun? Biz size boşuna mı diyoruz kendinize mukayyet olun diye, ha?”

Bu melek takımı böyleydi işte. Aslında hem gökler katında hem yerler altında her halta musallat olup işleri karıştıran onlardı, lakin bütün kabahati fanilere ve bize yıkıp ortadan toz olan yine onlardı.

Mesela Lizara denen can toplayıcı bir başka nursuz, fanilerin fezaya göndermeye cüret ettiği mekik denen vasıtaya taciz edip dalga geçeceğim, böylece Büyük A'nın gözüne gireceğim diye öyle çok yaklaşmıştı ki, sonunda olan mekiğe olmuştu. On iki faninin daha yukarıdan tasfiye taleplameleri gelmeden vefatı meleklerin meslek kazaları hanesine yazılmış, Lizara ise hiçbir şey olmamış gibi, elini kolunu sallaya sallaya ortalıklarda dolaşıp uğursuz vazifesini ifa etmeyi sürdürmüştü.

İsimlerindeki menfi manaya, yaradılışlarına bulaşık çamura takmaksızın insanların üzerine meleklerden daha çok titremiş, daima doğruluğu dürüstlüğü gözetmiştik. Fakat aşağılanan, kötü muamele gören, cezalandırılan hep biz olmuştuk.

Bu duruma bakıp, Büyük A'nın derin bir hayal kırıklığı ve öfke eşliğinde yarattığı için insanların alnına kasten ıstırap yazıp yazmadığını, onlara bir nevi işkence etmekten zevk duyup duymadığını, hâşâ huzurdan sual etmekten kendimizi alamıyorduk. “Öyle ya,” diyorduk, “her cümleye kadir onca ulu bi merci, bizzat yarattıklarına karşı, töbe töbe, bu denli insafsız davransın, töbe töbe, olacak iş mi?”

Sıkılmıştık artık, “Uzun etme de dökül!” diye çıktık, sızdı sızacak gibi görünen Tefail'e. Punduna getirdiğimizde biz de böyle postalar koyardık meleklerle. Tefail ise bizden bu tür laflar işittiğinde hep yaptığı gibi, yüzüne “acıırım size” ifadesini iliştip konuştu:

“Ülkenin doğusunda... Asker!”

Bu kadarı da fazlaydı artık. Adayın savaşçı olduğunu öğrenmemizle yerimizden öyle bir sıçradık ki, neredeyse yumruk büyüklüğünde dolarıp can almasına Yeryuvar'a yağacaktık.

Elçi sözünü kuşandıktan sonra savaşçı olan adaylar çoktu, fakat ilk defa işi savaşmak olan bir adayın seçildiğine şahit oluyorduk.

Tefail durumu anlamıştı elbet, kısaca açıkladı: “Daimi savaşçı değil, geçici. Sonra evine dönecek...” Hayret nidalarından kaynaklı uğultumuz yavaş yavaş hafifledi. Bıkkın gözlerle Tefail'e bakıp ilk talimatı beklemeye koyulduk.

Ne karşılığı ne de adayı içimize sinen bir işti bu. Tek avuntumuz, o çekilmez dil talimine gitmek zorunda kalmayacak olmamızdı. Zira yaklaşık bir asır önce bu topraklarda başka bir adayı takip ederken Netamca'yı mükemmelen öğrenmiştik. Büyük umutlar bağladığımız, fakat nedense intiharı seçen o aday, bileklerini kesip ölümünü kelime kelime kâğıda

dökerken, yazdığı her satırı kederden boğularak raporumuza kaydetmiştik.

Ama azabın burada nihayetlendiğini sanmakla çok yanılmıştık.

Tefail'in, "Ülke dilini talim edeceksiniz. Gök katı üçte, 2923 nolu amfide gramer, 1280 nolu amfide pratik..." sözlerini duyar duymaz öyle bir cayırtı kopardık ki, Tefail bile ürkerek iki kanat geriye çekildi. Çıkardığımız korkunç sestten yürek yarılmasına uğrayan bir kırlangıç sürüsü tüy topakları halinde Kilitsu'ya yağmaya başladı. Suyun etrafındakiler, göklerin gürlediğini sanarak bastıracağını düşündükleri sağanağa karşı tedbire girişti. Halbuki torunlarına, "hiç unutmayız, vaktiyle buralara kırlangıç ölüleri yağmıştı" diye başlayıp anlatacakları bir hikâye sahibi olmalarına az kalmıştı.

Tefail ise fazlasıyla keyifliydi ağzını açarken:

"Bi asırda cümlelerin altından çok sıfatlar geçti, Netamiye'nin dili kökünden değişti..."

Bayılırdı böyle sefil espriler, berbat dil oyunları yapmaya. Lakin göğe lekeli bir sancak gibi açtığı bulutperdenin üzerinde yazanlara bakınca Tefail'in haklı olduğunu anladık. Zira gördüğümüz kelimelerin yarısından çoğunu hiç anlamamıştık. On yıllardır Netamiye semalarında gezinip böyle mühim bir değişimin nasıl olup da farkına varamadığımıza şaşarak, uzun mu uzun bir "löööööööö" çektik.

Bizden ulu katlar bize kabiliyetimizin hududunu, bulunduğumuz katın manasını, hülasa aczimizi hatırlatan bir hareket çektiğinde, bir delil gösterdiğinde veyahut bir ders verdiğinde bu sesi çıkarmak mecburiyetindeydik. Ve bir nevi sadakat yemini yerine geçen bu sesi, pek celallensek de, ne yazık ki sık sık çıkarırdık. Belki de bizde insanlara karşı muhabbet hasıl eyleyen şey, bizi o sese mahkûm eden kara yazımız, tam da o acz halimizdi, kim bilir...

BAB 14

TETİK

*Çığırkanlar ağıt yakar, yarım taşıma bakar...
Bolu ağıdı*

Kardeşimin ölmesine hiç şaşırılmamıştım, resmen savaş vardı, ciddi ciddi muharebe ediyorduk, terörist Xırbo'ların elindeki silahlar bayağı gerçektir, üstelik tuhaf bir saplantı halinde basıp duruyorlardı tetiklere.

Hepimiz iriyarıydık, timin özeliydik. Dört aydır sınır ötesi operasyundaydık, ne zamandır tetik yoklamamıştık. İlk zamanlar envai çeşit çatışmaya girmiş, bol bol korkup eğlenmiştik, fakat son birkaç haftadır terörist kamplarıyla kaplı dedikleri bölgede, değil kamp, bir tek mermi kovani bulamamıştık. Sinirlerimiz yay gibi gerilmişti, tınlıyorduk.

Bir sabah, altı saat boyunca tırmandığımız tepeden yine elimiz boş inerken, yolumuza çıkan bir Xırbo köyüne daldık. Ortasında dallarına rengârenk çaputlar bağlanmış tek bir ağacın şaka misali yükseldiği, sefil mi sefil bir köydü bu. Evlere girip ortalığı dağıttık, erkekleri meydanda toplayıp dövdük, kızları ahır ahır kovalayıp öptük.

Giderayak birileri ağacın roketatarla yıkılıp yıkılmayacağı üzerine iddiaya tutuştu. Komutan, madem işi iddiaya bindirdiniz, görelim marifetinizi diyerekten atış noktasını epey geriye çekti. Kıdemli, kabiliyetli bir arkadaşın diz kırıp nişan alarak fırlattığı roket, ağacın tam ortasına isabet etti. Köylüler yaygarayı bastı. Gövdesinde ısırılmış gibi tırtıklı bir oyuk açılan ağaç, şöyle bir sallandıysa da yıkılmadı. Köylüler yaygarayı kesti. İddiayı dallarından tutanlar, kazandıkları sigaraları, tonbalığı kutularını çantalarına doldurdu ve ufunetini köyde bırakan birliğimiz seyyar karargâha doğru ısıklık çala çala yola koyuldu.

Bu tür anı eğlencelere göz yumulurdu. Bir nevi telafi, tedavi, terapi gibi görülürdü böyle işler. Komutanlar, rahatlatma faaliyetlerine karşı çıkacak olsalar, kör bir kurşunla postu yere serebileceklerini iyi bilirdi.

Bizim bölükteki aslan yürekli manyak çavuş bilhassa teşvik ederdi bu eğlenceleri. Ben bazen yaptığımızın doğru olmadığını mırıldanacak olurdum da, "Uzatma lan, hallet işi!" diye yerdim manyağın fırçasını. Çavuşa göre bu Xırbo'lar pek kötü kokar, insanın yüzüne iğrenç bir kaypaklıkla bakarlardı. O kokuyu ciğerlerime derin derin çekip o bakışlara iyice sabitlenerek içimde bir öfke yerini kanırtmaya çalışırdım. Lakin bir türlü kanırmazdı o yer. Ben de dağa taşta sıkırsam veya koftiden indirirdim sopayı. Kulak kıkırdağından tespihini çeke çeke manzarayı seyreden çavuş ise, "Düzgün vur lan, sıkı vur," diye bağırdı güle güle.

Askerlikte dibine kadar güvenebileceğin en az bir arkadaşın, yani badin olacaktı. Şöyle esaslı bir badin yoksa, sırtını nereye yaslayacağını, kışını nereye koyacağını asla kestiremezdin. Sen ona göz kulak olurdun, o da sana olurdu.

Komutana güven olmazdı, aklına eser tekme tokat girişiverirdi. Hele mimlemişse, kan çıkmazsa para yok nevinden bir göreve adını yazıverirdi. Badine güvenirdin, çünkü gün olur o görevden badin sayesinde sağ dönerdin. Yani komutanlar fasa fisoydu, ordular ayakta

duruyorsa badilik müessesesi sayesindeydi.

Bilhassa benim komutanlardan yana derdim çoktu. Yeni gelmiştik birliğe, sırayla künyeler bağrılıyordu. Ben bağıırır bağırılmaz karşımızda beton gibi duran astsubay bir acayip heyecana kapıldı, künye faslını kesip beni bir adım öne çıkardı.

“Sen,” dedi, “şehit asteğmen bilmem kimin nesi oluyosun?”

“Abisiyim,” dedim, şaşkın.

Astsubayın anında gözleri yaşardı, başladı kardeşimi övmeye:

“Bunca senelik ordu hayatımda ben onun kadar dürüst, onun kadar namuslu, onun kadar becerikli, onun kadar fedakâr, onun kadar temiz, onun kadar disiplinli...”

“Onun kadar”ların sonu gelmek bilmiyordu. Sonra astsubay işi iyice azıtıp beni omuzlarımdan kavradı, kucakladı, iki gözümünden şapır şupur öptü ve benden de kardeşim gibi şahane bir askerlik beklediğini söyledi.

Boku yemiştım. Sevgili kardeşimin kusursuz sicili burada da peşimi bırakmamış, düşük ruhuma askıntı oluvermişti. Mümkün mertebe kaytarmaktan, bir fırsatını bulup çürüğe çıkmaktan, hatla alengirli bir vaziyette firar etmekten gayri dini imanı, planı projesi olmayan ben, bir anda, hiç yoktan birliğin örnek askeri olup çıkmıştım. Hemen bir lakap da uydurdular elbet: Numune...

O günden sonra aylarca rahat yüzü görmedim. Astsubay, şefkati dehşetli bir emir komuta üslubuyla en beter işlere beni koşuyor, en tehlikeli görevlere en önde beni yolluyordu. Daha da kötüsü, hiç kabahatim, zerre yamuğum yokken badi kazanmam imkânsız hale gelmişti. Kimse komutanın adamı sayılan biriyle yakın olmak istemezdi.

Şükür ki günün birinde ensemde doğru üflenen “N’aber?” sorusuyla, cehennemin göbeğinde badisiz kalmaktan kurtuldum. Arkamı döndüğümde, kantinci haricinde kimseyle konuşmayan, kimsenin de yanına yaklaşmadığı “Onüç” lakaplı o tuhaf herifle burun buruna geldim.

Hiçbir muhabbete bulaşmaz, boş vakitlerde herkesten uzak bir köşede öylece oturup sigarasını tütürerek meçhul âlemlere daldardı, Sebeb-i lakabını bilen olmadığı gibi, hakkında anlatılan hikâyelerin de haddi hesabı yoktu. Kimilerine göre pis işlere girip iflas etmiş, çaptan düşmüş bir mirasyediydi. Bazıları, sabıka dosyası ansiklopedi kalınlığında namlı bir dolandırıcı olduğu iddiasındaydı. Fazla düşünmekten kafayı yemiş mühim bir âlim, fazla düzüşmekten hastalık kapmış mimli bir zampara, fazla kıskançlıktan karısını vurup felç ermiş kızıyıoz bir memur olduğunu anlatanlar da vardı. Sapık, dâhi, ermiş, sahtekâr gibi sayısız sıfatın orasına burasına iliştiliği gayet şekilsiz ve belirsiz bir hacmi vardı. Tam korkulacak adamdı yani. Ama badi badiydi, mühim meseleydi, korkacak halim yoktu.

Bana “numunelik” bahşeden astsubay, sadece bana değil, bütün birliğe belaydı. Her haltı fazla ciddiye alıyor, abartılı tavırları ve talepleriyle herkesin canına okuyordu. Operasyon dönüşlerinde karşımıza dikiliyor, başlıyordu ders verip nutuk atmaya:

Xırbolar’ın tek gayesi, kendilerine ait saydıkları dört parça işe yaramaz toprağı birleştirip hür olmaktı. Bizim tarafta yaşayan ve aslında Xırbo olup olmadıkları bile pek şaibeli olan cahilleri de bu hayale kaptırıp kandırmışlardı. Yani ülkemiz bölünme tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Şimdi biz, sınırlarımızın ötesinde savaşıyorsak, bu, başkasının bir karış

toprağında gözümüz olduğundan değildi. Bizim gayemiz, devletimizin ülkesi ve milletiyle çatlamaz mermerliğini muhafaza etmektir. Gerçi az ötemizde petrolün su misali aktığı şehirler de bizimdi ya, şimdi mevzuyla alakası yoktu. Ama kafamız çok kızarsa oraları da alıp çanına ot tıkayıverirdik Xırbo milletin...

Herif buna benzer bin türlü mesele anlatıp duruyor, yorulmak susmak nedir bilmiyordu. Bizim umurumuzda değildi tabii. Onca yorgunluğun üzerine birkaç lokma tıkınıp, iki lafın belini kırıp zıbarmaktan başka derdimiz yoktu. Bizim için mesele gayet basitti: Xırbolar'ın alayı başa belaydı ve en makbul terörist ölü teröristti.

Hakkını yemeyeyim, astsubayın kafayı çekip yanımıza uğradığı vakitlerde anlattığı zevkli hikâyeler de olurdu. O zaman gevezeliği dinlenir bir hal alırdı. Hele karı kız muhabbetine doyum olmazdı. "Hey gidi günler, biz Başşehir'de tuttuğumuzu sikerdik" diye bir başladı mı, birlik onun yamacına oturmak için birbirini ezerdi.

Hiç unutmam, bir defasında belli ki iyice içlenmiş ve içkiye yüklenmiş bir halde gelip gözyaşları içinde şuna benzer bir şeyler anlatmış, bizi de hislendirmişti:

"Madem ki yoksuldun, ne diye çocuğunu kahramanlık namına abidesi dikilsin diye yetiştirirsin be anam babam. O da gider, iki yıl okur, astsubay olur... Reçete yazacaksan dershaneyle, peçete satacaksan kerhaneye... Çile çekeceksen de askeriyeyle... Ah biz, ah şu astsubay milleti... Bize güvensen bi türlü, güvenmesen öbür türlü... Haddini aşmıycaksın, ki aşarız, hizanı şaşmıycaksın, ki şaşarız... Eline beline diline hâkim olacaksın, ki olmayız ki ne olmayız... Hainin de kahramanın da âlâsı bizden çıkar. İşte bütün askeriye bize böyle bakar... Altındaki asker de üstündeki komutan da astsubaylığını her gün kafana kakar... Biz hangi sınıfa aidiz, ha, nereye aidiz? Sizin de arkamdan ne dolaplar çevirdiğinizi bilmiyo muyum lan orospu çocukları..."

Bu küfrün ardından ayağa fırlayıp önüne ilk geleni bir güzel pataklamıştı. Müzmin bekârdı astsubay, kederli ve gururlu bir adamdı. Çatışmada ölmeseydi, ihtimal, ya gevezeliği yüzünden ya da acılarından tez arınsın diye bir kaza kurşununa denk gelecekti. Ağzına ve kalbine isabet eden iki kurşunla cehennemi bize bıraktı.

Rahattım artık, hatta sanırım biraz fazla rahatlamıştım, aklıma kötü kötü şeyler geliyordu. Yine nafile bir operasyondan dönerken, yaklaşan kışı da ilk yağmur şeklinde idrak etmiştik. Sınır ötesi operasyonlara ara verileceğinin, ülkeye geri dönüleceğinin habercisiydi bu yağmur. Birliğimize, dört ay öncesine göre elli sekiz eksikle dönecektik. Kahramanlığın ve dalyanlığın ölüme mani olmadığını biliyorduk artık. Onları düşünmemeye çalıştıkça gülmeleri daha beter geliyordu aklımıza. Öyle zamanlarda ücraya çekiliyorduk gizli gizli ağlamak için. Zira aleni ağlamak vatana tersti ve delikanlıyı bozuyordu.

Yağmur sağ kalanları sevindirmişti, fakat en tepedeki komutanların giderayak son bir kez hava basmaya kalkmasından, bizi olmadık bir mıntıkaya sürmesinden korkuyorduk. Olmadık mıntıka, teröristlerin kesinkes oldukları mıntıka demekti. Aylardır aradığımız mermi kovanlarından nereden bol bulunduğunu hepimiz biliyorduk aslında, lakin kovanları bulmakta fazla ısrarın cana fayda getirmediğini elli sekiz kere öğrenmiştik. O yüzden artık öyle istikametlerin tersine yöneliyor, tetiği çekmeyi coğrafi tesadüflere bırakmayı tercih ediyorduk. En güvenli tepedeki en beyaz saçlı büyük komutanlar ise ters istikamet bizim için ne kadar hayırlı bir tercih olduğunu anlamamayı tercih ediyorlardı.

Aylardır terörist yüzü görmemek için harcadığımız adı konulmamış çaba, pek hayra alamet de sayılmazdı. Böyle bir zamanda çatışma çıkarsa eksik sayısı elli sekizde kalmazdı. Zira biz tetiksizlikten gevşerken onlar tetikte kalıp güç toplardı.

Neyse ki komutanlar uslu durdu, ama beterin beteri vardı. Bir akşam çavuşlar, ülkede üç-beş hafta istirahat edip binlerce teröristin cirit attığı Strandağ'daki karakollara gönderileceğimiz söylentisini yaydılar. Ne de olsa iyice pişmiş, yaman birer terörist avcısı olup çıkmıştık, bizi Strandag paklardı.

Bunu duyar duymaz derhal plan programa giriştik Onüç'le. Zaten ne zamandır, "Firarda da yarım firarda" diye salak salak şarkılar söyleyip hin hin güler olmuştuk. İşte asıl şarkıyı patlatmanın vakti gelmişti. Ne yapıp edip o melanet yerden yırtmanın bir yolunu bulmalıydık.

Çadır çayhanenin ıssız bir köşesine çekilmiş, planlardan plan beğeniyorduk. Ben iyice gözü karartmış. "Hemen şimdi kalkalım, ufak ufak sıvışıp gidelim, elbet buluruz kapağı atacak bi yer," türünden laflar ediyordum, Onüç burun kıvırdıkça, "Yapalım koftiden bi kavga, birbirimizi ayaklardan vurup geçelim, en az üç ay rahatız," gibisinden daha kanlı öneriler atıyordum ortaya. Ama Onüç'ün ağzından, "Cık, yok, olmaz, saçmalama" nakaratından başka bir şey çıkmıyordu.

Derken, bir süre esrarlı bir suskunluk takındıktan sonra, adi bir gülümsemeyle hafiften girdi lafa:

"Dinle bak, süper bi planım var. Öyle bi operasyon yapıcaz ki, Strandağ'dan en garantili, en hafif şekilde yırtıcaz. Hatla belki komple askerlikten kurtulucaz. Ama yanlış anlamak, darılmak, gücenmek yok-"

Meraklanmıştım. Bizi o dağdan, bırak onu, askerlikten kurtaracak bir operasyon beni neden gücendirsindi? Hararetle başımı salladım.

Onüç kıl sorular eşliğinde ufaktan yoklama çekmeye başladı. Onun huyuydu bu, hiçbir mevzuya direk girmezdi:

"De bakalım, askerlikte lafı bile edilmeyecek, adamın kellesini kopartıcak hangi vukuatlar var?"

"Hırsızlık."

"Geç oğlum, daha ağırını söyle."

"Cinayet?"

"Kaza dersin, zayiye sayarlar, başka?"

"İhanet!"

"Şu sefil erliğiyle düşündüğü şeye bak herifin. Ulan nükleer ajan mısın sen? Ulan hainlik mertebesini kim kaybetmiş de sen bulmuşsun? İhanet edecek halin mi var senin?"

Benden bu kadardı.

"Benden bu kadar," dedim.

Sandalyesini sürüyerek iyice yaklaştı yanıma. Eğilip fısıldadı:

"Oklava lavuğunu hatırlıyo musun?"

Sırık gibi boyu sebebiyle "Oklava" adını taktığımız sıska çocuğu hatırlamamak ne mümkündü? Dört ay önce karayağız badisiyle dušta basılan askerdi bu. Onlar iş tutarken çıkan seslerden işkillenen çavuş kapıyı aralayınca mesele anlaşılmıştı. Oklava'yı apar topar Başşehir'deki askeri hastaneye göndermişler, "Yeminle beni kandırdı. Benim kabahatim yok. İki çocuğum, karım var benim!" diye figan edip kafasını duvarlara vuran badisini de

teröristsiz bir yerlere sürmüşlerdi.

“Ne olmuş Oklava’ya?” diye sordum, bu kez fazla meraklı görünmemeye çalışarak.

“Ne olacak, eline çürüğü verip salmışlar hastaneden. Yani eve dönüş, nihai kurtuluş...”

Onüç’ün nereye varmaya çalıştığını anlamaya başlamıştım elbet, ama malum düşünceyi uzaklaştırmak istiyordum kafamdan. Ve ama bir tür umut hissiyle karışıp yapışmıştı da bir yerlerime.

O ise yekten daldı konuya:

“Oklava meselesi daha tazeyken iş bi öpüşmeye bakar oğlum...”

Kulaklarıma inanamıyordum, aslında çok inanıyordum ve Onüç’e şöyle bir an, alıcı gözle bakmaktan kendimi alamadım. Hemen sonra başımı iki yana sallayarak fırladım sandalyeden. Fakat vazgeçecek gibi değildi, kolumdan yakalayıp sağa sola bakınarak oturttu beni yerime:

“Lan oğlum, kim hatırlıycak üç gün sonra? Yahu mezarda erkek mi olmak istersin, bi süreliğine ibne mi? Vakti gelince numara yaptık deriz, biter gider. Hem sonra biz kendimizi bilmiyo muyuz lan? İki öpüşmeyle götü kaybedecek halimiz mi var? Hani, senin varsa bilmiyorum yani...”

Yüzüne bakamıyordum, acayip bir sıkıntı yükseliyordu boğazıma doğru. Bir yanımdan onu gayet mantıklı bulduğunu hissedince ne yapacağımı şaşırdım, yumurta kokusu gibi bir şeyler çalındı burnuma, utandım, Strandağ’dan indirdikleri cesetlere tabut yetiştiremediklerini sırtarak anlatan çavuşun çiçek bozuğu suratı geldi gözümün önüne, midem kalktı. Daha fazla dayanamadım. “Siktir lan, bi daha da konuşma benimle!” diye haykırıp çadıra zor attım kendimi, yatağa uzanıp anında uyku vaziyeti aldım.

Aradan iki ay geçmişti, çaresiz, çoktan barışmıştık Onüç’le, barışmayıp ne yapacaktık?

Yine yan yana, bu kez Strandağ’da, siperdeydik, kurşunlar yağmur misali akıyordu tepemizden, başımızı bir milim kaldıramıyorduk yerden.

Nemli toprağa yapıştırdığımız yüzlerimiz birbirine dönük, kan çanağı gözlerle manasız manasız bakışıyorduk. Derken Onüç’ün yüz hatları gevşedi, önce yavaştan sırttı, ardından başladı kahkahalarla gütmeye.

Onun gözlerinden yaş aktıkça benim sinirlerim iyice dağılıyordu.

“Adamı delirtme be, ne var, ne oluyo?” diye çıkıştım.

Kahkaha furyasında, kelimeler zorlukla çıktı ağzından:

“Bi öpücük versene...”

Dayanamadım, ben de saldım makaraları.

O vaziyette güldükçe güldük. Sonra çıktık siperden, sarhoşlar misali zikzak çize çize meçhul bir istikamete doğru koşmaya başladık. Ne kadar koşup yürüdük, ne kadar yürüyüp koştuk, bilmiyorum. Gün ağarırken karşımıza çıkan bir dereye fırlatıp attık silahları, kurşunları, mataraları, kimlikleri. Aniden, vahiy gelmiş gibi, robotlar gibi firar etmiştik işte.

BAB 13

TERCİH

*Meydanlıktır yatağım, halim yoktur kalkayım...
Bitlis ağdı*

İlet tahsilin sonunda belletmen melekler teşkilatının en kıdemli üyesi Kaşandır, “Diliniz tam yamalı bohçaya benzedi ha!” diye kahkahalarla dalgasını geçse de, imtihanı başarıyla verdik. Meselenin astarını da öğrenmiştik. Seksen sene önce, Netamiye kallavi bir imparatorluktan tuzluk kadar bir cumhuriyete dönüşürken taze muktedirler nedense her şeye sıfırdan başlamaya niyetlenmiş, asırlardır başka milletlerle muhabbet ede ede iyice kıvamlanan dillerini bir gecede kesip atmışlardı. Üstelik kalan topraklar üzerinde konuşulan başka dilleri de yasaklamışlar, kafalarına yeni şapkalar geçirdikleri milyonlarca insanı dilsizliğe uğratmışlardı böylece. Neyse ki yeni dilin üzerinde eskiden kalma bol pürtük vardı da öğrenmemiz zor olmadı.

Hemen işe koyulmak istiyorduk, lakin Kaşandır’ın çokbilmiş kardeşi Tofaz, bir brif verip Netamiye’ye dair bilgilendirdi bizi:

“Yirmi yıldır iç savaş var... Oluk oluk kan akıyo... Dağda asiler, ovada askerler... Aralarında her daim şiddetli çatışmalar... Hava puslu, pusudan geçilmiyo, yığınla genç heba oluyo... Taze asi cesetlerinin yan yana dizilmediği, fidan gibi ordu askerlerinin can vermediği gün yok... Köyler yıkılıyo, kasabalar bombalanıyo, ormanlar yakılıyo, ahali sefaletten kırılıyo...”

Bu iç karartıcı dersi de hatmedip yola düzüldük nihayet. Bir müddet gittikten sonra, gece vakti, etrafı surlarla çevrili büyük bir kente doğru alçalmaya başladık. Burada ordugâh vardı, adayı orada bulacağımız söylenmişti bize. Lakin ordugâhın her yanını tavaf etmemize rağmen, tarif edilene benzer biriyle karşılaşmadık.

Surlukent’in tüm sis farlarını faaliyete geçiren kısa bir tahkikatın ardından, adayın yakınlardaki Klamdağ’a düzenlenen bir operasyona gittiğini öğrendik. Tekrar yükselip Klamdağ’a yöneldik. Adayı, elinde silahı, bir manga askerinin en önünde, dağa tırmanırken bulduk. Ve bulur bulmaz da kaybettik. Biz daha ne olduğunu anlamadan, asilerin açtığı ateşte ilk önce aday vuruldu. O kanlar içinde yere yuvarlanırken, gökler toprağı titreterek gürledi ve şiddetli bir sağanak başladı. Kulaklara kıyan bu gök gürültüsü, sel olup can götüren bu çılgın yağmur, olsa olsa, ulu katların az ötemizde al kanlar içinde yatan adaya ne büyük umutlar bağladığına yorulabilirdi. Asırlar sonra, gelecek vaat eden bir adayın raporunu yazma imkânından mahrum kaldığımızı hemen anlamıştık.

O muhterem insana son bir kez bakmak için üzüntüyle alçaldık. Görende derhal sarılıp oyuncak misali kurcalama arzusu uyandıran sevimli yüzüne bulaşmış tozu toprağı hafitçe üfleyerek temizledik. Dayanamadık, başladık ağlamaya, gözyaşlarımız sağanağa karıştı, aşağıya doğru aktı, aktı ve Klamdağ’ın eteğinde birikti.

Derken yağmur aniden kesildi, bulut olan bulutlar dağıldı, ay hilal şeklinde yüzünü gösterirken bir yıldız olanca görkemiyle parladı. Bir kurbağa sürüsü, geceyi korkutucu bir film sahnesine çeviren avazıyla, su birikintisinin içinde zıplıyor, çatışmanın dehşetiyle

delirmiş birkaç asker, “Düzgün vıraklayın lan, doğru vıraklayın!” diye bağırarak kurbağaları tarıyordu. Kurbağalar parçalanıp harflere ayrılıyordu.

Naaşı taşıyan uçağı, adayımızın doğduğu liman kentine dek izledik. Cemaatte yağmur tedirginliği hasıl etmek pahasına, cenaze merasimine de katıldık. Hatta yas evinde bir gece yarısı parlak bir ışık halinde bir an ışıyıp annesine taziyelerimizi de sunduk.

Bizim bundan başka yapabileceğimiz bir şey yoktu. Merhuma dair ilk ve son raporumuzu Tefail’e ulaştırmak üzere gök katlarını bir bir çıkmaya koyulmuştuk ki, yolda Lizara’ya rastladık. Elinde orağı, sırtında hiç çıkarmadığı kara cüppesiyle, ne zamandır fazla mesai yaptığı doğu istikametinden gelmekteydi.

Bizim kederden kararmış, patladı patlayacak bir bulut kafilesi halinde, aheste aheste yükseldiğimizi görüp pis sırıtışıyla yaklaştı.

“Angut sürüsü, nereye böyle kös kös?” diye bas bas bağırdı.

Lizara, kulakları ağır işittiği için ses tonunu ayarlayamaz, böyle danalar gibi böğürürdü. Sağırlığına dair rivayet muhtelifli. Bir rivayete göre, vaktiyle yolunu şaşırp Başşal’ın canını almaya kalkışınca, Başşal onun kulak zarlarını kesekâğıdı misali patlatıvermişti. Bir rivayete göreyse, Lizara canını aldığı fanilerin çığlıklarından dolayı sık sık bunalıma girdiği için Büyük A ona bu sağırlığı hediye etmişti. Zaten ondan sonra kulaklarıyla beraber kalbi de sağırlaşmış, can almak hususunda iyice zıvanadan çıkmıştı.

Biricik adayımızı elimizden alan Lizara’nın, daha mezara dökülen su bile kurumamışken tutup böyle sululuğa kalkışması asabımızı hepten bozmuştu.

“Canına kastettiğin o güzelim adayın raporunu götürüyoruz, çekil yolumuzdan,” diye terslendik.

Lizara ise gözlerini şaşkınlıkla belerterek, “Hangi aday lan? Ne raporu?” diye sordu, Bizimle daha fazla eğlenmesine tahammülümüz yoktu:

“Şu dağlarda vurulan genç. Bırak dalgayı da çekil!”

Lizara’nın pes etmeye niyeti yoktu:

“Sümsükler, orada her gün bi sürü gencin vurulduğunu bilmez misiniz?”

Lizara’nın, hele de bir aday ruhunun havalesine vasıta olduğunu bilmemesi imkânsızdı.

Şakanın dozunu iyice kaçırmıştı. Bir şey söylemeden yukarı doğru hamle yaptık. Lizara diretmedi daha fazla, çekildi kenara, bir yandan da motor gibi söyleniyordu;

“İyice kafayı yemişsiniz siz... İş tutmaya tutmaya aday serabı görmeye başladınız demek... Vah vah, Büyük A size akıl fikir versin, sabır ihsan eylesin...”

Cüppesini savura savura uzaklaşıırken hâlâ bağıırıyordu:

“Bana bakın, kendinize mukayyet olun ha...”

Elbette Tefail’i melekler katında bulamadık. İçeri girmemiz yasaktı, kapıda görevli melek onun “yine bir fırsatını bulup kim bilir ne bahaneler uydurup Ferciye’ye sıvıştığını” söyleyerek başından savdı bizi.

Ferciye görev alanımızın dışındaydı. Raporu Tefail’e götürebilmemiz için altıncı kattan izin belgesi almamız lazımdı. Kapıya geri döndük. Meleğe durumu anlattık. Bu yeşil melek cinsi, her ne kadar çok dürüst de olsa, huysuzluk konusunda Tefail gibilerden hiç aşağı kalmazdı. Söylene söylene bir arzuhal yazdırıp yardımcısı eliyle ilgili kata ilettili. İzin belgesini

beklerken isimhayvanşehir oynayarak eğlenmeye çalıştık, fakat pek eğlenemedik zira herkes herkesin ne yazdığını biliyordu. Neyse ki belge çabuk geldi.

Ferciye, en düşük rütbeli ilahi mahlûkların bile ancak beşte biri kadar hız yapabilen bizim için en az yarım günlük uçuş mesafesindeydi. Sıkıntıyla yola koyulduk. Sıkıntımız bir yanıyla adayımızı ve işimizi kaybetmiş olmamızdan kaynaklanıyordu. Yine oradan oraya miskin miskin sürtecek, kan revan Doğu'ya karalar bağlamaya devam edecektik.

Lakin bizi esas sıkan mesele, yolda diğer yarımızla, yani Batı'da vazifeli hısımlarımızla karşılaşma ihtimaliydi. Zira başlayacaklardı yine ukalalık yapmaya. Bizimle ve bizim baktığımız Yeryuvar yarısıyla dalgalarını geçeceklerdi. Kendi taraflarının nasıl da müreffeh, nasıl da hür, nasıl da eğlenceli olduğuyla övüneceklerdi. Asırlardır doğru düzgün tek bir aday takip etmemelerine rağmen, meleklerle yalakalık yaparak elde ettikleri imtiyazları ballandıra ballandıra anlatacaklar, bize “enayiliğinize doymayın” diyeceklerdi.

Mesela onlar, her nasılsa hâlâ üreyebiliyordu. Batı tuhaf bir kısırlığa tutulmuşken onların üreme hakkına sahip olması, Doğu'da sümüklü çocuk sürülerinden geçilmezken bizim bu haktan mahrum bırakılmamız haksızlık değil de neydi?

Dahası, bizi Doğu masalları anlatmamız için sıkıştıracaklardı. Anlattığımız masalları alaycı ifadelerle dinleyecekler, en yürek paralayıcı masalları Doğu'nun iflah olmaz çocukluğuna yorup kahkahalarla güleceklerdi. Velhasıl bizi bizden iyi bildiklerini, bizim hâlâ hayal âlemlerinde gezinip iki satır hesabı şaşırdığımızı söyleyerek o meşum noktayı koyacaklardı: Biz adam olmazdık...

Biz ise, öfkeden kıvransak da, ağzımızı açıp tek bir okkalı laf edemeden boynumuzu bükecek, onların dayanılmaz kibrine diş bilerken, perişan Doğu'nun sarsaklığına için için küfürler yağıdıracaktık.

Bu düşünceler refakatinde Çokliman ülkesini aşip okyanusa açıldık.

Derken ben bana dönerek, tuhaf bir soru sorduk:

“Cenazede rahmetlinin abisini gördük mü?”

Bana bakıp başımızı salladık. O ablak suratlı iriyarı genci görmüştük görmesine de, bu bahsin ne lüzumu vardı şimdi?

Bahse devam ettik:

“Fena birine benzemiyodu.”

Gülerek cevabı kendimize yapıştırdık hemen:

“Bu kadar mühim bi adayın kardeşi it kopuk olacak değil ya...”

İç sıkıntısından ve düş kırıklığından saçmalamaya başlamıştık anlaşılan.

Ama son cümle meseleyi açıklığa kavuşturuverdi: “Onu takip etsek ne olur?”

Bu sözlerimiz üzerine okyanus üzerinde öyle bir bağırıtı kopardık ki, büyücek bir adada mola vermiş binlerce martı bir anda pençelerine neredeyse tüm adayı takarak gri bir yorgan misali çığlık çığlığa havalandı.

Her kafamızdan bir ses çıkıyordu:

“Hâşâ, öyle şey olur mu?”

“Tefail'i, hadi bırak onu. Büyük A'yı kandırmak kimin haddine?”

“Göz göre göre yok olmak mı istiyoruz?”

“Ne söyledığımızı kulağımız duyuyo mu bizim?”

“Böyle bi lekenin, böyle bi günahın altından nasıl kalkılır?”

Uzun müddet bu minvalde yaygara yaptıktan sonra yatıştık. Sakin kalmaya çalışarak sıralamaya başladık soruları: “Asırlardır hangi aday elçi olabildi, ha sorarım bize. İnsani ve ilahi ahval dibe vurmuşken, bizce o güzel çocuğun elçi olabilme şansı var mıydı? Bi an olsun inandık mı buna? Bizi asıl ilgilendiren tekrar işe koyulmak, meşgale sahibi olmak değil miydi? Onun elçi olup olmayacağı hangimizin umrundaydı? Doğru oturup eğri konuşalım, o çocukla abisi arasında bizim için fark var mı?”

Bu didikleyici olduğu kadar ikna edici sorular sarsmıştı bizi. Doğru söylediğimizi biliyorduk, ılık bir utanç hissi yayılıyordu içimize.

Tekrar tekrar sormaktan, seçeneklere göz gezdirmekten kendimizi alamıyorduk:

“İyi hoş söylüyoruz da, Tefail’i nasıl kandırcaz? Adayı bulup çıkaran, Büyük A’ya öneren o olduğuna göre, neye benzediğini herkesten iyi bilmez mi? Çopur abisini o güzel çocuk diye nasıl yutturalım? Tefail durumu çakmaz mı? Çakıp bizi tefe koyup çalmaz mı? O tefi ateşe sürüp altına kürek kürek kömür atmaz mı? Büyük A’ya ispiyon edip icabımıza baktırmaz mı?”

Sorular böyle uzayıp giderken, kestik sözümüzü, avunmaya koyulduk:

“Yahu biz Tefail’in ne vaziyette olduğuna dikkat etmedik mi? O nursuzun burnunun ucunu görececek hali mi kalmış? Sonra Lizara’ya ne demeli? Hiçbi şeyi taktığı yok, havale ettiğinin aday olduğunun bile farkında değil. Bizim bu küçük yalanımızı, bu masum oyuncu değişikliğini kim tetkik edip de aslını öğrenecek?”

Zor bir tercihle karşı karşıya kalmıştık. Oylama yapmanın hiçbir yararı yoktu, çünkü tabiatımız gereği, sesler ağzımızdan bir anda dökülür, uzuvlarımız aynı anda hareket ederdi. Birkaç saat okyanus üzerinde süzüldük. O birkaç saatte kayırlı ruh fırtınaları, azaplı kalp buruşmaları yaşadık.

Derken aniden yakarmaya başladık:

“Ey Büyük A, sen günahlarımızı şimdiden affet. Bil ki sen burda, başımızda olsaydın, aklımızın kıyısından bile geçmezdi böyle bi kabahat işlemek. Fakat bizim de arzularımız, bizim de duygularımız var. Sonumuzu hayret, Tefail’e karşı bize kuvvet ver, yardımcımız ol ey Büyük A...”

Biz işte bu yakarıyla yoldan çıktık.

*

Gün doğarken barut ve ceset kokulu Ferciye semaları karşıladı bizi. Burası da delirmiş ülkeler sınıfındandı, kırk yıldır kendi kendilerine cenk edip duruyorlardı. Asiler Yeryuvar adına, askerler ise Büyük A adına savaştıklarını söylüyorlardı. Lakin Büyük A adına savaştığını söyleyenler, savaş yasalarını ihlal etmek hususunda asilere nal toplatıyorlardı. Zaten Yeryuvar’da hayra vesile tek bir savaş bulunmazdı.

Buna rağmen Büyük A’nın savaşlara ve askerlere karşı tuhaf bir merakı vardı. Bugüne dek savaşçılardan hiç elçi aday seçmemiş, lakin sonradan hepsine kılıç kuşanmayı emretmişti. Bir keresinde Tefail’e Büyük A’nın neden böyle yaptığını sormuştuk da, şımarık, “Savaşlar olmasa iyiyi kötünden, yiğidi ödekten nasıl ayıracaz a benim otkafalarım,” cevabını

yapıştırılmıştı.

Tefail'i tahmin ettiğimiz gibi uçsuz bucaksız bir koka tarlasının ortasında bulduk. Şişman, yaşlı, sakallı bir adam kisvesinde vücuda gelmiş, büyük bir şezlonga uzanmış, hoş kokulu kamışını tütürüyordu. Tepesinde bizi görür görmez kamışı telaşla fırlatıp kalktı ve bahçenin ücra bir köşesine doğru yürümeye başladı.

Bir süre Tefail önde, biz tepesinde ilerledik. Sık ağaçlıklı bir yere varınca durdu, hizamıza yükseldi ve anında fırçayı bastı:

“Ne işiniz var sizin burda? Böyle habersiz gelmek de neyin nesi? Yeni moda mı çıkarıyorsunuz lan başımıza...”

Hiç istifimizi bozmadık:

“Rapor vakti olmadığının farkındayız Tefail. Ama bilmen gerekir ki, aday yaralandı,”

“Ne demek yaralandı?”

“Ordu operasyonunda vuruldu.”

Tefail pek şaşırılmış görünmüyordu, bir an düşündükten sonra sordu:

“E nasıl şimdi?”

“Kurtuldu sayılır. Evine gönderdiler. Sürüyo tedavisi...”

Burada durduk, ardından gayet aldırılmaz bir tavırla, ama göz ucuyla takibi de ihmal etmeden, “Gelip bi bak istersen,” dedik.

Tefail meçhul bir yerden daha kalın bir kamış çıkarıp yaktı, ortalığı daha da hoş bir koku kapladı.

Dikkatle süzüyordu bizi:

“Cepheye dönecek mi, yoksa bitti mi askerliği?”

“Dönebilir de dönmeyebilir de, kendisi karar verecek.”

“Sizce ne yapar?”

“Bilemeyiz,”

Tefail kanatlarını gererek esnedi ve noktayı koydu: “Tamam, siz aynen devam edin. Ölmediği sürece problem yok, benim bakmam gerekmez. Bi daha da ota sapa varmayın yanıma. Vakti gelince raporunuzu teslim edin yeter. Hadi şimdi güle güle...”

Meselenin bu kadar kolay hallolduğuna inanamıyorduk. O sevinçli şaşkınlıkla yerimizde çakılıp kaldık bir süre. Tefail iyice küplere bindi:

“Yahu siz iyice salak olmuşsunuz. Hemen defolun burdan! Hadi naş!”

Bu lafları nereden buluyordu hayretti doğrusu.

Canımıza minnetti elbet. Gerisin geri düzüldük yola. Keyiflendiğimiz vakitlerde hep olduğu gibi, bulut kabilemizin kasaveti azalmış, ağaran günün ışığı içimizde açılan oluklardan Yeryuvar'a akmaya başlamıştı.

Çok eski bir Xırbo şarkısını çok bir ağızdan mırıldanmaya koyulduk.

BAB 12

TEDAVİ

Mirzana yolum var, dağ başında ölüm var...
Bingöl ağıdı

Gide gide bir köye vardık. Askerlikten geriye bir tek üniformalarımız kalmıştı, onlardan da kurtulmalıydık. Köyün en dışındaki evin bahçesine dalıp ipe dizili şalvarlara, yeleklere uzanmıştık ki, köylüler, adeta fi tarihinde çekilmiş bir hürriyet savaşı filminden fırlayıp gelmiş gibi, ellerinde oraklar, palalar, kazmalarla çevremizi sardı.

Bizi yere yatırdılar, arada bir böğrümüze böğrümüze tekme savurmayı da ihmal etmeden üstümüzü başımızı didik didik aradılar. Bir şey bulamayınca, kendi dillerinde hararetle hararetle tartıştılar bir süre. Orta yaşlı bir köylü beni ensemden kavrayıp dikti ayağa, kolumu büküp iteklemeye başladı. Bir yandan da nefes almadan bağırıp çağırıyordu.

Ben önde, o arkada, binadan ziyade kurumuş çamur yığınının andıran bir eve vardık, girdik içeri. Duvarın dibindeki döşekte, üzerine beyaz çarşaflar örtülmüş, alnına kızıl bezler sarılmış biri yatıyordu. Adam döşeğin yanına sürükledi beni. Yataktakinin yüzünü seçer seçmez irkildim, dönüp kaçmak istedim, ama sırtıma batan kazma ucuyla çakılıp kaldım olduğum yere. Adam, kocaman nasırlı eliyle yüzümü yatağa çevirdi. Ufak tefek bir genç kızdı yataktaki. Mesele barizdi: Onu askerler bu hale getirmişti ve biz de, hâlâ askerdik.

Cesaretimi toplayıp bakmaya çalıştım yataktakinin yüzüne, daha doğrusu yüzünden arta kalan şeye. Burnun olması gerektiği yerde kapkara bir oyuk duruyordu. Gözkapakları, mor ipliklerle sıkıca dikilmiş gibi duran dudaklarına doğru akmıştı sanki. Çenesi parçalanmış, ağzının altında buruşuk, küçük bir eklentiye dönmüştü.

Derken Onüç, bir başka kazmalının ve âlemlerdeki herkesten ihtiyar görünen kupkuru bir ihtiyarın eşliğinde girdi içeri.

İhtiyar dilimizi biliyordu.

Yumuşak bir sesle sordu:

“Üç ay önceki baskında siz de var mıydınız?”

Onüç hemen atıldı:

“Aman dede. Biz daha iki hafta önce geldik burlara. Zaten dayanamadık savaşa... Bak, firar ettik. Ne silahımız var ne bombamız...”

Cevabı veren Onüç’tü, fakat kazma sapını beline yiyen ben oldum, inleyerek çöktüm yere.

Fosil ihtiyar, kazmalı kazmalardan birine eliyle işaret etti. Adam çıktı, birkaç dakika sonra yanında uzun boylu, çirkin bir kadınla döndü. İhtiyar, kadına bir şeyler söyledi. Kadın kocaman kara gözlerini yerden kaldırıp korkuyla bir an baktı bize, sonra başını iki yana sallayıp gitti.

İhtiyar aynı kazmalıya bu kez belli belirsiz bir baş işareti yaptı, Kazmalı çıktıktan birkaç dakika sonra dışarıdan ince bir feryat ve karmakarışık ağıtlar duyuldu. Anlamamak ne mümkündü, artık yaşamıyordu uzun boylu kadın.

Yatağın başında mum gibi duruyorduk. Herkes yataktaki kızın yüzüne dikmişti gözlerini. Sanki öyle ısrarla bakarsak iyileşip kalkıverecekti ayağa.

Sessizliğin devamı hiç hayra alamet değildi. Kazmalılardan birinin gözleri seğiriyordu, ihtiyar uzun boylu kadının ölüm emrini verdikten sonra yumuşak tavrından sıyrılmış, haşin haşin bakar olmuştu bize. Bir şeyler yapmak lazımdı, yoksa çiğ çiğ yiyecekti bu Xırbolar bizi.

Derken Onüç, kendinden gayet emin bir edayla attı kendini ortaya:

“Ey dede, ey abiler, ey kardeşlerim! Benim büyük dedem ermişler katındandır. Şifa verdiği biçare hastaların, ellilik kısır karılara doğurttuğu tosun bebelerin, dokuz düğümlüyken açtığı kara bahtların haddi hesabı yoktur. Şimdi sayacaklarımı getirirseniz, bikaç saate kalmaz kaldırırım kızı ayağa...”

İhtiyar hiç oralı olmadan konuştu:

“Bu haliyle kalksa ne olur? Ne işe yarar, kim alır?”

Onüç cüretle kesti sözünü ihtiyarın:

“Dede, kız temiz değil mi?”

“Temizdir temiz... Bi tek bunu öpemediler, direndi, zaten o yüzden böyle oldu, bi güzel dövdüler, haşat ettiler,” dedi ihtiyar, afallatıcı bir açıksözlülükle.

Ne gereği varsa, zavallı bir yorum eşliğinde ben girdim lafa: “Bütün öpülenleri öldürseniz size kadın kalmaz ki dede. Öyle değil mi?”

İhtiyar bir çuval gübreymişim gibi baktı bana, cevap vermedi. Onun suskunluğunu fırsat bilen Onüç telaşla konuştu:

“Dede, kız yaşasın mı yaşamasin mı? Sen onu söyle hele... Varsın kimse almasın, evin işini yapar, su taşır, çamaşır döver, çay çorba pişirir...”

İhtiyar düşüncelere daldı.

Biz yaşamak, köylüler canımızı almak umuduyla, cümleten ihtiyarın ağzından çıkacakları bekliyorduk.

Onüç bu kez dokunaklı, hıçkırıklı bir sesle bağırarak başladı söze:

“Madem bizimkiler bu hale getirdi güzel kardeşimi, bu günahı temizlemek boynumuzun borcudur dedem! Anam avradım olsun, bunu yapanı yakalasam gözümü kırpmadan vurmaz mıyım? Aynısını ona yapmaz mıyım? Canını na şu ellerimle söküp almaz mıyım?”

Onüç kendini iyice kaptırmıştı tiradına ve nedense, yine ben, bir kazma darbesiyle yığıldım yere.

İhtiyar Onüç’e sıkıntıyla baktı bir süre ve sonra talimatı verdi: .

“Söyle, ne istiyosun?”

Ben inleyerek doğrulurken, Onüç baharat isimlerini sayıp dökmeye başlamıştı bile.

Son olarak bir bardak bal ve temiz, büyük bir kap istedi.

İhtiyar Onüç’ün şifa listesini adamlardan birine tercüme etti. Adam gitti, yarım saat sonra geldi, malzemeleri yatağın kenarına bırakırken ihtiyarın kulağına bir şeyler fısıldadı.

İhtiyar Onüç’e döndü:

“İstediklerinin ancak yarısı var bizde.”

“Olsun dedem, zarar yok dedem,” dedi Onüç, “bunlarla da idare ederiz.”

Onüç boş bir umutla çırpınıyor muydu, yoksa kızı hakikaten ayağa kaldıracak mıydı, bilmiyordum. Bildiğim tek şey, az önce o kadını su içer gibi rahatça öldürdükleriydi, bir de

torbalarımaya dayanan idrar...

Bütün malzemeyi kaba boşalttı Onüç, hepsini yeni gelin maharetiyle güzelce kardı. En küçük hareketine abartılı bir yavaşlık katıyor, gözlerini yataktakinden bir an olsun ayırmıyordu. Dudaklarına bir dua kıpırtısı da ilıstirmışti, arada sırada “mispııı” benzeri bir kelimeyi, keskin nefesler eşliğinde yutup bırakıyordu.

En son, elini koynuna atıp muskaya benzer küçük bir kese çıkardı, keseyi dudaklarındaki şaibeli’duayı duyulur hale getirerek ağır ağır açtı ve içindeki yeşil tozu karışıma boca etti. Avuçlarını açıp yüzünü yukarı kaldırarak bir müddet de böyle dua etli.

Duayı bitirip avuçlarını yüzüne sürdükten sonra bize dönüp sert bir sesle emretti:

“Herkes üç adım geri gitsin!”

Sanki kız bombaydı da patlayacaktı.

Oda, kışın kışın yanaşmış meraklı köy ahalisiyle ana bebe gününe dönmüştü.

Herkes üç adım açıldı. Bütün gözler Onüç’te ve elindeki kaşıktaydı.

Onüç ballı maddeyi kaşığa azar azar doldurup kıza yedirmeye başladı. Karışımın kenarlarından sızdığı dudakları bir süre sonra hareketlenen kız, herkesin damağını kamaştıran bir yavaşlıkla yutuyordu ağzındakini.

Bekleyiş başladı, kimseden çıt çıkmıyor, derin sessizlikte Onüç’ün alnından süzölüp yere düşen ter damlalarının sesi duyuluyordu.

Badimin kışlada dalıp dalıp gitmesiyle koynundan çıkardığı muska arasındaki ilişkiyi çözmüştüm, torbacılıktan bin kez içeri girip çıkmış kantinci ile ıssız köşelerdeki fısırt muhabbetlerinin esrarını da elbette.

On-on beş dakika sonra kızın kirpikleri kıpırdadı ve gözleri kapkara açılıverdi. Etrafındakilere baktı bir an ve sonra canı geldiği gibi gitti, başı yana düşüverdi.

Arkamızdan acayip bir uğultu yükseldi, saniyesinde tiz ağırtlar başladı.

Kazmalı adamlar üzerimize çullanmaya hazırlanıyordu ki, dışarıdan birkaç el silah sesi duyuldu.

Kazmcıklar durdu, oda göz açıp kapayana dek boşaldı, içeriye haki şalvarları, gri silahları, kirli sarı pabuçlarıyla teröristler doluştu.

Bizi kaptıkları gibi dışarı sürüklediler. Komutan olduğu dolgun giyiminden ve kırışık suratından anlaşılan bir terörist bana yaklaştı. Oldukça düzgün bir konuşmayla adımı sordu. Bir ad uydurdum kafamdan, söyledim ve yedim ense köküne dipçığı.

BABI11

TEŞNE

Asriydim mazi oldum, daha gençtim gazi oldum...
Bilecik ağıdı

“Aylarca sürdü zorlu tedavi, bir yanı ölümdü, bir yanı dirim. Ve hayat galip geldi.

Ona parıltılı bir madalya eşliğinde dediler ki, istersen kalan askerliğini yapmazsın ama istersen cepheye, arkadaşlarının vuruştığı dağlara dönersin...

Adayımız gibi vefalı ve inançlı zor bulunur, elbette döndü. Arkadaşlarım o kanlı pusularda, o cehennemi çatışmalarda yalnız bırakmaya gönlü razı olmadı.

Kışlaya döner dönmez arkadaşlarının nerede olduğunu sordu. Operasyon dediler, çatışma dediler, kim sağ döner kim dönmez belli değil dediler. Oturup bekleyecek hali yoktu elbet, silahını kaptığı gibi dikildi komutanın karşısına, dedi ki, beni hemen arkadaşlarımın yanına götürün.

Komutanın gözleri yaşardı, iki damla yaş güçlü çenesine doğru süzüldü ve adayımızın alnına kocaman bir öpücük kondurdu.

Beş dakika sonra helikopter hazırды.

Destansı bir çarpışmaya doğru alçaldılar. Dumandan, ateşten göz gözü görmüyor, iki tarafın acılı haykırışları kulakları sağır ediyordu. Adayımız daha helikopter inmeden atladı yere ve dağları sarsan bir nara alarak koştı siperlere.

Onun zuhur etmesiyle, ölümün ve kanın ortasında bir şenlik aldı yürüdü. Korkuyla kasılmış yüzler gülüşlerle aydınlandı, küfürle kurumuş diller şükürlerle ıslandı.

Adeta ilahi bir güç zerk oldu askerlerin yüreklerine, adayın varlığı aşılmaz bir zırh olup yapıştı bedenlerine ve her biri birer aslan kesildi.

Asiler ne olduğunu şaşırmişti, geri çekilmeye başladılar. Ve yarım saat sonra adayımız, öpüp alnına sürdüğü kutsal sancağı dağın zirvesine dikmekteydi.”

Zamanın latif bir rüzgâr, hakikatin nazif bir yaprak olduğunu idrak ettiyseniz, hem vakit çabuk geçerdi hem de anlattığınız hikâyeye güzel olurdu.

Memnunduk raporumuzdan, hakiki olsa bu kadar güzel olmazdı. Bitirirken huşu ve gururla baktık Tefail’in yüzüne.

Ulu katlar kahramanlık hikâyelerine bayılırdı, ama Tefail bu hikâyeden pek etkilenmiş benzemiyordu. Elinde büyük bir tarak, uzun kırçıl saçlarını ağır ağır taramakla meşguldü.

Alakasız bir yerden girdi lafa:

“Batı’dakilere de bi aday işi çıktı. Hem de Kibriye’de...”

İşte bu inanılmazdı. Yeryuvar’da aday çıkmayan tek mıntıka, tarih trenine sonradan bindiği için uzun müddet amelden tefekküre vakit bulamayan Kibriye’ydi. Şimdi aradaki mesafeyi kapatabilmek, ilahi olandan yana noksanlarını giderebilmek için Büyük A’ya kafayı takmışlardı ve O’nun adına habire savaşıp duruyorlardı.

Merakla sorduk:

“Nasıl biri?”

“Eh işte...”

Tefail adaylar hakkında gerekmedikçe yorum yapmazdı, bilirdik.

Kıskançlıkla sorduk bu kez: “Şansı ne?”

Tefail kahkahayı bastı:

“Merak etmeyin aptallar, sizin heriften fazla değil.”

Bize aptal diyebilirdi, ama adayımıza hakaret edilmesine dayanamazdık, uyardık:

“Herif kelimesini kullanmayalım lütfen. Men edilmiş aday sıfatları rehberinde yeri mevcut.”

Tefail’in kahkahası iyice çığrından çıktı, “Haklısınız, kusura bakmayın,” dedi, alayla.

Taramayı bitirmiş, saçlarını toplayıp bağlamıştı. O vakit gördük, tek kulağına küpe takmıştı.

Yalakalık fırsatını kaçırmadık: “Küpen çok yakışmış...”

Utangaç bir edayla gülümsedi. En pasaklı melekler bile böyle taltiflere bayılırlar, yalakalık yapanları da zaman zaman beklenmedik bir kıyakla ödüllendirdikleri olurdu.

Üç asır önce Lizara’ya, aslında dalga kabilinden, “Orağınla kuyruğun birbirine pek uymuş, cüppen de pek şık,” demiştik de, heybesinden iki burma çıkarıp vermişti.

Ama Tefail meleklikten zerre nasibini almamıştı, alıcı Lizara kadar bile cömert değildi, ciddileşip buyurdu:

“Bitti mi? Soru soracak mısınız? Sormıyacaksanız vınlıycam, işim başımdan aşkın...”

Her rapor seansında, aday mesaisine dair üç, âlemlerin mazarine, yani yaradılışın sadece Büyük A ile yakınlaştırılmış meleklerinin bildiği o ilk karanlık dönemine dairse bir soru hakkımız olurdu. Ve biz her defasında o tek soruyu sorardık, zira âlemlerin bebek misali emeklediği, varlığın yokluğa galip geldiği o zifiri safhayı bütün ilahi mahlûklar gibi biz de merak ederdik. Tefail ise, karanlığın bilgisine sahip olma imtiyazını kaybetmek istemeyen tüm melekler gibi cevap vermez, ki onun da buna hakkı vardı, için için küfürler sıralayıp hızla uzaklaşırdı yanımızdan.

Neler neler sormamıştık ki o güne dek... Taşın mutlak durgunluğunun, suyun korkunç pervasızlığının, ateşin kavuran nefesinin sırrına varmak istemiş, ama hep elimiz boş bırakılmıştık. Ne Büyük A’nın cismine, ne meleklerin hacmine, ne de cinlerin harcına dair bir şey öğrenebilmiştik. Hatta cisim sorusundan dolayı, Büyük A’ya saygısızlık suçlamasıyla ilahi kabahatler divanına sevk edilmiştik. Yediğimiz falakanın acısı hâlâ damağımızdaydı.

Ve kendimizi bildik bileli merak ettiğimiz bir husus vardı, ama bu da kilit mevzuydu, hassas meseleydi, okkanın altına gidivermek, Tefail’in şikayetiyle soluğu yine kabahatler divanında almak işten bile değildi.

Lakin merakımızdan çatlayacak haldeydik artık. Tefail’in daimi sarhoşluğuna güvenip, Büyük A’ya sığınarak patladık soruyu:

“Tefail, de bize, Başşal cin midir melek mi?”

Biz Tefail’in heybesinden tutanak defterini çıkarıp defterimizi dürmesini veya en iyi ihtimalle gözlerinden kıvılcımlar saçarak dönüp gitmesini beklerken, hoş kokulu kamışını sömürerek, halta biraz da kederle gülerek yerli yerinde durduğunu gördük ve küçük bir çığlık attık.

Cevap mı verecekti yoksa?

Evet, verecekti.

“Keratalar, nerden de buldunuz bu soruyu,” dedikten sonra başladı anlatmaya:

“Başşal Büyük A’nın huzurundan lanetlenerek kovuldu. O günü hiç unutmam, giderken bi yandan yana yakıla ağlıyo, diğər yandan intikam yeminleri ediyodu. Ama gücü yüksek katlara yetmeyince insanlara taktı, onları yoldan çıkarıp ruhlarına ebedi azap zerk etmek için elinden geleni ardına koymadı...”

Sustu Tefail, ayasını kaşdı.

Bize alenen aptal muamelesi yapıyordu, atıldık hemen: “Tefail, bu anlattıklarını zaten biliyoruz. O dönemde biz de vardık. Sorumuza cevap değil ki bu. Biz sana Başşal’ın büyük karanlıkta melek olarak mı yoksa cin olarak mı yaratıldığını sorduk...”

Tefail hiç oralı olmadı.

Ama ne tuhaftır ki, şimdi o bildik alaycılığı uçmuş, üzerine bir dalgınlık çökmüştü.

Uzaklara bakarak konuştu:

“Karanlık dönemi anlatmamı beklemeyin benden, değmezsiniz. Ama zevkli bi hikâye dinlemek isterseniz anlatayım...”

Ne olursa olsun Tefail’den hikâye dinleme fırsatını kaçıramazdık.

Atıldık hemen:

“Aman diyelim, anlat sen...”

Bunun üzerine devam etti:

“Ne yalan söylemeli, Başşal’a hayrandı herkes. İlahi katların en parlak, en renkli, en becerikli simasıydı. Mesela Yeryuvar’daki ilk posta fani mahlûkatın üç günden fazla yaşamamasının sebebini o bulup çıkarmıştı. Besin diye yaratılan yeşillikleri yiyen mahlûk hemen ölüyodu. Sebep bulunduktan sonra, bu kez yeşilin terkinde ne gibi bi sorun olduğunu kimse çözemedi. Büyük A bile çıkamıyodu işin içinden. O meseleyi halleden de Başşal oldu. Dinozorlar, mamutlar ve ejderhalar yaşayabilsin diye total kalmayı göze aldı ve yeşilliklere kendi diz iliginden dirim ateşi koparıp kattı. Sonra, birbirlerini de yiyebilsinler diye Yeryuvar’a canından kan akıttı. Büyük A bu fedakârlığına karşılık onu iradeyle ödüllendirdi. O günden sonra Büyük A ile Başşal’ın içtiği su ayrı gitmez oldu. En çetrefilli işler, en alengirli görevler Başşal’a verilirdi. Ta ki insan yaratılana dek...”

Biliyorduk. Uğruna dengesini ve kanını feda ettiği mahlûkların yok edilip yerlerine ismi küfürden, cismi çamurdan menkul varlıklar yaratılacağını öğrenince Başşal deliye dönmüştü. Üstüne bir de insanlara hizmet edileceğini duyunca iyice küplere binmiş, işte o andan sonra hediyesi olan irade, felaketi haline gelmişti.

Tek bir yıldız saatinde bildiği bütün yasak küfürleri uluorta sıralayıvermiş, bununla da kalmayıp ilk mahsul insanları Büyük A’ya karşı isyana teşvik etmişti. Şahsiyetsizliğini ödeklğine borçlu olan insan isyan etmemiş, fakat Başşal’a bir anlık da olsa kulak tuttuğu için çıplaklığını bilmişti. Çıplaklığını bilince de sıcaktan kavrulur, soğuktan üşür olmuş, aczini akılla, ayıbını esvapla örtmeye mecbur kalmıştı.

Lakin anlayamadığımız bir şey vardı:

“Anlayamadığımız bi şey var Tefail. Büyük A bunca esaslı günahlar işleyen Başşal’ı neden yok etmedi?”

Tefail kollarını iki yana açıp kanatlarını titreterek, “Kim bilir... Belki içi elvermedi, zira çok severdi Başşal’ı,” dedi.

Pek tatmin olmamıştık bu izahtan:

“Ama Başşal’ın Yeryuvar’ın başına bela kesileceğini tahmin etmesi gerekmez miydi? Başka bi sebebi olsa lazım. Öyle değil mi?”

Biz bunu söyleyince Tefail köpürdü, başladı Lizara gibi bas bas bağırmaya;

“Ulan şapşallar. Büyük A’nın hikmetinden sual etmek size mi düştü? İlahi kararların ne ince hesaplarla alındığını bilmiyo musunuz siz? Misal, cümle insan dillerini Balkule’de karıştırıp fanileri Batı’ya ve Doğu’ya dağıtmamız üç yüz altmış altı günümüzü aldığından haberiniz var mı sizin? Yorgunluktan ölücektik nerdeyse...”

Fakat bir anda yatıştı.

Bir garip haller olmuştu Tefail’e, şimdi, adeta, gerçekten meleğe benzemişti.

Hİç şikâyetçi değildik elbet, bir melekke böyle teferruatlı bir muhabbete dalmış olduğumuza halâ inanamıyorduk, ilk sorunun cevabı bile umurumuzda değildi artık:

“Töbe Tefail töbe, kusura bakma, yani öyle demek istemedik...”

Artık cayar, çeker gider diye düşünüyorduk ki, Tefail eğilip sır verir gibi fısıltıyla konuştu:

“Aslında bu konuda bazı tuhaf dedikodular yok değil...”

Gayri ihtiyari biz de ona doğru eğilip merakla sorduk: “Ne gibi dedikodular?”

“Rivayete göre, huzurundan ayrılmadan önce bi ahid önermiş Başşal, Büyük A’ya...”

“Ne ahdi?”

“İnsanların üç çeyreğini hakiki manasına kavuşturabileceğini, Büyük A’nın yolundan döndürebileceğini iddia etmiş ve eğer başarırsa ilahi huzura tekrar kabul edilmeyi istemiş...”

“Eeeee?”

“Büyük A. kavuştur da görelim demiş ve ahdi kabul etmiş... Başşal’ın hâlâ hayatta olmasının nedeni de buymuş...”

İşte bunu hiç bilmiyorduk, işte buna inanmak mümkün değildi, kalbimiz güm güm atmaya, başımız pervane misali dönmeye başlamıştı.

Etrafı kolaçan edip heyecandan boğularak sorduk:

“Yani şimdi Başşal, Büyük A’nın müsaadesiyle mi faaliyet gösteriyo?”

Tefail bu soru üzerine aniden uzaklaştı. Bize bir müddet, mütereddit baktıktan sonra, “İnandınız mı lan anlattıklarınıza? Saftırıklar...” diye bastı kahkahayı.

Fena bozulmuş, çok sinirlenmiştik, öfkeyle haykırdık:

“İtiraf et, itiraf et, Başşal aslında melek değil mi? Sizin soyunuzdan değil mi?” .

Tefail gözden kaybolurken cevabını zar zor işitebildik. “Ateş olan yerden duman çıkar, ama Başşal yine de bi cindir... Çünkü hakikat boş bi kâğıttan ibarettir, yanırverir...”

Evet yanardı, biliyorduk.

BAB 10

TESPİH

Başçeşmeden su akmaz, kurşun amana bakmaz...
Balıkesir ağdı

Fena sızlıyordu ensem, biraz ovayım dedim, başımızda bekleyen yüzü poşulu teröristlerden iyice sıska olanı şak diye doğrulttu keltoşun namlusunu alnıma. Bu yabancılerde insafın zerresi olmazdı, anında vururlardı adamı, kıpırdamadan durdum.

Hadi “adın ne” dediklerinde, “yanmaz” demiştim de, soyadımı sorduklarında o “kuzey” kelimesi nasıl çıkmıştı ağzımdan, hayretti doğrusu.

Kamyonetin branda örtülü kasasında hoplaya zıplaya ilerliyorduk. Adını ne şekilde söylemeyi becerdiyse artık, Onüç karşımda, yüzünde huzurlu bir ifadeyle mışıl mışıl uyuyordu.

Elim enseme gitti yine, bu kez hareket etmedi sıska olan, cesaretlendim, konuşmaya çalıştım:

“Kardeş, nereye götürüyorsunuz bizi? Bizim size zararımız dokunmaz, biz firariyiz kardeş...”

Bu teröristlerin göz kırpma huyu da yoktu anlaşılan, başımdaki herif iki gözden ibaretti sanki, kara gözlerinde bana çok şey hatırlatan bir insan furyası vardı.

En müşfik halimle güldüm, sordum:

“Ben Devşehirliyim, sen nerelisin kardeş?”

Bakıyordu.

“Dilimizi bilmiyo musun?”

Sadece bakıyordu,

“Bizim semtte bi seyyar var, adliyenin köşesinde muz kivi satar, tanıyo musun sen onu?”

Çok ağır bakıyordu.

“Midyeci kırığı tanır mısın ? Vapur iskelesinde durur...”

Vira bakıyordu.

“Bi de posbıyık var, yukarı hastanede hademe, ama her işi yapar kerata, bilir misin?”

Sonunda kaşlarıyla gözleri birleşti, karardıkça karardı alnı. Son bir umutla sordum:

“Bizim orda inşaatta çalışan beyzade kardeşler vardı... Mevsimden mevsime fındık tütün pamuk da toplarlardı ailecek... Bi genç vardı sonra, Agora Birahanesi’nde komi, yahu gözler aynı gözler, bak onu tanıyosundur kesin...”

“Kardeş” kelimesine özel bir vurgu katıp, “Tanımıyorum *kardeş*, ben bi tek cumhurbaşkanını tanırım,” diyerek ayağa kalktığını hatırlıyorum en son, kaç saat sonra ayıldığımı hatırlamıyorum.

Ağrı ensemden alnıma seyahat etmişti. Onüç’ü fark ettim, sırtını kasaya vermiş, sırtarak, boş gözlerle bakıyordu etrafa. Nereden bulduysa, otuzüçlük bir tespah vardı elinde, şakada şukada çekiyordu. Enseme tahammül edemeyen teröristin umurunda değildi o asap bozucu şakşuklar.

“Bu yampiri kamyonetlerin nesli tükendi sanıyodum... Terörist olup dağa çıkmışlar meğer,” dedi Onüç aniden.

“Kes lan!” diye kesip attı az sıska terörist.

Bana döndü, adımı sordu.

Onüç’e baktım, sırtıp göz kırptı.

Sordum:

“Söyledin mi adını sen?”

Başını sallayıp, “Ernetam soyadlı bi akrabası varmış bu kardeşin. Sen de söyle soyadını, belki Öznetam diye akrabası da vardır,” dedi.

Öfkeyle, “Hani söylemiycektik, ulan ben boşuna mı yedim enseme...” diyordum ki, terörist aynı hareketi çekti. Namussuz, pek seviyordu namlu doğrultmayı.

Çaresiz, söyledim adımı.

Terörist bit kadar bir kurşunkalemle bir kâğıt parçası çıkardı cebinden, içinden tekrar edip dudaklarını kıpırdatarak, yavaş yavaş yazdı söylediğimi.

Başım çatlıyordu ağrıdan, Onüç’ün daha ilk dakikadan planımızı ihlal etmesi sinirlerimi altüst etmişti, en iyisi biraz kestirmekti, fakat gözlerimi henüz kapatmışım ki durdu kamyonet, kasaya çekirge gibi kupkuru iki terörist atladi, alelacele itelendik aşağı.

İki sivri tepenin arasında, daracık bir geçitti indiğimiz yer. Beklemeye başladık. Bir süre sonra teröristlerin iki tepenin sınırından aşağı haki karıncalar misali aktığını gördük. Kadınlı erkekli teröristlerden asker olanlar kamyonetin biraz uzağında tek sıraya girdi, iki grubun komutanı ise bizi getirenlerin şefiyle orta yerde buluştu.

Üçü de hemen ellerini bellerine atıp tütün keselerini çıkardılar, cigaraları neredeyse aynı anda sarıp yaktılar ve ciddi bir muhabbete koyuldular. Bizim şef arada bir dönüp kamyoneti ve bizi gösteriyor, başını sert sert iki yana sallayıp bir şeylere itiraz, ediyordu.

Onüç eğilip, “Bizi dağa çıkarıp çıkarmıycaklarını tartışıyorlar,” dedi usulca.

“Tartılarına koyayım orospu çocukları!” diye bastım küfrü.

Onüç devam etti:

“Firari olduğumuzu anladılar, o yüzden karar veremiyorlar bi türlü. Kıymetli mal değiliz onlar için.”

Korkuyla kabardı içim:

“O yüzden de sıçacaklar çarkımıza.”

Güldü:

“Merak etme, biraz tutup bırakırlar, asıl bundan sonrasını düşün sen, asker kaçağı...”

Bizim teröristbaşı geri döndü, iki adamına, her nedense Xırboca değil, bizim dilden emirler yağdırdı. İhalenin kendilerinde kaldığını, bizi şehre indirmeleri gerektiğini söylüyor, dikkatli olmalarını tembihliyordu. Kendisi dağda kalacaktı.

Bu iyi haberdi işte, şoför hariç, ikiye iki olacaktık kamyonette, bir punduna getirip kaçabilirdik belki, uyanık olmak lazımdı. Biz bu umuda meylederken, tekrar kasaya dehlendik, ellerimiz ayaklarımız sıkı sıkı bağlandı. Bütün ihtimallerden arınmış bir halde, tıngır mıngır düzüldük yola.

Yolda içim geçmiş, namlunun dürtmesiyle sıçrayıp uyandım. İpleri çözdüler, indik.

Kamyonetin yanında son model bir otomobil duruyordu, otomobilin başında da takım

elbiseli üç esmer adam. Onüç'le önümüze karmakarışık bir giysi yığını fırlattılar, giyinmemizi buyurdular. Benim kismetime ter kokulu, pis bir yün kazakla, şalvar kot denilen türden berbat bir pantolon düştü. Boş bulunup, "Başka pantolon yok mu?" diye sordum ve şamarı yiyip yuvarlandım yere. Şamarı yapıştıran terörist fena sinirlenmiş, keltoşu üzerime doğrultmuş, gözlerinden alevler saçarak bağırıyordu:

"Ulan sen ne gıcık adamsın! Vurayı mı lan seni, ha, vurayı mı?"

Takım elbiselilerden en genç görüneni girdi araya, kendi dillerinden bir şeyler söyleyip yatıştırdı ortalığı. Onüç'e takıldı gözüm, sivilleri çoktan çekmiş, çarpık bir gülümsemeyle izliyordu olan biteni.

Ben de giyindim, pantolonun beli çok genişti, aklıma kemer istemek gelince kendi kendime güldüm. Teröristin, "Soytarıya bak ulan, hâlâ gülüyo!" bağırışını duyar duymaz kazağı çabucak sokuşturdum pantolonun içine.

Arabaya bindik. Arka tarafa, yanımıza, asabi teröristi sakinleştiren terörist oturdu.

Gün batana dek epey yol kat ettik, uzakta şehrin ölgün ışıkları belirince yol kenarında durdurdular arabayı, ellerimizi tekrar bağladılar, bu kez gözlerimizi de. Üzerinden ağır bir hacıyağı kokusu tüten ön koltuktaki terörist başımızı dizlerimize eğmemizi söyledi. Eğdik, üstümüze kalın bir örtü artılar. Apışaramdan, postallarımdan yükselen dayanılmaz koku, hacıyağı kokusuna karışıyordu. Başım döndü, bayılacak gibi oldum ve bayıldım...

Ayıldığımda araç kornaları, seyyar satıcı feryatları, çocuk cıvıltılarından şehre girdiğimizi anladım. Radyo açıldı. Heyecanla maç anlatıyordu gevrek sesli bir spiker.

Bülbüllerle Kaplanlar'ın maçıydı, daha otuzuncu dakikaydı ve Kaplanlar iki gol yemişti.

Ön taraftaki teröristlerden biri maçın gidişatına küfretti, akabinde Onüç'ün örtünün altından tuhaf bir boğuklukla çıkan sesi duyuldu:

"Kıvırcık Zarifi sokmaları lazım oyuna..."

Onüç'ün lafına gülesim geldi, tuttum kendimi, ama herhalde birkaç kıkırtıya mani olamamıştım ki, kafama yedim şaplağı.

Aptal edecekti bu şaplaklar beni, ama Onüç'ün susmaya hiç niyeti yoktu:

"Zarifi alıcaksın. Haco'yu da sağ kanada çekeceksin, bak o zaman nasıl olacak..."

Onca zamandır arkadaştık, bir kez bile maç muhabbeti etmemiştik. Vardı herhalde yine bir hesabı, yani yanmıştık.

Yanımdan bu kez şaplak değil, hiç ummadığım düzgünlükte bir yanıt geldi:

"Zarifi otuzuncu dakkada alırsan, altmışta da çıkarırsın, nefesi yetmez o kadar... Son on beş-yirmi dakkayı beklemek lazım, belki yapar bi şeyler..."

İki büklüm durmaktan karnıma ağrı girmişti, Onüç'ün o vaziyette nasıl laf yetiştirdiğini anlamak mümkün değildi:

"Zarifi orta sahadan geriye geçirmiyceksin, bırak dolansın on sekizin orlarda... Farz et ki yemişsin kırmızıyı, on kişi kalmışsın..."

"Yani işimiz ahrete kalmış..."

Teröristlerin üçü de bastı kahkahayı.

Onüç de koroya katılınca, öndekilerden biri gülmeyi kesip sertçe susturdu herkesi.

Sonra arkaya dönüp fırçayı kaydı Onüç'e:

"Başlarım lan sana da Zarifi'ne de! Kapa çenenin, otur oturduğun yerde..."

Kapadık çenemizi, oturduk oturduğumuz yerde, yol aldık, o arada Bülbüller bir gol daha attı. Zarif yetmiş beşinci dakikada oyuna girdi, bir bok yapamadı.

Hakemin bitiş düdüğünü  almasıyla hıçkırıklara boğulmam bir oldu. Dağılmıştım iyice, şamar, keltoş falan umurumda değıldi, inleye inleye ağılıyordum.

Yandaki genç gülerek konuştu:

“Asıl fanatik Kaplan buymuş ha... Baksana takım yenildi diye ağılyo lan adam...”

Siyah pencerele, demir kapılı, iki şilteli, loş bir odada a tık gözlerimizi.

 pimizi bağıımızı çözen terörist, çıkmak üzereydi.

Onüç fırladı ayağı, teröristin ardı sıra seslendi:

“Bi dakka bakar mısın kardeş?”

Terörist kulak asmadı, kapıyı çekti, kilitledi, gitti.

Odaya bıraktıkları suyu diktim başıma, kana kana içtim, ağızımı sildim, bacaklarımı ovdum, gözlerimi ovuşturdum, şilteye kaykıldım, sordum:

“Ne diyecektin ki adama?”

“Ne demek ne diyecektin? Ne diyeceksem diyecektim... Muhabbet kurmak lazım, heriflerin suyuna gitmek lazım, fırsat kollamak lazım...”

“Lazım”ların gerisini duymadım, derin bir uykuya yuvarlandım.

Rehindik artık, paso yatıyorduk, günde iki posta yemek getiriyordu yüzündeki poşuyu hiç a mayan kavruk terörist, onar tane de filtresiz sigara, Onüç gördüğü lüzum gereğı hiç susmuyordu:

“Bi dakka bakar mısın kardeş? Yanlış anlama ama, bi maruzatım olacak...”

“Söyle...”

“Bu yemeklerin az acılısı, az baharatlısı yok mu? Benim midem, barsaklarım kendimi bildim bileli...”

“Bunu bulduğuna şükret, zıkkımlan işte...”

“Hayır, zıkkımlanırım, o ayrı, ama sonra ishal giderim, mideyi delirim, bela olurum başınıza...”

“ ... ”

“Komutanına bi söylesen be kardeşim... Ne zarar görürsün?”

“Söylerim, tamam...”

“Bi de şu tuvalet meselesi var...”

“Ne olmuş tuvalete?”

“Kokuyu duymuyo musun kardeş? Tıkandı, taştı, kokudan durulmuyo valla...”

“ ... ”

“Hele onu da bi...”

“ ... ”

“ ... ”

“Tınmadı bile pezevenk... Bari bi sopa getirse de a sak şu tuvaleti...”

“Ha gayret Onüç, iyi gidiyosun...”

“Siktir git Numune...”

Onüç sabah akşam iki lokma yiyip bin tane kumpas kuruyor, denemekten

vazgeçmiyordu, ben tıkınıp tüttürüp uyuyordum, yemekler de sigaralar da pek lezzetliydi:

“Benim de anne tarafım burlara dayanır kardeş...”

“ ... ”

“Vaktiyle yüklenip göçmüşler deniz tarafına...”

“Çok sıkıntı çekmiş garipler...”

“Neden göçmüşler Onüç?”

“Bilmem ki Numune... Dedem bi şeyler anlatırdı ya, kalmamış şimdi aklımda...”

“Ya sen nerelisin kardeş?”

“...”

“Burlardan mı?”

“Kes sesini... İyice it sopayı deliğe...”

“İtiyorum itiyorum, çok tuvalet açtım ben kışlada... İşte tamam, bulduk kilidini... Numune gel bak lan, nasıl gidiyo bizim marifetler...”

“Şu okkalı olan senin değil mi?”

“Koyu renk olanlar benim...”

“Ulan susun be, iyice cıvıttınız... Açıldıysa ver sopayı...”

Vermedi Onüç sopayı, teröristin kafasında kırdı, ellerimizde birer boklu sopa, fırladık kapıdan dışarı, bir baktık ki bina terörist kaynıyor, üç adım bile gidemedik, onlar da bizim kafamızı kırdı:

“O kırmızı gömlekli var ya, özel eğitim almamışsa ne olayım... Vurduğu yerden ses getiriyodu puşt...”

“Onüç, çok merak ettim, ne olur söyle... Hadi diyelim sopayla devirip halledicektin bizim nöbetçiyi... Ya sonra ne yapacaktın?”

“Nasıl yani ne yapacaktım? Merdivenden inip gidecektim...”

“Peki yolunun üzerindeki bütün o teröristleri, o izbandut kırmızıyı da boklu sopanla mı serecektin yere?”

“Belki sererdim, belki seremezdim... Ama denerdim...”

“Onüç, bi ricam olacak senden...”

“Buyur...”

“Bi daha deneme...”

“...”

“Eski nöbetçi hiç olmazsa halden anlıyodu biraz... Yeni gelen mendebur ayıyla kolaylıklar dilerim sana...”

“Hiç merak etme sen... Onu da tavlaram... Asıl seri tipler kolay gelir gaza... Ayrıca daha tıfıl lan bu yeni terörist...”

Bir türlü gaza gelmiyordu tıfıl ayı, tek kelime konuşmuyordu, ta ki Onüç doğru cümleyi bulana dek:

“Buranın adı neden Salkım kardeş? Bağ falan mı var etrafta?”

“...”

“Benim dedemin de bağları varmış, gözünün alabildiği kadar, hepsini öylece bırakmışlar...”

“...”

“Kardeş, bu sizinkinden başka gazete yok mu? İyi hoş gazele de hiç spor haberi yok bunda... Hiç olmazsa bi Topkolik falan getirsen...”

“...”

“Şampiyondan bile haberimiz yok be...”

“Kaplanlar...”

“Hadi ya, yapma, B  b  ller’e yenilmelerine rağmen ha? Bravo... Bu arada, Numune, iddiayı kaybettin koum...”

“Ne iddiası?”

“Sen dedin ya, bu kardeş kesin dilsiz diye. İddiaya girdiydik hani...”

“Ha, evet!”

“Kaybettin, çıkar bakalım sigaraları...”

“ıkaralım bakalım...”

“Sen de mi Kaplanları tutuyosun kardeş?”

“Evet...”

“Tebrik ederim kardeş...”

“Bana bak, bana bi daha kardeş deme, kırarım ağzını burnunu...”

“Niye ki?”

“Ben senin nerden kardeşin oluyorum lan?”

“ ”

“ ”

“ ”

“Haydaa, ne biçim vurdu lan... Durduk yerde çıldırdı herif... Ulan tam muhabbete girmişken... Eli de ağırmış itin...”

“Cevap ver bakalım Onüç... Nerden kardeşin oluyo bu it senin?”

“Numune, sus...”

Ayı n  betimizin dili   z  lm  şt   biraz, tuhaf biriydi, iyi davranıyordu ama gaddardı da, bir yandan poşunun ardından boğuk boğuk konuşup g  l  yor, bir yandan da sık sık dostça d  v  yordu:

“Arkadaş, teşekk  r et komutanıma...”

“Onüç, biz yiyemiyoduk senin yediğin yemeği... şimdi iyi mi oldu b  yle patates haşlama?”

“Olmaya devlet cihanda bi nefes...”

“Tamam, uzatma, ye patatesini...”

“Ne diyolar sizin dilde patatese?”

“ ”

“ ”

“Yahu s  ylesen   l  r m  s  n?”

“Patat...”

“Anaaa... Numune bak lan, ne komik lan...”

“Hakkatten ha, patat... ‘Es’ini unutmuşlar lan...”

“ ”

“ ”

“Yahu niye vurdun şimdi, ne dedik?”

“ ”

“ ”

“Arkadaş, neden kızdın durduk yerde?”

“ ”

“ ”

“Vurma arkadaşım, ne vuruyosun?”

“Bırakın lan tabakları... Verin... Size    g  n yemek yok...”

“ ... ”

“Ne dedim ben şimdi?”

Patattan içim dışıma çıkmıştı. Onüç ise semirdikçe semirmişti, tespih taneleri takılıp duruyordu dolma parmaklarına:

“Yine mi patat?”

“Ye lan!”

“Aşağıda dolmaları yuvarlayıp burda ye demesi kolay tabii.”

“Ne dolması, dolmayı kim bulmuş da yemiş...”

“Sen onun kusuruna bakma arkadaş... Sus Numune, ye patatını...”

“ ... ”

“Bu arada, poşu falan var ama, yakışıklı çocuksun, belli...”

“ ... ”

“Kızlar pervanedir etrafında, ha?”

“Seni ne alakadar eder?”

“Hadi badi, lafı değiştirme, yok mu şöyle güzel bi manitan?”

“ ... ”

“Bak Numune bak, gülüşe bak...”

“ ... ”

“Hassiktir ya, amma vurdu hayvan...”

“Eline sağlık o hayvanın... Bana yedirdiğin patatlara say...”

Sigara istihkakımızı on beşe çıkardılar, patat menüsüne yoğurt eklediler, odaya müzik vermeye başladılar, haftada bir Topkolik geliyordu, kitap istedim, acayip bir roman getirdiler, tuğla gibiydi:

“Arkadaş, nedir bu çalan?”

“Kardeş şarkılar...”

“Vay, ismi pek güzelmış... Tabi ya, sen öylesini sevmiyosun ama, kardeşiz hepimiz...”

“ ... ”

“Ne diyo bu şarkıda?”

“ ... ”

“Elodino diye bi şey söyleyip duruyo, ne demek o?”

“Deli demek...”

“Bizim gibi yani ha?”

“Hahahaaa... Ulan Numune, âlemsin yani... Hahaaaaa...”

“Yavaş gül lan, duyacaklar...”

“Kim duyacak?”

“Serkol... Aşağıda toplantı var...”

“Serkol nedir be?”

“Bizim dilde şef yani...”

“Ne biçim şefmiş bunlar arkadaş, korkudan gözlerin sarardı resmen...”

“Kes lan sesini...”

“Tamam, kızma hemen, kestik...”

Yavaş yavaş yamulmaya başlamıştı ruhi bünyem. Onüç de benden farklı değildi, durduk yerde başlıyorduk gülmeye, geceleri ağladığımız da oluyordu açık açık, sonunda Onüç de bıkmıştı patattan, yakınlarda bir camii vardı, müezzinin sesi pek güzeldi, beş vakit ezan okuyorsa on beş tane de sela okuyordu:

“Ne oldu, neden dokunmadınız güvece?”

“...”

“Bayram hediyesi bu, yesenize...”

“...”

“...”

“Ne o, küstünüz mü bana?”

“Açlık grevindeyiz biz...”

“Bize bi açıklama yapılana kadar yemiyoruz hiçbir şey...”

“Keyfiniz bilir...”

“...”

“Götürüyorum güveci ha...”

“...”

“Lan Onüç...”

“Ne var?”

“Mübarek bayram geçse, ondan sonra başlasak eyleme, olmaz mı? Günah falandır, neme lazım, şimdi boşu boşuna...”

“...”

“Bakın bi daha söylemem, götürüyorum...”

“Şu güvece baksana oğlum... Kaçmaz bu...”

“Bi dakika Numune... Arkadaş, kaçınıcı günü bugün bayramın?”

“Son günü...”

“Yarın ne var yemekte?”

“Patat...”

“Yumul Numune...”

Öbür bayram da geldi, yine hediye verdiler, ayı nöbetçimiz artık daha az vuruyordu, greve bir türlü başlayamadık, akıbetimizin ne olacağını hiç söylemediler, bir gün yanık sesli imamın da selası okundu, yerine gelenin sesi karga gibiydi:

“Ulan ne güzel yemekti anasını satayım... Ne dedi bu yemeğin ismine?”

“Anlamadım ki... Tuhaf tuhaf isimler vermişler yemeklere...”

“Bana bak Numune, yarından itibaren başlıycas ha greve...”

“Bok başlarız...”

“Sigara versene bi tane...”

“Yirmi sekiz...”

“Tamam lan, borcum borç...”

“Bilirim...”

“Ne acayip durum değil mi lan Numune?”

“Neymiş acayip olan?”

“Komple unutulduk burda...”

“Ordunun firari arayıp bulacak, kaçığın canından endişe edecek hali yok ya...”

“Valla bi şey diyim mi Numune, başıma bunların geleceğini bilsem gene firar ederdim...”

“...”

“En azından yaşıyoz lan...”

“Evet, yoğurtlu patat önümüzde, boklu don kışımızda.,,”

“Öyle deme lan... Ölüler patat yer mi?”

“Doğru söze ne denir?”

“Annem bi patatlı sulu köfte yapardı, aman aman... Babam bi oturuşta bi tencere yerdı...”

“Baban var mı senin?”

“Ne demek baban var mı? Onun bunun çocuğu muyuz lan biz?”

“Ne bileyim oğlum... Onca zamandır badiyiz, hiç anlatmadın ki, kimsin, necisin, neden oniki değil de onüçsün...”

“Sanki sen anlattın...”

“Daha ne anlatayım? Anamı babamı kardeşimi, çekirdeğine kadar anlatmadım mı?”

“Peki, dinle o zaman...”

“Dinliyorum...”

“E hadi başlasana...”

“Dur bi nefes alayım, hikâye uzun...”

“...”

“...”

“...”

“...”

“...”

“Bilirsin, kiminin hayatını para kaydırır, kadın, erkek kaydırır, fabrika, doktor, kör kurşun, karakol, iman, bi kelime kaydırır... Benimkini röveşata kaydırır. Şutlanmıştım liseden, on altı yaşındaydım, zıpkın gibiydim, kendimi bildim bileli top peşindeydim. Birinci amatörde, Yeşilşehirspor’da ilk sahaya çıkışımdı. Onüç numaralı formayla. Uğursuzdur, giyme dediler, dinlemedim, iyi bok yedim... İşte o bok, lakap olup üzerime bulaştı...

“Kendi çapımda ufaktan bi şöhret taşıyarak, sezon sonunda girmiştim takıma. Takımın durumu vahimdi. Son maçtı, kümede kalmanın tek yolu galibiyetti, beraberlik bile tuzu kuru komşu semtin maskarası olmaya yeterdi. Rakipse uzun süre kafaya oynamış, ama artık iddiası kalmamış bi ekipti. Azıcık yatıp verseler maçı, onlara giren çıkan olmayacaktı, ama gâvur damarı vardı ibnelerde, domuz gibi saldırıyolardı...

“Bizim sekiz numara ilk yarının sonunda bi tane salladıysa da, ikinci yarıda daha destur demeden penaltıdan yemiştik golü. Bu vaziyette son beş dakikaya girdik, iflahımız kesilmiş, dillerimiz bi karış dışarıda, rasgele koşturup duruyorduk sağa sola...

“Derken nasıl olduysa tek pas yapıp sağ kanattan dokuz numarayla sarktık rakibin ceza alanına. Ben orta sahanın az ilerisinden fırladım, on sekizin oralarda bi yerde frenleyip yana baktım. Yengeç misali uzun fulelerle gelen dokuz hiç bekletmeden bi ortla kesti, top havalandı. Baktım top üzerime üzerime geliyo, tam da dönememişim yüzümü kaleye doğru. Yaradana sığınıp ayaklarımı yerden kestim, gövdemi arkaya doğru attım, adeta havada bi müddet asılı kaldım, fezada dans eder gibi, önce sağ ayağımı boşa, sonra sol ayağımı doluya savurdum... Gooooool! Semt serserilerinin delirmiş tezahüratından hakemin bitiş

düdüğünü zor duyduk...

“Velhasıl sezon sona ermiş, muhteşem röveşatam, Yeşilşehirspor’u kümede tutmak mucizesinin de müsebbibi sayılır olmuştı. Öyle bi izzet ikram, belki milyonluk topçulara bile gösterilmemiştir. O yaz, semt ahalisi tarafından en gerçek manasıyla millilerin millisi yapıldım. İlk içkiyi, ilk sikişi, ilk esrarı, bi topçunun kabiliyetini kurutacak ne nane varsa, attığım o roveşatanın hatrına tecrübe ettim...

“Yeni sezon başladığında, yılı çıkarmadan büyüklerden biri kapar muhakkak diye konuşuluyodu hakkımda. İlk maçta sezona fırtına misali başlayıp hettrik yaptım. Gollerden birini penaltı, birini sağ ayak vole, sonuncusunu da kafayla attım. Maçtan sonra çevremi saran taraftar kalabalığının, helal olsun, lakin atamadın öyle bi röveşata sözleri mutluluğuma hanel getirmek şöyle dursun, kendimden duyduğum memnuniyeti daha da artırdı. Halbuki felaketime doğru emin şarjlarla ilerliyodum...

“Kümenin favorisi İdmangücü’nden beş yediğimiz ikinci maçta bi tane salladım. Sezon ortasına dek attığım on dört golle, sefil Yeşilşehirspor’un ilk yarıyı altıncı sırada bitirmesinde en büyük rolü ben oynadım. Ancak maçlardan sonra etrafımı kuşatan taraftarların sayısı azaldıkça azalmış, sırtıma artık bi parça acıtıcı silleler vurup, ne zaman atıcaksın lan o röveşatayı, gibisinden sorular soranların sayısı arttıkça artmıştı...

“İkinci yarıya takım da ben de, cümleten berbat başladık. Tribündeki zırtapozların röveşata beklentisiyle ardına kadar açılmış ağızlarını ne yapıp etsem uzaklaştıramıyodum zihnimden. Her ortayı malum hareketi yapma niyetiyle bekler olmuştum. O noktaya saplanıp kalınca da, bir tutuldum pir tutuldum. Şöyle uygun yükseklikten bi orta geldiğini görünce, pozisyonun ne olduğuna bakmadan arkamı kaleye dönüp kendimi röveşataya hazırlıyodum. Ama namussuz top mermi gibi sağımdan solumdan, üstümden altımdan vınlayıp geçiyodu. Belki kafaya çıksam, öyle gelişine vursam veya voleye gönül indirsem atacağım bi araba golü bu sebepten kaçırdım durdum...

“Önce ufaktan yuhalamalar başlamış, sezon sonu yaklaşırken de, artık polislerin arasında, başımı sahaya atılan şişe, taş ve bozukluklardan korumaya çalışarak soyunma odasına kaçır olmuştum. Bu arada takım da her hafta yaşadığı hezimetlerle altıncılıktan hızla aşağılara inmiş, son maça, bi önceki sezonla aynı kaderi paylaşarak girmişti...

“Son maç, ilk haftadan başladığı dört yeme alışkanlığını sezon sonuna dek istikrarla sürdürüp kümenin dibine demir, ağlarında yüz gol görerek de nadir bi rekora imza atan Karatoprakspor’laydı. Öyle acayip dört yeme takıntılı bi takımdı ki bu, tek galibiyetini bile 5-4’le almıştı...

“Maç başladı. İlk yarı yirmi iki topçunun yirmi ikisi de sahada hayalet misali gezindi. Biz soyunma odasında kekeme antrenörün zılgıtını yiyip kendimize geldik biraz. İkinci yarıya, taraftarın kulakları sağır eden yuhalamaları altında çıktık. Sağlı sollu ataklarla rakibi bunaltıyoduk, ama istediğimiz golü bi türlü bula-mıyoduk...

“Atamayana atarlar denklemi, sahaya yansımakta gecikmedi. Libero beş, dandik bi çalım atayım derken orta sahada topu kaptırdı. Karatoprak’ın belki de sahada tek koşan adamı sıfır numara, topu aldığı gibi bizim kalenin önünde bitiverdi. Sağdan tıngır mıngır yuvarladığı melanet, aman eyvah sesleri arasında ağlarla kucaklaştı...

“Üç dakika sonra bizim on numara frikikten skoru eşitledise de, vakit su gibi akmış, maçta son beş dakikaya girilmişti. Sağdan soldan yükleniyoduk, ama yüz gol yiyip bana

mısın demeyen Karatoprak kalesine o gün sanki efsun boca edilmişti. Tam dört topumuz direkte patladı...

“Uzatmalar oynanıyordu artık. Maç boyunca saçını başını yolan, yüzünü tırmalayan, yumruklarını dişleyip duran bizim antrenörün üzerine, umudunu hepten yitirmişlerin tevekkülü gelip oturmuştu nihayet. Olduğu yere çökmüş, deli tebessümüyle sigarasını tütürüyodu...”

“O yarı-ölü adamı tekrar canlandırıp yerinden sıçratan, orta sahada, bomboş pozisyonda topu kapan yedi numara oldu. Sanki çok bilirmiş gibi ofsayt taktiği uygulamaya kalkışan Karatoprak defansının arkasına tek tüfek sarkmakta güçlük çekmeyen yedi, sol kanattan deli gibi koşup, bir yandan da ceza alanına hareketlenen var mı diye bakınıyordu. Tam ortadan ben yaklaşıyodum. Hafif sağımdan ise dokuz geliyordu...”

“Yedi ceza alanına üç-beş metre kala, son bi kez kafasını kaldırdı ve topun dibine hafifçe dokunup zarif bi orta kesti. Ceza alanında tek başına kalan kaleci, çıkıp çıkmama kararsızlığı içinde şuurunu iyice kaybetmişti. Top belli belirsiz bi kavis çizerek tepeme doğru inmekteydi. Golü atmak için yapılacak hareket, hafif bi ayak veya kafa dokunuşu, hadi bilemedin, daha afili tarafından, basit bi dömivole çakmaktı...”

“Hiçbi şey yapamasam, yanımda bomboş duran dokuza işi bırakmam pek mümkündü. Ne var ki cümle âlemin şaşkın ve de kızgın bakışları altında, kıcımlı kaleye döndüm, top baş hizama inerken havalandım ve gayet şık, ama boşa bi röveşata yaptım...”

“Ben öyle alengirli bi hareket çekince, dokuz da pusulayı şaşırmış, can havliyle bi hamle yapmışsa da topu ıskalamıştı. Topun taca çıkmasıyla hakemin bitiş düdüğünü çalması bir oldu...”

“Semtın ufak, külüstür, kel zeminli stadında öyle bi tantana koptu ki, değme olimpiyat stadyumlarında görülemez duyulamazdı. Polis ekibi amirin talimatına bile gerek görmemiş, durumun vehametini çakıp hala yere serilmiş vaziyette olduğum mıntıkaya doğru koşturmaya başlamıştı...”

“Polisler ortadan seğırtirken, stadın iki yanındaki tahta tribünlerden zıplayan taraftarlar, tel örgüleri yıkıp sahaya akın etti. Onüç’e ölüüüm, diye böğürerek sökün eden güruhtan, nasılsa benim yanımda bitiveren iki-üç acar taraftar, polis coplarıyla son anda bertaraf edildi. Polis kalkanlarıyla etrafımda oluşturulan duvara mandalar gibi çarpan taraftarlardan bazıları ağılyo, bazıları delirmiş gibi gömleğini fanilasını yırtıyo, gözü kan çanağına dönmüş bir genç jiletle göğsüne alt alta çizgiler çekiyodu. Polis amiri, durumun iyice boka sardığını anlayıp telsizine sarılırken, rakip takımın oyuncularını bile arbedenin ortasına dalmış, beni savunmaya girişmişlerdi...”

“On-on beş dakika sonra stada giren ilave polis ekibinin de yardımıyla kalabalık güç bela dağıtıldı. Stad tamamen boşalana dek kimse yerinden kıpırdamadı. Neden sonra polisler bana dönünce bir enkazla karşılaştılar. Taraftarların, kalkanların arasından beceriyle savurdıkları darbelerle her yanımda morarmış, yüzüm gözüm kan içinde kalmıştı. Polislerden Yeşilşehir’i tutan biri, kulağıma eğilip, bravo, yine de vermişler dersini, demekten kendini alamadı...”

“Hastaneye kaldırıldım. Odun babamla çaçaron annem, kafamın yarılmış kısımlarından beynime bin türlü azar kakarken, taraftarlar, ‘ezan susmaz bayrak inmez takım düşmez’ nidalarıyla evimizi basmıştı...”

“...”

“ ”

...

“Hayrola, neden sustun?”

“ ”

...

“Ne güzel, kitap gibi anlatıyodun lan işte, devam etsene...”

“ ”

...

“Yahu en heyecanlı yerinde...”

“ ”

...

“ ”

...

“Kardeşim, o sıra evde yalnız...”

“Eee?”

“ ”

...

“Yapma...”

“ ”

...

“Kahretsin lan... Dövmüşler mi?”

“ ”

...

“Yaralamışlar mı?”

“ ”

...

“Yoksa...”

“ ”

...

“ ”

...

“ ”

...

“Hassiktir... Nasıl be? Lan küçücük çocuğu nasıl...”

“ ”

” ”

“Şşşt, ağlama lan...”

“ ”

” ”

“Ya ağlama be... Güzel kardeşim, hadi bak... Ulan beni de şimdi...”

,

” ”

” ”

” ”

” ”

” ”

” ”

” ”

” ”

” ”

” ”

” ”

” ”

“... o gece, koğuş dolabında ne kadar hap bulduysam yuttum, kurtardılar. Üç gün sonra tuvalette kendimi asmaya kalktım, yakaladılar...

“Taburcu olur olmaz elime bi bıçak geçirdim, Agora Birahanesi’ne yollandım. Tribünlerden aşına olduğum üç taraftar vardı içerde, mevzuya onların dahli olup olmadığını

düşünmedim hiç, bıçağı motor misali önüme çıkan her et parçasına sokup çıkardım. Millet donup kalmıştı, üstüm başım kan içinde fırladım Agora'dan. Bizim sokağa dalıp evimizin pencerelerine son bi kez baktıktan sonra rasgele bi otobüse atlayıp şehri terk ettim...”

“ ... ”

“Yola böyle çıkan, ömrü seyahatinde iflah olur mu?”

“Olmaz mı?”

“Olur elbet Numune, niye olmasın? Kanı kan temizler, çiviye çivi söker...”

“Kaçaklığımın ilk yılları işte o çiviye aramakla geçti... Abdest kuşatmasındaki bi şadırvanın kenarında, susuz ve yorgun sıra bekliyodum. Yanımdaki sakallı adamın iman davetini kabul ettim ve bir yıl kadar hiç uçmaz halılar üzerinde bağdaş kurup ileri geri sallandım. Olmadı, bana daha sivri çiviler lazımdı...”

“Sonra meydanın birinde, polisin kovaladığı bi gençle toslaştım. Nedense ben de onun peşinden kaçmaya başladım. Üç-beş ay sonra, bi gecekondu kahvehanesindeki hiç yanmaz kömür sobasının dibinde, devleti yıkma planları yapıyodum. O da kesmedi, benim çivilerim kalın olmalıydı...”

“Karanlık bi sokakta karşılaştığım hiç gülmez bi adam, bana tam istediğim çivileri verdi. O zamandan beri sahtekârlık âleminde ne röveşatalar attığımı, ne çalımlar bastığımı bilen bilir...”

“Bi gün bi meyhanedeydim, rutin huzur operasyonu vardı. Benimse hiç huzurum yoktu, babanın teki fena takmıştı bana kafayı, kesin vuracaktı, şöyle bikaç yıl ortadan kaybolmak hiç fena olmazdı. Agora olayından aranıyodum, hemen sarıldım telefona, dedim patrona, teslim olsam ne kadar yerim? Dedi, hâkimlerin maaşı ne kadar biliyo musun? Bilmiyodum. Dedi, bir yıl uyar mı? Uyardı. Rahatladım, kendi gönlümle teslim oldum huzurcu polislere. Patronun hâkime sıfır kilometre arabanın anahtarını teslim ettiği gün girdim içeri. Bir yıl da içerde çalımlar attım, voleler çaktım, kafalar koydum, nam saldım, çıktım...”

“Ama daha tahliye kapısında girdiler iki koluma... Ne var ne oluyo demeye kalmadan nizamiye berberinin karşısında buldum kendimi... Askerlik şubesi işte, şu hayatta bi tek onu çalımlayamadım.”

BAB 09

TEBDİL

*“Kemerde yetişmez incir, kefenimde kara zincir...
Aydın ağıdı*

“Çapula el atmadı, sabilere fiske vurmada, gölgeyi özlemiş kölelere hor bakmadı ve artık kimseyi öldürmek istemediğini anladı. Büyük A'nın verdiği canı O'ndan başkası alabilir miydi?

Savaş kötüydü, savaş belaydı, savaş ki sevginin ve inancın düşmanıydı. Vaktiyle sevgilisi gibi gördüğü silahını şevkle kavrayamaz olmuştu. O silahla kim bilir kaç kişinin canını aldığını düşünerek sessiz gözyaşları döküyordu.

Bir gün dayanamadı artık, onu kahreden, her anını kâbusa çeviren derdini açtı en yakın dostuna. Onun da aynı acıyla kavrulduğunu görünce rahatladı, hayata, insana ve Büyük A'ya inancı bir kat daha pekişti.

Ve öldürmediler... Adayımızla ilk havarisi, kalplerinden taşan ilahi merhametle, şiddetli bir çatışma esnasında yağmur misali yağın kurşunlara aldırmandan kalktılar ayağa, imanlarını vücutlarına kalkan edip yürüdüler hayırlı bir meçhule.

Ah, ölüm kusan o soysuz nesneleri, karanlığa karşı hayatı kutsar gibi, nazlı nazlı akan suya yavaşça bırakışları görülmeye değerdi. Ne zamandır habis bir uzuv gibi taşıdıkları silahlardan kurtulurken onlar, gecenin zifiri karanlığında yüzlerine dolan ışık, üzerlerine akan nur, adeta tüm insanlık için taze bir başlangıcı muştuluyordu.

Kuş gibi hafifleyip, sanki sırtlandıktan ilahi vazifenin çoktan farkına varmışçasına, mutlulukla, dağ taş demeden ceylanlar gibi sekmeye başladılar. Kuru yerlerde ayak pekiştirip ıslak yerlerde su gibi aktılar. Birbirlerine öyle katıksız bir dostlukla, hatta öyle kesif bir aşkla bağlanmışlardı ki, biri yorulduğunda diğeri dostuna omuz veriyordu. Tabiatıyla en yorulmaz olan, en güçlü olan, o meşakkatli güzergâhı havarisi için aşılır kılan, adayımızın ta kendisiydi. Tek bir vücutmuş gibi geçtiler sarp uçurumları, sivri kayalıkları, dev dikenlerle kaplı bayırları.

Şafak sökerken ve gün asla eskisi gibi olmayacak bir zamanı mağrur ışıklarıyla aydınlatırken, yoksul mu yoksul bir köye vardılar. Üzerlerindeki üniformalarla, üç numara tıraşlı başlarıyla nasıl karşılanacaklarını pek kestiremiyorlardı. O sebepten acilen üzerlerini saracak insan kıyafetleri, başlarını örtecek insan şapkaları bulmalı, tebdil etmeliydiler. İşte tam o anda bir bahçedeki çamaşır ipine apak mintanlar, rengârenk şalvarlar, boy boy kasketler diziliverdi. Ne sevimli, ne mütevazı bir mucizeydi ey ulu katlar! Üzerlerini bir çırpıda değiştirdikten sonra gözlerini göğe kaldırıp sessizce dua ettiler. Onlar dua ederken köylüler de çevrelerini sardılar, o asil duaya onlar da iştirak ettiler.

Mucizeler bununla kalmadı elbet. Köylülerin büyük kısmı onların dilini bilmiyordu, onlarda köylülerin dilini. Ama birdenbire öyle bir dilbilgisi bahşedildi ki onlara, âlemler tarihinde hiç şahit olunmayan, kitaplarda yazmayan, masallarda geçmeyen, tek bir canlıya malum olmamış kelimelerle konuşmaya başladılar.

Köylüler, ayaklarına kadar gelen kutsal varlıkların nurlu kelimeleriyle aydınlanırken, hayatlarında hiç olmadığı kadar mutlu oldular, coştular, ne yapacaklarını şaşırdılar. Saf yürekleri, tertemiz vicdanları, bozulmamış akıllarıyla, âlemlerin kaderini değiştirecek bir ziyaretle karşı karşıya olduklarını anlamışlardı.

Adayımızla havarisinin önüne ellerinde avuçlarında ne varsa koydular, yesinler, yesinler de doysunlar diye. Kuş gibi lokmalarla karınlarını doyururken, köylüler onların yüzlerini gözlerini okşadılar, üzerlerine ve hayırlarına derin dualar fısıldadılar. Ve madem ki bu iki ışılan varlığın her duruşunda, her bakışında, her sözünde tahammülü zor bir kutsallık, bir tabiatüstülük vardı, köylüler normal olarak devasız dertlerini onlara açacaktı. Ve açtılar da.

Adayımızla havarisi, yemeklerini bitirip demli çaylarını yudumladıktan sonra kaldırılıp bir eve götürüldüler. O evde, tepeden tırnağa beyazlar giydirilmiş, sanki daha şimdiden kefeneye sarılmış, şuurunu ne zamandır yitirmiş, ağır bir hasta vardı. Bir bakıverseydiler, bin diyarın devasından daha kuvvetli nefesleriyle yüzüne yüzüne üfleyiverseydiler olmaz mıydı?

Adayımız önce efendiliği elden bırakmayarak, kendisinin de onlardan hiçbir farkı olmadığını, nefesinin bir işe yarayacağını sanmadığını, bir mütehassıs çağırmak gerektiğini anlatmaya gayret ettiyse de, köylülerin mahzun gözlerine bakınca içi parçalandı, gözleri yaşardı ve yatağa doğru ilerledi.

Hastanın yüzündeki ince tül açılınca, bir peri kızı çıktı ortaya. Gördüğü güzellik karşısında az kalsın adayımızın dili tutulacak, insanlığa hayır vesilesi olacak mesajlarını daha nakledmeden unutacak, dahi kelimelerini ebediyete kadar düşürecekti. Hastalığın sebep olduğu solgunluk, kızın güzelliğine daha sabit bir mana, daha içe işleyen bir hususiyet kazandırmıştı. Adayımız, kızın melek yüzüne doğru eğildi ve hacminde simlerin uçuştugu hafif bir nefes salıverdi. Bu nefesle kalın fasılasız kaşları, uzun ok kirpikleri belli belirsiz titreyen kız, bir süre öylece kaldı. Derken kiraz dudaklarının kenarları tatlı tatlı seğirmeye başladı, göz kapakları kıpırdadı ve nihayet kara birer mührü benzeyen gözlerini açtı.

Köylülerden yükselen tiz sevinç çığlıkları, kız bir de üzerine doğrulup sırtını duvara vererek oturunca adeta yabanıl bir gösteri halini aldı. Babası, anası, kardeşleri kızını bir kucaklayıp bir bırakıyor, şaşkınlıktan büyümüş gözlerle yüzünü uzun uzun tetkik ediyor, bir daha kendinden geçmesine mani olmak ister gibi elini kolunu çimdikliyorlardı.

Sonra köyün lideri olduğu anlaşılan, ihtiyar mı ihtiyar bir ihtiyar öne çıkıp adayımızla havarisine, 'dileyin bizden ne dilerseniz' buyurdu. Adayımız önce eğilip ihtiyarın elini hürmetle öptü, iyi niyetini vurguladı ve savaştan daha yeni kaçtıklarını, bir müddet saklanabilecekleri güvenli bir yere ihtiyaç duyduklarını anlattı. İhtiyar gözlerinden akan yaşlar eşliğinde başını ağır ağır sallayıp, az önce esaslı bir mucizeye mekân olan evden çıktı. Bir süre sonra evin önüne, içinde haki şalvarlı bir kılavuzla bir şoförü bulunan eski bir kamyonet yanaştı. Önde ihtiyar, arkasında adayımızla havarisi, en arkada da köy ahalisi, gelip kamyonetin yanında durdular. İhtiyar önce adayımızın, sonra havarinin gözlerinden ve alınlarından, kadim dualar eşliğinde öptü, 'Yolunuz açık olsun' dedi ve nihayet köylülerden kulakları sağır eden bir alkış yükseldi..."

Hakikatin yerine hakiki olmayanı koymak ne kadar da zordu. Zor, ama bir o kadar da zevkliydi. Bir kez hakikat hudutlarını aştığında, akıl zehir gibi işlemeye başlıyor, kelimeler tuhaf bir kudret ediniyordu. Zira kelime, artık kelimeden fazla bir şey olduğunu biliyordu.

Kendi uydurduğumuz hikâyeden kendimiz sarhoş, dumanlı gözlerle baktık Tefail'e.

Hangi hayvana ait olduğu meçhul, mor bir but parçasını, yağlarını sağa sola saçsa saçsa kemiriyordu.

Yutkunarak bakakaldık buta. Bize hurma dışındaki bütün yiyecekler yasaktı. Asırlar var ki kebab kokularının üzerinde azapla süzülüp, ağzımıza hurmadan başka bir şey koymamıştık.

Lokmasını yutma lüzumu duymadan konuştu Tefail:

“Sizin sorunuz ne biliyo musunuz? İki kelimelik mevzuyu iki saatte anlatıyorsunuz...”

Pesti yani. Bundan daha belagatli raporu nereden bulacaktı? Ama bilirdik ki, anlatan kimseye yaranamazdı, hiç sesimizi çıkarmadık,

“Eee?” diye sordu.

“Bitti,” dedik kısaca.

“Yahu aklıma takıldı da, bu aday kahramanın önde gideni değil miydi? Sancak falan dikmiyo muydu tepelere bayırlara? Nasıl birdenbire böyle sulh yanlısı oluverdi...”

Bunu biç düşünmemiştik anlatırken, soğuk ürpertiler eşliğinde kafayı çalıştırmaya gayret ettik.

Tefail gözlerini dikmiş hafifçe sırtarak bakıyor, sanki budu değil bizi çiğniyordu.

Can havliyle izah ettik:

“Bi katliama tanık oldu, çok insan öldü, ondan sonra titreyip kendine geldi...”

Bir soru daha sordu Tefail:

“Peki sizce bi mizansene üç mucize biraz fazla değil mi?”

Haklıydı, abartmıştık biraz.

“Ama bu çok mühim bi aday... Kılına zarar gelecek olsa gökler gürlüyo, sağanak boşalıyo, toprak yekiniyo...”

Tefail, “Hımm,” diyerek üzerinde tek gıdım el bırakmadığı kemiği fırlatıp attı.

“Rapor olayı bitti mi?”

“Evet...”

“Çok şükür, nihayet... Dediğiniz gibi, bu defaki esaslı çıktı herhalde... Kendine hemen havari bulduğuna göre...”

Ne kadar az konuşursak o kadar iyiydi, yorum yapmadık.

“Peki şu Talkım denen yerde...”

Derhal düzelttik:

“Salkım!”

“Yahu neyse ne... Ne yapıyo şimdi orda?”

“Saklanıyo... Kralın adamları peşinde...”

Tefail kahkahayı patlattı:

“Ne kralı avanaklar... Kral mı kalmış bu devirde?”

Dikkat ettikçe gaf yapıyorduk.

Telaşla atıldık:

“Ağız ahşkanlığı Tefail... Eski vakalarla karıştırdık...”

Tefail kamışını çıkarıp tütürmeye başladı.

Ne hoş bir şeydi bu kamış, dumanı ne güzel kokuyordu, içmek için neler vermezdik.

“Nedir bu ağzındaki?” diye sorduk, dayanamayıp.

“Puro diyolar,” diye yanıtladı.

Sonra düşünceli bir ifadeyle devam etti:

“Neyse, bırakın şimdi puroyu... Adayın Salkım’da korumaya, yardıma ihtiyacı var yani, öyle mi?”

“Evet ama, dediğimiz gibi. Büyük A’nın muhafazası kafi görünüyö...”

Tefail sıkıntıyla yüzünü buruşturup sözümüzü kesti:

“Yahu susun iki dakika... Bi şey anlatmaya çalışıyoruz şurda...”

Sustuk. Sordu:

“Şu yanındaki herif nasıl biri?”

Yine, derhal müdahale ettik:

“Havari sıfatıyla o da artık azizler sınıfından sayılır... Herif kelimesini kullanmayalım lütfen, men edilmiş sıfatlar kitabında yeri var...”

Tefail “hay kitabına” diye söylenip derin derin iç geçirdi.

“Tamam, peki, azizimiz nasıl biri?”

“Pek bilmiyoruz... Adı Onüç... Tuhaf biri, açığöz, deli dolu, çok konuşuyo, ama kendisi hakkında bi şey anlatmıyo. Şahsi hikâyesinden bihaberiz...”

“Yahu gıdıklayıverin anlatsın...”

Tefail’in bu tür berbat esprilerine alıştık, takmadık, devam ettik:

“Lakin adayımıza çok sadık, hatta adeta ona âşık...”

“Sakin ibne falan olmasın?”

Tefail kahkahayı basarken, biz şaşkınlıktan az kalsın kara kesecek, yeryüzünü beyaz edecektik. İlahi âlemde bu tür sınıflamalar asla yapılmazdı, hele insanlar hakkında bu tür sıfatlar asla kullanılmazdı. Büyük A’nın temel prensibiydi: İnsan, manası küfre dahil olsa da, onun eseri, insanların hepsi eşitti ve hiç bir insan hor görülemez, hatta hoş bile görülemezdi. “Hoş görmek de bir aşağılama türüdür. İnsanları hoş gören, aynı zamanda hor da görüyordur” diye yazardı, ilahi mahlûklar için genel kılavuzda.

Her şey bir yana, kullandığı kelime zaten yüzde yüz küfürdü, yani hepten yasaktı. Tefail’in kelimeyi zikrettiği an on dokuz dakika boyu sarsılması, acıyla kıvrınması ve hatta ağzından bir damla kızıl nur sızdırması gerekirdi, ama hiçbir şey olmamıştı.

Tefail, tüm kabalıyla karşımızda durmuş, gülüp tüttürmeye devam ediyordu.

“Tefail, bu kelimeyi kullanamazsın,” dedik şaşkınlıkla.

Geniş geniş sıırttı:

“Men lûgatından çoktan çıktı bazı kelimeler...”

“Nasıl olur?”

“Bal gibi olur...”

“Ama kadim metinlerdeki tashihlerden bütün mahlûkların haberdar edilmesi gerekir... Haber verilmeden virgülüne dokunulamaz...”

“Valla sizi arada unutmuşuz...”

Tefail durdu, puroyu yere atıp, “Bana bakın şimdi dingiller, ne göreceksiniz,” diyerek kanatlarını çıırttı ve “Puuuşşşşt!” diye bağırdı.

Gözümüzü kırpmadan baktık, fakat Tefail’de yine zerre azap kıpırtısı hasıl olmadı. İnanılmazdı:

“Aman diyelim Tefail, sus, bi kaza çıkacak şimdi...”

Tefail çok rahattı konuşurken:

“Daha da   ylerim ya, siktir edin şimdi...”

Midemiz bulanmıştı, kendimizi tutamadık.

Ferciyeliler’den ne kadar   z r dilesek azdı.

Tefail burnunu tutup bize baktıktan sonra. “Bu kadar geyik yeter,” dedi ve cebinden gümüş renkli bir ferman, bir de altın kolye çıkardı.

“Söze bi m jdem var, ama öyle böyle bi müjde değil...”

Kusmaktan helak olmuş halde baktık Tefail’e.

“Ama önce bi kez daha sormam lazım, bu havariye güveniyo musunuz?”

“Evet...”

“Peki aday havarisine güveniyo mu?”

“Sanırsınız...”

“Sanırsız falan yok, güveniyo mu güvenmiyo mu?”

“Evet...”

“E o zaman yolunuz açık olsun...”

“Hangi yolumuz?”

“Ta başından beri istediğiniz oluyo keratalar...”

“Ne oluyo?”

“Bu fermanla adayın yakın korumalığına tayin ediliyosunuz... Havaride vücuda geleceksiniz... Uzun uzun okuyayım mı fermanı? Gerek var mı?”

Öylece donup kaldık, ne diyeceğimizi bilemedik, vücuda gelip istediğimiz her şeyi yiyeceğimize sevinemedik bile. Küçük sandığımız bir yalan, hiç ummadığımız yerlere varmış, boyumuzu kat kat aşar, ilahi kaideler bozar olmuştu. Yani işimiz işti.

Tefail ise aceleciydi:

“Bence de okumaya gerek yok... İşte bu kolye de size ilahi yetki ve kudret verecek nesnedir... Ama dediğim gibi, ancak çok gerektiğinde kullanacaksınız, kritik olaylara, ciddi meselelere asla karışmıycaksınız... Yaklaşın bakalım...”

Tefail boynumuza kolyeyi geçirirken tarihimizin en uzun “lööööööö’sünü çektik.

Tefail fermanı da elimize tutuşturup, “Hadi bana müsaade,” deyince aniden hatırladık. Sorumuzu sormamıştık daha.

“Bi dakika Tefail, daha soru sorucaz...”

Tefail sırtarak noktayı koydu:

“Sordunuz bile... Nasıl, puro güzel kokuyo değil mi?”

BAB 08

TEFEKKÜR

Kohaya giden dönmez, ciğerimde yangın sönmez...
Artvin ağıdı

Dağ adamlarına dönmüştük, nöbetçinin adını nihayet öğrenmiştik, hürriyet manasına geliyordu, kısaca “hür” demiştik ayımıza, on yedisindeydi daha:

“Berber istiyo musunuz?”

“Ben istiyorum...”

“Bana gerek yok... Saçım sakalım yaşadığımı hatırlatıyo bana...”

“Vay, Numune, sen de zindan filozofları takımına katıldın ha?”

“Ya ikiniz ya hiçbiriniz, karar verin...”

“Hür, siz hepten kafayı yediniz, iyice despot oldunuz be arkadaş... Getir işte bana berberi...”

“Olmaz Onüç abi, talimat böyle...”

“Nasıl talimatmış o be? Gelsin, Onüç’ü tıraş edip gitsin işte...”

“Numune abi, Başkan’ın verimli faaliyet talimatı var... En kısa sürede en fazla iş yapılacak... İki kişi varken biri için gelmez berber yoldaş...”

“...”

“Abi, rica ederim zorluk çıkarmayın...”

“Bana bak Numune, pislik yapma, sakallar fena kaşındırıyo beni...”

“Ne zamandır uzatıyorum Onüç, günde üç posta taradım, bugüne getirdim, ısrar etme...”

“Tarak dedin de... Hür, valla o taraklı kebabın tadı damağımda kaldı lan... Yok mu gerisi?”

“İstersen yanına bi de ufak açayım abi...”

“Ufak değil de, şöyle temiz bi mal olacaktı... Sizin burada boldur lan Hür...”

“Boş ver ufağı malı, sen poşunu aç, bi görelim gül yüzünü, gerisi mühim değil Hür’üm...”

“Açamam Numune abi...”

“Şimdi kalkıp atlasam üzerine, sıyırsam poşuyu yüzünden, ne yapacaksın, vuracak mısın o belindekiyle beni?”

“Vururum abi.”

“Bak ne diyo Onüç... Vururum diyo lan, onca muhabbetten sonra...”

“Abi, valla bu kadar konuştuğumu, adımı söylediğimi bile duysalar...”

“Hey gidi yiğitler yiğidi Hür hey... Sen böyle korkacak adam mısın be?”

“İçtekilere acıması yoktur abi bizimkilerin...”

“Tamam Hür’üm... Kebap senden kıymetli mi?”

“Abiler, benim çıkmam lazım... Gelsin mi berber, ne diyosunuz?”

“Gelsin, tamam...”

“Ha şöyle be Numune... Hür, söyle briyantın de getirsin...”

“ ... ”

“Şaka şaka...”

“Hadi afiyet olsun abiler...”

“Sağ ol Hürüm, güle güle...”

“ ... ”

“Numune, çocuğu gördün mü lan, şu ayılığıyla üçbuçuk atıyo valla korkudan... Başa çıkılmaz oğlum bunlarla...”

“Bunlara vericeksin istediklerini, başka yolu yok...”

“Milletçek terörist olmuş oğlum bunlar, biz de iki-üç çapulcuyla savaşıyoruz diye...”

“Yok Onüç, bunlar başka millet, vahşi bunlar, anladım ben bunu...”

“Bizi bıraksınlar da... Sahi, ne kadar oldu Numune?”

“Hesabı şaşırdım ben de... Sekiz-dokuz ay oldu garanti...”

“Peki neden hâlâ tutuyo bunlar bizi?”

“Bi bilsem...”

“Bence onlar da bilmiyo ne yapacaklarını... Ayrıca sen onu bırak da, elimi öp...”

“Neden öpücekmişim elini?”

“Nasıl mum gibi yaptım Hür ayısını, ha?”

“Ne diyim, helal olsun...”

“Patata isot koymuşlar gene... Valla öldürücek bu hayvanlar beni...”

Berber de kâr etmedi, bitlendik, birbirimizin dizinde, maymunlar gibi iri bitler kırdık, Hür bize bakıp bol bol güldü, ertesi gün suratı asık geldi, telaşlıydı:

“Abiler...”

“Buyur...”

“Sizin burlarda yaşayan akrabanız var mı hiç?”

“Benim bi tarafım buraya dayanır... Senden önceki arkadaşla söylemiştim...”

“Neden sordun ki?”

“Abi, içerde harıl harıl tartışıyorlar...”

“Neyi tartışıyorlar?”

“İçinizden birinin bi akrabası çıkmış ortaya...”

“Ee?”

“Hür, ne iş?”

“Bilmiyorum Onüç abi... Gerçek akrabası mı değil mi diye konuşuyolardı ben gelirken...”

“Bi şey anladıysam ne olayım...”

“Yanlışlık olmasın, boşu boşuna harekete geçmeyelim diyolardı...”

“Ne hareketi yahu?”

“Abi, bana müsaade, fazla durursam işkillenirler...”

“ ... ”

“ ... ”

“ ... ”

“Nedir Numune bu akraba meselesi? Kıldandım ben...”

“Senin burlardan birileri olmasın?”

“ ... ”

“ ... ”

“Hani belki uzak bi yakınını buldular, devreye girdi onlar da...”

“Yok ki öyle bi şey... Bura nere bizim ora nere...”

“Attın mı yani?”

“Atmayıp ne yapıcaktım? Ama belli mi olur, belki denk gelmiştir bi şeyler...”

“...”

“Peki Numune, senin yok mu kırlarda bi hısımlık falan?”

“Biz göçmeniz Onüç... Nerden olsun?”

“Ulan zaten herkes göçmen memlekette... Uyduruverseydin ya bi Surlukent, ne bileyim bi Karlıkent, bi Dilokiye falan...”

“Babam anlatırdı...”

“Ha bak, demek var bi şeyler...”

“Askerliğini yapıyomuş Varta’da...”

“Haydaa... Biz ne diyoruz, sen ne diyosun... Oğlum askerden laf açtın mı köpürüyo adamlar... Geç babanın tezkeresini şimdi, başka?”

“Varta’dan başka yok...”

“Ulan uydur o zaman benim gibi...”

“Nesini uydurayım?”

“Uydur işte... Yarımız sizdendir de... Kız alıp verdik de... Etle tırnak olduk de... Bizi ayıranlar kalleştir de... Ulan de işte bi şey...”

Onüç hep anlatıyordu, hikâyesi boldu:

“Bi tane hatun vardı. Çiçek lakaplı, hiç unutmam...”

“...”

“Hişt uyan, bi şey anlatıyoruz burda...”

“Anlat, dinliyorum ben seni...”

“Çiçek, Körşehir’de, Tepekent keranesinde, ev no altıyüzoniki taksim be, oda no onbir... İşareti çakıp onu boş düşürebilen, ‘çiçeeeeeek’ diye böğürerek girerdi içeri...”

“O lakapla bi dansöz vardı... Filmlerde de oynadıydı...”

“Ne alakası var... Ben bizim Çiçek’ten söz ediyorum..”

“İyi ya, o da herkesin çiçeğiymiş zaten...”

“...”

“Pardon, anlat sen...”

“...”

“Küsme lan, anlat işte...”

“Çiçek günün birinde içeri alındı...”

“Neden?”

“Birini saklıyomuş odasında...”

“Kimmiş?”

“Teröristin teki...”

“Eee...”

“Hemen koştum karakolun önüne... Ne göreyim, ortalık ana baba günü... Duyan koşup gelmiş... Nümayiş oldu...”

“Sonra?”

“Sonra saldılar hatunu... Ama fena dövmüşler... İki ay kalkamadı yerinden...”

“Yazık...”

“Bu Çiçek’le aynı evde çalışan Ballı diye bi kadın vardı... Odasının duvarları komple eski yazı duayla doluydu...”

“...”

“Rahat iş tutamazdı insan... Yahu Ballı kaldır şunları derdik, tınmazdı... Yapacaksan böyle yap derdi... Sonra hidayete erdi, kapandı...”

“O haliyle çalışmaya devam etti deme şimdi...”

“Yok, bıraktı... Zengin bi adam buldu Devşehir’den, metres hayatı yaşamaya başladı...”

“...”

“Adamı öyle bi kafalamış ki, şaşarsın... Bu Ballının bi de oğlu vardı, serserinin, itin teki... Günün birinde baktık, keranenin karşısındaki sinemaya koca koca makineler taşıyolar...”

“Film makinesi mi?”

“Yok yahu, matbaa makinesi... Başında da bu it, keyifli keyifli gülüyo... Ballı’nın dostununmuş sinema... Demiş, bizim oğlan iş kuracak, sinema da öyle kapalı duruyo, açsın orda kendine bi matbaa...”

“Ballı herifmiş...”

“Yürütemedi tabii, keranenin karşısında iş kurarsan ne olur? Kumar, kadın derken geberip gitti...”

“Salak...”

“Salak ki ne salak... Matbaa da sinemanın içinde öylece kaldı ceset misali...”

“...”

“Numune...”

“Ne var?”

“Burdan çıkınca önce bi Devşehir’e gidip sinemanın sahibini bulalım diyorum. Sen matbaacılık okumuşsun, eğer mekân hâlâ öyle duruyosa oturup konuşalım herifle, diyelim biz matbaaya talibiz, dürüst delikanlılarız, ver bize işletmesini, hem sen kazan hem biz kazanalım... Kabul ederse ver elini Tepekent, Körşehir, ha ne dersin?”

“Olur derim...”

Polis yandaki evlerden birini bastı, şiddetli çatışma yaşandı, elimize geçen tabak çanakla vurduk duvarlara, avazımız çıktığı kadar bağırdık, teröristlerden gayri duyan olmadı. Hür “kusura bakmayın abi” diye diye dövdü bizi, bakır tabaklar gitti, plastik tabaklar geldi. Onüç patlamış dudaklarının arasından anlatıyordu.

“Benim artistliğim de var, biliyo muydun?”

“Ne artistliği?”

“Devşehir’de takılıyorum o sıralar... Bi meyhaneye ortak olmuşum, işlerim tıkırında...”

“Eee?”

“Bi gece kalabalık bi grup geldi... Filmciymiş bunlar, kadınlı, erkekli enteller, kuruldular masaya, muhabbet şamata falan...”

“...”

“Şişko bi adam var aralarında, baktı bana, gözlerini ayırmıyo...”

“Vay...”

“Yok lan öyle değil... Yönetmenmiş bu, yeni bi film çekecek, tam aradığı tipmişim...”

“Vay vay...”

“Dedi, gel yarın sete, ikinci rolü sana vericem... Sen paradan haber ver dedim... Güldü, kolay dedi, hallederiz...”

“Çuvalla para kaldırdın yani...”

“Nerde... Film fena battı, herif de yattı paraların üstüne... Üç-beş aradım, ver paramı diye, ama nafile...”

“Güzel rol kestin mi bari?”

“Ne bileyim, şunu söyle bunu yap diyolardı, ben de yapıyodum. Ama gazetecinin biri yazı yazdıydı, filmin tek iyi tarafı, sinemamıza umut vaat eden bi oyuncu kazandırması diye...”

“Kimmiş o oyuncu...”

“Ulan benden söz ediyodu herif... Demek kıvırmışım işi...”

“Helaal...”

“Onu geç, asıl mesele başka... Bu yönetmenin manitası da oynuyodu filmde... Görsen, bi içim su, öyle güzel... Dana gibi herif, götürüyodu ilik gibi hatunu...”

“Sebebi belli değil mi?”

“Tabi canım, yönetmenin yatağı olayı... Sonradan meşhur oldu zaten, kumral bomba diye, sen de bilirsin...”

“Hani şu buzdolabı reklamında oynayan hatun mu?”

“Ta kendisi...”

“Huri misali hakkatten...”

“İşte o huri bana öyle bi yazılıyodu ki, aklın durur...”

“Üfürme lan...”

“İster inan ister inanma... Çok içiyodu bu hatun, e o heyulanın altına ayık yatmak kolay değil tabi... Çekimlerden sonra genelde benim mekâna gidiyoduk... Bi gece bu iyice buldu kafayı, yönetmenle de sıkı kavga etti, tutturdu bu gece ben senle gelicem diye...”

“Of be...”

“Ne yapacağımı şaşırdım... Yönetmen demek, patron demek... Patronun manitasını nasıl şey edeyim gözünün önünde, de mi?”

“Alışıkıtır onlar öyle şeylere...”

“Hayır, alışıklar da, adam Kumrala körkütük âşık... Hatun bana sarktıkça yönetmenin surat altüst oldu, ağladı ağılıycak koca herif...”

“Yazık be, pis durum...”

“Pis ki ne pis, ama kız da öyle böyle değil, ömründe bi kez gelir adamın ayağına böylesi...”

“Eeee?”

“Yönetmene dedim, abi yanlış anlama, ben Kumral’ı bi gezdirip geleyim, hava alsın, açılsın...”

“Ayak tabi...”

“Heralde oğlum... Boğuluyorum heyecandan... Çıkar çıkmaz atladık bi taksiye...”

“Anlat anlat...”

“Yolda indi...”

“Haydaa...”

“Tutturdu senin tek derdin beni düzmek, itiraf et diye...”

“E öyle, düzücem deseydin...”

“Yok, yeminle öyle bi niyetim yok dedim... Ama hatun sarhoş, hiçbir şey anladığı yok...”

“Abicim, itiraf et demiş işte... Etseydin ya, belki sadece dürüstlük istiyodu kızcağız...”

“Nasıl edeyim? Sen olsan, seni şimdi götürüp çatır çatır... Töbe töbe... Der miydin yani?”

“Demezdim...”

“İşin kötüsü, sonradan yönetmen inanmadı Kumral’ın yolda indiğine... Hiç yoktan papaz olduk adamlarla... Günlerce konuşmadı benimle...”

“Belki paranı da ondan vermedi...”

“Kim bilir...”

“Barıştılar mı peki Kumralla?”

“Barıştılar, ama uzun sürmedi... Film batıp kız da ufaktan şöhret olmaya başlayınca bıraktı şişkoyu...”

“İki kere iki dört...”

Avkıta birliğine aday kabul edildik, ne gereği varsa çok sevindik, parmak şıklatıp oynadık, Hür’le halay çektik, sonra durulduk, biraz ağladım, sonra ben de anlattım:

“Bizim de bi Prof vardı, matbaacılıkta... Aslında matbaa hocasıydı, ama inkılaba giriyodu...”

“Üniversitede de var mı lan o ders?”

“Olmaz olur mu? Neyse, adam tam vatan millet delisiydi... Derslerde menfi tek laf ettirmezdi vatan hakkında...”

“Aferin...”

“Şişe dibi gözlüklü bi çocuk vardı, unutmuşum adını... Huysuzun, asinin tekiydi, her boka itiraz ederdi...”

“Kıl olurum öyle tiplere, iki tane çakacaksın, bak gör...”

“Asiydi, ama terörist falan değildi çocuk, tuhaftı sadece, ruh gibi gezinip dururdu ortalıkta...”

“Bizim Bekçi gibi...”

“Bekçi kim yahu?”

“Sana anlattığım sinemanın bekçisi... O üstüne dilsizdi bi de...”

“Neyse, karıştırma Bekçi’yi şimdi... İşte bu çocuk günün birinde, hocam dedi, ben bazı kitaplar okudum, diyorlar ki biz canına okumuşuz cümle âlemin...”

“Kimin canına okumuşuz?”

“Prof da öyle sordu, dedi, kimin canına okumuşuz... Çocuk dedi ki, Topikler’in, Cacikler’in... Elimize geçeni halletmişiz, kalanlara dayamışız vergiyi, sürgünü, yasağı...”

“İbneye bak lan, sanki onlar armut topladı...”

“Prof delirdi, başladı bağırıp çağırmaya, dedi ben senin canına okumasını bilirim, kovdu çocuğu sınıftan, sonra da okuldan attırdı...”

“Helal hocaya... Ha şöyle...”

“Tahmin edebileceğin gibi, askerden firar edenleri de pek severdi bizim Prof...”

“... ”

“He he...”

“Dalga geçme lan... Firariyiz belki, ama severiz ülkemizi...”

“Her neyse asıl mevzu o değil... Bu Prof ek iş yapardı...”

“E memur maaşı yeter mi adama?”

“Tekstil atölyesi vardı, büyükçe bi atölye, yolunu bulmuştu... Okula külüstürüyle gelirdi, ama normalde gıcır gıcır cip vardı altında...”

“Akıllı adammış...”

“Bi sabah, kantinde kuru simitleri leş gibi çaya batırırken gazetelerde ortağıyla birlikte boy boy resimlerini gördük...”

“Vergi rekortmeni mi oldu?”

“Yok yahu... Adam meğer tekstil atölyesine doldurmuş gerizekâlıları, çalıştırıyomuş...”

“Nasıl yani?”

“Ne kadar eksik akıllı, saftirik, yamuk kafalı bulduysa toplayıp getirmiş... Ne maaş ne sigorta, iki öğün yemeğe on beş saat çalıştırıyomuş...”

“Ulan işe bak be... Peki sonra ne olmuş o yamuk kafalara?”

“Ne olucak, dağıtmışlar ailelerine...”

“İkinci gün gene koymuşlardır kapının önüne...”

“Kesin...”

Kardeşim giriyordu sık sık rüyalarım, genelde bir melek olarak, kanatlı, halkalı, beyaz... Buzdan damlarda bir kıvılcım oluyordu kimi zaman, çakıveriyordu feryatlar arasında, tutuşturuyordu cümle âlemi, derinlerden bir ağıt yükseliyordu, kardeşim kahkahalarla gülüyordu:

“Anlatmakla olmaz, tanıyıcaktın bizim ufaklığı...”

“Anlatmaya ne hacet? Sen daha gelmedindi, astsubay her gün anardı rahmetliyi...”

“... ”

“Kaç yaşındaydı senin kardeş?”

“Yirmi üç...”

“Gençmiş be Numune... Başın sağolsun...”

“Sağ ol... Melek gibi çocuktuk... Mukadderat...”

“Efsane gibi anlatırlardı seninkinin şahadetini... En öndeymiş bu, nasıl kıyamet gibi fırtına, yağmur, tufan... Vurulunca aniden kesilmiş yağmur, bulutlar dağılmış, gökler açılmış, derinlerden bi yerden ince bi ezan sesi duyulmuş...”

“Bizimkinin pek yoktu öyle yukarıyla alakası...”

“Olsun, yukardakinin kimi tuttuğunu kimse bilemez...”

“Orası öyle...”

“Babadan bi şey kaldı mı bari sana?”

“Nerde... Bi tane sefil kooperatif evi vardı, oda yıkıldı zelzelede... Onun yerine bi tane kartondan afet konutu verdi devlet...”

“Olsun be, bende o da yok...”

“Onca alengirli iş çevirdin de hiç para kazanmadın mı?”

“Hem de eşek yüküyle kazandım... Hepsini bitirdim, eşeği bile yedim...”

“İyi bok yedin...”

“ ”

“ ”

“ ”

“Şu teröristlerin gazeteyi versene, okumadım bugün...”

“Al...”

“ ”

“ ”

“Lan Onüç, bak ne yazıyo burda...”

“Nerde?”

“Burda İşte... Avkıta birliği bütün hayatımızı değiştirecek, askerlik de dört aya inecek diyo...”

“Hadi lan, askerlik kısalır mı hiç?”

“Valla öyle yazıyo...”

“Terörist propagandasıdır o...”

“Haber resmi ajanstan lan...”

“Ver bakayım...”

“ ”

“Hakkatten ha... Bu durumda dişimizi sıkıp birliğe girene dek bekledik mi yırttık demektir...”

“Biz on beş ay askerlik yaptığımıza göre, belki üzerine para bile verirler lan...”

“Direk tabelaya düşeriz, anında sıfır oluruz lan...”

“Avkıta gibisi var mı be... Gıcır gıcır anasını satayım, bal dök yala lan...”

Başkomutanlığın tokat gıbt açıklamasının ardından firari sıfatıyla yalayacak balımız olmadığını anladık, duruldu heyecanımız, ordumuz dururken hiçbir kıtanın bize faydası olmazdı, yeni planlar yapmamız lazımdı:

“Diyorum ki burdan kurtulunca kaçmayalım artık, gidelim teslim olalım adam gibi, açıkça da anlatalım durumu, bi hata işledik, biz ettik siz etmeyin diyelim, özür dileyelim...”

“İstediğin kadar dile, sonumuz kesin askeri cezaevi...”

“Kaç yıl yeriz Numune?”

“En aşağı üç yıl diye biliyorum...”

“Siktir be, ulan üç ayımız kalmıştı tezkereye...”

“Ya da mezara üç günümüz... Nerden kaçtığınızı unuttun helalde...”

“Ulan var ya, o Strandağ’ın da, dağdaki o teröristlerin de ta amına koyayım...”

“Hâkimin karşısında da küfret böyle, belki yırtarsın...”

“Dalga geçme lan...”

“Hayır oğlum, işin kötüsü, cezaevinde de rahat bırakmıyolarmış adamı...”

“Nasıl?”

“Firarileri feci dövüyolarmış... Ölen bile varmış...”

“En insafsız askerleri oraya gönderiyolardır tabii...”

“Yok lan, mahkûmlar dövüyomuş...”

“E onlar da firari değil mi?”

“Büyük kısmı öyle...”

“Neden dövüyolar o zaman?”

“Demek ki insan içerde bin pişman oluyo, ülkesini daha bi seviyo...”

“O zaman biz de hemen pişman oluruz, erken davranıp önce biz döveriz...”

“Ya tabii, sonra da madalya takarlar kıçımıza...”

“Pis pis konuşma lan hayvan herif... Zaten bi güzel laf çıkmaz ağzından...”

“...”

“...”

“Lan Onüç, şu fotoğraftaki bizim Bahtıyok değil mi?”

“Hangi Bahtıyok?”

“Bizim birlikten... Hani şu hep karı kız muhabbeti çeviren çocuk...”

“Bakayım... Hakkatten o... Ama neden böyle küçücük kalmış?”

“Dur, okuyalım... Bülbülspor oyuncularını, terörle savaşta mayın nedeniyle kol ve bacıklarını kaybeden gazileri ziyaret etti... Gazilere imzalı top ve formalar hediye eden futbolcular, terörle mücadelede kendilerinin de ordumuzun arkasında olduğunu belirtti. Bu arada ziyarete tepki gösterip kendileriyle dalga geçildiğini savunan Bahtıyok adlı bir gazi, ‘Kolu bacağı kopmuş adamlara futbol takımı getiriyolar, bi dahaki sefere de piyanist şantör getirsinler,’ diye konuştu...”

“Yazık lan çocuğa... Kim bilir nerde bastı mayına...”

“Var ya, o mayınlan döşeyenlerin de taa...”

Ben kurtulmaktan yana umudu kesmiştim, alışmıştım şilteme, tuğla romanı bitirdiğim gün Hür hortum getirdi, önce romandaki tip gibi kendimi asayım dedim, sonra vazgeçtim, hortumu çeşmeye takıp yıkandım, rahatladım. Onüç hâlâ umutluydu, ama kaçış planları yapmıyordu, başka ihtimalleri yokluyordu artık, sonra o da yıkandı:

“Numune, bi bak...”

“Sabah konuşuruz Onüç, bırak da uyuyayım...”

“Oğlum, bu Hür’ün söylediği mesele takıldı kafama...”

“Hangi mesele?”

“Geçen hafta dedi ya, akraba meselesi...”

“...”

“Sakın bunlar fidye istemiş olmasın?”

“...”

“Belki akraba dalgası budur ha? Birimizin akrabasını buldular, fidye pazarlığı yapıyorlar...”

“Bulsalar ne olacak? Verir mi seninkiler?”

“Hayatta...”

“Benimde bi tane zavallı ihtiyar anam var... Yani sen çulsuz ben çulsuz... Bırak, düşünme boşuna...”

“Ulan o ev ne güne duruyo?”

“Para etmez ki.”

“Ulan mareşal misin sen? Kaç para edersin ki?”

“Üç kuruşa da gitmeyiz heralde...”

“Belli mi olur, belki baktılar iki firariden hayır yok, ne koparsak kâr diye düşünüyorlar...”

“Sen yine düşünmeye başladığına göre bi iş açılacak başımıza...”

“Öyle deme... Yaygara belki de ondan koptu... Alınacak fidyeyi tartışıyorlar belki...”

Akrabaların polisle falan işbirliği yapmadığından emin olmak için de işi sıkı tutuyorlar...”

“Onüç, sen iyice kafayı sıyırdın birader...”

“Yok yok, kesin fide meselesi... Belki de ordu ödeyecek parayı...”

“Ulan gazileri bile süründürüyorlar maaş bağlarken, senin düşündüğün şeye bak...”

“Seninle de konuşulmuyo ha...”

“Hayırlısı Onüçüm... Hadi hadi, zıbar artık...”

Ligler başladı, Kaplanlar ilk maçta gol olup yağdı, altı sıfır, sonra Salkım'a yağmur yağdı, sıfır sıfır, sonra gazete Strandağ'daki büyük operasyonu yazdı, elli iki on yedi, sonra Hür'ün poşusu ıslandı, elli ikiden ikisi yakın arkadaşydı, poşuyu yine de çıkarmadı, sonra teröristler ateşkes ilan etti, iki günde bozuldu, sonra bir adam geldi, küfrü basıp bizi evire çevire dövdü. Hür ölenlerin akrabası olduğunu söyledi, bu da bir çeşit tedavi, telafi, terapiydi, sonra kaldık yine Onüç'le baş başa, bir bir, mosmor, sonra romanı baştan okumaya koyuldum, on üçüncü bölüme gelince aniden hatırladım:

“İşe bak... Şu vakte kadar nasıl da gelmemiş aklıma, nasıl da fark etmemişim...”

“... ”

“Hafıza denen nane pek tuhaf bi şey... Aniden hatırlıyo insan...”

“Ulan film gibi konuşma... Nedir, hangi işmiş o?”

“Benim çocukken çok yakın bi arkadaşım vardı, en iyi arkadaşımdı hatta... Ona da onüç derlerdi...”

“Neden?”

“On üç çocuğun en küçüğüymüş... Ayrıca okul numarası da binüçyüzonüçtü...”

“Vay, iki badin de onüç yani... Az uğursuz değilmişsin sen de...”

“Valla öyle... Halimden belli değil mi?”

“Nasıl biriydi bari eski Onüç?”

“İyi bi çocuktu... Yurtluydu...”

“Ne demek yurtluydu?”

“Yani yetim... Yani yetiştirme yurdundan...”

Yazık...”

“Çok efendi, çok çalışkan çocuktu...”

“Aynı benim gibi desene...”

“Ne demezsin...”

“Aşağıla bakalım Numune Bey... Tabi bizim formamızda arma yoklu sizin gibi.”

“Ulan sanki benim ne olduğumu bilmiyomuş gibi sen de...”

“Neyse, devam et sen...”

“Yukarı mahalleyle cizop savaşı yaparken tanıştık Onüç'le...”

“Cizop nedir?”

“Hani sapana paket lastiği bağlıyosun, ince teli de U yapıyosun, takıp atıyosun...”

“Ha şu mu? Biz tel sapan derdik ona... Denk geldi mi de fena yakar meret...”

“Aynen öyle... Neyse, yolun iki yanına mevzilenmişiz, cizop yağıdırıyoruz birbirimize... Bu Onüç, dedim ya, çalışkan çocuk, gazete dağıtıyo evlere, harçlığını çıkarıyo...”

“Aferin çocuğa...”

“Bi baktık bu, gazete çantası omzunda geçiyo yoldan... Biliyoruz yurtlu olduğunu, sevmiyoruz yurtlu çocukları... Bize göre pis tipler hepsi...”

“E ama öyle olurlar... Bu teröristler gibi Xırbo’dur çoğu...”

“Ne demek öyle olurlar lan? Ya sen de yetim olsaydın?”

“Tamam birader, kızma...”

“İşkembeden atma öyle, düşün de konuş...”

“Ulan amma uzattın be...”

“Neyse, Onüçü görünce, biz bıraktık savaşı, hep beraber başladık onu cizoplamaya...”

“Az pislik değilmişsiniz siz de...”

“Pislik ki ne pislik... Onüç bi anda tonla cizop yedi, çöktü yere, çantayı siper yaptı kendine, ama kıvranıyo çocuk acıdan...”

“Bilmez miyim, yakar kavurur namussuz...”

“Onu o halde görünce dayanamadım ben, fırladım orta yere, baktım yanağı oluk oluk kanıyo çocuğun, başladım bağırmaya, durun yapmayın diye...”

“İyi kalpli kahraman ha...”

“Başlatma şimdi kahramanına da kalbine de...”

“Askerde de pek yufka yürekliydin sen... Kıyıp da dövemezdin o leş köylüleri...”

“Ulan pezevenk, sanki sen dövüyodun... Kaç kez gördüm, filmlerdeki gibi boşa sallıyodun tekmeleri...”

“Dedik ya, aktörüz, talimliyiz diye...”

“Sonra işte, kanka olduk Onüçle... Bi müddet yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmedi... Sonra başka bi yurda verdiler onu... Bikaç görüştük, ama bi araya gelemedik eskisi gibi... O cizop yarası da iz olup kaldı yanağında...”

“Ne yapıyo şimdi acep?”

“Duyduğuma göre yurtluların kontenjanından postacı olmuş...”

“Yine çanta taşıyıp dağıtım yapıyo yani...”

“Bak bunu hiç düşünmemiştim... Kader dedikleri bu olsa gerek...”

“Ulan başladın gene kitap gibi konuşmaya...”

Bir roman daha getirdi Hür, bu tuğladaki cümleler hepten zordu, ele gelmiyordu, bitirip baştan başlıyordum ben de, zamanla anladım, anlayınca coştum, tefeciler nasıl öldürülür öğrendim, üçüncü badimi de buldum, sonra başka tuğla istedim, vermediler, ama günün birinde kitapların kitabını buldum:

“Hür arkadaş, ne var senin cebinde öyle?”

“Mal abi...”

“Ne malı o?”

“Mini kutsal kitap seti abi, bunları satıyorum ben Bağkapı meydanında...”

“Vay, sevabın bini bi para desene...”

“Yok abi, ekmek parası...”

“Hangi kitaplar var o sette?”

“Bildiğin kitaplar Numune abi, üç tane...”

“Bana da verir misin?”

“Elbette abi, buyur...”

“Ne kadara satıyosun bunları?”

“Üç milyon...”

“Çok ucuzmuş be... Sana ne kalıyo ki?”

“Kalıyo abi bi şeyler, idare ediyoruz... Benim büyük amcam da bu işi yapar, Tımarkent garajında...”

“Aile boyu kitapçısınsınız yani...”

“Ama amcam on kâğıttan aşağı vermez... Yarı felçlidir, üstüne bi de kör taklidi yapıyo...”

“İşe bak... Peki caiz mi ticaretin öylesi?”

“Açlıktan ölmek ne kadar caizse bu da o kadar caiz abi...”

“Vaay, lafı duydun mu Onüç? Helal Hürüm, kök gibi laf ettin, verdin dersimi...”

“Estağfurullah abi.”

Gözümün önünde ilahi kelimeler, kulağımın dibinde Onüç’ün kelimeleri, rüyamda kardeşim, sokakta çocuklar, bitmek bilmez selalar, yaz geldi, sular kesildi, koktuk:

“Sonra adama dedim ki, senin amına koyarım, hemen yarın hazır olsun baskı aleti...”

“...”

“İşi bilmiyoruz tabii, daha sidi nedir ondan haberimiz yok, değil ki korsanını basalım... Neyse, ortamlardan bi çocuk bulduk, her numara var puştta, korsan, fuhuş, kapkaç, kumar...”

“...”

“Çocuk kurdu aleti, geçti başına, paso porno sidi basıyoruz, tezgâhları da organize ettik. Devşehir’de, Körşehir’de, Başşehir’de nereye gitsen, her köşebaşında bizim elemanlar...”

“...”

“Nasıl satıyoruz ama, aklın durur... Para su gibi akıyo... Cilveli Rahibe’nin yeni filmi geldi dedin mi, kuyruk oluyo millet tezgâhların önünde...”

“...”

“Ama Cilveli’yi de seyrediceksin hani, can dayanmaz... Hatun dabil anal yapıyo lan, görsen şaşarsın... Sol kalçasındaki leke hâlâ girer rüyalarım...”

“...”

“Sonra Cana Cankatan diye bi kız çıktı, breh breh... Siparişleri yetiştiremez olduk, bi alet daha koyduk dükkâna... Tam eskilerden Tıraşlı Baronesse başlamıştık ki, bastılar dükkânı, gitti bütün aletler sidiler...”

“...”

“O ikisine devam edebilseydik, senesine kalmaz satın alırdık şehrin yarısını...”

“...”

“Lan Numune, ben kime anlatıyorum? Ulan bir daldın pir daldın şu kitaplara... Papaz mı olucan ne olucan başımıza, anlamadım ki...”

“Dinle bak, ne diyo burda...”

“Ne diyo?”

“Ben telef olmuş çürük bi şeyim, güve vurmuş esvap gibiyim...”

“Ne yani, laf mı soktun şimdi?”

“Ben sokmadım. Rahibe’nin hatrına O soktu...”

“Sen kendine bak, pis herif... Duyan da...”

Hürün bir sevdiği vardı, adı süt sağan kız manasındaydı, yerli ismi gibiydi, süvariler yerlileri temizlemişti, A yerlilere birbiri ardınca bin meklele yardım edici değildi, insan bir kurtçağız, bir böcekti, insan haksızlığı su gibi içmekteydi, haksızın azı dişleri yerli yerindeydi, A’nın karşısında ölümler diyarı çıplaktı, mahşer gününde herkes anadan doğma dirilecekti, ama kimse kimseyi dikizlemeyecekti, işimiz başımızdan aşkın olacaktı, içimdeki ruh beni sıkıyordu, içim açılmamış şarap gibiydi, A sığındığım kayamdı, kalkanımdı. kurtuluşumun kuvvetiydi, yüksek kulemdi, süt gibi döküp peynir gibi mayalamıştı beni, hayatımdan tiksiniyordum, damağımda günahlarım geziniyordu, gıdıklanıyordum, kaybolmuş koyundum, şaşırımtım yolumu, yaban eşeğinin sıpası gibi doğmuştum, insan ki meşakkatte doğardı, kıvılcımlar yukarı uçar gibi, esvabım tarçın kokardı, sütü sıkarsan yağ, burnunu sıkarsan kan, öfkeni sıkarsan kavga çıkardı, derin uykudayken çıkmıştım içeriden, anam rahminin kapılarını kapatmıştı, gün gelecek, elbet benim de yaralarım kuru incir basılacaktı, o gün yemekte taze incir vardı;

“Çok lezzetliymiş bu incirler... Nerenin inciri bu?”

“Boş verin abi şimdi inciri...”

“Ne o Hür, canın sıkkın?”

“Abi, içerdeki burunlarından soluyolar, şu sizin akraba...”

“Yine mi akraba meselesi?”

“Abi mesele ciddi heralde...”

“Hür, kimmiş oğlum bu akraba... Ben diyorum ki, fidyeye midye olayı olabilir bu...”

“Lan Onüç, ne güzel kelime oyunu oldu ha...”

“Numune, sus iki dakika, çıldırtma adamı... Ne konuşuyolar Hür içerde? Fidyeye, para falan lafı ediyolar mı?”

“Akraba diyolar abi, başka da bi şey demiyolar...”

“İsim benzerliği olmasın lan Onüç... Neticede bizim soyadlardan sürüyle var memlekette... Biri Öznetam öbürü Emetam...”

“Yahu Hür, bi öğrenemedin gitti şu akrabanın adını...”

“Abi nasıl öğreneyim... Bize bi şey anlatmazlar ki... Tek bildiğim çok sinirliler... Hesabı görücez diyolar...”

“Al işte, hesap falan dediğine göre, fidyeye pazarlığı Numune bu... Ha? Sence de öyle değil mi Hür?”

“Valla bilmiyorum abi, dua edin öyle olsun... Ben çıkamadım işin içinden... Buraya gelecek olurlarsa aşağıdaki balkonun demirine üç kere vururum, tedbirinizi alırsınız...”

“Herifin dediğine bak ya... Elimizde ne var da neyin tedbirini alıcaz...”

“Çok derdinse sok içeri bi levye, ne bileyim bi bıçak, demir çubuk falan...”

“Olmaz abi, yakalanırsam anında öldürürler...”

“O kadar kolay mı öldürmek?”

“O kadar kolay abi... Geçen ay hüner kod adlı yirmi yıllık bi üyeyi cezalandırdılar... Buharlaşıverdi her gün selam verdiğim adam...”

“Neden?”

“Adam ikide bi Başşehir’e gidiyodu, ajan diye laf çıktı, vurup attılar nehre...”

“Ajan mıymış?”

“Yok abi, sonradan anlaşıldı ki metresi varmış Başşehirde, o yüzden gidiyomuş...”

“Hassiktir lan, işe bak...”

“Öyle abi... Sizden on kat sıkıdır bizdeki mevzuat... Hele faturanı Başkan kestiye yandın, yerin dibine girsene arayıp bulurlar, bitirirler işini...”

“Oğlum Numune, biz çoktan ölmüşüz de haberimiz yok, sen hatmet daha, adamların yaptığına baksana lan... Hür, bi sigara ver, efkâr bastı...”

Hür patat getirdi, hemen ardından şeflerden biri girdi odaya, hiç konuşmadan bize baktı, eğri gözle baktı, yüreklerimiz eriyip su oldu, benim üzerime yine derin uyku düştü, anlamıştım artık, ölümün kemendi boynumu sarmıştı, demek kaderde ahmak ölümüyle ölmek de vardı, yere dökülmüş de toplanamayan su gibiydim, canım daralmıştı, çepeçevre gevşemek isterdim, ama hep ellerim gevşiyordu, kardeşim rüyama elinde harikalarla, büyük imtihanlarla boş gelmedi, yanağında bir şark çıbanı vardı, yüzü sertti, kılıcım et yiyecek, okum kanla sarhoş olacak dedi, titredim, ensem sertti yumuşadı, şükür ki husyem ezik değildi, kör de değildim topal da. bir daha şükrettim, kaşındım, uyandım, karşımda Hür vardı:

“Abiler, müjdemo isterim...”

“Ne müjdesi?”

“Sıkı pazarlık dönüyo içerde... Telefonla konuşup duruyolar, teslimat diye laflar geçiyo...”

“Heyt be, demedim mi Numune ben sana? Kurtulduk oğlum...”

“Geçen gün korkudan altına dolduran bendim sanki...”

“Lafa bak... Her ihtimali düşünöceksin böyle durumlarda... Tabii sen paso hatim indirdiğinden düşünmeye vaktin yok... Neyse, e sen anlat Hür...”

“Teslimatı nereye yapalım diye sordu bizim şef... Karşıdaki bi şeyler söyledi... Yok, olmaz dedi bizimki, şehir dışına bırakalım...”

“Başka?”

“Bu kadar abi.”

“Elbette ya, takası şehrin göbeğinde yapacak değiller ya...”

“Peki Hür, ikimiz için mi yapılyo bu pazarlık?”

“Bilmiyorum Numune abi.”

“Hakket Numune, işin bi de o tarafı var... Seninkiler mi benimkiler mi acaba?”

“Ne bileyim ben? Kimin bahtına çıkarsa...”

“Bi de bakmışsın bizimkiler ayrı ayrı bulmuşlar izimizi, koymuşlar cebe parayı, atlamışlar gelmişler buraya...”

“Tabi tabi, tahtırevanlar da yanlarında...”

“... ”

“He he...”

“Ulan bi daha seninle konuşan ne olsun... Kodummunun papazı, gıcık pezevenk seni...”

Konuşmadı gerçekten, anlamıştım kelimenin kıymetini, kelime olmayınca bütün beşer menfur oluyordu, Onüç konuşmayınca vakit geçmiyordu, sabah keşke akşam olsa diyordum, akşam yatınca keşke sabah olsa, A misali nadim olmuştum, badilik ahdini geç hatırlamıştım, yaram artık et sürmüyordu:

“Küs müsün hâlâ?”

“ . . . ”

“Onüç, çocuk gibisin ha... Şaka yaptım be oğlum...”

“ . . . ”

“Ulan konuşsana...”

“ . . . ”

“Konuşmazsan konuşma, sikimdeydi sanki...”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ . . . ”

“ ”
” ”
“ ”
...
“ ”
...

()
()
) (

“Soyadı Öznetam olan hanginiz?”

“Benim...”

“Hayır, benim...”

“Söyleyin lan, hanginiz?”

“Benim, Öznetam benim.”

“Onüç... Onüç... Ne diyosun kardeşim sen?”

“Siz bakmayın buna, ruhsal dengesi bozuldu, hayal âleminde yaşıyo... Öznetam benim...”

BAB 07

TERBİYE

*Andızlıya koydular beni, meleklerden sordular beni...
Antalya ağıdı*

“Göklerin de gökleri vardı, fakat onlarınki aylardır bir rutubetli tavandı... Aynısı olmuştu işte, gel, bize elçi ol diyenler, ilahi doğruları işitince, onlardan yüz çevirmişler, onları hapsetmişlerdi... İnsan, Büyük A'dan daha adil olabilir miydi, kendisini yaratandan daha tahir olabilir miydi? O ki, insanlara itimat etmemekte ne kadar haklıydı... Ama zahmet tohumu saçmaktı elçi olmak, elçi hayırlı bir kulaktı, biliyordu adayımız bunu... Pek durdu o yüzden, teslim olmadı... Yağmurun babası kimdi, biliyordu... Biliyordu buz ve ateş kimin rahminden çıkardı... Gün günden solarken benzi o ışıksız mekânda, kalk ey Büyük A, diye bağırmak istiyordu, kalk ve gör kendi davanı, âlemler zorbalıkla doldu... Lakin bağırmadı, gözyaşlarıyla tecil etti isyanını... Asiler, kendileri gibi karanlık odalarda, idam fermanını yazmışlardı adayımızın... Ki onlara harlı bir lanet vardı, gebe kadınlarının karnı yarılacak, bütün şehirleri ebedi harabelere dönecek, belleri titreyecek, bakiyeleri azaplardan azap beğenecekti ve...”

Tefail çığnediği kibrit çöpünü tükürüp bağırdı: “Edebiyat yapmayın lan, sadede gelin artık... Anlatın, nasıl öldünüz?”

Tefail'in huyuydu işte, ağız tadıyla anlattırmazdı hiçbir mevzuu.

Yanıtladık:

“Biz tam kulak nahiyesinden vücuda girmiştik ki, asiler de içeri girdi... Elllerinde koca koca silahlar vardı... Adayın adını andılar, hanginiz diye sordular... Anladık, adayımızın canına kastetmeye gelmişlerdi... Kendimizi hemen attık önüne, siper olduk ona, ‘benim’ der demez vurulduk, öldük...”

Tefail renkli bir hamur parçası attı bu kez ağzına, çiğnemeye koyuldu. Düşündü bir süre, sonra acı acı sırtarak konuştu:

“Nasıl becerdiniz kendinizi öldürtmeyi? Bütün ilahi katların dilinde sizin mesele var... Ölümsüzler de ölüyomuş diye konuşup duruyolar... Yeryuvar'da görevli bütün meleklerin paçası tutuştu sizin yüzünüzden, takviye koruma istiyolar...”

“Havarinin vücuduna daha yeni girmiştik Tefail... Biz daha ruhuna ulaşamadan ateş ettiler... Ruhunu tam giyinebilseydik ölmezdik...”

“Bırakın bahane bulmayı... Size kıyak çektik, vücuda gelmenize izin verdik, daha ilk seferinde yüzünüze gözünüze bulaştırdınız işi...”

Tefail bunu söyledikten sonra iç geçirerek cebinden küçük bir kutu çıkardı:

“Neyse, avanaklarım benim, size sürat tılsımını getirdim... Yalnız teslim muamelesini çabuk bitirelim, çok işim var... Şu Saddurya vakası patladığından beri Lizara'nın yardımına atanmam gerekti...”

Korku ve acıyla buruştu kalbimiz.

Görevin tamamen bittiği anlamına mı geliyordu bu?

“Ödemeyi neden şimdi yapıyosun ki? Yoksa bitti mi görevimiz?”

Tefail hamur parçasını da tükürdü, kalın bir puro yerleştirdi ağzına, fakat yakmadı.

“Neden yakmıyorsun puroyu?”

“Tütünü bırakmaya çalışıyorum... Fena alıştım merete, ama kokusu siniyo üstüme...

Geçenlerde yakınlaştırılmış melekler kurulunda ifademi aldılar, hakkımda ihbar varmış... Sen mekruha mı takılıyorsun diye sordular, uzun uzun kokladılar sağımı solumu... Şükür ki amber sürmüştüm o gün... Bu arada, evet taşkafalarım, bitti göreviniz, geçmiş olsun...”

Hayır, olamazdı, geçemezdi... Daha kebab bile yiyememiş, mercimek çorbası içememiştik... Bakladan, zeytinden, incirden, üzümünden, acurdan tadamamıştık.

Ama çok daha önemlisi, Yeryuvar’a adım atar atmaz burnumuza çalınan o kokuydu. İşle yosun, terle döl karışımı bu delirtici kokunun ardından neyin geleceğini, aniden buharlaşan devasa dinozorlardan, bir anda suyla kaplanan uçsuz bucaksız ülkelerden iyi bilirdik. Kıyametin kokusuydu bu, hakikatin Yeryuvar’dan yine çekildiğine delaletti.

Can havliyle açtık ağızımızı:

“Fakat Tefail, ölen aday değil ki, havarisi... Görevimiz bu kadar kısa sürede ve bu şekilde nasıl bitebilir?”

Tefail kahkahasıyla yeri göğü inletti, bir yandan elindeki kutuyu havaya alıp tutuyordu:

“Gayet güzel bitebilir... Sizin görevinizi fanilere yardım kurulundaki meleklerle veriyoruz... Ayrıca biz Batı’daki adaya yoğunlaştık, Doğu’dakini formalite icabı takip edicez artık... Tamam mı, yetti mi?”

Yetmemişti, buruk, sorduk:

“O kadar iyi ha?”

“Gelen ilk raporlara bakılırsa çok iyi... Büyük beyaz bi binada oturuyo, çalışkan, inançlı, kararlı... Daha şimdiden yığınla havarisi var...”

Kıskançlık ateşiyle kavruldu bağırmız, bu kadarı haksızlıktı;

“Bizim bölgemizde de varlar mı?”

Tefail ağzını çarpıtıp sesini değiştirerek taklidimizi yaptı:

“Sizin bölgenizde de varlar...”

“Ama görev ve yetki karmaşası olur...”

“Yahu ben size göreviniz bitti diyorum, siz hâlâ boş boş konuşuyosunuz...”

Haklıydı, sustuk, Tefail devam etti:

“Peki, çok uzadı bu mevzu, işimize bakalım... Bu arada bana unutturmayın, giderken fermanla boynunuzdaki kudret kolyesini alıcam... Bakın şimdi, kutunun yanındaki şu ipi görüyo musunuz? Sürat tılsımını devreye sokmak için ipi üç kere...”

Tılsım falan umurumuzda değildi:

“Tefail, görev tekrar bize verilemez mi? Vücuda gelmek için ikinci bi fırsat verilemez mi?”

Tefail başını iki yana salladı. En sıcakkanlı sesimizle ısrar ettik:

“Bi saniye dinle... Dediğimiz gibi, bizim bi kabahatimiz yok... Hem olsa bile, yalvarırız işi tamamlamamıza izin verin... Bu başarısızlık sicilimize yazılmasın... Söz veriyoruz, çok dikkatli olucaz...”

Tefail derin bir of çekerek söylenmeye başladı:

“Büyük A sizi nereden buldu bilmem ki... Ey Büyük A, ben ne günah işledim de başıma bunları musallat ettin...”

O böyle söylenirken, biz formülümüzü bildirdik:

“Havari diriltisin, onda vücuda gelem tekrar...”

Tefail bunu duyunca çileden çıktı:

“Ohhhho... Siz bi insanı diriltme muamelesinin neye patladığını biliyo musunuz?

Üstelik aday olmayan biri için... Kuruldakiler bi duysa kışlarıyla gülerler be...”

Ama bizde plan sağlamdı;

“Tefail, rica ediyoruz senden... Ne olur kurulla bi kez konuş... Eğer bu işi halledersen tılsımı sende bırakırız, istediğin cine satarsın...”

Tam beklediğimiz gibi, bu teklifi duyunca anında duruldu. Tefail gibi yoldan çıkmış meleklerin, cinlerle gayri meşru ilişkilerinden ne zamandır haberdardık. Cinler dayanılmayacak kadar güzel olurlardı. İnsanlarda dahil, herkes onların peşindeydi. Dürüst melekler, cinlerin güzelliğine kanmamak için aralarında bir bakirliği koruma cemiyeti bile kurmuşlardı.

Tefail elindeki tılsım kutusuna baktı, dudaklarının kenarı haz vaadinin sabırsızlığıyla seğirmeye başladı, bir süre düşündü, düşünürken puroyu yaktı, gözlerini kapatıp derin bir nefes aldı, sonra yumuşak ve mayhoş bir sesle girdi lafa:

“Sizin yüzünüzden bırakamıycam şu tütünü... Şimdi, diyelim ki ben kurulla konuştum. Görevi iade etseler bile, diriltme meselesini kesinlikle kabul etmezler... Başka bi vücut bulmak lazım... Üstelik havari vücudu olması lazım...”

Umutla atıldık hemen:

“Buluruz Tefail...”

“Peki nerden bulacaksınız başka havariyi? Var mı başka havari?”

Yoktu.

“Var” diye atıldık heyecanla. “Hem de ne havari... Onun da adı Onüç, adayın çocukluk arkadaşı, canığer kuzu sarması...”

Tefail ağız dolusu güldü:

“Siz de az değilsiniz ha... Nerden buluyosunuz bu lafları?”

Biz “oldu bu iş” derken Tefail birden ciddileşti:

“Ama mümkün değil...”

“Niye ki?”

“Ölen havariyle adaş... Yok, olmaz... Cisim ayrı isim aynı olamaz, kurallara ters...”

Ne biçim kuraldı bu böyle?

“Ne biçim kural bu Tefail, ne fark eder ki?”

Yine öfkelenildi:

“Hâlâ öğrenemediniz değil mi? Seraseriler, ne yazıyo kılavuzun ilk paragrafında?”

“Ne yazıyo?”

“İlahi kuralları sorgulamıycaksınız, işi zorlaştıran sorulardan kaçınacaksınız yazmıyo mu?”

Haklıydı, ama biz de kararlıydık:

“Düşündüğün şeye bak Tefail... Buna da küçük On üç deriz, olur biter...”

Bizden çok Tefail’i rahatlatmıştı bu çözüm.

“Sizden korkulur.” deyip tılsım kutusunu sırtarak cebine attı, pelerinini savurarak döndü, hızla uzaklaşmaya başladı.

Cin sabırsızlığıyla hepten yitirmişti aklını.

İçimize neşeli bir ferahlık yayıldı, boynumuzdaki kolyeyi okşayarak güldük, biz öğreniyorduk bu işi yavaş yavaş, adam oluyorduk ve meydanı Batı'daki yarımıza bırakmaya hiç niyetimiz yoktu.

Hakikatle terbiye edilecek koca bir küre bizi bekliyordu.

BAB 06

TEĞEL

*Karşıyaka karanlık, erken geldi ayrılık...
Ankara ağıdı*

Kurşun kafaya girince beyin fışkırmıyor, yok öyle bir şey, sadece küçük bir delik açılıyor, o delikten bir çeşit ağdalı kan akıyor, hemen de ölmüyorsun, hatta birkaç kelime çıkıyor ağzından, “siktir be” mesela, “vay anasını” ya da, “tonbalığına bayılırım” misali, “sana da girdi mi lan bana giren” gibi veya, en azından açık havada hep öyle oluyor, kaç terörist gördüm, kaç asker, kafasına kurşunu yiyen, hep öyle oluyor, bir küçük nokta, delikçik, neşeli bir delik, kasvetli bir akıntı, üstelik, nerede filmlerdeki o afili patlama, “pıt” diye bir ses, öyle küt, güdük, salak bir ses sadece, dedim ya, beyin falan hak getire, filmciler mi götünden uyduruyor, yoksa beyin mi yok insanda, anlaşılır şey değil, o filmleri var ya, topunu makara makara...

Lakin kapalı mekânda öyle olmuyor muymuş ne, sıkıveriyorlar kurşunu Onüç’e, tam beyin banyosu, yani, acayip bir şey, beynin kokusu yok, kanın var, pas kokusu gibi kanınki, lakin beyin kokmuyor, İyi biliyorum, ona bulanıyorum zira, horttadanak ölüyor Onüç, dili dışarıya fırlıyor, öyle komik, yığılıyor yere çuval misali...

Parmağımla dokunup badimin cesedine, başlıyorum saydırmaya: Bana yamuk ha, ulan kardeş dedik bağrımıza nakşettik lan, yapılır mı bu bana lan...

Duruyorum sonra, soruyorum: Annem nerede? Elinde fidye ücretiyle, yüzünde evlat hasretiyle annem neden çıkmıyor ortaya? Nereye sakladınız lan annemi?

Anne falan yok, kimsenin annesi yok, anneler uçmuş, göçmüş, bitmiş.

Duruyorum, sonra devam ediyorum sormaya: Peki beni, yani seni niye öldürüyorlar lan Onüç, ha? Hadi beni, yani seni öldürüyorlar, beni, yani seni neden öldürmüyorlar? Ulan beni de inandırmıştın lan o boktan kelime oyununa. Fidye nerede lan, midye nerede... Fidye midye yoksa, ne var o zaman, ne oluyor lan?

*

Bir sürü deliği vardı, elbet birinden girilecekti. Lakin o kadar kolay değildi. “İnsan”ın manasını unutan, böyle yan basardı işte. Delikler pislik doluydu.

Arkasından zorladık, saplanıp kaldık kokusu dayanılmaz bir bataklığa, güç bela kurtulduk. Önünden denedik, neredeyse ılık sarı sıvılarda boğulacaktık. Burnundan girdik ve öyle bir ağdaya bulandık ki, kendinizi zor attık dışarı.

Geriye bir tek kulak kalmıştı, tedbiri elden bırakmadık bu kez, önce iyice tetkik ettik, buradaki pislikler azdı, yolu tıkamıyordu, Öyle pul pul duruyorlardı ötede beride. Büyük A’ya sığınıp dehledik kendimizi içeriye. Kalbinin tam orta yerinde, zarafetle pıtlayan ruhunu giyinecektik ki, bu kez de asilerden yırtamadık.

İnsanın ruhuna erişeceksen, deliğinden değil yarasından gireceksin.

Yeryuvar’da biz ilk bunu öğrendik.

*

Açıklık bir alanda açıyorum gözlerimi, yanımda ölü Onüç, her tarafımda Onüç'ün beyni, kuşsuz kervansız bir yer, ama postacısı var. Mucizevi bir mektup gibi çıkıveriyor karşıma küçük Onüç. Hadi kalk, diyor, gidiyoruz.

Diyorum, nereden çıktın sen ve neden böyle parlıyorsun manyak gibi?

Karıştırma orasını, diyor, anlatırım, kalk hadi.

Ama, diyorum, bari gömelim şu sahtekâr badimi.

Gömmesek olmaz mı, diye soruyor, geç kalıyoruz.

Olmaz, diyorum, olmaz, çürüsün mü buralarda adaşın?

Çürümesin adaşım, diyor.

Gömüyoruz büyük Onüç'ü, küçüğün çantasındaki mektupları da yanına.

Öte tarafa giderken oyalansın maksat.

*

Bütün Netamiye'de yanağı yaralı iki postacı vardı...

İlk bulduğumuz postacı kocaman bir ailenin mensubuydu, büyükbüyükannesi bile hayattaydı, aradığımızın o olmadığını görür görmez anladık...

Diğeri yetimdi, bizimkiydi, yani vücudumuzdu, kebablar yiyip dondurmalar yalayacak küçüğümüzdü...

Yanağına ıslak bir öpücük kondurduk ve doğruca ruhuna seyahat ettik...

*

Mezarın üzerine koyuyorum irice bir taş, elim yüzüm tozlu topraklı beyin, soruyorum küçük Onüç'e, beyin nasıl bir fıskiye ki, açıklıklarda fışkırmaz, fışkırır dar mekânlarda.

Dar mekânda savaşılmaz, diyor, savaşta da beyne ihtiyaç olmaz.

İçini çekip kederle gülüyor sonra, utku gösterip, hakikat orada, diyor, yolu da sen biliyorsun.

Diyorum ki, firariyim ben, hakikat de yollar da bana bela.

Sen seçildin, diyor, kaçak değilsin artık, uğradın ilahi affa.

Diyorum ki, allameyi cihan olsan affetmez ordu.

Orduyu unut, diyor, unut savaşı da.

Siktir lan, diyorum, sen unut sıkıysa...

*

Hakiki aday olsa, ağı bu kadar bozuk olmazdı... Zaten adaylar böyle çirkin de olmazdı...

Ah o muhterem kardeşi ne güzeldi... Ah onu kucaklayıp kurcalamak her cefaya değerdi...

Herhalde öyle güzel olduğu için Büyük A tez almıştı onu yanına... İdare edecektik kalanla... Zira Yeryuvar bizim için bir muammaydı... Yer, yukarıdan görüldüğü gibi değildi, tam olarak yuvarlak bile sayılmazdı...

Halimize bakmadan hakikate talibiz, ama ne yol biliyoruz ne iz...

Hadi bakalım yoktan var ettiğimiz Numune, söyle şimdi, nereye gideceğiz...

Değil mi ki biz yutturduk âlemlere seni aday diye, artık yol da senin söz de...

AHD-İ MÜSTAKBEL

BAB 05 TEVDİ

*Tekirdede sakalın yok, ben ölmüşüm bakanım yok...
Amasya ağdı*

Dev şehir'de bir semt.

Semtte bir ev.

Evde Otuzbeş.

Otuzbeş'in kapısı.

Kapının ziline parmak.

Parmağın ucunda postacı.

Açıyor kapıyı Otuzbeş.

Her zamanki ihtiyar postacı değil, genç bu, sırtkan ve Otuzbeş'i tanıyor üstelik:

"Otuzbeş abi, iadeli taahhütlü, şurayı imzala!"

"Amca nerde?"

Suratsız, yarı kambur postacısı Otuzbeş'in, yıllardır canına okuyan faturaları, envai çeşit paketi zarfı burnuna sokan kâbusu.

"Mecburi emekliye ayırdılar amcayı... Benim adım Onüç."

Sevmedi bu ismi Otuzbeş, tedirgin eden bir bitişi var, bir isim "üç" diye biter mi hiç?

"E hayırlı olsun ona da sana da... Görürsen selamımı söyle," deyip savmaya çalışıyor postacıyı.

Savılmıyor:

"Kendimi bilmem de, onun için pek hayırlı olmadı."

Sırtışı daim Onüç'ün.

Tuhaf biri, diye düşünüyor Otuzbeş, teni neredeyse saydam, parlıyor sanki, her an buharlaşıp havaya karışacak gibi, yanağında bir yara izi...

"Neden?"

"Haftasında köprüden attı kendini."

Şaşkınlıktan ağzı bir karış, tekrarlıyor Otuzbeş:

"Neden?"

"Öyle işte..."

Gidiyor Onüç.

Her zamanki vaziyetle buluyor kendini Otuzbeş.

Amcanın senaryosu:

Hayat hızla değişmekte, yaşlı ve içli postacı ayak uyduramaz, işinden aniden emekli edilince, dış, gece... Salonda, elinde zarf, dalıp gitmiş Otuzbeş. Ayıyor bir anda.

Başlarım amcaya da senaryosuna da!

Telefon bu kez. Klasik zil sesi, pastel renk aktrisleri dudaklarını titreterek koşturanlardan: Ringring, ringring!

Yok, telefon cihazı en dijital olanından, teknolojik bir harika, bu zil sesini satıyorlar, alıp

yüklüyorsun cihaza. Cep telefonunda da vesvese çalıyor Otuzbeş'in.

Çago...

Bangır bangır bağıırıyor Çago, Otuzbeş ahizeyi uzaklaştırıyor kulağından:

“Sabah 7”de. Bak 7’de dedim. 8 değil, 9 değil, 7 dedim, duydun mu, iyice anladın mı?

Yedi nasıl bi rakam hatırlıyosun değil mi? Hani köylü mola vermiş de orağını ağaca dayamış, bildin mi? Saate tekabül ettiği yeri de anlatayım mı, ister misin...”

Asap denen şey bir tür acılı gazoz olsa gerek, işte fokurdamaya başladı yine içinde Otuzbeş'in, midesinden genzine doğru yükseliyor.

Bitsin bu çile:

“Tamam, uzatma, konuştuğumuz gibi, yedide... Tamam dedik ya, merak etme... Ha

Çago baksana...”

“Avans falan verilmeycek, hiç boşuna tırmalama...”

“Yok be oğlum, o değil. Orak var ya...”

“Eee?”

“Sana girsin...”

Çat diye kapatıyor telefonu, bu son hareket asap gazozunu bazlıyor anında, hararetinin yarısını alıyor. Kalan yarısı için bir şeyler yapması, mesela bir şeyler içmesi lazım.

Paltosunu kaptığı gibi fırlıyor evden.

Dış, gece, kış. kar.

Agora'nın buz tutmuş kapısında kocaman bir afiş:

Fotoğrafın büyük ustasından yine muhteşem bir sergi: Şehir ve Ruh.

Ruhsuz köpek, oturuyor içeride.

“Vaaay Otuzbeş, naber üstat?”

“Üstat” kısmında yine o dalgacı belirsizlik, ince bir sündürme, bu kelimeyi nasıl böyle istikrarlı bir alayla telaffuz edebiliyor, hayret.

Başıyla belli belirsiz selam verip ilişiyor masanın birine Otuzbeş.

Sefil korkaklığının en bariz kanıtı bu işte: Bu şipşakçı yaşıyor hâlâ.

Kumral olsa, böyle konuşma derdi, bakma sen ona. Sonra da gidip Şipşak'la yatardı.

“Rakı, otuz beşlik. Peynir, havuç, fava... Bu arada başın sağ olsun şefim...”

“Sağ olabi.”

Şef garsonun kalbi delik oğlu, sekiz yaşında, ölmüş, dün söylediler.

Tekrar Şipşak'ın masasına ilişiyor Otuzbeş'in gözü, masa yüklü her zamanki gibi, sırtı kendisine dönük kadını tanıyacak sanki. Bir gülse veya duysa konuşmasını, kim olduğunu çıkarır, kadınların notasını asla unutmaz.

Ama mezar gibidir Şipşak'ın masaları, gerizekâlinin tekidir, can sıktığını fark etmez, sırf o konuşur, sadece o güler, kalanlar katlanır, küçük bir fırsat uğruna...

Zira işleri fotoğraftan ibaret değil Şipşak'ın, sinema, edebiyat, resim, müzik... Kim bilir belki ebru, hat, cilt... Tam sanat kuburu herif.

Sigara. Bugün yirmi birinci.

Bırakamıyor,

Sayarak içiyor.

Saymadan iki paket içiyor. Saya saya kırk tane.

Rakıları da bozdular iyice. Kötü rakıya denk gelince inhisarı ve bilumum devlet teşebbüsünü özelleştirsınler diye kükrüyor. İyisini içince beter bir komünist olup çıkıyor:

Sarmantepe Inhisarı'na kimse dokunamaz!

Kumral, “Dur söylyicem, sen ikizlersin, çift karakterlisin,” demişti. İtiraz etmedi, Kumral onu hep ikizler bildi.

Halbuki akrep o.

Şu kadını nereden tanıyor?

Saatler geçti. Kadın bira içiyor, hortum gibi çekiyor üstelik, fakat bir kez olsun kalkıp gitmedi tuvalete. Ne nekes böbrekler, pes.

Sarhoş Otuzbeş ve yine aynı şey işte: Masaya otururken, ruhuna tetik küfürler eşliğinde çöken lanetlik, o öfkeli ve katı yalnızlık şuuru, çoktan buharlaşıp uçmuş. Dudaklarındaki ıslaklık, gözlerindeki fırdöndü, yavşamışlığına delalet. Kapıdan girenler, yanından geçenler, masadan kalkanlar, birer vaat artık ona. Öylesine vaat ki, hepsine dikkat etmekten başı dönüyor, midesi bulanıyor. Azıcık tanıdığı birini görse, kolundan tutup çekiveresi var karşısına, “Nerdesin yahu bunca zaman, gel iki çift laf edelim” diyesi...

Ve nihayet kalkıyor kadın. Hoş kadın, vücudu düzgün, başı dik. Otuzbeş'e doğru dönüyor, güzel hakikaten, tanıyor da, ama nereden, çıkaramıyor.

Yok, çıkardı. Başbakan nutuk atarken, hemen yanında, konuşmaları zarif elleriyle sağırdilsiz diline çeviren kadın bu. Ya da ona çok benziyor:

Başbakan bekâr, yıllar önce amansız bir hastalık sebebiyle kaybetmiş karısını. Nereye gitse kendisine eşlik eden bu kadına âşık şimdi. Lakin muhafazakâr, utangaç bir başbakan, bir türlü açamıyor derdini. Bir akşam, işadamlarından menkul küçük ve nezih bir topluluğa konuşurken, aniden karar veriyor açılmaya, başlıyor birini çok sevdiğini anlatmaya. Bu arada kadın, mevzudan bihaber, habire çevirmekte cümleleri. Konuşmanın sonunda başbakan dönüp kadına ilan-ı aşk ediyor. Kadın bunu da çeviriyor ve hemen sonra şaşkınlıktan donakalıyor, salonda bir alkış kopuyor...

Uydurmaya fena daldı yine. Bok.

Nerede bizde öyle başbakan?

Gözlerini kitlendiği meçhulden çeviriyor ki, karşısında Balina ve çoktan tüketmeye başlamış havuçları, peynirleri. Tanış, muhabbeti arzuladı, lakin Balina'yı değil. Kocaman göbeğinin üzerine yığılmış gövdesini, sırtı bir basket topu kadar yuvarlak, bu kış gününde bile koltukaltlarında tertuz izleri...

Yani tıpkı Otuzbeş. Bir şişman için, bir sakat için en katlanılmaz hal, lanetli bir aynanın karşısında oturmak... Zira şişkoluğu iki kat belirgin artık.

Öyledir, ne kadar şişman o kadar pişman, ne kadar sakat o kadar dikkat...

Dile geliyor Balina:

“Otuzbeş, abicim, acayip bi hikâyem var, tam senlik...”

Ve ne kadar şişko, o kadar senaryo! Ağlamak istiyor Otuzbeş.

Her nasılsa evde açtı gözlerini.

Karşısında yine Balina, kanepede, sırtından değil, ağzından sular fışkırtarak uyuyor.

Lakabı esasen kilosundan miras Otuzbeş'in. Zamanla “yüzü gitti, “otuzbeş”i kaldı.

Rakıları otuz beşlik dozlar halinde içmesinin, otuz beş milimetrelik filmler kesip biçmesinin, bu lakaba katkısı olmuştur elbet. Esasen Körşehirli olduğunu bilen var mı acaba?

Uyuması lazım, sabahki iş mühim, ama uyumak zor.

İçki sonrası en berbat durum bu işte: Kısa sızmak. Şimdi tekrar dal dalabilirsen.

Bu vaziyet ona bir gala gecesinden yadigâr. Kendi gala gecesinden, ilk ve tek filminin, gülle misali battığı o geceden.

Salonda temiz beş yüz kişi. Satkın gazetelerin birkaçında o gün, “Kurgu Masasından Kamera Arkasına” manşeti, ona dair. Ve işte ışıklar söndükten yarım saat sonra, hemen arkasında bir konuşma:

- Bu ne babam?
- Ben de çakamadım mevzuyu...
- Herif batırmış resmen.
- Senaryo kimindi?
- Balina diye biri...
- Ulan hikâye boktan, bari adam gibi çek, ha öyle değil mi?
- Şşşşt. Öndeki şişko bize bakıp duruyo...

Çıkışta baygın bakışlı, şurup sesli o eleştirmenin, ağzına dayanan mikrofonu yalayacakmış gibi eğilip, mutlu mesut söylediklerini de televizyondan duyuyor:

-Açıkçası olmamış. Doğrusu şaşırdım. Açıkçası Tombul Biraderlerden daha iyi iş beklerdim. Hele sinemamızın atılım yaptığı, imkânların arttığı, art arda başarılı filmlerin çekildiği böyle bi dönemde, doğrusu tam bi felaket. Açıkçası hikâyede büyük boşluklar var, doğrusu yönetmenliğe de ne desem boş...

O eleştirmen, yeni çıkan “Sinema Tarihi ve Yönetmenler Sözlüğü” kitabı hakkında bir tanıtım yazısı yazmasını rica ediyor üç gün sonra. Yazıyor Otuzbeş, ne yapsın...

Gün ağarıyor. İçeride eşya çıtırtıları, dışarıda erkenci otobüslerin homurtuları, alt kattaki takkeli düzineyi bitirmiş, duvarlarda su borusu iniltileri...

Nihayet uyku bastırıyor dalına...

Gözlerini kapatıyor, şöyle yarım saat kestirse...

*

“Siktir git Otuzbeş, siktir git ve geber...”

Çago.

Haklı.

Saat on.

Ve dışarıda silah sesleri. Çago’yla pencereye yanaşıyorlar. Mağazanın birini yakmışlar yine, polis tabancaları çekmiş, saydırarak kovalıyor kaçanları. Polisin uzaklaşmasını fırsat bilen ahali dalıveriyor mağazaya, el kol mal dolu çıkan çıkana.

“Lan Çago, Agora’daki komi değil mi şu?”

“Hangi komi, nerde?”

“Xırbo komi...”

“Ulan bütün komiler Xırbo zaten Agora’da...”

“İsmi unuttum, bak bak, şuraya doğru koşuyo.”

“Harbiden o. İyi de yüklenmiş kerata.”

“Akşama alırsız payımızı...”

Masaya dönüyorlar.

Çago saniyesinde kaldığı yerden başlıyor:

“Geber. Adam içerde yeşil çaya dönüştü, ağladı ağlıyacak, hani söz vermiştiniz, hani söz vermiştiniz diyo, başka bi şey demiyo. Herif ödemeyi hemen yapmaya karar vermiş üstelik, cebinde tomar parayla gelmiş, şimdi o tomarla gidecek. Ulan Otuzbeş, daha büronun kirasını ödemedim, taksitler olduğu gibi duruyo, evde karı, çocuklar istiy o da istiy o, haberin var mı lan senin bunlardan...”

Çago’nun susacağı yok.

Otuzbeş giriyor araya:

“Çay söylesene bana.”

İsabetli cümle, sustu Çago.

Öldürecek gibi bakıyor şimdi.

Fırsat bu fırsat:

“Kasma o kadar, ben konuşurum adamlar.”

“Bak sen. Çok merak ettim Otuzbeş, ne diyeceksin paşa çocuğuna?”

Hiç oralı değil Otuzbeş:

“Neydi bu, belgesel mi?”

“Belgesel, eski camiler...”

“Yani o camiye bu camiye, o minareyi bu minareye ekliycez, bundan ibaret değil mi mesele?”

Çago eğilip kafasını vurmaya başlıyor masaya. Ciddi ciddi de vuruyor yazık, çıkan sestten belli. Doğruluyor, alını kızarmış:

“Abicim, bak, iyisi mi sen şu kapıdan çık, defol git, bi daha ne ben seni göreyim ne de sen beni gör...”

“Peki nasıl biri bu adam?”

*

“Hey gidi Sülük Bey, o kadar kıymetli bir insan trafik kazasına kurban gitsin, olacak iş mi?”

“Öyle efendim, sormayın, acısı hâlâ kalbimizi yakıyor... Biliyorsunuz annemi de aynı kazada...”

“Bilmez miyim? Çok yazık, çok... İkisi pek severlerdi birbirlerini, imrenirdik onların mutluluğuna... Tekrar başınız sağ olsun...”

Çago sulh memnunu, kenarda sırtıyor, Otuzbeş bu sinsi el ovuşturma hareketinin sadece çizgifimlerde yapıldığını sanırdı.

Otuzbeş'in babası Sülük Bey'i bu şehirde tanımayan zengin yok. Son elli yılda kalantorlar ne kadar dernek, sendika, oda, vakıf kurmuşsa, pederi hepsinin tam ortasıydı. Son demlerinde epey çaptan ve servetten düşse de, zengin meclislerinde ismi anılıyor hâlâ. Nedense burjuvaların örgütlenmesine dair tuhaf bir merakı vardı rahmetlinin.

Müşteriyi ufak ufak kurgu odasına doğru yönlendirmesi lazım Otuzbeş'in, ama adam, "talihsiz kazayı" iyice didikleme niyetinde:

"Üç yılı geçti değil mi evladım?"

"Dört yıla yaklaştı..."

"Polis bazı şüpheler var demişti, bir şey çıkarabildiler mi?"

"Hayır efendim, kabahat sekizde dokuz bizimkilerdeymiş, öyle dediler, peder beyin alkollü olduğu da tespit edildi..."

"Toprağı bol olsun, güzel içerdi Sülük Bey... Pek de sevimli yürürdü, öyle şey gibi..."

Babasının ördek yürüyüşü...

Herif hafiften makaraya mı sarıyor Otuzbeş'i?

"O toplantılara geldiğinde şenlik havası eserdi, gülerdi herkes... Ama geniş adamdı rahmetli, hiç üzerine alınmazdı..."

Sırtıyor adam. İğrenç, hafifçe eğilip Otuzbeş'in dizine bir fiske vuruyor:

"Epey bir miras da kalmıştır size, değil mi?"

Az şaşırır, ama çok şaşırıyor sorunun teklifsizliğine.

Hepsini filme yatırıp batırdım dese mi?

"Epey denemez aslında beyefendi, belki biliyorsunuzdur, son yıllarında işleri pek iyi gitmiyordu..."

Fısıldıyor beyefendi, sır verir gibi:

"Fakat alüminyum fabrikası iyi işliyordu, sonra o manifatura toptancısı..."

"Sattık efendim onları, hepsini sattık, ilgilenemeyiz, yürütemeyiz diye korktuk..."

"Vah vah..."

İlgisi dağılmaya meyilli artık müşterinin, acilen alengirli bir şeyler söylemesi lazım:

Camilerle ilgileniyormuşsunuz..."

Karşılık yok, yanlış alengir.

Çago huysuzlanmaya başlıyor ötede.

İkinci deneme:

"Ressam bir arkadaşımın atölyesine gittim geçenlerde. Elinde yarım asırlık ahşap bir cami kapısı var... İşçiliğine akıl sır erdirmek mümkün değil efendim... İşlemelerini görmek için büyüteç kullanmak gerekiyor."

Bingo. Herifin gözleri parlıyor anında. Heyecanla atılıyor:

"Öyle mi? Kimdir bu arkadaşınız, atölyesi nerede, bir göz atmama izin verirler mi acaba?"

"Siz de bilirsiniz ismini. Atölyesi buralara yakın, fakat kendisi bir süreliğine yurtdışına çıktı. Döner dönmez bir randevu alırım efendim..."

Ne öyle bir ressam, ne öyle bir kapı, ne de öyle bir seyahat var elbet. İş bitirsinler de.

"Yavaş yavaş kurgu odasına doğru geçelim mi efendim?"

Gece, iç...

(Kumral kapıdan girer... İçeriden Otuzbeş'in sesi duyulur...)

OTUZBEŞ: Kumral, geldin mi hayatım?

KUMRAL: (Kendi kendine mırıldanarak...) Yok gelmedim, az sonra gelicem... Salak, dangalak...

OTUZBEŞ: Çabuk ol tatlım, süper köfte kızarttım, soğumasın...

KUMRAL: (Banyoya doğru giderken mırıldanmaktadır halâ... Sarhoş, hafifçe sallanıyor yürürken.) Köften batsın, puşt, pis şişko, görürsün köfteyi sen...

OTUZBEŞ: (Meraklı bir ifadeyle banyonun kapısına gelir, tıklatır, ses çıkmayınca kapıyı açar. Kumral klozette oturmakta .) Güzel sevgilim ne yapıyo bakalım?

KUMRAL: Sıcıyo.

Çago'nun kucağına fırlattığı para destesiyle aydı.

"Ulan Otuzbeş, felaket bi adamsın, tam iş yattı derken..."

Kendi destesini sürtüyor iki yanağına, gözleri ıslı ıslı:

"Bereket versin..."

Paraya dokunur dokunmaz ruhunun eprimiş astarı tersyüz olur Çago'nun, olmayan şahsiyeti eksiye inip sahte, anlık bir iyilik çengeline takılır.

Ses etmiyor Otuzbeş, önüne konan viskiyi fondipleyip kalkıyor.

"Otuzbeş, zengin çocuğuymuşsun yahu sen. Ben de filme parayı nerden buldu diyodum."

"Attım oğlum, nerde bizde öyle sağlam arka?"

"Hadi hadi, hiç atıyo gibi bi halin yoktu..."

Değiştiriyor mevzuyu:

"Ne iş var yakında?"

"İş" kelimesi, Çago için iyilik anının "the end"i.

Sıkıntılı ve nazlı tüccar ifadesini giyiniveriyor yüzüne. İç çekerek önündeki deftere eğiliyor:

"İki gün sonra... Ama kıyakçınız bu defa, kısa filmci iki öğrenci gelecek, parası az..."

"O zaman beni unut, Taklayı çağırırsın..."

Çocuk gibi mızıldanıyor Çago:

"E ama kardeşim, bütün ballı işleri sana paslayıp Taklayı hep angaryaya koşamam ki... Ayıp oluyo çocuğa..."

Ayıp ve Çago! Gülse mi gülmese mi?

"Daha iki ay önce uzunun filmini vermedin mi Taklaya? O zaman bana ayıp olmamıştı..."

"Uzun onu istedi, ben ne yapayım..."

Bundan sonrası lüzumsuz nefes, kapıyı açıp çıkıyor.

Arkasından bağılıyor Çago:

“Kısalara gelmiyecek misin yani?”

Doğru merdivenlere...

Asansörden korktuğunu söylüyor herkese. Yalan.

Asansör ondan korkuyor, çakılmaktan...

Deniz kıyısında beton setler... Orada buluyor kendini, otururken.

Epey yürümüş, yürürken bir çuval hikâye uydurmuş. Ama tek harf yok kafasında, bacakları sızlıyor, sırtı ağrıyor, şişkoluk başa bela.

Bu manzara insanın canına okur işte. Kar yağmakla, uzaktan vapurlar geçmekle... Elma yanaklarından yaşlar süzülen bir şişko, butları birbirine, midesi kasıklarına abanmış, suskun ve çarpık oturmakta...

Kendi manzarası kendine keder, hepten ağlayası var.

O ki bu gövdeden hiç gülmez bir mendebur çıkartmak için ne çok bekledi. Daimi, nazik bir sırtıtma eşliğinde akıp gitti yılları. İyilikten umulan medet, gülüşten beklenen vaat...

Boşmuş hepsi.

İlk patlama, unutmaz hiç, galadan iki gün sonra geldi. İki küfür, bi buçuk nara ve tek bir yumrukla göçertti karşısında onu dalgaya saran adamı. Masada kim varsa, Uzun, Çago, Kumral, Şipşak, korkuyla, bir anda kayboldular ortalıktan. Uzun'un giderek uzaklaşan elini gördü, Kumral'ın giderek uzaklaşan kışında... Sandalyeyi tuttuğu gibi patlattı camekâna, devirdi masaları... Devrilen oydu aslında... Nihayet devrilen, eriyen, kaybolan ve türlü çeşit zehirler, dikenler refakatinde tekrar zuhur eden...

Ve derhal anladı, insanların en beteri idi artık: Bingil bingil ve çok fena...

Ama o kadar kolay da değil, “İyi yürekli şişkolar cemiyetinden” istifa etmek, böğürerek hücumla geçmek. Ne vakit Kumral'ı düşünse, öyle acıyor, öyle öfkeleniyor ki, takati kalmıyor yekinmeye, yekini hücum etmeye, kapaklanıyor yere, dikenleri, mızrakları kırılıyor, zehri akıp gidiyor boş yere.

Ötede süzülen vapurun bir bölümü aniden havaya uçunca çıkıyor daldığı kasvetli kuyudan.

Bu kaçınıcı patlayan vapur. Sadece vapurlar olsa iyi, şehrin denizi de karası da ateş üzerinde darıya döndü adeta. Ahali nerede hamile kadın görse yolunu değiştiriyor artık. Kadınları sancılansa sokakta, koşup kucaklamaya, kucaklayıp doğurtmaya cesareti yok kimsenin.

Kanlı ve yanık gövdeler bir bir vapurdan denize atlarken salya sümüğünü yalayıp temizliyor. Gerisin geri. Ağır ağır yokuşlardan...

Nereye? Ev öyle uzak ve soğuk, Agora öyle yakın ve sıcak ki...

Evin önünden geçip varıyor Agora'ya. Elbette, Şipşak, karşısında yine sağır dilsizci kadın, şefin gözleri şiş şiş. Balina köşe masadan fırladı bile ve kominin üzerinde gıcır gıcır kıyafetler...

“Kumral’ın son dizisini seyrettin mi?”

Sorunun “tin mi” kısmı, Balinanın havuç kıtırtıları altında ezilip gidiyor.

Bazen hayatının Balınayı tanımakla boka sardığını düşünüyor Otuzbeş.

Üç buçuk yıl önce bir bahar günü:

“Bak abi, bu senin hikâyeyi benim hikâyeyle paçal yaptık mı, bak gör nasıl sarsılıyo ortalık...”

Hatta bokluğunun miladını, o metalik “paçal” kelimesinden biliyor.

“Valla kızma ama, döktürüyo hatun. Dizi listede üç haftadır tepe. Uzunla da ayrılmış diyorlar...”

Fakat herhalde bir bok kardeşliği oluştu aralarında. Balina’dan vazgeçemiyor. Pek vaki değildir ya, bir gün masasına gelip oturmasa garip oluyor, huylanıyor.

“Balina sen ne iş yapıyorsun şimdilerde?”

“Hiçbi şey. İş yok abi. Ne oldu, neden sordun, bi durum mu var?”

Her daim sefalet halindeki Balina’nın, “iş” lafına her daim böyle kahredici bir heyecanla atılması, her daim kahrediyor ve eğlendiriyor Otuzbeş’i.

Eğlence devam etsin:

“Sıkı bi dizi hikâyesi var aklımda. Ağlarsın, yıkılırsın anlatsam...”

“Yapma ya, anlat abi...”

“İki arkadaş var, kadim arkadaş, can yoldaşı, bi başlarına ekmek kavgası veriyolar Beyşehir’de...”

“Süper... Eee?”

Ah salak Balinam.

“Küçük küçük, geçici işler hep, bi gün hamallık, bi gün inşaat, bi gün ayakçılık falan... Derken bi film seti taşınacak oluyo, nakliyeciler bu ikisini toplayıp götürüyo... Taşıma devam ederken, yönetmen görüyo bunları... Bi doğu hikâyesi çekicek, ağalar, kan davası falan, filmde tam da böyle iriyarı Xırbolar’a ihtiyaç var... Gidiyo yanlarına, diyo ki, siz ikiniz bırakın bu işi, gelin filmde oynayın...”

“Olaya bak be... E ne yapıyorlar?”

Ah öküz Balinam.

“Kabul etmiyorlar, günahdır diye!”

“Haydaaa, salak mı be bunlar?”

“Lan Balina, iki sefil Xırbo ne yapıcak, atlıyolar tabii üstüne...”

“Öyle ya, benimki de laf...”

“Neyse, çekimler başlıyo. Roller ufak, ama üzerlerine cuk diye oturmuş, kabiliyet de var keratalarda... Millet dikkatini çekiyolar hemen, halk bunları acayip seviyo... Yönetmenle senarist bakıyorlar ki bunlarda iş var, yavaş yavaş rollerini büyütüyorlar... Böyle böyle, nerdeyse başrole çıkıyorlar... Sadece ikisinin oynayacağı projeler başlatılıyor bi yandan...”

“... ”

“... ”

“... ”

“E hadi anlatsana Otuzbeş, niye sustun?”

“Bu kadar...”

“Nasıl yani bu kadar, en zevkli yeri yahu...”

Ah avanak Balinam.

“Attım, şimdi uydurdum, yok öyle bi hikâye...”

Balina’nın yüzü kararıyor, gözleri masaya akıyor, kulaklarından ateş fışkırıyor, şişmanların komik hışmıyla kalkıyor ayağa:

“Sikerim lan muhabbetini... Biz de oturmuş mal gibi dinliyoruz...”

Gidiyor.

Saniyesinde masanın birine iliştiriyor. Otuzbeş’i göstere göstere anlatmaya başlıyor.

Ah adi Balinam.

Eğlencenin sonu.

*

Bu evde sökülüp atılamayan bir kasvet var. Halbuki üç tarafından ışık alıyor.

Kahverengi kapıdan girersin, minik kare bir antre ve antreye açılan üç beyaz kapı çıkar karşına. Kapılardan biri açık mutfaklı salonun, biri yatak odasının, diğeri de banyonun.

Banyoyu her nedense ve iyi ki de epey büyük yapmışlar. Kumral’ın kaldığı o üç ayda çuvalla para döktü Otuzbeş buraya. Değişen fayanslar, en genişinden kabin duş, haliyle Otuzbeş de yıkanır, yeni klozet, yeni lavabo, yeni musluklar...

Yatak sonra... En pahalısı, en sağlamı, en büyüğü, haliyle Otuzbeş de uyur. Ama bu sağlamlığın ne meşk ne de meşk hareketleri bakımından bir faydası var ona. Hep altta elbet. Yatak muhasebe defteri تنها. Kısa bir cümleye sığar aslında, deftere ne gerek. Agora adisyonuna tabi birkaç tombul ve her biri iki yüz kâğıda patlayan Su-lâvlar...

Agora’daki en ve yegâne havalı zamanları. Film hazırlıkları tam gaz, masası işsiz setçilerin, kelaynak figüranların uğrak yeri. Masaya biraz da fıstıklar uğrasın derdinde.

Her fırsatta aynı lafı atıyor ortaya:

“Birinci erkek tamam da, istediğim gibi birinci kadın bulamadım bi türlü.”

Külliyen yalan elbet. Bir kez küçük hesaba bulaştın mı ne mantık kalıyor ne şuur, ne de onur. Ortalıkta üniversiteli, akademili, kolejli aktris kaynıyor. Otuzbeş hâlâ eli bohçalı kaçaklar düzme derdinde. Adilik ve aptallık diz boyu yani. Ondan yönetmen olsa ne olur, olmasa ne olur...

İşte bir gece Balina, Kumral’ı elinden tutup getiriyor Ag-ra’ya, oturtuyor Otuzbeş’in karşısına. Bohçalı değilse de, taşralı ve ihtiraslı. Son kaçaklardan. Kızı görür görmez, işte aradığım bu diyor içinden. Nihayet bulduğu şey, oyuncu değil elbet.

Aynı gece yataktalar. Rakıdan değil, kızın güzelliğinden sarhoş Otuzbeş. Ve yönetmen olan o, cüreti bol, bu kez üste çıkmaya kararlı. Cüretle ezilmekten zar zor kurtuluyor Kumral, Otuzbeş’in ekşi kokulu terinden sıırılsıklam, nefes nefese banyoya atıyor kendini.

Döndüğünde ettiği laf:

“Bi daha yaparsak sen uzan olur mu?”

Üç ay boyunca yapıyorlar ve Otuzbeş hep uzanıyor. Arada bir arkanı dön diyor Kumral’a, dönmüyor, ağzına al diyor, almıyor. İlk zamanlar kibarca geri çeviriyor Kumral, Otuzbeş’in bu sapıkça teşebbüslerini.

Çekimlerin başında, ilk öflemeler pöflemeler de başlıyor. Ortalarında, üzerinde daha

kısa kalıyor, işini bitirip banyoya koşuyor. Filmin final sahnesini çekip, Otuzbeş'in yatak için sabırsızlandığı, Kumral'ın ise uzattıkça uzattığı bir kutlamanın peşinden eve döndüklerinde ilk kez salon kanepesinde uyuyor. Velhasıl galadan bir gün sonra, Otuzbeş'in bozuntuya vermeden köfte kızarttığı o gün, (ağzına) sıçıp gidiyor Kumral, "Pis şişkooo!" diye bağırmayı da ihmal etmeden...

*

Otuzbeş ki, hiç gülmez bir mendebur, bir ahlaksız, bir edepsiz, bir öküz olana dek ne çok iyilikle yaşadı. Bir zamanlar ne ince ayrıntıları fark eder, görür ve bilirdi. "Yüzlerden bir an gelip geçen sıkıntı gölgelerini", "bazı kadınların kederlendiklerinde dudak uçlarının çocuksu bir edayla kıvrıldığını", "bazı adamların güçlü çenelerinin sağlam karakterlerine delalet olduğunu", "pencereden süzülen hafif esintinin insanı utançla sevinç karışımı bir hisse gark edip asude bir maziye havale ettiğini"...

Ne kadar edebi zırvalık, dandik palavra varsa, o hepsini kızıl isilikler misali ruhunda taşırdı. Midesinde, her an gözyaşları halinde yağacakmış gibi nemli bir peklikle, kalbinde her an taşacakmış gibi kaygan bir buruşmayla, ense kökünde her an gıdıklayıp güldürecekmiş gibi serin bir vaat duygusuyla gezinirdi ortalıkla.

Lakin artık her şey mermer ona...

Girintisiz çıkıntısız, dümdüz, ferah...

Kendi gibi kalın artık ve pek kötü, ne mutlu ona...

Çünkü bulunduğu her yer hapishanesidir Otuzbeş'in. Üzerine üzerine gelen o irili ufaklı nesnelere, elli kollu insanlara başka nasıl karşı koyabilir? O ki bu koca gövdeyle ne zaman bir yere sabitlense, kuşatılır. Kül tablaları, yiyecek paketleri, gazeteler, minderler, çatallar, kaşıklar, bardaklar tarafından...

En beteri, gövdesine değecek kadar yakınına sokulan gövdeler... Bir süre sonra daralmaya başlar yeri. Kendisini, kocaman bir karın misali içeri çekmeyi dener, nafile. Nesneler kendi kendilerine ait oldukları yere gitmezler, kendi kendilerini çöpe almazlar. Gövdelerse uzakta durmayı bilmezler...

Bazen, bir umutla, içinde yaşayan canlının sağlam ve zinde bacaklara sahip olduğunu hayal eder. Uygun bir anda, sözgelimi derin bir sarhoşluk anında, gövdesinden kurtulup ışık hızıyla koşmaya başlayacağını sanır. O böyle firar edince geriye kalan kılıf, boş bir çuval gibi yığılacaktır yere, bir anda karışacaktır toprağa, havaya, salona...

Salonun duvarlarında silme nadide afişler. İsteyene kare kare anlatırdı afişlerdeki filmleri, şimdi unuttu hepsini. Aralarına heyecanla asmış kendi filminin afişini, indiremiyor bir türlü, zaten onu da unuttu.

Yıllardır okumayı değil, tozunu almayı tercih ettiği kitaplarla dolu beş kitaplık. Artık eline alıp kapaklarını açmaya başladı, okuyacak da belki, yapacak başka şeyi yok, okumak mağlupların işi.

Babasının evinden sadece şu antika çalışma masasıyla antika sandalyesini aldı. Zürafa masa lambasının ampulü patlak aylardır, yanındaki kâğıtları kalemler değil, zaman kirletmiş.

Uçları kıvrılmış, kenarları sararmış. Masanın diğer yanında bilgisayar, çalışıp çalışmadığından bile emin değil.

Cennet hücresi: Kanepe. Gardiyanı: Televizyon, Hücre duvarına attığı çentikler: Otuz beşlik rakı şişeleri. Ve ranza arkadaşı: Sehpa...

Sehpanın üzerinde fi tarihinden bir gazete, gazetenin yanında yarısı yenmiş, kurtlanmış bir tost. Nasıl da bitirememiş? O ki bunu iki lokmada yutar normalde. Boş bir şişe, gazozu bitirmiş. Bir kaset kapağı, içi yoktur garanti, içlerin de kapağı yoktur, tıpkı kendisi gibi.

Gazeteyi kaldırıp altına bakıyor. Çürük raporu... "Aşırı kilo sebebiyle askerlikten geçici olarak muaf tutulmasına, her yıl askeri hastanede durumunun yoklanmasına..." Askerlikten yırtmayı ne kadar mühim addetmiş ki, hâlâ sehpa tutuyor bu belgeyi. Yoklamaya gideni ara ki bulasın.

Raporun yanında bir dergi, parlak ve popüler olanlarından, Otuzbeş'in filmine tam beş sayfa ayırmıştı, "Milli Sinema Tarihinin En Büyük Fiyaskosu" başlığıyla. Başlığın altında kısa bir sunuş yazısı:

"Sinema âleminde bildik, fakat silik bir montajcının, muazzam bir bütçeyle ve büyük bir iddiayla aniden ortaya çıkışı herkesi şaşırttı önce. Kenarda köşede kalmış bir kabiliyetin patlamasına mı tanık olacaktık? Yıllarca film karelerini kesip kesip yapıştırmış bir sinema emekçisi, bize yerli bir rezervuar mucizesi mi yaşatacaktı? Görkemli bir basın toplantısıyla vurulan ilk klaketten, her dakikası basının kuşatmasında geçen çekimlerin bitimine dek herkes nasıl bir filmin ortaya çıkacağını merak ediyordu. Ve bunca tantananın ardından film daha gala gecesinde çöktü. Evet, yaşanan bir mucizeydi, ama tam ters tarafından..."

Sunuşun altında filmde görüntüler ve kelle fotoğraflar eşliğinde yapılmış kısa söyleşiler. Kimler yok ki fikir beyan edenler arasında:

Şipşak: Sinemamızda eşine az rastlanır bir temayı işleme cesaretinden dolayı yönetmeni kutluyorum. Fakat kendisine bu cesareti başka sahalarda değerlendirmesini öneriyorum...

Kumral: Başta herkes, ilk çıkışını yapan bir oyuncu için ne büyük talihsizlik diyordu. Fakat yılmadım ve bu negatif durumu pozitif çevirmeyi başardım...

Çago: Aslında fena bir montajcı değildir kendisi, işini iyi yapar. Ama demek ki herkes her işi yapamıyor. Aslında ona, ortalıkta projelerini hayata geçiremeyen bir sürü genç ve yetenekli yönetmenin dolaştığını söylemiş, parayı yapımcı olarak değerlendirmesini tavsiye etmişim. Dinlemedi...

Balina: Hikâyeleri paçal etmekte o kadar ısrarcı olmasaydı daha iyi bir film olabilirdi. Denealarımız farklıydı, aramızda kan uyuşmazlığı vardı, ne yazık ki çocuğumuz da hilkat garibi oldu...

En sonda, tımarhaneden henüz kaçmışa benzeyen genç bir eleştirmen, övüyor mu sövüyor mu belli değil: Yıllar sonra kült film olarak anılacaktır. Yönetmenin bilerek veya bilmeyerek, büyük bir iş çıkardığı kanısındayım. Filmin absürdle katı gerçeklik arasında gidiş gelişleri, yer yer kuru algımızı parçalayan aykırı çıkışları çok sonra anlaşılacaktır...

Yıllardır belki bininci kez okuduğu buruş buruş dergiyi kapatıp masanın çekmecesine tıkmak için kalkıyor. Yarı yolda yine vazgeçiyor, yine sehpa koyuyor. Mutfağa gidip rakı dolduruyor, havuç soyuyor, peynir dilimliyor, salona dönüyor.

Öyle boş boş bakarken, derginin yanında bir zarf ilişiyor gözüne. Genç postacıyı, Onüç'ü hatırlıyor, unutup gitmiş mektubu.

Arkasına bakıyor zarfın, Körşehir'den gönderilmiş. Gönderenin adı, telefon, faks ve sicil numaralarıyla beraber, mor bir damganın içinde duruyor: "Av. Çakal Sırtbaba".

Yırtıyor zarfı:

"Beni belki hatırlarsınız, merhum pederinizin Körşehir'deki mal mülklerinin devrini, taksimini ve satışını ben idare etmişim.

Efendim, yaklaşık dört yıl sonra, sürpriz bir meseleyle, aslında belki mesele değil de talih diyebileceğimiz bir durumla karşı karşıyayız. Şöyle ki:

Miras muameleleri sırasında Tepekent civarındaki Büyük Sinema, başka bir şahsa satılmış görünüyordu. Fakat satışın muvazaalı olduğu, geçerlilik taşımadığı ve mülkün tekrar sizin üzerinize geçirilmesi gerektiği, üçüncü sahtiye hukuk kalemi tarafından tarafıma bildirilmiş bulunuyor.

Daha sonra sinemayı da ziyaret ettim, isminin de işaret ettiği gibi, son derece büyük bir sinema. Şehrin ilk sinemalarından, vaktiyle iki bin koltuğa sahipmiş, büyük bir salonu, sağında solunda birahane, hamam ve kebabçı olarak işletilen çok sayıda müştemilatı var. Esnafa bakılırsa uzun süredir faaliyet göstermiyor. Salondaki koltukların çoğu kaldırılıp yerine tam teşekküllü bir matbaa kurulmuş, fakat matbaa da faal değil.

Velhasıl şehrimize teşrif etmeniz, resmi bir zabıt tutturmanız, ilgili makamlara kimlik beyanında bulunmanız ve mülkiyeti tekrar üzerinize almanız lazım geliyor.

Bu işlemleri düzenleme safhasında avukatlık ücretimin ve sonrasında sinemanın muhtemel satışından (ki diğer miras kalemleri gibi bunu da satmak isteyeceğinizi tahmin ediyorum) alacağım komisyonun meblağına göre belirlenmiş kademeli bir dökümünü ekte bulabilirsiniz.

Bu mektup elinize ulaşır ulaşmaz benimle temasa geçmenizi rica eder, saygılarımı sunarım efendim...

*

Daha bilet gişesine yaklaşırken, tezgâhın arkasında oturan esmer gencin yüzüne yayılan tedirgin gülüşten anlıyor, tek biletle kurtulamayacağını. Tek bilet-çift bilet münakaşasını çok yaptı bu rezil otogarlarda, yenisine mecali yok. Zaten gişede kazansa savaşı, otobüste garanti kaybeder, yanında söylene söylene kıvranan yolcular, suratına pis pis bakan muavinler yüzünden.

Bir defasında, yine hiç unutmaz, haline acıyan bir kadın, "Sizin yanınızdaki beyefendi buraya gelsin, benim ufaklık oraya otursun, ne gerek var canım tatsızlığa, sıkıntıya" buyurup meseleyi halletmişti. Birkaç saat sonra mola yerinde adamla kadının karşılıklı kıkırdaşmalarından, bunun ne menem bir halletme olduğu anlaşıldı tabii.

Yani alır çift biletini, bakar hiç olmayan keyfine.

Yıllar sonra, seyahat bahanesiyle sona erdiriyor medya boykotunu da. İki-üç gazete, birkaç dergi...Kararlı, Kumral'a rastgelse bile, ki geleceği kesin, inatla, satır satır okuyacak

haberleri.

Koltuklarına yerleşiyor, bisküvi ve krakerle dolu bir torba eşliğinde. Ve açtığı ilk sayfada Kumral... Şapşal suratlı bir adamla el ele. Şarkıcıymış adam, yeni bir aşk doğmuş aralarında, magazin alemi bu haberle çalkalanıyormuş, zira çiftin eski sevgilileri de de gazetelerden öğrenmişler bu sürpriz gelişmeyi.

Kumral gülüyor, güzel gülüyor her zamanki gibi, gözleri kısılmış, elmacıklarına doğru uzanan o mahcup dudak kıvrımları... Fotoğraftan ayıramıyor gözlerini. Midesine ani bir açlık hissi akıyor, oradan kamışına tahrik... Naylon torbadaki kremalı bisküvi paketlerinden birini açıyor, sonra birini daha, ne olduğunu anlamadan bitiyor paketler, önü dimdik. Midesi bulanıyor, naylon torbayı zor yetiştiriyor ağzına. O öğürüyor, kamışı öğürüyor, alttan üstten, bütün kremaları çıkartıyor içinden...

Bu gürültülü kusma mesaisi, yolcuların gövdesine dair acımayla öfke arasında gidip gelen hissiyatlarını malum neticeyle buluşturuyor: Tiksinti... Öyle olur, acıdığına öfke de duyarsın, netice tiksintidir.

Fakat tiksiniilmek onu rahatlatıyor, kaybedecek bir şeyi kalmıyor o noktadan sonra, şerden kararmış zihninde asıl eğlence başlıyor. Mola yerinde kocaman bir tepsiyi, tezgâhtaki beyaz önlüklüye fırça ata ata, kasadaki göbekliye şaka yapa yapa ve salondaki herkesin gözünün içine baka baka tepeleme dolduruyor. En orta yerdeki masaya kuruluyor, muazzam bir iştahla pilava, köfteye, salataya, fasulyeye, patlıcana, böreğe, baklavaya yumuluyor.

Hepsini silip süpürmesi beş dakikasını almıyor. Üzerine suyu dikip sandalyeye kaykılarak timsah gibi geçirmesi, az ötedeki masada kukla gibi eğreti oturan memur kılıkclının tiksintisini dayanılmaz bir raddeye vardırması olmalı ki, "Bu kadarda olmaz ki, ayıp canım, ne aylar var, hayvan oğlu hayvan!" türünden bir alay söylenme eşliğinde kapının yolunu tutuyor adam.

Masadan kalktığı anda küçük bir çocuğun ona korkuyla bakarak annesinin kucağına sığındığını görüyor. İşte eğlenceyi bitiren de o çocuk oluyor. Her şeye dayanır da, çocukların ondan korkmasına dayanamaz. Çocuklar, hakikaten korkulacak bir gövde olduğunu hatırlatır ona...

Üç kuruşluk şer keyfi de böyle buharlaşıp gidiyor.

Çiş. Tuvalet. Keyif buharlaşıncaya midesinde de bir şey durmuyor herhalde artık. Bir kez daha eğiyor başını, bir tanker dolusu ekşi bulamaç çıkıyor içinden...

Ne kadar kasvetli olduğu, yolcu almak için girdikleri otogarından fazlasıyla anlaşılan bir şehir: Tımarkent. Fakat ayrıranının çok şifa verdiği söylenir. Kırkinci bardak ayrıranı yuvarlarken, elinde küçük torbalarla topallayarak dolaşan ihtiyar bir satıcı ilişiyor gözüne. Asıl dikkatini çekense, adamın, "Kutsal kitap seti, kutsal kitapların hepsi!" diye bağırması.

Tek tek küçük kutsal kitaplar satanları biliyor da, "ilahi set pazarlamasına ilk defa rastlıyor. Hırpaniliğinden ve çarpık gövdesinden o kutsallığın kendisine zerre faydası dokunmadığı belli olan ihtiyara yanaşıyor usulca.

Ağız iki parça yapışkan bantla kapatılmış naylon torbalarda üç minik kitap var hakikaten.

“Hangi kitaplar var bunun içinde?” diye soruyor, sorunun saçmalığına kendisi de şaşırarak.

Ama satıcının cevabı saçmalığın doruklarında: “Bilmiyorum, ama üç tane var...”

“Ne kadar?”

“Ne verirsen...”

Durduk yerde esrarlı bir bilmecenin içine düştü. O üç kutsal kitaptan başkası çıkabilir mi torbanın içinden? Sonra bu üçübir yerde kutsallığa ne ödenebilir?

“Ver bi tane... Ama bi fiyat söyle ki ikimiz de üzölmeyelim...”

“On ver yeter,” diyen satıcının torbalardan birini zorla ayırıp beceriksizce uzatmasından anlıyor: Adam kör.

“Şimdi ben sana onluk diye beşlik versem, nerden anlıycaksın?”

“Günahı senin boynuna...”

Adam bilge.

Alıyor torbayı, dönüp gidecekken, satıcı her nasılsa kolunu tam isabet yakalıyor

“Yazılar çok küçük. Gözlerin sağlam mı?”

“Var biraz bozukluk.”

“Çok ucuza gözlüklerim de var, bi onluğa veririm, rahat okursun.”

Adam üçkâğıtçı bir kör bilge. Körü körüne gözlük satıyor. Çaresi yok, büyülendi:

“Ver bakalım...”

Dürüstlüğün fazlası zarar, bu kez kaktırıyor beşliği, onluk diye, otobüse yollanıyor.

Adam arkasından küfür mü ediyor ne?

Koltuklarına kuruluyor. Hayır, sürpriz yok: Üç tane, bildik, kadim kitap.

Gözlüğü takıyor, tam uyuyor numarası, başlıyor okumaya.

*

Körşehir’in ışıkları göründü uzaktan, şehrin girişinde kimlik kontrolü. Başşehir’in doğusunda doğmuş kim varsa alıp döve kaka indiriyorlar otobüsten, beşte biri eksiliyor yolcuların.

Elinde kitap, kaptırmış okuyor. Gözleri sızlıyor, elleri uyuşmuş, lakin aklında tek kelime kalmamış okuduğu onca sayfadan. Göbeğine ilişiyor gözü, biraz küçölmüş mü sanki...

Otobüs bir benzin istasyonuna giriyor, kaçınıcı mola, hele bu kadarcık yol kalmışken... Kitabı cebine sokuyor, sokar sokmaz da acayip bir açlık hissiyle sarsılıyor. İniyor aşağı. Az ötede abur cubur satan bir büfe. Tek acıkan o değil, önce davranan zayıflar kuyruk olmuş büfenin önünde. İlişiyor kuyruğa, beklerken cebinden çıkarıyor kitabı tekrar, rasgele bir yerden başlıyor okumaya.

Gözünü kutsal kelimelerde gezdirdikçe, çok tuhaf bir şey oluyor: O vahim açlık hissi yavaş yavaş buharlaşıp uçuyor gövdesinden. Fark etmemek elde değil bu değişimi, kalın bir örtü örtölüyor sanki midesine. Şaşıyor. Başını kaldırıyor tekrar, kendini yokluyor. Yok, bitmiş midesindeki açlık cengi, kutlu bir ateşkes var şimdi onun yerinde. Bir çuval peksimet yiyip üzerine bir bidon su içmiş gibi. Körşehir’e tok iniyor, ki bu bir mucize.

Bu şehri sevmez. Miras için geldi buraya en son. Yazdı, sıcaktan kavruluyordu ortalık,

kendi terinde boğulacaktı neredeyse. Avukatın yazıhanesi de bir işhanının beşinci kalındaydı, bir türlü tamamlanamayan imzalar, damgalar, belgeler yüzünden kaç kez süründü merdivenlerinde. Velhasıl şişman sevmeyen şehri o hiç sevmez.

Avukat... Gözünde canbazlar, ağzında kumpaslar... Alıcı bir mahlûk.

Sarf ettiği ve işittiği her kelime muhtemel kazanç, o yüzden dinlemesi çabuk, konuşması yavaş. Üstelik ne dörtgöz, ne moruk, ne çarpık, ne şişko, ne sivilce bozuğu... Aksine, pek genç, zinde, parlak, yakışıklı, yalaka:

“Dilerseniz sözü hiç uzatmadan, izninizle, durumu kısaca bir kez daha izah edeyim efendim. Şimdi, rahmetli babanızın terekesinde sürpriz bir mülk çıktı. Size de yazdığım gibi, büyük bir sinema efendim bu. Adı da zaten Büyük Sinema. Vaktiyle şehrin en lüks sineması mahiyetinde yapılmış, o vakitler etrafındaki muhit de seçkin bir muhitmiş, tantanayla, gösterişle açılmış, gazetelerde günlerce sinemanın ihtişamından sözedilmiş. Fakat gel zaman git zaman muhitin çehresi de çok değişmiş. Uzatmayayım efendim, şimdilerde o canım sinema binası, batakhanelerin, kir pas içinde atölyelerin, döküntü işyerlerinin arasında kalmış durumda. Xırbolar, Çingolar gırla... Çok afedersiniz, tam karşısında da genelev var. Zaten bu sebepten ötürü de sinemada uzunca müddet müstehcen filmler oynatılmış... Yani önce sinemaya, sonra karşıya... Veya tam tersi... Hahaha...”

Saygılı lisanını böyle terbiye yoksunu, berbat bir şakayla kırıverme becerisine hayran kalıyor avukatın.

Gülmüyor, put gibi duruyor karşısında.

Hemen ciddileşiyor avukat, boğazını temizleyip devam ediyor:

“Efendime söyleyeyim, vaktiyle sinemanın içine bir matbaa kurulmuş... Matbaanın babanıza ait olup olmadığı veya kime ait olduğu hususunda hiçbir kayda rastlayamadık... Fakat içtihatlar uyarınca, içerideki menkuller de size ait... Uzun lafın kısası, pek kıymetli olmayan bir bölgede, harap bir bina var elimizde. Uzatmayalım, sizin de tahmin edebileceğiniz gibi, satılığa çıkarıldığında pek yüksek bir fiyat...”

Uzatmadıkça uzatıyor Çakal. Otuzbeş pek kaba giriyor lafa:

“Tamam, kısa keselim... Var mı ilgilenen müşteri?”

“Aslında yoktu, ama geçenlerde biri telefon edip, benim de eski bir arkadaşım olduğunu söyleyip...”

Gözünün içine baka baka dolap çeviriyor Çakal, o kadar belli ki:

“Siz mi alıcaksınız?”

“Yok efendim, elbette ki hayır... İşte o arkadaşım, ki sizi temin ederim kendisini senelerdir görmüyordum ve hâlâ da görmüş değilim, talip oldu mülke...”

“İzahata girmeyin beyefendi. Arkadaşınız veya değil, almak istiyorsa getirsin mukaveleyi, atalım imzayı, verin paramı, gideyim...”

Şaşkınlıktan ne yapacağını, elindeki kalemi neresine sokacağını şaşıyor Çakal. İki saattir Otuzbeş kazıklamak için inceden döşediği yolda aniden sendeliyor, bütün makyajı dublajı dağılıp gidiyor, müşteriden avantayı bu kadar kolay kapacak olmasına inanamıyor.

Saatine göz atıyor telaşla:

“Hay aksi, hu kadar çabuk karar vereceğinizi bilsem... Binayı bile görmeden... Hay aksi, karşı taraf yarın sabaha randevu vermişti... Hay aksi...”

O kıvranırken, Otuzbeş sakın sakın oturuyor, hay aksi.

“Beyefendi, izninizle, ben karşı tarafı arayayım... Bankalar da kapandı, fakat belki bir ihtimal...” diye kekelerken cep telefonu çalıyor... Telefonu açar açmaz düzeliyor konuşması, alındaki ter anında buharlaşıyor, yüzü gülüyor, ferahlıyor.

Telefonu kapatıp Otuzbeş’e kusturucu bir neşeyle bakıyor, sevinçten uçacak ağzını açarken:

“Yahu ne şanslısınız... Aşağıdaymış kendisi... Tedarikliymiş de... Geliyor efendim...”

Beş dakika sonra açılıyor büronun kapısı. Sırıtkan bir adam giriyor içeri. Otuzbeş bu sırtışı tanıyor. Onüç. Postacı.

Yanında cılız mı cılız, belki on yıldır suya ve gıdaya el sürmemiş gibi görünen, hırpani bir adam var, yani ben Numune varım. Kotuma tikiştirdiğim kazakla pek komik duruyor olmalıyım.

Masaya yönelip avukatı kaldırıyor Onüç, kök gibi bir kafa gömüyor suratına.

Çakal’ın burnundan kan boşalıyor anında, bir yandan da, “Ne oluyo ya, ne demek bu şimdi? Sen istemedin mi sinemayı araştırmamı, terekesini bulup çıkarmamı? DemedİN mi, ucuza kapatalım, kırışalım paraların,” diyor ağlayarak.

Onüç, “Okuldayken bana çektirdiklerine say. Pis yurtlu ha?” diye bağırırken, ben Otuzbeş’e dönüyorum:

“Hayat ne tuhaf... Merhum badimin yönetmeni, sinemanın varisi çıktı... Ve bilmeni isterim ki, sahtekân teki de olsa, badim doğruyu söylemişti, saçına bile dokunmamıştı Kumral’ın...”

Otuzbeş öfkeyle yekiniyor koltuğunda, bağırıyor:

“Sen de kimsin?”

“Ben Numune. Onüç’ü zaten tanıyosun...”

Çakılıp kalıyor yerinde, ben devam ediyorum:

“Hadi kalk, gidelim...”

Karşısında kaderi duruyor Otuzbeş’in, bunu hemen anlıyor, kalkıyor, gidiyoruz.

BAB 04

TEŞRİF

*Belediye taşıma yazmadı, çukurumu kimse kazmadı...
Ağrı ağdı*

Çıkıyoruz yola. Büyük Sinemaya. Pishane'den öteye az kalıyor uz kalmıyor. Taksiye biniyorsun istersen, istersen külüstür dolmuşlara atlıyorsun ya da sağlı sollu pavyonlara baka baka pabuçüstü gidiyorsun. Belki gitmeden önce karabina oteline girip şeffaf sarışınlara bir göz atmak istiyorsun, lakin tavsiye edilmiyor, paran yetmiyor, gözün kalıyor, İflah olmuyorsun sonra.

Üstgeçidi geçer geçmez sol kolda askerlik şubesini, sağ kolda karakolu görüyorsun, hiç durmayıp devam ediyorsun. Bunları normalde gördün mü de zaten hiç durmuyorsun, yekten kaçırıyorsun. Hele ben, ayaklarım kıcıımı dövüyor kaçarken.

İki yüz metre kaçtıktan sonra sırt sırta iki güzel bina göze çarpıyor, motor gibi anlatıyor Otuzbeş: Binalardan küçük olanı tren istasyonu, ki seksen yıldır bir kez durmuşluğu yok trenin. Büyük olanı Büyük Sinema, ki karşısındaki kerhaneye el ele, nice zampara nefsi zımparaladığı söyleniyor. Sinemanın adı Büyük, çünkü gayet büyük. Vaktiyle, bu civarda muteber cesetler otururken, henüz aşağılık canlılar muhiti istila etmemişken, şehre şan olsun niyetiyle, özene bezene yapılıyor.

Uğursuz diyorlar bu sinemaya, ilk sahibi, Yeryuvar'da dolaşmadık diyar bırakmayıp en son bir Açkıta ülkesinin sefaretinden emekliye ayrılan bir sefirin oğlu. Daha inşa sırasında, gencecik yaşında, bilinmeyen bir hastalıktan ölüyor. Günün birinde dudağı uçukluyor, o uçuk sebebiyle yataklara düşüyor ve oradan da ahrete intikal ediyor. İkinci sahibi, açıkgoz bir muhacir. Sinema dolup taşıyor onun zamanında. Muhacir önce voliyi vuruyor, sonra kadına kumara vuruyor, nihayet iki metrekare yeşil çuha üzerinde iki bin metrekare sinemayı kaybedince, aleti çıkarıp kendini vuruyor.

Yüzüne damla damla sıçrayan kan eşliğinde sinemaya sahip olan şahıs, kıtipiyoz bir tüccar, Otuzbeş'in babası. Sülük Bey. Hayatında ilk kez, bir cesaret geldiği kumarhanede talihiyle cana kastedecek kadar lanetli bir adam. Paytak paytak yürüdüğü için "ördek" lakabıyla anılan bu ödle herif, önceleri sinemayı hemen elden çıkarmaya niyetleniyorsa da, Otuzbeş'in ısrarıyla satmaktan vazgeçiyor, Zira Otuzbeş sinemayı görür görmez büyüleniyor, salondan çıkmaz oluyor, her filmi on kez seyredip, toramanlığına bakmadan artistlik hülyalarına dalar oluyor. Sonraları bir kabiliyetsiz için en vahim hatayı yapıp babasıyla arasını bozuyor, hayatını beş para etmez sanatkerane çabalarla kaydırıyor ve artistlik hayalleri, sefil bir kurgu masasında nihayetleniyor. Sülük öldükten sonra, kalan miras marifetiyle teşebbüs ettiği ilk ve son filmini de, bir oturuşta dibini bulduğu fındık ezmeleri misali, eline yüzüne bulaştırıyor.

Sülük, hayatı yedek kulübesinde yaşayıp şampiyonluk kupasını herkesten önce kaldıran bütün sinsiler gibi, ticaret sahasında başarıdan başarıya koşuyor ve o koşu esnasında sinemayı unutup gidiyor. Bu arada şehrin zengin kışları, yavaş yavaş deniz

kenarlarına göç edip körfez manzarasına doğru kurulmakta, sinemanın etrafı Çingolar'la, Xırbolar'la, orospularla, pezevenklerle, yani medeniyetten nasibini almamış bilumum haşaratla dolmakta. Sülük Bey'in sinemanın başına tayin ettiği müdür ise o haşere cemaatinin bazı mensuplarının memeleri arasına düştü düşmekte. İşte, frengiden cartayı çekmeden önce, zarardan kâra geçirmek maksadıyla Büyük Sinema'yı porno mabedine çeviren, o sivilceli müdür oluyor. Ne diyelim, cennetteki yeri sabit, hurisi gani olsun.

Müdürün vefatının ardından, dilsiz olan, ama aslında öyle olmayan bir bekçi haricinde, sinemayla alakadar kimse kalmıyor ve çoktan Devşehir'e taşınıp çoktandır o şehrin bahtsızlarını düdükleleyen Sülük, günün birinde sinemayı hatırlıyor. Bu hatırlamada, kontratını dolmakalemi ile bizzat imzaladığı dayalı döşeli ev dışında öldür billhb başörtüsüyle gezen son metresinin de payı var. Sülük, o günlerde bünyesini ağırkanlı kanser hücreleriyle beraber ölüm korkusu da sardığından ve sekiz dokuzluk bir trafik kazasında ölene dek daha çok can yakıp ilik kurutacağını bilmediğinden, ince ahret hesaplarında. Ve hesaplarına göre, öbür tarafın efendileri nezdinde pek rağbet görmeyeceği kesin. İşte bu sıkıntılı muhasebe halini fark eden ve müptezel gönül maceralarıyla tıka basa dolu günahkâr hayatını sürdürme gücünü, ilahı olanla bir tür tek taraflı makul akitte bulup tuhaf bir kudret edinen metresi Ballı, Sülük Bey'i günahın panzehirinin hayır olduğu hususunda ikna ediyor.

Büyük Sinemadaki matbaanın hikmeti işte bu ikna. Ballı'nın en gençliğinden miras bir genç arkadaşımız iş kurmak istiyor ve böylece Sülük Bey'i günahlarından arındırıyor. Tabii, yaşadığı melun hayatın pisliğinden aka kesmiş, parfümlü, zengin ve şık bir kart zamparayı arıtmak öyle basit bir mesele sayılamayacağından, Ballı'nın oğlu Kılılı, çokluğuyla müstesna onca günahı vantuz gibi içine çekiyor ve bir daha da iflah olmuyor. Büyük Sinema dahilinde ne düşüp kalkmadık orospu ne de işleyen bir matbaa bırakıyor. Kılılıyı mezara, pezevengin tekini zindana gönderen o meşhur düzüşme partisinden bir hafta sonra. Bekçi, duvarlardaki sararmış Flora Guida afişlerine gözyaşlarıyla baka baka, kapıya kilidi vuruyor.

Kapıya o kallavi kilidi astıktan sonra arkasına dönüyor ve hayata bakıyor Bekçi. Otuz yıldır Büyük Sinema'nın bekçisi, temizlikçisi, gişecisi, yer göstericisi, yani her şeyi o. Varta depreminde bütün ailesini ve konuşma isteğini kaybettikten sonra yollara düşüp vardığı bu sinemadan otuz yıldır otuz metre dahi uzaklaşmış değil.

Sinemanın önünde kaç saat dikilip kaç araba sayıyor kim bilir. Binanın altında konuşlu bir birahane, bir kebabçı, bir hamam arasından onu merakla yanına çağırmak ve acıyıp barındırmak piyangosu birahane sahibine vuruyor.

*

Ellisinde kültablası boşaltmaya başlıyor Bekçi, elli birinde ideal bir barmen: Konuşması hiç, dinlemesi ebedi. Öyle insanlar var ki, bazı sesleri kilometrelerce uzaktan duyuyor. Nerede bir güvercin uça, onun kanat sesini duyan biri var, ölü. Öfkeli bir genç var sonra, nerede silah sıkılsa, kurşun sesini vardığı yere kadar takip ediyor, üzerine bir de oturup ağlıyor, o da ölü. Bekçi ise metali duyuyor. Mesela ta Morsancak'ta araba arabaya çarpsa, duyuyor. Ta Durak Sineması'ndaki filmde kılıç kılıca değse, ta Agora'da çatal bıçağa

değse, ta Şirintarla'da Muazzamsenar'ın kadife kesesinde bozukluk bozukluğa değse, duyuyor.

Ve bizi de duyuyor Bekçi. Çünkü varmışız Büyük Sinema'ya, demir kapının kilidini kurcalıyoruz.

Fırlayıp çıkıyor birahaneden Bekçi, bakıyor ki bir şişko. Sülük'ün evladı, Otuzbeş, hemen tanıyor. Onun yanında beyaz suratlı, şeffaf edalı, yara yanaklı bir adam, hem tanıyor sanki, hem tanımıyor. Beride de etrafa ürkek bakan ben, kaçak, beni hiç tanımıyor, şükür.

Yıllardır o günü, sinema kapısının açılacağı günü beklemiş Bekçi, ağır anahtarı boynuna asmış, sinesi çıban olmuş, boynu eğilmiş o yüzden. Sevinçle çıkarıyor boynundan anahtarı, saygıyla uzatıyor Otuzbeş'e, açılıyor kilit, giriyoruz içeri.

Bekleme salonuna vardığımızda, bakıyoruz ki, peşimizde Bekçi.

Dönüyorum arkama, bağıríyorum bas bas: Siktir git lan, defol, bak hâlâ duruyo, aptal mısın lan sen, defol, defol!

Onüç tutuyor kolumdan, ağzındaki puroyu aşağı yukarı oynatıp, dur bakalım, diyor, kimin nesiymiş öğrenelim. Boşuna uğraşma, diyor Otuzbeş, biliyorum ben bunu, cevap veremez, sinemanın bekçisidir, dili lâldir. Korkma o zaman, diyor Onüç bana, bırakalım gelsin.

Derken Otuzbeş, az ötede, elinde bir film afişi, haykırmaya başlıyor: Benim filmim, benim filmim, arasına parça atmışlar, üzerine attırmışlar! Koca gövdesiyle yerleri sarsarak düşüp bayılıyor. Bir müddet sonra açıyor gözlerini, bizi görüyor, herkes bizi görüyor, biz herkesi görüyoruz, cümleten görüşüp tanışıyoruz, korkuyorum.

Doğruluyor Otuzbeş, burası neresi, diye soruyor, nasıl geldim ben buraya? Cevap yok. Sağına soluna göz gezdiriyor. Elindeki afişe bakıyor, çok şükür, diyor, benim filmim değilmiş, ismi aynı, ama benimkinde bu kadar meme yoktu. Telaşla ceket cebini arıyor sonra, küçük bir kitap çıkarıyor, başlıyor okumaya. O okudukça boynundan, ensesinden, ceketinden, gömleğinden, pantolonundan ve dahi pabuçlarından yere yoğun beyaz sıvılar akmaya başlıyor. Eriyor Otuzbeş, eriyor ve ağlıyor.

Ben de az ileride yatıyorum, kaçak, korkudan yarı baygın. Onüç yanıma geliyor, başıma çöküp başımı okşuyor ve aniden, yılların isini pasını, kirini küfünü taşıyan sinema pırıl pırıl oluveriyor, bütün afişlerin sarısı uçuyor, tüm ışıklar yanıp göz alıyor, içerideki matbaa, yukarıdaki film makinesi, tek gıcirtı çıkarmadan tıklar tıklar çalışıyor, perdeye bir anda altından yapılmış çıplak periler yansıyor.

Seçilmiş olmak böyle bir şey mi, diye fısıldıyorum Onüç'e.

Kederle gülüyor, öyle, diyor, öyle...

Daha varır varmaz sinemaya, esaslı bir mucizeye şahit olmuşuz, büyülenmişiz. Cenklenden, denklerden, hevenklerden kopup gelmişiz, bilmişiz. Hayatı çekirdek misali çıtır çıtır yemişiz, sinemanın son durağımız olduğunu bilmişiz ve ama şimdi neden sıkılıyoruz?

Vazifen var, diyor Onüç, sen adaysın. Bir bok olduğu yok fakat. Onüç'e soruyorum durmadan, vazifem ne, ne yapacağız? Bekle, diyor durmadan, elbet başlayacağız. Sonra bir kayboluyor ortadan, pir gerekiyor bulmaya.

"Yalan, bütün âlem yalan, benim âlemim hepten yalan!" diye sayıklıyor Otuzbeş. "İçinden geldiği gibi ötemedi ruhumdaki horoz, boşa gitti, heba oldu ömrüm!" diye bağıriyorum ağlayarak, Bekçi gülüyor. Ağladığımı duyunca çıkıp geliyor Onüç, başımı okşuyor, sırtımı sıvazlıyor, ne yapacağız, diye soruyorum, biliyorsun, ben kaçacağım... Niye geldik buraya, diye soruyor bizi seyreden Otuzbeş, madem boş boş oturacaktık, neden getirdiniz beni buraya... Onüç cevap vermiyor hiç, boynundaki kolyeyi okşuyor, kalkıp gidiyor. Biz yoruluyoruz sormaktan, o yorulmuyor susmaktan.

Biz de dalıyoruz Bekçi'nin birahanesine, vuruyoruz kendimizi içkiye... Otuzbeş kokteyl diye tutturuyor. Bekçi bilmiyor kokteyl nedir, rakıyı gösteriyor, kargacık burgacık yazıyor peçetenin üzerine. Otuzbeş'in önüne koyuyor, bunu iç, güzeldir. Fazlasıyla itaat ediyoruz peçeteye, bilhassa ben, içiyorum hep, zurna olup düşünüyorum sandalyelerden, korkuyorum hep, polis görünce fırlıyorum birahaneden, zor taşıyorlar beni, zor atıyorum kendimi sinemaya.

Onüç hiç içmiyor, purosunu her daim ağzında, önünde kutularca dondurma, bir eli kolyeli boynunda, öbür elinde kalem, koca bir deftere yazdıkçayazıyor. Soruyorum, ne yazıyorsun öyle deli gibi, şimdilik burayı, diyor, bu civarı ve sonra basıyor ikimize fırçayı; içmeyin o kadar, dikkat edin sağlığınıza, boş konuşmayın, pek durun, dik durun, zira hakikat...

Hakikat, o meczup kelime, Otuzbeş'in her duyduğunda ağladığı o uzak dağ, kaçığın uzaklaştıkça yaklaştığı, enkaz mekân, Bekçi'nin hiç anlatamadığı...

Film mi iyidir, kitap mı? diye soruyor Onüç günün birinde. Boş ver filmi, diyorum, kitap iyidir, tuğla gibi olmadıkça. Herkes kitap okuyabilir mi, diye devam ediyor. Ulu Önder sağolsun, yüzdedsan, diyorum. Soruyor Kitap nasıl üretiliyor? Cevaplıyorum: İşte böyle matbaada basılıyor. Basmak için ne yapmak gerekiyor? İşçi bulmak, işçi için de para bulmak gerekiyor. Paramız var mı? Paramız yok. Karşıdaki adamın sattığı sarı yuvarlak şeyler nedir? Kerhane tatlısı. Peki parasız işçi nasıl bulunur? Ben bir yolunu biliyorum...

Onüç, bir araba kerhane tatlısı yediği gün, topluyor bizi matbaada:

- Tamam mı? Anlaştık mı Otuzbeş?

- Hayır efendim, anlaşılmadı...

- Otuzbeş, maraza çıkarma işte...

- Yahu Onüç, zahmetsiz zahmetsiz film oynatmak dururken neden matbaayla yorucak kendimizi? Hem matbaayı nasıl işleticez? Sermaye nerde? İşçileri nerden bulacaz, bilsen parasını, nasıl ödiycez?

- Anlat Numune...

- İşçiler hazır, hem de bedava...

- Lafa bak, nerden bulacaksın öyle işçiyi?

- Sokaktan...

- Nasıl yani? İşçilerin durduğu bi sokak mı var.

- Bütün sokaklar onlarla dolu...

- Yok yok, yedin sen kafayı...

- Deliler gerizekâlılar, yamuklar, seç beğen al...
- Sokaktan topladığımız sakatları mı çalıştıracağız yani matbaada?
- Aynen öyle.
- Olmaz öyle şey!
- Bal gibi olur Otuzbeş kardeşim...
- İnsanlığa sığmaz Onüç, yazıktır, günahtır...
- Sen hiç merak etme... Yeryuvar'ın en mutlu işçileri olacak onlar...
- Ulan öğrenemez ki onlar işi, karışıktır bu matbaa meselesi... Adı üstünde, yamuk değil mi bunlar?

- Sen onu bana bırak...

“ ... ”

“ ... ”

- Ne diyosun, anlaştık mı?

- Yap ne yapacaksan anasını satayım...

*

O günden sonra Büyük Sinema'nın kapısından birbirinden salyalı, birbirinden çişli, birbirinden yamuk kafalı işçiler giriyor. Hiçbiri doğru düzgün adını hatırlamadığı, hatırlayanlar ikinci kez sorulduğunda başka bir ad söylediği için, haliyle birer numara veriyoruz onlara, lakin sadece sayı değiller, hacimleri var, sığmıyorlar matbaaya, ne yapacağımızı düşünüyoruz kara kara...

Neyse ki yamuklarla beraber talih de giriyor sinemanın kapısından. İstasyon binası ne zamandır kullanılmadığından ihaleye çıkarılıyor. Onüç koşup geliyor yanıma, diyor, nasıl alınır bu bina. Para lazım, diyorum, çok para. Peki nasıl bulacağız para? Benim bir fikrim var ama...

Ama, diye haykırıyor Onüç yana yakıla, ama Otuzbeş başka çaremiz yok. Otuzbeş inatçı, ben dedim, diyor, film oynatalım dedim sana, hamamı satmam hayatta. Onüç işareti çakıyor bana, atlıyoruz Otuzbeş'in üstüne, ben tutuyorum, Onüç çekip alıyor üç küçük kitabı cebinden. Kitaplar cepten çıkınca, balon gibi şişmeye başlıyor Otuzbeş, bağılıyor, alın hamamı, sokun kışınıza, yeter ki kitapları verin bana...

İstasyonu matbaa ahalisi için yatakhane ve oyunevi yapıyoruz. Yamukları İstasyona yerleştirdiğimizde öyle bir şenlik kopuyor ki, anlatmaya dil yetmez: Taklitçiler, canbazlar, tekerlemeciler, şarkıcılar, şairler, küfredenler, ağlayanlar, gülenler... Kahkaha treni hiç durmuyor veya ebediyen duruyor. Teslimat ekibi dışında kimse çıkmıyor, çıkmak istemiyor istasyondan ve sinemadan...

Onüç ikimize küçük bir idare odası hazırlıyor, yamuk kafaları tek tek alıyor odaya, kapıyı kapatıyor, bir müddet sonra odadan çıkan yamuk, sanki kırk yıllık matbaacı gibi çalışmaya koyuluyor. Giriyorum odaya, soruyorum, yahu nasıl öğretiyorsun yamuklara işi bu kadar kısa sürede. Sayende Numune, diyor, senin sayende. Bir an gururla kabarıyor göğsüm, soruyorum, ben seçildim değil mi, kaçak değilim artık, ama savaşa da gitmeyeceğim değil mi. Elbette Numune, diye yanıtlıyor, kederle gülerek, gitmeyeceksin,

çünkü sen seçildin. İnanır gibi oluyorum, inanmak istiyorum, ama kurşun sesleri doluveriyor kulağıma, gurur sönüyor, bu kez korkuyla kabarıyor göğsüm, fırlıyorum odadan dışarı, dalıyorum tuvalete, kusuyorum...

Onüç, yanında iki pazarlamacı yamukla dolanıyor muhiti ve alıyoruz ilk işimizi: Karakol ve kerhane için kartvizit. Sonra Parmakada'yı müdafaa komitesinin miting afişleri. Ardından bir gazete promosyonu için tuhaf rekorlar kitabı. Değişik çalışıyor bu yamukların kafası. Yap dediğini yapmıyorlar, yapma dediğini yapıyorlar. Sabahları mesai, "Çalışmaaa!" komutuyla başlıyor, akşamları "Herkes iş başınaaa!" komutuyla bitiyor.

Yamuklar bir tuhaf, çok tuhaf. Yamukondokuz, makineden basılı kâğıtlar çıktıkça hüngür hüngür ağlıyor. Niye ağladığını sorduğumuzda, boş bir kâğıdı gösterip, "Baksana ne kadar beyaz, ne kadar temiz... Kirlendi işle şimdi," yanıtını veriyor, ama ağlaya ağlaya çalışmaktan geri durmuyor.

Yamukyirmibir "K" harfinden korkuyor. Kâğıdın üzerinde ne vakit "K" görse, "Kurt kurt, boz kurt, kaçın, ısıracak!" diye bağırıp ortalığı velveleye veriyor, o öyle bağırınca herkes köşe bucak kaçmaya başlıyor. Çaresiz baskı bölümünden alıp temizliğe veriyoruz onu.

Yamukonyedi'nin durmadan mırıldanması dikkatini çekiyor günün birinde Onüç'ün. Varıp baktığımızda, basılan her satırı ezberleyip tekrarladığını anlıyoruz. Kelime kelime tekrarladığı rekorlar kitabında hatırı sayılır bir yeri fazlasıyla hak ediyor.

İşçimiz var, makinemiz var, ama baskı şefimiz ve bilgisayar uzmanımız yok. O yüzden yığınla prova çöpe gidiyor, işler yavaş ilerliyor, ama neyse ki talih hâlâ bizimle oturuyor

Arada bir yorgunluk atmak için birahaneye geçiyoruz. Bekçi, polislerin muhit devriyesini bitirdiği saatten sonra, kendi memleket havalarını takıyor teybe. Bir gece, udu kemani erbanesi bol bir şarkı çalarken, barın önünde papyonlu bir adam bitiveriyor. Bağıra çağıra ülke dilinin tek olduğundan, bölücülerin en ücra köşelere sızdığından, bu anlaşılmaz müzik devam ederse kendini yakacağından söz ediyor. Sonra başlıyor hıçkıra hıçkıra ağlamaya, bir yandan da, "Kalkmıyor, artık kalkmıyor!" diye sayıklıyor.

Derken ben, uyukladığım masadan başımı kaldırıp manasız gözlerle bakıyorum papyonlu adama. Bakıyorum, bakıyorum ve tanıyorum. Prof bu. Kalkıp yalpalayarak bara yaklaşıyorum. "Hocam hocam, siz ne zaman içerden çıktınız hocam? Ne zaman terhis oldunuz?" diye soruyorum. Yanıtını beklemeden, "Çok ıstırap çektim hocam, ağzıma sıçıldı hocam!" diyerek kucaklıyorum Prof'u, sıkı sıkı sarılıyor bana, salya sümüğümüz birbirine karışıyor. Ertesi sabah Prof. üzerinde mavi bir önlük, elinde bir çetele, baskı makineleri arasında dolaşmaya koyuluyor.

*

İşler yoluna giriyor, ilk siparişleri bitiriyoruz, başlıyoruz paraları beklemeye, fakat bir türlü gelmiyor paralar. Ve bir sabah, tuvaletlerin yanındaki kilerde, bastığımız bütün işlerin öylece balya balya durduğunu keşfediyoruz. Çılgına dönen Otuzbeş her zamanki nemrutluğuyla Onüç'ün yakasına yapışıyor, giriyor yaygaraya: "Sen ne işler çeviriyosun lan? Bu mallar niye burda duruyo lan?" Giriyorum araya, uzaklaştırıyorum Otuzbeş'i ve iki seçilmiş elimi seçilmiş belime koyup, buz gibi bir sesle hesap soruyorum Onüç'e: "Peki,

söyle bakalım, bu malların teslimatı neden yapılmadı? Ve neden bizim bundan haberimiz olmadı?” Onüç’ün yüzüme diktiği gözlerinde bir öfke kıvılcımı çakıp sönüyor sanki, derin bir nefes alıyor, boynunu büküyor ve durumu açıklıyor: “Kartvizit teslimatında karışıklık oldu, keranedekiler kendilerine emniyet kartviziti gelince küplere bindi, hepsini iade etti. Parmakada mitingi yapılamadı, çünkü zelzele oldu, bütün ada sulara gömüldü, müdafaaya lüzum kalmadı. Gazete ise, kuponlu promosyonlar yasaklandığından, rekorları almaktan caydı...” Ellerimi belimden indiriyorum, gözlerimi kısıp bir müddet bakıyorum Onüç’e. Başı eğik, elinde bir miting afişi, afişin üzerinde Parmakada’nın artık olmayan haritası, aniden “parmakada şahinleri” adı verilen bölük geliyor aklıma, bir kilometre ötemizde, bir vadide, gözümüzün önünde düştükleri pusu, art arda patlayan silahlar, art arda vurulup düşenler, nefesim kesiliyor, elim ayağım boşanıyor, can havliyle emrediyorum etrafımızda toplanmış yamuklara: “Herkes siperlere, marş marş!” Anlamayan gözlerle bakıyorlar bana...

Hesap sorsam, emir yağdırsam, matbaada seçilmişliğimin olanca vakarıyla dolaşsam da, hiç iyi değilim aslında ve daha da kötüye gidiyorum. Halbuki mesuliyetim büyük, Onüç’ten biliyorum. Günde üç posta çekiyorum onu karşıma, diyorum ki, söyle artık, ne yapacağız, ne yapacağım. Erken, diyor, erken, daha ilk aşamadayız. Aşamana koyayım, diyorum, anlat anlat anlat, yoksa delireceğim. Sakinleş, diyor sakin sakin, iyice bozuyor asabımı, sadece şunu bil, diyor, çok önemli sorumlulukların var, ama unutmazsan, kendini toparlamazsan, hiç başlayamayız. Ulaan, diye bağıyorum, kaç kere söyledim unuttuğumu, kaç kez dedim toparlandım diye... Yalan söylüyorum elbette, unutamıyorum, hem kaçağım yani hem yalancı, korkuyorum, ayık olduğum bir saniye yok artık. Ve bir gün cilt makinesinin başında yığılıyorum yere, yatıyorum günlerce, serum yiyorum şişelerce...

Kendime gelince Onüç megafonla ahaliyi toplantıya çağırıyor. Ben şuurumu kaybetmiş yataarken o idareyi iyice ele almış, matbaanın bir köşesini toplantı yeri yapmış, cümleten buluşuyoruz orada:

- Tamam mı, geldi mi herkes? Hışşt, Yamukbir, yapma kardeşim, gıdıklama... Hahaa... Tamam, bak, yahu, otur bi yerine... Yamukiki, bırak güzelim o defteri, muhasebe defteri o, lazım bize... Prof nerde?

- Duşa gittiiii...
- Biriniz gidip çağırsın... Hah, tamam, geliyor... Düzgün Baba, uyumayalım lütfen...
- Bakın lan bakın, nasıl akıyo yağlar...
- Kaç kilo oldun Otuzbeeeeşşşş?
- Valla bilmiyorum, ama yüzün altına indim heralde...
- Heelaaaaaaalll...
- Hocam, oturun siz de lütfen yerinize... Evet, başlayalım...
- Başlayalım bakalım Onüç Bey...
- Niye öyle imalı imalı konuşuyosunuz Numune Bey?
- Görüyorum ki ben yokken pek güzel idare etmişsin matbaayı... Her taraf pırıl pırıl, makineler tıklar tıklar... Senin de üzerine bi güven, bi hava gelmiş hani...
- Teşekkürler Numune, sayende...
- Bırak şimdi martavalı... Asıl mesele o değil zaten, sikimde değil, ne halin varsa gör, elbet bana muhtaç kalıcaksın...
- Neymiş asıl mesele?

- Senin emrin değil mi? Bekçi rakı vermiyo... Ver diyorum, seni fena yaparım diyorum, dinlemiyö... Ne yapayım ben, öleyim mi?

- Emir ne kelime Numune, ayrıca geçinden versin... Bizzat bu toplantının gündemi olduğundan haberin yok sanırım...

- Ne gündemi?

- Arkadaşlar, kimden şikâyetçiyiz?

- Numuuuneeedeeennnn!

- Peki neden?

- Çok içiyoooooooo...

- Ne yapsın o zaman Numune?

- Askerliği unutsuuuun...

- Yahu unuttum diyorum size...

- Yalan söylemesiiiiinnnn...

- Kim yalan söylüyo lan?

- Sen yalan söylüyorsun Numune...

- Toplasana lan artık kendini...

- Bi sen eksiktin Otuzbeş... Siktir git kitaplarını oku, erimene bak sen...

- Otuzbeş haklıııııı...

- Hay başlıycam otuzunuza da beşinize de... Kolay mı lan toplamak? Lan Onüç, piyango ikramiyesi gibi tuttun getirdin beni buraya, bi bok da söylediğin yok, sonra unut unut... Ne yapayım lan unutamıyosam?

- Ne yapsın Numune?

- Kendine sevgili buulsuuuuun...

- Ne sevgilisi be?

- Evet, Numune Bey'e bi an önce unutmasını, bi daha da yalan söylememesini tembihleyip, mesuliyetlerini hatırlatıp, kendisi için büyük zahmetlerle getirdiğimiz sevgilisini sahneye alalım...

Onüç bunu söyledikten sonra, kalabalığın arasından bir kız çıkıyor. Elinde rengârenk naylonlarla, kâğıtlarla, poşetlerle bana doğru ilerliyor. Donup kalıyorum. Büyümüş, uzamış, gövdesi yıl alıp gövermiş, ama yine ince, yine narin. Çöküyorum dizlerimin üzerine, kapanıyorum ayaklarına, "Affet bizi, affet!" diye haykırıyorum. Kulağıma eğiliyor kız, "Biliyorum," diyor, "senin yapmadığını biliyorum." Konuşabilmesine şaşırıyorum, koy veriyorum kendimi, ağlamaya başlıyorum...

Kızın küçük elini hissediyorum, giriyor koluma, ağlamam kesiliyor, burnumu çekiyorum, dikiyorum başımı, istasyona doğru ağır ağır ilerliyoruz, giriyoruz kapıdan, çıkıyoruz yukarı, kapanıyoruz odamıza, üç gün çıkmıyoruz, birbirimizi seyrediyoruz, seyretmekle kalmıyoruz. Ve artık biliyorum, sarhoş olmak için ille içki gerekmiyor.

*

Üçüncü gün çalınıyor kapımız. Onüç, çık artık, diyor, bir şey konuşmam lazım seninle.

Çıkmak istemiyorum, hiç sesimi çıkarmıyorum, sarılıyorum sevgilime. Bu kez güm güm vuruyor kapıyı, çok önemli, diye bağıyor, mesuliyetin var, unutma. Umurumda değil artık mesuliyetim, ben asıl şimdi seçilmişim. Sevgilim yanağımdan öpüyor, “Hadi,” diyor, “git bi bak, üzme Onüçü,” Kalkıyorum, giyiniyorum, açıyorum kapıyı. Niye sırtıyorsun, diye soruyor Onüç, bilmem, diyorum, sırtıyor muyum? Arkama dönüyorum sonra, hemen de dalmış sevgilim, mışıl mışıl uyuyor, ona bakınca mutluluktan boğulacak gibi oluyorum. Onüç kolumdan tutup telaşla kenara çekiyor beni. Olmuyor, diyor fısıltıyla, olmuyor, beceremiyoruz. Neyi beceremiyoruz, diye soruyorum, sırtarak. Aylar geçti, diyor, ve daha ilk aşamayı bile tamamlayamadık. Neymiş ki ilk aşama, diyorum, kaygısız. Başını iki yana sallıyor, ellerimden tutuyor, bize para bul, diye yalvarıyor, çok para lazım. Peki, diyorum gülerek, senin hatırına buluruz...

Akşamında Onüç’ün megafonundan bir toplantı çağırısı daha yükseliyor. Toplanıyoruz:

- Evet arkadaşlar, gündemimiz, vaziyetimiz... Size dağıttığım mali raporu okudunuz mu?
- Ben okudum...
- Yamukdört, yerine otur kardeşim.... Evet, okuma yazma bilip de okuyan var mı?
- Nesini okuycaz lan Onüç? Aldığımız bütün işler elimizde kalmadı mı? Battık biz, bittik...
- Bitiiiiiiik...
- Dur bakalım Otuzbeş, hemen atlama yine... Bi teklifimiz var...
- Neymiş teklifiniz?
- Biz diyoruz ki, normal işlerle matbaa işi yürümiyecek... Biraz yaratıcı olalım diyoruz...
- Yaratmak Büyük A’ya mahsus!
- Tamam Düzgün Baba, haklısın, pardon... Diyoruz ki biraz başka yönle bakalım...
- Nasıl? Nereye bakıcaz... Paraya para demiycez diye düzdün kafamızı, al işte, bi bok yok ortada...
- Otuzbeş, beni çileden çıkarma... Asıl kitap okumak dışında senin bi bok yediğin yok, ama neymiş neymiş diye ötmeyi biliyorsun...
- Öterim tabii, benim değil mi burası?
- Hayır efendim, değil, burası bizim...
- Biziiiiim...
- Tamam canım, ne kıızıyorsunuz... Öyleyse öyledir...
- Numune, anlat ne düşündüğümüzü...
- Ben konuyu Prof’la da konuştum, o daha iyi anlatır... Hocam buyrun...
- Sağol Numunecim... Arkadaşlar, ben bundan önceki hayatımda çok hatalar yaptım, içeri düştüm, göğsümü siper ettiğim devlet bana işkence yaptı, imanım gevredi...
- Hocam, lütfen, şimdi hatıratın sırası değil... Rica ederim esas konuya giriniz...
- Kusura bakmayın, dalmışım... Arkadaşlar, korsan işine girmeyi öneriyoruz...
- Nasıl yani korsan? Kara bayrak çekip denize mi açılacaz?
- Ulan Otuzbeş, bal gibi anladın, gıcıklık yapıyorsun gene...
- Yaparım tabii... Tamam, senin benim olayı yok, her şeyimiz ortak, ama ben yasadışı işe gelemem Onüç, bunu kafana sok...
- Soooooook...

- Otuzbeş, yasanın içinde ekmek yok bize...
- Hocam, ısrar etmeyin, olmaz...
- Otuzbeş Bey, size bi şey sorucam...
- Sorun bakalım Onüç Bey...
- Gönlnüze göre bi film çekmek istemez misiniz?
- ...
- Şöyle en kiral tarafından...
- Yok film falan... Bitti o iş...
- Hani Kumral'ın da oynayacağı bi film...

- ...
- ...

- Siktirin gidin pis herifler... Tamam, ne istiyosanız onu yapın... Bi daha da film lafı etmeyin bana...

*

O toplantıdan sonra giriyoruz korsan işine. Prof'la kafa kafaya verip iki ay içinde korsan piyasasının yarısını ele geçiriyoruz. İşler sel gibi akıyor, başını kaşıyacak vakti yok kimsenin. Bekçi birahaneden ayrılıp matbaada çalışmaya başlıyor, bir posta daha yamuk kafa alınıyor matbaaya. Ben içkiyi bırakmışım, işe dört elle sarılmışım, fişek gibi koşturuyorum makinelerin arasında.

Paraları koyacak yer bulamıyoruz artık. Zaten kimsenin parayla ilgilendiği yok. Matbaanın bir köşesine büyük bir koli koymuşuz, para onun içinde birikiyor, isteyen istediği kadar alıyor. Ama Onüç'ün çeşit çeşit yemek yaptırdığı mutfakçılar dışında kimse para harcamadığından kısa süre sonra ilk kolinin yanına ikincisini koymak lazım geliyor.

Basit bir yanlışlığın ardından korsan piyasasının öbür yarısını da fethediyoruz. Ünlü bir yazarın siyah, beyaz ve kırmızı adlı kitaplarından menkul üçlemesinin formaları basılmış, cilt bölümüne havale edilmiş. Burada çalışanlar kitapları harmanlarken formaların sırasını şaşıyor, dolayısıyla da sayfalar birbirine giriyor. Üç kitaptan üç başka kitap çıkıyor ortaya. Prof kitapların başında, "Gitti onca masraf, heba oldu onca emek!" diye dövünürken, Onüç gayet sakin şekilde, malın piyasaya sürülmesini söylüyor. İtiraz etmiyoruz, çünkü matbaanın idaresi tümüyle onda artık ve ben, her manada seçilmiş mutlu ben, uslu uslu büyük vazife günümün gelmesini bekliyorum.

Sürüyoruz kitapları ve ülke sarsılıyor. Gazeteler yazarın önceki eserlerini kolajlayarak edebiyat tarihinde bir ilki gerçekleştirdiğini, bu dâhiyane deneyin sanat çevrelerine bomba gibi düştüğünü günlerce ballandırarak yazarken, eleştirmenler asrın şaheserlerinden söz ediyor.

Bu manzara karşısında bütün kitaplara aynı yöntemi uyguluyoruz. Karıştırıp veriyoruz kitapları, mamullerimiz yok satıyor. Değil kitap, tek bir harfin kapısından uğramadığı evlerde harıl harıl kitap okunuyor, pencerelerden dışarı kahkahalar taşıyor. Hele çizmeleriyle meşhur bir yazarın karıştırılmış romanlarını basınca, acil servisler kahkahadan tıkananlarla tika basa doluyor, O romanlar, hayat da kurtarıyor. Bir kış gecesi, dağ başında bir istasyonda mahsur kalan yolcular, çizmeli yazarın kitaplarını sesli sesli okuyup gülerek

donmaktan kurtuluyor.

Onüç de oturup okuyor çizmelinin kitaplarını, sonra telaşla koşarak yanıma geliyor, bu yazarı getir bana, diyor, ölü o diyorum. O zaman başka yazar bul bana, diyor, ne yapacaksın yazarı, diye soruyorum, bastığımız kitaplar neyine yetmiyor. Asıl kitapları basmadık, daha ikinci ve üçüncü aşamaya geçmedik, diyor, bütün bu paraları yazılmamış iki kitap için biriktiriyoruz, diyor. Dökül dökül, diyorum heyecanla, nihayet başladın anlatmaya. Bu kadar, diyor, gerisini zamanı gelince öğrenirsin, sen bana yazar bul, diyor. Benden de bu kadar, diyorum sırtarak, sana iş buldum, işçi buldum, para buldum, diyorum, ama yazarı unut, o nereden bulunur bilmiyorum. Fısıf fısıf küfrederek odasına gidiyor Onüç, ben de istasyona yollanıyorum, tatlı uykulara...

Kitaptan sonra sıra korsan kaset ve sidi sahasına geliyor. Prof bilgisayarda bilumum ses ve görüntüyü ayrıştırıp tekrar birleştiren bir program yazıyor. Conlenin gazel okuyor artık. Hafızkôrhan ledidbi... Komserdelil Kayzersözenin ağzını burnunu kırıyor... Bu mamullerimiz de büyük heyecanla karşılanıyor, medeniyetler arasında köprüler kurmakla övülüyoruz,

Ovülürken merak da ediliyoruz elbet. Çılgın bir sanat çetesi olduğumuz söyleniyor. Korsandan yakınan, mağduriyetleriyle alakalı her gün tonla açıklama yapan yayınevlerini ve müzik şirketlerini kimse takmıyor. Yeni çağın ruhunu yansıtan, barışçı ve çıkarsız bir sanat eylemi mevzu bahis onlara göre. Bu arada bizim koliler doldukça doluyor. Herkes memnun, Otuzbeş dışında. Suratında aynı nemrut ifade söylene söylene dolaşıyor durmadan çalışan makinelerin arasında, güzergâhı yerdeki yağ izlerinden belli oluyor. Onüç ne zaman, "Paraysa para, zenginlikse zenginlik, niye hâlâ söylenip duruyosun," dese, elindeki kitabı sallayarak. "Gönlüme göre olmuyo, içim sıkılıyo," diye bağıyor.

Kitap, kaset, sahte belge gibi kalemlerde destanlar yazıyoruz, cesaretleniyoruz ve kalp paraya da el atıyoruz. Fakat işi bir türlü kıvıramıyoruz. Bastığımız paralar hemen teşhis edilip toplatılıyor piyasadan. Hele döviz konusunda iyice batırıyoruz, bastığımız banknotlar karikatür gibi, beş para etmiyor. Emniyetin kalpazanlık masasından kahkahalar yükseldikçe bizim hıncımız hepten artıyor.

Prof sabahtan akşama kadar bilgisayarda kalıp çıkartmaya çalışıyor, ben kâğıt ve boya üzerine kafa patlatıyorum. Bekçi düzgün çıkmayan provaları sinirden yiyor. Para baskı makinesinin başından ayrılmayan Onüç, "Ulan, şu para ne kuvvetli meretmiş, kıramadık belini," diye söylenip duruyor.

Sessiz sedasız, genç bir yamuk var sinemada, beş numara. Tuhaf biri, çünkü hiç tuhaf görünmüyor. Sadece işini yapıyor, akşam eğlenceye kalmadan odasına çekiliyor ve tek başına Xırbo şarkıları söylüyor. Yamukbeş, bir gün Onüç'ün yanına gidip kulağına bir şeyler fısıldıyor. Filreis'le tanışıyoruz böylece. Âlemin en meşhur kalpazanlarından biri. Sadece Netamiye'de değil, Çokliman, Bingola, Kadimiye, Frenkiye ve Bitliye'de de nam salmış, en son Doğu Kermenya paralarının üzerindeki şahsın sakal boyunu tutturamayınca yakayı ele vermiş. Doğu Kermenya'nın toplama kamplarında yirmi yıl taş kırdıktan sonra ülkeye dönmüş, damacana su işine girmiş, batmış ve bir huzurevine sığınmış.

Seksenlik Filreis'in bastonu ve kamburuyla sinemaya teşrif edeceği gün için büyük bir

kutlama tertiplemişiz, ama o kutlamaya zerre yüz vermeden girişiyor işe. İlk iş makineleri tetkik ediyor Uzun uzun dolaşıyor aletler arasında, kalıpları inceliyor, boya haznelerini kontrol ediyor, cıvataları yokluyor, kağıtları avucunda tartıp ince ince yırtıyor.

Sonra ahaliye sarıyor. Tek tek herkesin yüzüne bakıyor, bakıyor ve teftişini Onüç'ün yüzünde tamamlıyor:

“Siz para basamazsınız...”

“Niye reis?”

“Alet edevat mı yetersiz?”

“Sen söyle, biz istediğini getirelim reis...”

“Makineler malzemeler tamam, mesele o değil...”

“Nedir mesele reis?”

“Siz parayı sevmiyosunuz...”

“...”

«Parayı sevmeyen, parayı özlemeyen, paraya gözünde yaşla, kalbinde aşkla bakmayan para basamaz...”

“E nasıl yapıcaz?”

“Bana yüz deste iskambil bulun, bolca da para getirin...”

Sonraki elli iki saat boyunca sinemada herkes dörtleyip poker oynuyor, fuller kareaslar havada uçuşuyor. Elli iki gün geçtikten sonra da neticeyi bir gazetenin manşetinde idrak ediyoruz:

“Skandal: Devlet sahte diye kendi parasını topladı.

Kalp para başarısının ardından matbaayı en gelişmiş bilgisayarlarla donatan Prof'un sahte internet yapacağım diye gözlerini hepten kaybettiği vakitler, çalışmaktan âlemi unutmuşuz. Ana baskı elemanı Yamukaltı aniden çılgın gibi ortalığa fırlayıp, “Günlerden ne? Günlerden ne?” diye bağırmaya başlıyor... Söylüyoruz... “Derhal toplantı, acil toplantı!” deyip toplantı köşesine koşuyor ve volta atmaya koyuluyor. Toplanıyoruz elbet:

“Eveeet, susun, susuuuun, Yamukaltı'yı dinliyoruz...”

“Dün tahliye oldu...”

“Kim tahliye oldu?”

“Karım... Hemen gidip almam lazım onu...”

“Nerden tahliye oldu?”

“Hayata döndüğü yerden...”

“O ne demek kardeşim? Öyle cezaevi ismi mi olur...”

“Bilmiyorum... En son televizyonda gördüm, yanmıştı...”

“Peki hayata döndüğünden emin misin?”

“Nasıl abi?”

“Hayata döndüğünden emin misin?”

“Anlamadım abi...”

“Yani yaşıyo mu Yamukaltı kardeş?”

“Yaşıyo, yaşaması lazım...”

“Kardeşim, o zaman sen bekliyorsun, biz karını alıp geliyoruz...”

“Yalnız abi, sadece o değil...”

Böylece çocuğa kesiyor ortalık. Zira yalnız Yamukaltı'yla Yanıkyamuk'un çocukları değil, hayata dönemeyenlerin çocukları da geliyor matbaaya. Ve her nasılsa, iriyarı, sakallı bir herif karışmış çocukların arasına. Nasıl geldiğini, görevli yamuklar çocukları tek tek toplarken peşlerine nasıl takılıp otobüse bindiğini hatırlamıyor. Salak salak gülüp kollarını açarak, "Amma da içmişim, hayattan geçmişim." diyor sadece ve hepimizi kıl ediyor.

Ne de olsa gayri meşru işlerle iştigal ediyoruz, polis olduğundan şüpheleniyoruz. Hele ben, hiç hoşlanmıyorum heriften, eski korkularım depreşiyor, hatırladı hatırlayacağım. Çekiyorum Onüç'ü köşeye, diyorum, askeriyeden geliyor olmasın bu. Yok canım, diyor Onüç, hiç öyle bir hali yok. Öyle hal diye bir şey yok ki, diye çıkışıyorum tedirginlikle, bütün askerler birbirine benzer. Sakin ol, diye ısrar ediyor. Çileden çıkıyorum, ulan, diyorum, ulan az sonra kolumdan tutup savaşa götürürse sorarım sana. Dur bakalım, diyor, şimdi anlarız...

Ciddi bir ifade takınıp suratını bir karış asan Onüç, "Sen gel bakalım benimle," deyip odasına götürüyor herifi. Bir saat kadar içeride kalıyorlar. Derken Onüç, "Bulduk, yazar bulduk!" diye parmak şıklatıp bağırarak odadan fırlıyor, beni gördüğü yerde üzerime atlayıp sıkı sıkı sarılıyor ve nihayet, "ne yapacağımızı" anlatıyor.

*

Bu defa ben, megafonu kapıp toplantıya çağırıyorum herkesi.

Onüç kürsüye çıkmış, elinde kaşarlı tost, yüzünde keyifli bir gülümseme, yanında kendisine "Sonyamuk" adını seçen yazar, ahalinin toplanmasını bekliyor.

Ağızımda megafon olduğunu unutup sesleniyorum Onüç'e:

"Peki ben ne zaman yazıcam hakikat kitabını?"

Onüç parmağını ağızına götürüp susmamı işaret ediyor, susuyorum.

Makineler de susuyor yavaş yavaş, yamuklar kürsünün önünde birikiyor.

Onüç kalabalığa şöyle bir göz atıp toplantıya başlıyor:

"Arkadaşlar, uğultuyu kesin, bi susun, dinleyin... Otuzbeş nerde?"

"O artık hiç çıkmıyo istasyondan, kapandı odasına, eriyip duruyo..."

"İyi iyi, isabet olmuş... Geldi mi herkes?"

"Geeldiiiiiiiiii..."

"Evet arkadaşlar, bugün büyük bi gün... Bugüne kadar başkalarının kelimeleri, sesleri ve görüntüleri üzerinde mesai yaptık ve çok şükür bu mesai sayesinde vaziyeti doğrultup rahatladık... Şimdi biraz da kendimizle ilgilenmenin vakti geldi..."

"Geldiiiiiiiiii..."

"Şimdi yeni bi aşamaya geçiyoruz. Artık sıra bizde, kendi hikâyelerimizi anlatacaz..."

"Anlatıcaaaazzz..."

"Hakiki hikâyelerimizi..."

"Hakikikiiiiiiiiii..."

"Kafalarımızı yamultan veya soyumuza yamukluk zerk eden ne varsa, onları anlatacaz..."

"Yamuuuuuuuuk..."

“İşin başına da, şans eseri aramıza katılan değerli bir yazarı, Sonyamuk arkadaşımızı getirdik... Evet Sonyamuk, gel, tanış arkadaşlarla...”

Çılgınlık, ısıklar ve alkışların gürültüsünden bütün camlar çerçeveler şangır şungur yere inerken, Sonyamuk şaşkın fakat sevinçli bir edayla kürsüde arzı endam ediyor ve herkesi selamlıyor.

Onüç devam ediyor:

“Arkadaşlar, herkes hikâyesini bir bir anlatacak. Sonyamuk hepinizi sırayla dinliycck, sonra bunları toplayıp kaleminin maharetini de göstererek kitap haline getirecek... Ve ilk büyük eserimiz bu olacak... Tamam mı?”

“Tamaaaaaam...” nidaları arasından Otuzbeşin alaycı sesi duyuluyor:

“Peki son büyük eserimiz ne olacaaaak?”

Otuzbeş’i görünce yüzü asılıyor Onüç’ün;

“İstasyonda değil miydin sen? Bu arada, iyice zayıflamışsın yahu sen, kaç kilo?”

“Bırak şimdi istasyonu, kiloyu falan... Ne oluyo lan burda? Nedir bu eser olayı?”

Onüç, “Toplantı bitmiştir,” deyip kürsüden iniyor, gülerek Otuzbeş’in yanına yaklaşıyor, karşısında durup Sonyamuk’u gösteriyor:

“Bu arkadaş aramıza yeni katıldı... Tanıştırayım...”

Otuzbeş yiyecek gibi bakıyor Onüç’e, tanışmadan ve gerisini dinlemeden arkasını dönüp gidiyor.

*

Ertesi gün Sonyamuk için matbaanın bir köşesine kocaman bir masa koyuyoruz. O daha koltuğuna oturur oturmaz, yamuklar masanın önünde kuyruk oluyor. Sırası gelen, oturuyor Sonyamuk’un karşısına, bir bir anlatıyor. Makineler arasında koşuştururken, parça parça kulağıma çalınıyor anlatılan hikâyeler

“... Ne Su-lâv işgali ne de başka bi şey... O şehirde anlı şanlı bi bey, güzel bi oğlana vurulur, lakin oğlanla kavuşamazlar... Bey, oğlanın sevdasından mecnun olur, güçten kuvvetten düşer... Bu aciz durumunu gören düşmanları beyi menzile alır, konağını köşkünü başına yıkar, karılarını çocuklarını alıp götürür... Beş parasız kalan, üzerine bi de kafası yamulan bey, yollara düzülüp köy köy dolaşarak oğlana türküler düzer... Derler ki, bey bi gün yanında heybesiyle tepelik bi yere çıkmış, neden sonra doksan sekiz el kurşun sesi duyulmuş, sonuncusunu da kendi ağzına sıkmış.... İşte ben o beyin torunlarındanım, bütün torunları gibi ben de yamuğum... Ayrıca o şehirde beş değil, dört minare vardır...”

“... Sonra dedem payitahta gidip demiş ki, bizim orlarda medrese yoktur, biz milletçek cahil kaldık, aman bizim orlara bi el atın... Hesaplar başka tabii, dedem milletin başına ne geleceğinden bihaber, bunu delidir diye alıp atmışlar içeri... Ondan sonra ömrü sürgünde, hapishanede, tımarhanede geçmiş... Yamuk değilken, yamultmuşlar dedemi... Diyolar ki, mezarı nerde belli değil... Bellidir, belli olmasının da vaktidir... Al Sonyamuk kardeş, sana mezarın haritası, cümle millete duyur, gidip toprağına yüz sürsünler de utansınlar...”

“... Külliyyen yalandır... Büyük dedem o geçidin başından atlayamamak şöyle dursun, uçmuştur be, uçmuştur... Cephanelerinden bi kısmı dökülmüş olabilir, fakat hepsini toplamıştır, geride tek bi fişek bile bırakmamıştır... Düşman galip gelmemiştir, büyük dedem hepsini haklamıştır... Hiç uğruna da ölmemiştir ayrıca... Hiç uğruna yamulmuştur... Zira dedemi gafil yakalayan kaymakam onu bi ağaca bağlamış ve ayağının altını kaz tüyüyle gıdıklamıştır... Büyük dedem gıdıklanmaya hiç dayanamadığından yamulmuştur... E sonra biz de yamuk çıkmışız... Hal böyle böyle, tek tek yaz bunları...”

“... Onlar öyle kağnılarla, at arabalarıyla, yatak döşek, bavul denk dizilmiş giderken, bizimkiler bi vadinin başında pusuya yatmış... Vadiye iyice girmelerini bekleyip iki yandan sarmışlar... Çoğunu sağ koymamışlar, neleri var neleri yoksa almışlar... Küçük çocuklardan güzel olanları da terkilerine alıp götürmüşler... Bizimkilerin zenginliği işte o pusudan... Ama burnumuzdan da gelmiş... Dedem, on yıl sonra yanında götürdüğü kız çocuklarından birini alıcam diye tutturunca, ninem kıskançlığından yamulmuş... Ninemden çıkma nesil işte benim gibi yamuk olmuş...”

“... Büyük dedem hiç konuşmaz, hep çalışmış, na böyle göbeğine kadar sakalı, pala pala bıyıkları varmış... Bi gün tarladayken duyuyo, askerlerin yaklaştığını... Zaten önceden çalınmış kulağına, bütün Topikleri’in yedikleri... Kazmayı attığı gibi koşup geliyo köye, bakıyo ki çoktan başlamışlar, evlerden toplayıp toplayıp götürüyolar Topikleri’i... Bizim komşuların evine sıra gelmemiş daha, kapıyı sıkı sıkı kilitlemişler, topik topik oturuyolar içerde... Büyük dedem çalıyo kapıyı, sesleniyo, açın diyo... Pek sevip sayıyolar dedemi, güveniyolar, açıyolar... Hemen bizim eve diyo dedem, hadi, çabuk olun... Ana baba Topikler, çocukları al sadece diyo, hepimizi barındıramazsın, bizi bırak, çocukları al... Olmaz diyo dedem, hepiniz geliceksiniz... Alıyo Topikler’i, saklıyo evinin altındaki gizli geçide... Askerler geliyo, komşu evde kimseyi bulamayınca dedemin kapısına dayanıyolar... Büyük dedem, burda biz hep gayritopiğiz diyo, bizden başka kimse yok evde... İnanmıyolar, hallaç pamuğu gibi atıyolar evi... Küçük Topikler’den biri hastaymış, dayanamıyo, öksürüyo... İşte o öksürükten sonra bütün Topikler’i yemişler. Topik yemeyi reddeden gayritopikleri de tutuklamışlar... Bi tek babamın babası kaçıp kurtulmuş, lakin o da yenen onca Topik’i görünce iflah olmamış, yamulmuş... Sonra biz hep böyle yamuk olmuşuz...”

*

Otuzbeş’i görüyorum Sonyamuk’un karşısında, ben gözlerime inanamıyorum, o ise; salya sümük anlatıyor:

“... Mübadele zamanları... Dedemin elinde tasfiye talepname si yok... O olmadı mı buraya gelince, gidenlerin bıraktığından sana bi bok vermiyolar, ölsen kalsan kimsenin umrunda değil... Dedem daha gemideyken farkında bunun... Bi aile var gemide, zengin mi zengin, dedem onları tanıyo, ihtimal ki talepnameleri yüklü... Kafasına koyuyo, ne yapıp edip talepnamelerini alacak ellerinden... Kardeşine, yani büyük amcama planını anlatıyo... Büyük amcam önce kabul etmiyo, ama dedem altından giriyo üstünden çıkıyo, ikna ediy o

onu... Bi gece, herkes uyurken, çöküyolar boğazına adamın, talepnameyi istiyolar, tehdit ediyolar... Adam direniyo, ne yapsalar olmuyo, sonunda adamı boğup aliyolar elinden talepnameyi... Karısı ve üç çocuğu yaygarayı basınca onları da atıveriyolar denize... Körşehir'e gelip mala mülke konuyolar, lakin o çocukların yüzü büyük amcamın rüyalarından gitmiyo bi türlü... Sonra gündüzleri de seslerini duyar, yüzlerini görür oluyo... Sonra uçuyo zaten, yamuluyo kafası... Büyük amcam, ömrünün son demlerinde anlattı bu hikâyeyi bana... Dedim, babama da anlattın mı... Dedi, nasıl anlatayım... İşte ondan sonra yamuldu kafam..."

"... Cacik bi balıkçı, tedirgin de çok açıldım, Netamiye karasularına girdim diye, denizde bi karaltı görüyo... Yaklaşıyo ki, bi tahta parçasına tutunmuş sürüklenen küçük bi kız çocuğu... Hemen alıyo tekneye, ölmek üzere kız ve öyle de güzel ki... Götürüyo evine, evlat ediniyo... Aradan yıllar geçiyo... Balıkçının üç oğlu var, tabi hepsi biliyo, o serpilip güzelleşmiş, evin içinde süzülen kızın öz kardeşleri olmadığını... Öyle deli ergen çağlarında, içkiye yeni yeni dadanmışlar, bi akşam ikisi küp gibi geliyolar eve, gözlerine kestiriyolar kızı... Bu kısmını anlatmayım Sonyamuk abi, sen münasip şekilde yazarsın... Neyse, en küçük kardeş, ki benim babam olur, sabah kızı, ki o da anam olur, her tarafı morarmış, mahvolmuş, yarı yamulmuş bi halde buluyo... Anlıyo durumu, kızı aldığı gibi kaçıyo evden... Cacik başkentinde evleniyolar, yeni bi hayat kuruyolar kendilerine... Yine yıllar geçiyo, iktidara gelen albayların ülkede terör estirdiği sırada, babam asi, işçi, mimli, aranıyo... Bi gün kararını veriyor, kaçıyo ülkeden, ver elini öte yakadaki Körşehir... Orda yine yeni bi hayat... Ben oluyorum... Bi müddet mutlu günler... Sonra günün birinde annem, çarşıya akıllı gidip tam yamulmuş dönüyo, sebebini hâlâ kimse bilmez, belki birilerini gördü, belki bi şeyler hatırladı... Her neyse, sen uygun bi sebep bulursun abi..."

*

Sonyamuk dinlemekten, dinlediklerinin acısından, sonra da bunları oturup yazmaktan helak olmuş, iyice yamulmuş. Yazarken Onüç ona sürekli yiyecek taşıyor, Sonyamuk hiç geri çevirmiyor, kendinden geçmiş bir halde hepsini yiyor, duba gibi oluyor. Onu sık sık, elinde ketçabı bileklerine sızan kocaman bir sandviç, "İstediğim gibi yazamıyorum, üslubu tutturamıyorum, cümlelerim zayıf, kelimeler üzerinde kafi derecede çalışamıyorum!" diye mırıldanıp ruh gibi dolaşırken görüyorum. Günün birinde ben de karşısına oturuyorum:

"... Bize, dört öğretmeni o kasabadan alıp güvenli bi şekilde şehre indireceğimiz söylenmişti... Badim büyük Onüç, rahmetli yavşak, toprağı bol olsun adinin, emri duyar duymaz kulağıma eğilip bu işte bi iş var, teröristler o bölgeden çoktan çekildi, diye fısıldadı. Manga olarak iki cipe doluştuk, yola çıktık... Kasaba ayaküstü bi yerdeydi, kısa sürede vardık... Biz öğretmenleri ciplerin neresine sığıştıracığımızı aramızda tartışırken, komutan araçların yetmeyeceğini, ayrıca yolun güvenli olmadığını, dağ tarafından yürüyerek döneceğimizi söyledi... Badim haklıydı, tuhaf bi şeyler dönüyodu... Niye iki yerine üç ciple çıkmamıştık, ayrıca yolun güvenli olduğu da ayan beyan ortada değil miydi... Genç öğretmenlerin bize hiç de koruyucuları gibi bakmayan kuşkulu gözlerini, asık yüzlerini

görünce, iyice işkillendik... Çaresiz, vurduk dağa doğru... Üç-dört saat kadar yürümüştük ki, en özel timin adamları çıktı karşımıza... Tamam, siz gidin, bundan sonrasıyla biz ilgileniriz, dedi başlarındaki eleman... Öğretmenleri onlara teslim edip gerisin geri indik dağdan, ciplere binip komutanın güvensiz dediği yoldan şarkı söyleye söyleye birliğe döndük... Ertesi gün teröristlerin bütün öğretmenleri öldürdüğünü söylediler... Timlerin ise hepsi sağdı... Hikâyenin yamuğu nerde mi? Yamuğun hası karşında duruyo, hem de seçilmiş yamuk...”

“... Biz yedi kardeşтик... Bi baştan üç, bi de sondan üç sayıyorsun, ben işte o ortadakiydim... Benim en büyük abim, senden yakışıklı olmasın Sonyamuk abim, çok yakışıklıydı... Öğretmen de, senden güzel olmasın abicim, pek güzeldi... Abimle öğretmen birbirlerini derenin kenarında görmüşler, görür görmez de alev alev yanar olmuşlar... Gel zaman git zaman, bakmışlar böyle olmyacak, karar vermişler evlenmeye... Abim, babama meseleyi açınca, babam önce karşı çıktıydı... Babam, senden gıcık olmasın abi, çok gıcık bi adamdı... Sonra eşin dostun ısrarıyla öğretmeni görüp konuşmayı kabul etti... Bi akşam dayımın evinde bi araya gelindi... Babam öğretmeni iki dakkada sevdi, hatta kızım demeye başladı, herkes şaşkıındı, yüzük takılıp söz kesildi, abimin keyfine diyecek yoktu... Bikaç hafta sonra, askerler gelip kasabanın öğretmenlerinden dördünü şehre götürmek için aldı... Aralarında abimin sözlüsü de vardı... Onun ölüm haberinden sonra abim bi daha kendine gelemeydi, çok yamuldu... Durup durup dağa bayıra vurmaya başladı... Günlerce ortadan kayboluyo, başıboş dolanıp saçı sakalı uzamış dönüyo, yatağa yattımı da günlerce uyuyodu... Bi gün yine kayboldu, ama bu kez uykusu daim oldu... Terörist diye vurmuşlar, olmadığını anlayınca derenin kıyısına gömmüşler... İki yıl sonra, kıyıda kök toplarken kemikler buldum... Önce hayvan kemiği sandım, sonra parmağında söz yüzüğünü gördüm, abim olduğunu anladım... İşte o günden beri ben böyleyim Sonyamuk abi...”

*

Gözüme Bekçi takılıyor, ürkekçe yaklaşıyor masaya, cebinden bir zarf çıkarıyor, hikâyesini yazılı veriyor Sonyamuk’a... Gözleri yaşaran Sonyamuk, Bekçi’yi kucaklayıp ellerinden öpüyor, bin bir teşekkür ediyor:

“... On altı yaşıındaydım, belki yirmi... Varta’daki evimiz askeri karargâhın yakınlarındaydı... Ne olduğunu anlamadık, ev toprağa, toprak göğe döndü... Güzlerimi açtığımda altımda bi yumuşaklık hissettim... En küçük kardeşimdi... O zaman hatırladım... Sarsıntı başlayınca onu kucaklayıp kaçmaya çalışmıştım... Demek ev benim üzerime çökmüştü, ben de kardeşimin üzerine... Onun nasıl öldüğünü hâlâ düşünmemeye çalışıyorum, depremde öldü deyip geçiyorum... Ama biliyorum... Enkazın altında ne kadar gözyaşı döktüğümü, öyle ağlaya ağlaya, ağlamaktan bi bayılıp bi ayıla, kaç saat geçirdiğimi hatırlamıyorum... Gözlerimi açtığımda üzerimde ayak sesleri, konuşmalar duydum... Sağlam kalan elimle etrafı yoklayıp bi taş buldum, var gücümle duvar kalıntısına vurmaya başladım... Sesler güçlendi, birileri üzerimde hızla enkazı kaldırmaya çalışıyodu... Bi süre sonra, tepemde küçük bi açıklık belirdi, karga burunlu bi asker kafasını yarı yarıya sokup beni gördü... Görür görmez de dönüp bağırmaya haşladı: ‘Komtanım, komtanım, burda

yaşayan biri var...' Komutanın öfkeli sesini gayet iyi duydum: 'Ulan başlatma şimdi birinden ikisinden... Karargaha diyorum, karargâha...' Asker bi bana baktı, bi arkasına baktı, sonra tekrar bana baktı... Gözleri iri iri açılmıştı, ne yapacağını kestiremiyordu... Bi daha arkasını dönüp, 'Komtanım,' diye seslendi, 'komtanım, beni bırak, ben bi başıma çıkarırım bunu...' Sert postal sesleri duydum sonra, komutan heybetli gölgesiyle askerin başında durdu, silahının namlusuna sürdüğü merminin sesi beynimde çınladı... 'Asker, sana emrediyorum... Kalkmazsan dinime imanıma vururum seni...' Aradan ne kadar zaman geçti, bilmiyorum... Gözlerimi açtım... Hava kararmıştı... Tepemde bikaç kişi, hani harıl çalışıyordu... Neden soma büyükçe bi duvar parçası kalktı... O karga burunlu asker bi yandan, 'Yaşıyosun değil mi, yaşıyosun değil mi,' diye şuursuzca tekrarlıyo, bi yandan da hüngür hüngür ağlıyordu... Bayılmışım... Bi daha ne o askeri gördüm, ne de dilime bi kelime uğradı..."

*

Böyle böyle herkes anlatıyor hikâyesini. Bir tek o sessiz Xırbo, bize Filreis'i armağan eden genç yamuk kalıyor. Onüç yanına gidip onun da anlatmasını istiyor. Yamukbeş kabul etmiyor önce, ısrarlara da aldırmıyor. Sonra bir vakit, elindeki formları aniden bırakıp Sonyamuk'un karşısına geçiyor ve üç gün boyu anlatıyor da anlatıyor:

"Biz Cileli'yiz, bülbülümüz ve eşkıyamız meşhurdur... Cile'ye en uzak köy bizimki... Bizim bildiğimiz adı başka, unutmayalım diye adını yazmışız küçük bi kâğıda, kâğıt duruyo kilitli bi sandıkta... Haritadaki adı Yeşilsaray... Ne saray ama, kodunsa bul yeşili, kel bi tepenin eteğinde, sefilin sefili... Savaş var üstelik... Bizimkiler geliyo, zılgıt çekip nutuk atıyo. Öbürleri geliyo, fırça kayıp dayak atıyo... Ama ne dayak, mosmor geziyo ortalıkta ahali, iri patlıcanlar misali... Yeni tayin bi genç subay var, bela kesilmiş başımıza... İlk bakışta çocuk sanıyo insan, öyle temiz yüzlü, ufak tefek... Yok merhameti fakat, ne zaman uğrasa, köy meydanı toza kesiyo kötekten ve mora... Bi gün çıkıp geliyo yine, topluyo herkesi meydanda, çıkarın diyo kimlikleri, zabıt tutucaz, içeri tıkıcaz hepinizi, yardım yataklıktan... Yardım var, yatak da, ama elbet, kimlik yok bi tek kulda... Başlıyolar kimliksizlerin evlerini yakmaya, yani bütün evler, cümle damlar... Tutuşuyo köy, koca bi meşale oluyo... Topal bi danamız var, murdardır, yenmez, ama kıyamamışız da vurmaya, alevler içinde, koşarak geçiyo önümüzden... Bağırıyo genç subay, teröriste yardım edene dam da yok dana da... Sonra sandığımızı buluyo... Yapma etme diyoruz, yalvarıyoruz, o bizim hafızamızdır... Dinlemiyö, götürüyö sandığı da yanında...

"... Kül ve çul üzerinde yatıyoruz üç-beş gün... Ama külden ev yapılmıyo, bi kez yemeye başladıysan, kötek peşinden geliyo... Cile'nin merkezine sığınıyoruz, tanklara toplara talimatlara çarpmış o büyük viraneye... Genç subay, ki artık bizim için lakabı Cile Kasabı, kaymakam vekili aynı zamanda... Köyde tek bi çakıya yüz sopa vuran Kasap, şimdi zorla silah vermek derdinde insanlara... Silahlar kallavi, ben almam diyenleri yatırıyo falakaya, işkencenin bini bi para... Bi gün duyuyoruz ki hakka bakan bi insan heyeti gelecek Çileye... Kasap topluyo ahaliyi meydanda, diyo ki kim ağzını açıp bi şey söylerse yaşatmam, bu böyle biline... Heyetin geleceği gün, yağmurdan ve çamurdan başka bi şey yok Cile sokaklarında... Bir tek topal danamız, rüyalarımda, alev alev hâlâ... Ben sabah uyanmış, bi yolunu bulmuş çıkmışım kentin dışına, kırsalda bekliyorum heyeti merakla...

Heyet dedikleri bi külüstür minibüsmüş meğer, içinde bıyığı kalın, kendisi cılız hak adamları ve yüz cepli yelekleriyle gazeteciler... Görüyolar beni yolun kenarında, alıyolar arabaya... Giriyoruz kente, varıyoruz meydana, duruyo araba... Her taraf asker, polis, jandarma... Kasap, kaymakamlık binasından bakıyo aşağıya... Sonra, nasıl oluyosa, birdenbire açılıyo bin evin kapısı, kapılardan kara çarşafli kadınlar fırlıyo dışarıya, yağmurun altında koşmaya başlıyolar heyetten tarafa... Kadınlar hızlı, polislerden önce varıyolar arabanın yanına, başlıyolar hep bi ağızdan konuşmaya, Kasap'tan yakınmaya, bedduaya, ağlamaya... Sonra heyet gidiyo, kalıyoruz subayla baş başa... Deliriyo Kasap, topa tutuyo Cile'yi, yakıp yıkiyo, kasaba falan kalmıyo ortada...

“... Surlukent'e göçüyoruz, hepimizin kimliği var artık, doksanlık ninemin bile... Amcamların yanına sığınmışız, İçsur'da eyvanlı bi eve, onlar altı nüfus, biz altı... Bi düzine feleksizin arasında bi melek, amcamın kızı, akranım ve öyle güzel, öyle de fena... Geçiyo sınıfları hep iftiharla... Onu görür görmez yükseliyorum aşk katına... Bi gün, Güzel'le yürüyoruz sokakta... O da ne, yanan bi adam, koşan bi meşale, Salkım'ın ortasında... Orası da ne Salkım ama, devasa çimento yığınının oyulmuş bi şaka, ışığı ebediyete kadar tükürmüş de arayan dar sokaklar, güneşi kayıp, yerin yedi kat altında... Bi kalabalık etrafta, bağırانlar, ağlayanlar, su arayanlar... İriyari biri, omuzlayıp yıkiyo meşaleyi yere, yanık kokusu, ciğer kebab gibi, ama değil, başka bi şey var bu kokunun altında, bi kelime, belki bi cümle... Polis sirenleri karışıyo kova kova suya... Korkuyo Güzel, sığınıyo yamacıma, biliyorum, onun gönlü de karışıyo bana...

“... İçsur'da, kuytu bi sokak köşesinde sıkıştırmışım Güzel'i, öpmeye çalışıyorum, kaçırıyo yüzünü, naz yapıyo bana... Ellerimi atınca memelerine, bi hamleyle kurtuluyo pençelerimden, koşarak kaçıyo, kayboluyo gözden... Nefes nefese bakıyorum arkasından, seviyorum ulan... Derken, sokağın bi başka sokağa açılan ucunda bağrışmalar, koşuşturmalar, çığlıklar... Oraya yöneliyorum merakla, insanlar toplanmış bi noktada, kadınlar ağıt, çocuklar ağlama yarışında... Yaklaşıyorum o noktaya, zar zor başımı sokuyorum kalabalığın arasına... Orta yaşlı bi adam, yüzükoyun yatıyo yerde, uyuyo sanki, sırtıyla rüya görüyo, kan fışkıran sırtıyla... Öyle hevesli fışkıryo ki kan ve İçsur'un sokakları öyle dar ki, dolduruyo kan sokağı... Adamın yanında kocaman bi satır, bi naylon torba, torbada üç elma, demek altı çocuğu var adamın, bütün elma yiyebilen çocuk yok bu civarda... Yüzleri poşulu gençler koşup geliyo yanımıza, talimatları sert, açılın diyolar, açılın, boşaltın burayı... Açılıyo kalabalık, bazıları dosdoğru evlere, tez kapılar kapatmaya... Gençler, kaldırıyolar ölü adamı, buharlaşıyo adam bi anda... Bidonlar yığıyolar ondan kalan boşluğa, lastikler getirip yakıyolar, kalın sopalar çıkarıyolar gömlek altlarından, ucu fitilli şişeler sonra... Bi panzer görünüyo sokağın ucunda, kan sığmıyo, panzer nasıl sığıyo bu sokaklara...

Amcamı alıp götürüyolar bi gün, zira amcam küfretmiş payitahta... Önce Surlukent hapishanesine, ki cehennem derler adına, sonra da Devşehir'de bi zindana... Biz de peşinden, çünkü artık bize de rahat yok Surlukent sokaklarında... Devşehir'de viran bi bina... İki odalı bi ev, mutfığı duvara çakılmış üç raftan ibaret, banyosu tuvalet çeşmesine takılı bi hortumdan ibaret, evdeki eşya paslı bi kömür sobasından ve bi torba kömürden ibaret... Sobayı görür görmez anlıyorum, şer var içinde, soba lanetten ibaret... Yaklaşıyorum sobanın yanına, bakıyorum üstüne altına, çatlak bu soba... Baba, diyorum,

soba pek tekin gelmedi bana, yakmayalım biz bunu... Olur diyo babam, yakmayız alana kadar yeni soba... Yakıyoruz ama... Pırtımızı yerleştirmişiz, açmışız döşeklerimizi, yatmışız koyun koyuna, lakin ne yorgan ne de sarılmak kâr ediyö soğuşa... Küçüklerden biri öksürüyö, ninem söyleniyö, titreşiyoruz hep beraber... Babam doğruluyö yerinden, başlarım lan sobaya da çatlağına da... Yakmasın babam sobayı, şer var ö sobada... Babam dolduruyö kömürü sobaya, bi kibrit çakıyö, önce sigarasını yakıyö, sonra bi gazete... Çıtır çıtır gazete okuyö şer, ö okudukça ağızından zehirli buharlar çıkıyö, evi sarıyö, canımıza zerk oluyö lanetli harfler, içimizi ağır ağır yakıyö... Sabaha sağ uyananlar, ben, Güzel, nine, baba... Diğerleri dalıyö daim bi uykuya... Ölüm kolay gitmiyö bi kez uğrayınca... Amcam uzun bi açlığın ortasında alıyö kara haberi, açlığını daim kılıp ö da alıyö yerini gidenlerin yanında... Ninemin bi nakaratı var artık: Gömemedim yavrularımı surlara, mezarları kaldı burlarda...

“... Kaybedince ailesini, babam da ölüyö yarı yarıya, çürüyö azar azar... Seyyar satıcılık yapıyö, devriye gezdikçe zabıta, ruhu kuruyö babamın, akli karışıyö iyice, alışıyö içkiye ve naraya... Ama narası bize çarpıyö yalnızca, kimliği elinde, yalvarıyö her gece zabıtalara... Her daim sarhoş, rahat vermiyö kimseye. Güzel’e bilhassa... Güzel bırakmış okulu, çünkü babama göre, bi kız şu sokağın başından yürümeye başlasa, sonunda orospu oluyö burlarda... Çok ağlıyö Güzel, ölenlere, okuluna... Adıyö kendini nineme, itinayla bakıyö ona... Ninemin kalbi hasta, küçük beyaz hapları var, ölüyö yutmasa... Babamın bi gece vakti getirdiği televizyonda da şer var, görür görmez anlıyorum... Güzel, başlıyö televizyona bakmaya, televizyonda öğretmenler, antenle öğrenilebilen dersler... Güzel tekrar kavuşuyö okuluna... Zarflar dolduruyö, başvuruyö dışardan okunabilir ö okula...

“...Bitirme sınavı, cehennem gibi bi ağustos sıcağında... Sabah erken, katıyor Güzel ninemle beni yanına, varıyoruz bi okula... Haplar, veriyo Güzel bana, diyo ki, sakın ha ayrılma ninemin yanından, ölür sonra... Ö kalemimi dişlerken sınavda, oturtuyorum ninemi bi banka, bakıyorum ki ilerde maça tutuşmuş çocuklar... Bi nineme bakıyorum, bi topa, beş dakika gidip baksam kimin zararına... Top uçarken havalarda, ninemin kalbinde acı bir buruşma, yığılıyö banka, etraftan koşup geliyolar yanına... Ninem , diyo ki fısıltıyla, HAP TORUNUMDADIR, HAP TORUNUMDADIR, TORUNUM TOPUN ORADADIR... Anlamıyö kimse, zira ninemin fısıltısı ait başka bir lisana, lisan ise gitmiş köyün sandığıyla... Ölüyö ninem, ne güzel, ölmeyecek hiç bi daha... Ninemi götürelim bari surlara, kalmasın lisani yaban burlarda... Ama yok paramız, gömüyoruz ninemi de diğerlerinin yanına... Ondan sonra Güzel’in gönlü vazgeçiyö benden, zira beni mesul biliyö ninemin ölümünden...

Babam, Güzel, ben, kalıyoruz bi başımıza... Evde bakacak kimse, televizyonda izlenecek ders kalmayınca, Güzel başlıyö sokaklara bakmaya... Bi gün çıkıyö dışarıya, yarısına dek yürüyö sokakta, yürürken biri takılıyö arkasına... Güzel sokağın tamamını kat ettiği gün, kendini tanıtıyö peşindeki dallama... Babam bi akşam Güzel’i yakalıyö kuytu bi köşebaşında, diklenen dallamaya çekiyo hıyar bıçağını, diyo, görmeyeyim seni bi daha burlarda... Güzel’i zor alıyorum babamın elinden, babam sarhoş, anlamıyö sözden, her sabah kapıyı kilitleyerek çıkıyö artık evden... Güzel köşe bucak kaçıyö babamdan ve artık bakıyö bana... Bilmiyorum ki kapının anahtarı olduğumu, yine geçiyorum kendimden aşkla...

“... Dallama inatçı, güzel yosma, ikisini el ele görüyorum bi sinema kuyruğunda... Çıldırıyorum, geçiyorum kendimden, koşuyorum babamın tezgâhına, anlatıyorum manzarayı

bütün ayrıntısıyla... Babam ertesi gün talimatı veriyo, tutuşturup elime bi tabanca... Ve Güzel karşımda, çantası yanında, çoktan hazır kaçmaya... Doğrultuyorum alnına silahı... Neden ben değilim, diyorum, neden sevmedin beni... Seviyorum, diyo, seviyorum seni, ama çok geç artık... Soruyorum, nedir geç olan... Cevap vermiyo, boş boş bakıyo namluya... Çekemiyorum tetiğı, çekemiyorum tetiğı ve Güzel alıyo çantasını, çıkıyo kapıdan... Kaplanlar'ın kupayı aldığı seneye dek görmüyorum onu bi daha..."

BAB 03

TELEF

*Kocatepeyi sel almış, genç ömrümü yel almış...
Afyon ağıdı*

- Yamukbeş kardeş, kusura bakma ama, bi şey sorucam?
- Buyur abi...
- Beşçim, nerden çıktı şimdi bu kupa meselesi?
- Bilmem ki abi, aklıma geldi öyle...
- Peki ne zaman bitecek bu hikâye?
- Abi, daha yeni başladım...
- Lan kardeşim, üç gündür anlatıyorsun, farkında mısın?
- O kadar oldu mu?
- Oldu tabi...
- Kusura bakma abi...
- Hayır, mesele o değil ama kardeşim işimiz gücümüz var. Bi tek sen kaldın, fakat sen de bitirmek bilmiyorsun... Daha oturup kitabı yazmam lazım, Onüç'ün verdiği süre bitti bitecek...
- ...
- Vur dedik öldürdün be abicim...
- Üzgünüm Sonyamuk abi...
- Üzülme, bitir sadece...
- Peki abi...
- Ya Yamukbeş, baksana...
- Buyur abi...
- Peki hep böyle mi devam edicek bu hikâye?
- Nasıl abi, anlamadım...
- Yani böyle durduk yerde kupalar, ciğer kebaplar falan mı fırlıyacak hikâyeden...
- ...
- Ya da şöyle anlatayım... En alengirli, en acılı yerleri şak diye geçiyosun, nerde boktan mevzu var iki saat anlatıyorsun be kardeşim... Yahu insan topal bi danayı yirmi cümle koşturup, sevdiğine iki cümle silah doğrultur mu? On cümle karaçarşaf uçurup, ailesinin telefini bi cümlede geçer mi?
- O şekil geliyo abi dilime, ben ne yapayım?
- Ama olmaz ki... Sen güzel anlatacaksın ki ben de güzel yazayım...
- Acıyı anlatmak kolay mı sanıyorsun abi?
- Başka türlü anlatmayı dene...
- Misal?
- Mesela, güzel güzel diyorun da, nasıl güzel bu Güzel, hele onu anlat...
- Güzel abi işte...

- K r m  topal mı, uzun mu kısa mı, etli mi butlu mu?
- Abi, ayıp oluyo ama...
- Tamam, peki, onu geçelim... Bari Şunu söyle, esmer mi Güzel?
- Bilmiyorum abi...
- Nasıl bilmezsin lan...
- Sevmekten dikkat etmemişim abi...
- ...
- Ama esmerdi heralde...
- Peki, pes... Bak Şöyle yapalım, bundan sonrasını kısaca  zetleyiver sen...
- KaldıŐım yerden mi?
- Evet...
- Sonra işte, o dallamayla evlenip Surluket'e dönmüş... Bi gün öyle memleket hasretinden, kafama esti, atladım gittim kente... RastlaŐtık Güzel'le, hoş beş ettik...
- ...
- ...
- Eee?
- Bu kadar...
- Yani bu Şekilde bitirmek için mi anlattın   gün boyu?
- Nasıl bitireyim abi?
- Ne demek nasıl bitireyim? Kardeşim, sen neden burdasın o zaman?
- ...
- Nasıl yamuldu oŐlum kafan? Onu anlatmazsan ne kıymeti kalacak hik yenin?
- ...
- Yahu anlatsana...
- ...

 kisini g rd Ő m zde, Sonyamuk "anlat anlat anlat" diye baŐırarak sıkıyor Yamukbeş'in boŐazını... Telaşla koŐuyoruz, zor ayırıyoruz ikisini... Gözleri pörtlemiŐ, ayakla duracak halleri kalmamış, ama soluk soluŐa küfür yetiŐtiriyorlar birbirlerine... Sonra sakinleŐip hepimizi kovuyorlar, birer sigara yakıp karşılıklı oturuyorlar yine, hiÇbir Şey olmamış gibi devam ediyorlar:

- ay getireyim mi abi?
- Dur, ayaktaki birine söyleyelim getirsin, biz zaman kaybetmeyelim... Peki, devam et, dinliyorum seni...
- Aslında abi, çay yerine bi ufak getirseler...
- Hayrola, efkâr bastı heralde...
- Bastı abi...
- Sen iste yeter ki... Yamukyedi, ŐŐt, yedi... Birahaneden bi ufak kapsana bize...
- Hemen Sonyamuk abi...
- Onüç'e görünmemeye bak ha, iki lafı oldu mu bozuluyo adam...
- ...
- ...

- ...

- Hah, sağol kardeşim, şuraya bırak... Evet Yamukbeş, rakı önünde bardak elinde, artık gelelim şu yamulma meselesine...

- ...

- Hop lan... Lan... Dur lan...

- ...

- Haydaa, adam bi dikişte bitirdi ufağı... Ya oğlum, yavaş olsana...

- ...

- İyi mi oldu yani şimdi? Hani bana rakı?

- Kusura bakma abi, şimdi dinle...

- ...

- Büyümüşüz tabi, çocuk değiliz artık, kalmamış küskünlük falan, oturduk bi çayhanede... Muhabbet öyle güzel, şurda şu olmuştu, burda bu... İçsur çarşısı ne şenlikti, senin en küçük rahmetli kardeş nasıl da yaramazdı, sokaklarda kovalamaca oynardık falan... Güle ağlaya anlatıp durduk... Sonra çıktık surlara, oturduk yan yana, nehri seyretmeye koyulduk...

- Bi kitapla okumuştum, en güzel İnat Burcu'ndan görülürmüş Surlukent'in nehri...

- Öyledir abi, en güzel ordan görülür... Zaten biz de oraya çıktık...

- E sonra?

- Sonra abi, nasıl olduysa, başladık yine tartışmaya... Diyorum ki ben, aldattın beni, elin dallama herifi için sattın, ne olurdu sanki benimle olaydın... O ise olamazdı, diyo, başka bi şey demiyo...

- Ne varmış ki o dallamada?

- Ben de aynısını sordum abi, dedim ne vardı lan o dallamada... Ama yanıt vermedi, sadece o sözleri söyledi yine...

- Hangi sözleri?

- Çok geç kalmıştık artık, dedi...

- Takmış o da... Neymiş oğlum geç olan?

- Ben de onu sordum abi... Dedim, neydi lan geç olan? Sustu, bıçak açmadı ağzını... O sustukça benim asabım köpürdü, kan tepeme sıçradı... Başladım bağırmaya... Yalancı dedim, aşağılık dedim, orospu dedim...

- Sen de fazla yüklenmişsin kızcağıza... Belki açamadığı bi derdi vardı...

- Varmış abi...

- Hele şükür, neymiş?

- ...

- ...

- Ben seninle yapamazdım, sen de benimle yapamazdın dedi...

- Of ya, orta yerimden çatlıycam şimdi, uzatma artık, de diyeceğini...

- Çünkü amcam, dedi, senin baban, bana defalarca...

- ...

- ...

- ...

- İşte benim kafam o saniye yamuldu abi...

- ...
- ...
- Özür dilerim Yamukbeş...
- Önemli değil abi... Bana müsaade... Sen münasip bi dille yazarsın artık...

*

Sonyamuk'un yirmi kilo alarak topladığı, otuz kilo vererek yazdığı kitabı piyasaya sürüyoruz ve fena karışıyor ortalık. Kalp para meselesinde bile iki üç hafif operasyondan başka kılını kıpırdatmayan devlet, elinde avucunda ne kadar silahlı adam, muhbir vatandaş, yeşil dosya, faks, telefon, internet sitesi varsa seferber ediyor, ama kitabın kaynağını bir türlü bulamıyor.

Ülkenin dört bir köşesinde adı konulmamış türden sıkıyönetim var artık, sokaklar polise kesmiş, kitapçılar, sokak tezgâhları, kütüphaneler ve evler hiç durmadan basılıyor. Sinemanın etrafında cop şakırtılarından geçilmiyor, kimliklerle birlikte feryatlar ve küfürler de havada uçuşuyor, nedense bir tek polis sinemaya girmeyi akıl edemiyor.

Başbakan her akşam televizyona çıkıp ülkeye itidal telkin ediyor, bu gaflet, dalalet ve hıyanetin sorumlularının tez elden bulunacağını vaat ediyor, hatta arada bir iyice gaza gelip galiz küfürler savuruyor.

Ülkenin bütün şehirlerinde, günde üç posta telin mitingleri düzenleniyor, kalabalığın orta yerine çöküverip, "Ben yapmadım, ben yapmadım!" diye hıçkırarak ağlamaya başlayanlar, meydanlardan apar topar uzaklaştırılıyor ve kitabı okudukları anlaşıldığı için derhal tutuklanıyorlar.

Onüç'ün keyfi yerinde. Ona bakılırsa, hakikat gücünü gösteriyor nihayet, Netamiye'den başlayarak Yeryuvar'ı yavaş yavaş zaptediyor, onca öfke olsa olsa buna delalet. Ben her fırsatını bulduğumda, ellerimi ovuşturup sırnaşıyorum Onüç'e, ne zaman yazacağım hakikat kitabını, diyorum, hadi başlayayım artık. Kederle gülüyor Onüç, yazmayı çok mu istiyorsun, diye soruyor. Evet evet, diyorum hevesle, kalan korkularımdan bu sayede kurtulacağım, diyorum, ve artık tamamen unutacağım.

Bir gün matbaaya, envai çeşit dilde yazılmış balya balya kitap getiriyor Onüç, odasına kapanıyor, başlıyor hatmetmeye. Otuzbeş, Onüç'ü o halde görünce, çıldırıyor yine:

- İşimiz iş... Eser saçmalığından sonra bi de bu çıktı başımıza... Kitap basmayı bıraktık, kitaba para verip okumaya başladık... Ne olacak Onüç bu işler? Bu çark nasıl dönecek?

- Otuzbeş, lütfen sus artık...
- Sus deyip duracağına soruma cevap ver... Ne olacak bunca kitap?
- Diğer ülkelerin hikâyelerini anlamaya çalışıyorum...
- Yani onlar için de eserlerimiz olacak, öyle mi?
- Günahları oranında olacak, evet...
- Çok iyi, aferin bize... Yahu Sonyamuk manyağı bi kitap yazdı, ülke ülkelikten çıktı, şimdi öbürlerine mi diktin gözünü?
- Öyle, onlara diktim gözümü...
- Canına okuyacaksın yani hepsinin...

- Esas ben bunu yapmazsam okuyacaklar...
- Ben sana bişey demiyorum artık Onüç... Ama bak, sinemanın başına bi şey gelirse çok kötü hesaplaşırız...
- Merak etme, hesaplaşırız...
- ...
- ...
- Yahu eline kitabı almanla bitirmen bi oluyo, nasıl anlıyosun peki okuduğunu?
- Karıştırma sen orasını... Ayrıca Otuzbeş, söylesene bana, sen bizim kitabı okudun mu?
- Okumadım, fani kitapları okumayı bıraktım ben çoktan...
- Bi istisna yap ve oku olur mu?
- Okuyalım bakalım...

*

İki gün sonra Otuzbeş elinde bizim kitapla fırlıyor istasyondan, “Beş numarayı bulun bana, beş numara kim?” diye bağırarak dalıyor matbaaya. Gösteriyoruz, elindeki formalarla şaşkın şaşkın bakan Yamukbeş’i. Otuzbeş yanına gidiyor, kitabı dayıyor Yamukbeş’in burnuna, soruyor: “Bu son hikayeyi sen mi anlattın?” Başıyla onaylıyor Yamukbeş. “Tamam, sen ekiptesin,” diyerek Onüç’ün odasına yöneliyor Otuzbeş, “Aç kapıyı, çabuk cep telefonunu ver,” diye sesleniyor. Kapı açılıyor, okumaktan gözleri kan çanağına dönmüş Onüç, cep telefonunu uzatırken soruyor: “Kimi arıycaksın?” “Kumral’ı” diye yanıtlıyor Otuzbeş. Onüç’ün yüzü gülüyor, “Hele şükür kardeşim,” diyor, “çok sevindim senin adına,” Numarayı tuşlarken Otuzbeş de gülüyor, onu tanıdığımdan beri ilk kez gülüyor, gülünce yakışıklı oluyor:

- Alo, Kumral, merhaba... Ben Otuzbeş...
- Otuzbeş, nereden çıktın sen?
- Boş ver şimdi... Sen nerdesin?
- Sana ne? Hadi eyvallah...
- Kumral dur!
- Durmayım abicim, siktir...
- Kumralcım, az sonra hesabına yirmi milyar yatırıyorum...
- ...
- Avans kabul et...
- Nasıl yani? Film mi çekiyosun yine?
- Evet, başrolde de seni düşünüyorum...
- ...
- Yani kabul edersen...
- Nasıl bi film bu?
- Güzel bi film, aşk filmi, oynar mısın?
- Önceki gibi olmasın...
- Olmayacak, merak etme...

- Sen mi yazdın hikâyeyi?
- Yok bi arkadaş anlattı, bi başka arkadaş yazdı...
- Kimmiş o arkadaşlar?
- Tanımazsın...
- ...
- Ne diyosun?
- Peki avansın sonrası?
- Beş yüz...
- Beş yüz, ne? Milyon mu? Avans dediğin ücretin tamamı mı yani...
- Milyar...
- ...
- ...
- Siktir git Otuzbeş, içip içip arama bi daha beni...
- Kumral, ciddiym...
- ...
- ...
- Nerdesin sen şimdi?
- Körşehir’de...
- Film nerde çekilecek?
- Surlukent’te...
- Uçak biletimi ayırt... Yarın akşama...
- Bu akşam gelemez misin?
- Gelemem, işim var...
- Ne işin var?
- Seni alakadar etmez...
- Özür dilerim...
- Beter ol...

“Yarın akşam” matbaada işler duruyor. Herkes, büyülenmiş gibi Kumral’ın etrafına toplanmış, sabit gözlerle ona bakıyor. “Güzel” kelimesinin, kifayetsizlik suçuyla lügattan çıkarılması, yargılanması ve asılması gerekiyor, ipi çeken de elbet Kumral olmalı. Şeffaf, ama değil. Saçları dümdüz, ama kıvrırcık. Gövdesi gürbüz, ama ince de. Güldüğünde dudaklarının kenarları kutlu kılıçlar misali sivrilip kulak memelerine dayanıyor. Yanakları küçük, alnı dar, ama büyük ve geniş de, gözleri o mıntıkalara da kastedecek kadar büyük olduğundan öyle görünüyor. Çenesinden omuzlarına doğru boynunu izlemek bir saat sürüyor, elleri, kolları, bacakları lügattaki zarafet ve incelik gibi kelimelerin sahasını da tehdit ediyor.

Lakin ağzını açıp konuşmadığı sürece:

- Bu ucubeler ne diye etrafımızda toplandı böyle?
- Sen bakma onlara, elindeki kitaba bak...
- Ne tuhaf yer burası... Ne yapıyorsunuz siz burda? Bu makineler nedir?
- Yahu Kumral, boş ver şimdi, sen hikâyeye konsantre olsana...

- Ne hikâyesi ya Otuzbeş... Bundan bi bok anlaşılmıyo... Hani senaryo, hani ekip?
- Sen takma kafanı, anladın mı mevzuyu, sen onu söyle...
- Anladık Otuzbeş, anladık... Kırık bi aşk hikâyesi...
- Ondan ibaret değil Kumralcım... Karakterlere iyi bak, ailenin dağılma sürecine iyi bak... Daha mühim bi şey var orda...
- Ayol nesi var, nesi mühim? Bunları her gün dizi diye gösteriyolar be televizyonda...
- Diizzziiii... ..
- Bu ne ya? Ödüm koptu... Ne diye bağırdı şimdi bu ucubeler?
- Onlar arada bi bağırır öyle, takma sen...
- Ya şu herif niye öyle gözlerini dikmiş bakıyo bana?
- Hangi herif?
- Şurdaki, garip garip parlayan...
- Onuç mü? Yok canım, sana öyle gelmiştir...
- Ya nesi öyle gelecek? Adamın bi küfretmediği kaldı gözleriyle...
- Alooo, Onuç, niye öyle bakıyosun bize?
- Yok bi şey Otuzbeş, devam edin siz...
- Bakma kardeşim o zaman, gir odana, kapat kapını, oku kitabını paşa paşa...

*

Otuzbeş, Sonyamuk, Yamukbeş. Kumral ve on adet yamuk kafa, ertesi sabah toparlanıp gidiyorlar, üç ay ortalıkla görünmüyorlar. Sahte çürük raporu işine de o üç ay zarfında başlıyoruz. İşin başında ben varım ve öyle muvaffakiyet kaydediyorum ki, hükümet ordunun telkiniyle askerlik yasasını değiştiriyor. Artık asker kaçaklarına göz açtırılmıyor ve para kolileri matbaaya sığmıyor.

Keyifle göz kırpıp, bak, diyor Onuç bana, tek korkan sen değilmişsin. Ama, diye itiraz ediyorum, benim sorunum sadece korku değil, unutmam da lazım, diyorum, ne vakit yazacağım hakikat kitabını, sen asıl onu söyle bana. Bekle, diyor, bekle, elbet yazacaksın...

Paraları koyacak yer bulamıyoruz, ama yakmaya da kıyamıyoruz. Ne yapacağımızı kara kara düşünürken, fikir tatlı sevgilimden çıkıyor Her bir evine ikişer koli para bırakıp, her bir pezevenğine ikişer satır tehdit mektubu yolladığımız kerhane, birkaç hafta sonra kapısına kilidi vuruyor. İşe yaradığını görünce ülkenin bütün kerhanelerine aynı yöntemi uyguluyoruz ve ülkenin infiale kapılan bütün pezevenkleri Başşehir'e akın edip parlamentonun önünde toplanıyor. Binayı koruyan polis ekibi, az ötede nümayiş yapan memurları dövmekle meşgul olduğundan, pezevenkler içeri dalıyor ve parlamentoyu işgal ediyor...

Bir sabah, yine patlamalı kurşunlu kâbuslar içinde, kan ter içinde uyanınca dayanamıyorum artık, dayanıyorum Onuç'un kapısına, bağıriyorum, yeter artık, yazacaksam yazayım şu kitabı. Peki, diyor Onuç, şimdi bütün işlerini bırak, otur bu odada, hayatını, hayata dair duygu ve düşüncelerini yaz, diyor. Hemen oturuyorum masaya, alıyorum kalemi elime, bir hafta boyu hiç kalkmıyorum yerimden, sevgilimi bile görmüyorum, giriş, gelişme, netice kuralına riayet edip mis gibi bir kitap yazıyorum, teslim ediyorum Onuç'e. Bu kez masaya o geçiyor, akşama kadar okuyup bitiriyor, yok, diyor, olmamış, sen

iyisi mi dörtlükler halinde yaz bunu. Bozuluyorum, ama sesimi çıkarmıyorum, kitabı drtlklere çeviriyorum, veriyorum. Şöyle bir bakıp masaya koyuyor, tamam, diyor, olmua benziyor, ben okuyup düzeltir, sana haber veririm, diyor. Dönüp gidecekken, tutuyorum kolundan, unutacak mıyım artık, diye soruyorum, rahat uyuyacak mıyım. Bir şey demiyor, kederle gülüyor, elindeki keiboynuzunu kemirerek gidiyor...

 ayın sonunda bir sabah, Onüç'n cep telefonu cayır cayır almaya başlıyor. Onüç odada yok, Yamuksekiz gidip açıyor telefonu. Telefonun te tarafındaki öyle ıldır mı gibi bağırıyor ki herkes duyuyor ne konuulduğunu:

- Kimsin?... Yamuksekiz, sen misin?
- Sekiz, ben sekiz numara abi...
- Sinema nerde sekiz?
- Benim evremde abim...
- Sekiz, sekiz, ben Otuzbeş, biz bulamıyoruz sinemayı istasyonu... Yıkıldı mı lan binalar?
- Otuzbeş abi bugün ekili köfte var yemekte, çabuk gelin...
- Sekiz, beni dinle... Onüç orlarda mı?
- Onüç yok abi... Mutfakta, köftenin yanına pilavı o yapıyo...
- Prof?
- Abi, Prof duta...
- Hay sikicem... Bekçi'yi ver bana...
- Tamam abim...
- ...
- Bi dakika yahu. Bekçi konuamaz ki... Sekiz, Bekçi'yi değil. Bekçi'yi değil, Numune'yi ver...
- Peki abi...
- ...
- ...
- Numune...
- ...
- Numune...
- ...
- Yahu biriniz cevap versin...
- Otuzbeş, ben Numune, ne var, niye bağırıyor sun öyle hayvan gibi?
- Numune, kardeşim, şimdi sinemadan çıkıp karşıya bak... Tamam mı, anladın mı?
- Ne olacak karşıya bakınca?
- Geri döndük, karşı kaldırımdayız, ama bulamıyoruz sinemayı... Perian olduk... Hadi fırla, çok konuşma...

Bekçi'yle fırlıyoruz sinemadan. Karıda, kaldırımda, ellerinde çantalarla bizimkiler duruyor. Otuzbeş artık olsa olsa sadece be olarak anılabilir, bir deri bir kemik kalmış. Kumral sanki biraz, biraz değil, epey irkinlemi, tanınmayacak hale gelmiş.

Ama Yamukbe'in yanında öyle bir melek duruyor ki, gözlerimiz kamaıyor. Bin Kumral

gelse güzellikte eline su dökemez. Anlıyoruz hemen, Güzel bu, ama ne güzel. Esmer, öte yandan değil. Saçları kıvrırcık, ama dümdüz. Gövdesi incecik, ama gürbüz de...

Otuzbeş, “Nerden, hangi kapıdan çıktınız siz?” şeklinde bağırtılı bir soruyla karşılıyor bizi.

Omuzlarımı silkiyorum, Bekçi de aynısını yapıyor. “Nerden çıkacaz,” diyorum, “tabii ki sinemadan...” Otuzbeş bağırmaya devam ediyor: “Dönün lan, dönüp bakın arkanıza...”

Otuzbeş’in dediğini yapıyoruz, dönüyoruz arkamıza ve ne gördüğümüzü anlayamıyoruz, zira bir şey görmüyoruz, Otuzbeş’in dediği gibi, ne sinema ne istasyon var karşıda, buhar olup uçmuşlar adeta, arkadaki hamam kabak gibi çıkmış ortaya.

Ne yapacağımı şaşıyorum, panik duygusu ateş gibi sarıyor gövdemi, bu arada şaşkınlıktan bayılacak gibi olan Bekçi, Otuzbeş’in kolunu yakalayıp, “Hemen birahanedeki şef komiyi ara, hemen...” diye bağılıyor. Sonra duruyor, onunla birlikte herkes duruyor.

Konuşuyor Bekçi. Yıkılan bir binayla yuttuğu dilini, buharlaşan bir binayla kusuveriyor.

Herkesin durduğu o sessiz yekpare an, Kumral’ın çatlak sesiyle tuzla buz oluyor:

“Bıktım, bıktıım, ben de yamulacam sonundaa!” diyerek, nedense önce bana, sonra Otuzbeş’e okkalı birer tokat patlatıyor ve arkasını dönüp hızla uzaklaşmaya başlıyor.

Otuzbeş, kominin numarasını çaldırdığı telefonu Bekçi’nin eline tutuşturup Kumral’ın arkasından yalvararak koşuyor:

“Kumral, Kumral, lütfen, bak, dinle...”

Kumral hiç oralı olmuyor, kolunu tutan Otuzbeş’i iterek yürümeye devam ediyor.

Otuzbeş yalvarmayı bırakıp sokağın ortasında bağırmaya başlıyor:

“Aldın tabi parayı, kaçıyorsun de mi? Bahane arıyodun zaten kaçmaya... Hani sinemaya yerleşecektik, hani evlenecektik? Orospuuu... Git, git de geber Devşehir’de!”

Bu arada telefonun öbür yanındaki komi, “Alo alo,” diyor.

Bekçi, Otuzbeş’in yaygarasından ayıp cevap veriyor:

“Alo şef, benim. Bekçi...”

Şef kominin konuşan bir Bekçiye hemen inanacak hali yok elbet:

“Siktir lan sapık!” deyip yüzüne kapatıyor telefonu.

Tekrar arıyor Bekçi:

“Alo şef...”

“... ”

“Alo şef, ekmek çarpsın ki ben Bekçi’yim...”

“Abi, hayırlı olsun, başlamışsın konuşmaya...”

“Sağ ol.... Bırak şimdi beni, birahaneler, sinema, istasyon nerde oğlum, az önce çıktık ordan, ama hiçbir şey yok karşıda...”

“Abi haberin yok mu, birahaneler kapandı...”

“Nasıl kapandı?”

“Patron mekânı sattı...”

“Kim aldı lan birahaneyi?”

“Onüç abi aldı... Sonra bize tazminatlarımızı verip, tamam, kapandı, herkes kendi yoluna dedi... Bilmiyo musun?”

Ne gözlerimize ne de kulaklarımıza inanabiliyoruz. Bu arada Otuzbeş yanımıza dönmüş,

Kumral'ın arkasından bakıp ağlıyor, Yamukbeş'le Güzel de onu teskin etmeye çalışıyor. Telefon çalıyor, bu kez ben açıyorum, Onüç:

“Alo Numune...”

“Nerdesiniz ya, her şey uçup gitmiş...”

“Sakin ol, uçan kaçan yok... Küçük bi numara...”

“Bu arada olaya bak Onüç. Bekçi konuşmaya başladı. Adam sinemayı öyle görünce, yani göremeyince...”

“Tamam Numune, sus, beni dinle şimdi...”

“Dinliyorum...”

“Keraneye gidin...”

“Kerane kapandı, niye gidelim?”

“Yahu salak salak konuşma, dinle dedim... Altıyüzonikiye be nolu evi hatırlıhyo musun?”

“Evet, tabii...”

“O eve gidin, girin içeri. Çiçek var orda, onu bulun...”

“Bizim adi rahmetlininki mi?”

“Evet, onunki... Anladın mı buraya kadar?”

“Anladım...”

“Onun odasındaki yatağı çekin, altında bi kapak, kapağın altında da tünel var... Girin tünele, hiç durmadan yürüyün, sinemaya çıkacaksınız...”

“Peki...”

“Bu arada Çiçek de sizinle gelicek, onu almayı unutmayın...”

“Tamam...”

“Otuzbeş nasıl?”

“Ağlıyo...”

“Gitti mi Kumral?”

“Gitti...”

“İyi iyi, hadi, görüşürüz... Bekçi'ye de hayırlı olsun dediğimi söyle...”

“Söylerim...”

*

Tünelden sinemaya çıkar çıkmaz Otuzbeş ortalıkta deli gibi koşturup “Acil toplantı acil toplantı!” diye bağırmaya başlıyor. Gözlerinden alevler saçarak. “Onüç, Onüüüç, çık ortaya, neresi lan burası, biz kimiz, ne yapıyoruz, anlat her şeyi!” diye haykırıyor bir yandan da.

Derken aniden bir alkış kopuyor. Dönüp bakıyoruz, yamuklar, Yamukbeş ve Güzel'i omuzlarına almış, matbaada dolaştırıyor.

“Ne var ne oluyo?” diye çıkışıyor Otuzbeş onlara da.

“Hem filmin bitişini kutluyoruz, hem de kavuşan âşıkları tebrik ediyoruz,” diyor onlar da.

Otuzbeş hiç oralı olmuyor, küskün küskün kollarını kavuşturup ahalinin toplanmasını bekliyor. Onüç elindeki dondurmayı yalaya yalaya odasından çıkıyor. Toplantı yerine yürürken rastlaştığı bir yamuğa, “Bu marka çok güzelmiş yahu, vişnelisi de var mı acaba bunun?” diye soruyor. Yamuktan, “Var ama, hele sen karadutlusunu bi ye, ölürsün,”

cevabını aldıktan sonra, dondurmayı bir çırpıda yutup ellerini boşaltıyor ve Otuzbeş'in yanına varıp onu sıkıca kucaklıyor:

- Kutlarım kardeşim, şimdiden hayırlı olsun filmin... Kurgu odan hazır, tam teşekküllü, çiçek gibi oda yaptık valla sana...
- Çek pis ellerini... Başlarım kurguna da odana da... Nerde lan sinema?
- Burda işte, içindesin ya...
- Ama dışındayken yok sinema... Dışardayken yoksa, demek ki yok sinema...
- Öyle mi dersin?
- ...
- Ayrıca hiç düşündün mü, demek ki polisler için de yok sinema...
- ...
- ...
- Peki tamam, diyelim ki var sinema... Teslimatçılar nerden çıkıyo o zaman?
- Geldiğiniz tünelden...
- Tüneldeeeeeennn...
- Bi susun be, bağırmayın... Bana bak Onüç...
- Evet, Otuzbeş...
- Artık burama kadar geldi... Şimdi, hemen, derhal, neler olup bittiğini anlatacaksın bize...
- Yeryuvar'a nizam veriyoruz Otuzbeş...
- Biz mi veriyoruz?
- Evet, biz veriyoruz, beğenemedin mi?
- Beğenemedim... Nasıl veriyoruz peki?
- Hakikate itimat ve itaat ederek...
- Şair gibi konuşma lan, doğru düzgün anlat, nasıl veriyoruz?
- Hikâye anlatıyoruz Otuzbeş...
- Hikâyeyle nizama girer mi peki koskoca yuvar?
- Girer, girmezse de kendi bilir...
- Yani garantisi de yok, öyle mi?
- Yok..
- Pek güzel, yani heder ediyoruz burda ömrümüzü...
- Elimizden geleni yapıyoruz...
- Of ya, sıkıldım ben bu muhabbetten...
- Sana ne oluyo lan Sonyamuk? Üzerine vazife olmayan işe karışma sen...
- Pardon Onüç abi...
- Neyse, Otuzbeş'le hesaplaşmak bugüne nasipmiş demek... Otuzbeş!
- Ne var?
- Kardeşim, sakinleşsene artık biraz, barışsana kendinle...
- Ulan Onüç, koskoca binaları görünmez yapıyosun da, bula bula bu boktan lafları mı buluyosun söyleyecek...
- Konuyu değiştirme... Barış artık kendinle... Bak, tığ gibi oldun, yakışıklı, dalyan gibi adam oldun...
- Oldum da ne oldu? Hani nerde Kumral? Madem o kadar maharetlisin, neden

getirmiyosun bana Kumral'ı? Bak etrafına, bütün sevenler kavuştu, bi ben kaldım... Benim günahım ne?

- O sana göre değil Otuzbeş...

- Haydaa, ulan anam mısın bacım mısın? Sana ne oluyo, sen ne karışiyosun kimin bana göre olduğuna?

- Onun kafası yamuk değil Otuzbeş...

- Bu arada Çiçek'le tanıştın mı sen?

- Tünelden beraber geldik, ama yok, tanışma fırsatımız olmadı...

- Tanışın o zaman... Çiçek, bi bakar mısın...

- Merhaba Otuzbeş Bey, nasılsınız?

- Merhaba Çiçek Hanım, çok mersi, şu Onüç'ün acayıplıkları olmasa iyi sayılırım...

*

Çok çabuk ve sıradan oluyor, ama Çiçek ve Otuzbeş birbirlerine sırlıslıkla âşık oluyor. İstasyonun en güzel odasına yerleşiyorlar, gerçeğinden daha gerçek bir evlilik cüzdanı hazırlıyoruz ikisine, çocuk yapmaya karar veriyorlar...

Otuzbeş birkaç gün filmin kurgusuyla uğraşıyor, sonra hepten unutup gidiyor filmi. Bir gün tuvaletten çıkarken rastlıyorum Otuzbeş'e, "Film ne oldu birader, ne zaman izliyecez?" diye sorunca alıyorum cevabımı: "Ne filmi lan, koydurma filmine, yok film falan..."

Fakat var film falan. Bir gün kurgu odasına giren bir yamuk, filmi kafasına göre kesip biçip yapııştırıyor ve teslimat ekibine veriyor. Film ünlü bir festivalde büyüködülü alıyor. Haberi verdiğimiz Otuzbeş hiç oralı olmuyor, sağ kolunu "L" şeklinde kaldırıp saatine göz atıyor, "Tamam tamam, meşgul etmeyin beni. Çiçek bekliyo," diyor ve arkasına bile bakmadan istasyona uzuyor...

İşler tıkırında, hakikat yolunda, keyfimiz yerinde, mutluyuz.

Mutluluğumuz, Prof hastalanıp yatağa düşünce mola veriyor:

- Hocam, konuşmaya gayret etmeyiniz lütfen... Şu suyu...

- Onüç, bırak şimdi suyu... Sonyamuk nerde? Gelsin hemen...

- Hocam, mesai vakti fakat...

- Ulan Onüç salağı... Vasiyet oğlum bu, vasiyet...

- Ha, tamam hocam... Çağırın gelsin Sonyamuk...

- ...

- ...

- ...

- Yaz Sonyamuk...

- Yazıyorum hocam, ama haberiniz olsun, hiç memnun değilim yazdıklarımdan... Doğru düzgün cümle bile kuramıyorum artık...

- Siktir et, bilirim ben seni, yaz sen...

- Tamam hocam, hazırım...

- Ya da çocuklar, bi şey söyliycem...

- Buyur hocam...

- Ukala herif, iyi ki bi dilin çözüldü...

- Ukalaaaaa...
- Ne oluyo burda, niye ağlıyorsunuz?
- Bi şey olmuyo Otuzbeş, işine bak sen...

218

- Hoca öldü de...
- Kanserim deyip duruyodu zaten... Neyse... Dolapta pastırma kaldı mı, Çiçek istiyoy...”
- Çiçeeeeeeeeekkkk...
- Ayıptır söylemesi, aş eriyoy da...
- Aaaaşşşşş...

*

Molanın daim olduğunu, Prof’tan sonra matbaada art arda ölümler başlayınca anlıyoruz. Onu dört yamuk, üç çocuk takip ediyor. Karısı bu kez hayata dönemeyen Yamukaltı ethernet kablosuyla kendisini asıyor. Filreis’i fırında en gıcır kalp paralarla yaktığımız gün, sinema da giderek ısınmaya başlıyor. Kalorifer tesisatında bir sorun olduğunu sanıyoruz önce, bakıyoruz, yok. Birkaç gün sonra sıcak tahammül edilmez raddeye gelince, kan ter içinde dayanıyoruz Onüç’ün kapısına:

- Onüç...
- ...
- Onüüüüççç...
- Ne var, ne oluyo?
- Çok sıcak oldu Onüç, millet kırılıyo sıcaktan...
- Numune, rica ederim gidin...
- Ama Onüç, bu böyle olmaz, bi şeyler yap, yoksa gidiciyiz hepimiz...
- Senin dörtlükleri düzeltiyoruz Sonyamuk’la, rahatsız etmeyin bizi...

Onüç gerisin geri giriyor odaya, kilitliyor kapıyı. O akşam Düzgün Baba’yı da kaybediyoruz, son nefesinde “dersimi almış da kazıyor mezar” adlı bir ağıt mırıldanıyor bize. Sabahına da Bekçi ölüyor. Bekçi’nin ve Düzgün Baba’nın art arda kaybıyla matbaada ufaktan isyan alametleri baş gösteriyor ki, Onüç kucağında bir televizyon, yanında Sonyamuk’la çıkıyor odadan:

- Gelin, size bi şey göstericem...
- Aaaa, televizyon... Onüç, ikinci kanalı açsana. Bülbüller’le Kaplanlar’ın maçı var bugün...
- Yamukbeş kardeşim. Bülbüller küme düştü, maçlar, yayınlanmıyo artık, haberin yok mu?
- Sahi mi? Ne bileyim ben? Matbaadan çıktığımız mı var?
- Bırakın sululuğu, bakın şimdi, neresi burası?
- Bronz patenleeeenr...
- Peki, öyle diyelim... Peki bendin arkasında ne var?
- Ayssssbeeeergg...

- Helal... Şimdi bi de buraya bakın... Burası neresi?
- Asırlık yalnızlıkkkkkk...
- Biz Devormanlar diyelim... Şu yılanı görüyo musunuz?
- Görüyooooozzzz...
- Bu yılanın ne manaya geldiğini bilen var mı?
- Steplerde yaşaaaar, şimdi nehirde yüzüyooooo...
- Aferin... Evet, şimdi burayı hatırlayanınız var mı?
- Dilendââr...
- ...
- ...
- Ne diyo bunlar Numune? Dilendâr ne demek?
- Yani dilenme kapısı... Çoğu gösterdiğin köprüde dilenmiş de...”
- Tamam, peki... Dilendâr, yani köprü... Peki burda ne görüyoruz?
- Denize atlayan insanlaaar...
- Ya balıkçılar?
- Onlar çoktan atlamışışış...
- Peki neden atlamışlar?
- Çok sıcaaaakkk...
- Yukarıda kavrulmuşlar, peki ya aşağıda, boğazda ne var?
- Buuuuzzzz...
- Karada ateş, denizde buz... Ne demek bu?
- Eyvaahhhhh...
- Şimdi anladınız mı sinemanın neden kavrulduğunu?
- Kıyameeeetttt...
- Resmen sıçtık... Onüç, ne yapıcaz peki? Cayır cayır yanıcaz mı hepimiz?
- Telaşa mahal yok Numune... Dörtlüklerin düzeltmesini bitirdik... Umudumuz onda, yani hakikat kitabında...
- Bi tane kitap ne yapabilir ki?
- Devasa camiler inşa eder Numune kardeşim, muazzam kiliseler diker, okyanuslar dolusu kan döker, kan dindirir, milyarlarca hayatı karartır, milyarlarcasını aydınlatır...
- Vay, ne güzel konuştu lan, kitap misali...
- O kitap iki yüz kiloluk adamı da eritir bitirir, marsığa çevirir, benim gibi...
- Ooo, hoş geldin Otuzbeş, sen yaşıyo musun?
- Bu sıcakta yaşamaya yaşamak denebilirse... Çiçek selam söyledi... Çocuğa ad bulmaya çalışıyo... Aklınıza güzel ad gelirse siz de not edin kenara... Ve Onüç, söyle bakalım, ne yapabilirim?
- Çok güzel, bu iyi oldu, hele şükür... Şimdi, benim odadaki raflarda şu izlediklerimize benzer yığınla görümünün kaydı var... Onları al, kurgula... Öyle bi kurgula ki, izleyenler isyan etsin, fabrikalara, borsalara, kışlalara saldırınsın...
- Derhal Onüç...
- Sağol Otuzbeş...
- Bi şey değil... Çocuğun hayatı mevzubahis...
- Evet kardeşlerim, biz de hakikat kitabını basıcaz...

- Basıcaaaaazzzz...
- Numune, kapağı hazır olan, şöyle incesinden, elli sayfalık hangi kitap var elimizde?
- Şairiyeli bi büyük yazarın çocuk kitabı var... Bin Elma Mor Ayva...
- Tamam, kapakları kırmaya başlayın... Kalıpları da değiştirin, az sonra yeni metni göndericem... Hadi, herkes işinin başına... Gazamız mübarek ola...
- Mübareeeekkkk olaaaaa...

BAB 02

BİN ELMA MOR AYVA

*Karapınar taşar gider, bir canım var akar gider...
Adıyaman ağıdı*

0.

Yetti okuduğun.

Artık yaz.

Yaz, âlemdeki son imzan bir kelime olacaktır zira.

Güçlü olsan da yaz. zayıf olsan da.

1.

Zayıfsan, bakma kim olduğuna, geç dalganı ferah feza güçlünün yazdıklarıyla,
Güçlüysen bırak gülsünler yazdıklarına, ihtirasa kapılma.

Umutsuzluk seni hapseder, ama kurtuluş bulamazsın o zindanda da.

Zayıfın sığınağıdır kelime, güçlünün cümlesinden alır intikamını mutlaka.

2.

İhtiyarları anla, onları yabana atma.

Bütün hastalıkları, gencin zalim sağlığından yeğdir zira.

Aileni sev, anneni en başta.

Son kurtuluşu başka yerde bulamazsın, onun kucağından başka.

3.

Çalış, ama işe bağlanma.

Çalışmaktır bütün hazları öldüren.

Herkesin sevdiği insanlardan kork, kelleni alanı önce o affeder.

“Ben” diyenin zulmü, “biz” diyen kadar amansızdır, unutma.

4.

Son nefesini huzurla veriyorsan, alçaksın.

Son sözün itiraf olmalıdır, son nefes verilmez gönül rahatlığıyla.

“Seni böyle seviyorum” diyenlerden kork.

“Öyle”nden tiksilmektedir zira.

5.

Şen muhabbetlere bel bağlama.

Söz bir akreptir artık, zehirler.

Gerçek hazza bat, sahte hazza inanma.

Yalnızlıktan başka kapı yoktur sana.

6.

Yalnızlığın seni üşütsün, başkasını değil.
Tekliğin rüzgârındaki soğuk ihanettir zira.
Ne varlığın bulunmaz bir elmas olsun.
Ne de bir küfür başkalarına.

7.

Alemin gürültüsünden yorulduysan.
Tapınaklarda sükûnet arama boşuna.
Acı arıtmaz günahkâr vücutları.
Ruhlar acıya çoktan sağlar zira.

8.

Yaz, ama büyük harfle başlama.
Kelimenin çağırdığı kibirden sakın.
Kusursuz cümle isteyen düşüğünü bulur kapısında.
En az bir harfin işrete meyillidir, unutma.

9.

Yalandan uzağım diye gururlanma, marifet değil.
İnce bir tüldür o, elbet tenine değmektedir.
Dürüstlük vazedenlere asla dönüp bakma.
“Hakikat” dediği an, bil ki kastetmiştir canına.

10.

Ev dediğin dört duvar lağımdır.
Eş dediğin çoktan kaybettiğin irtifa.
Yuva yoksulun gündüz kâbusudur.
Zenginse çürür hem ayakta hem yatakta.

11.

Evin cehennem yalağı bir kez dağıldığında.
Geriye kalan çırılçıplak nefrettir.
Saadetti maziyi çekmecelerde arama.
Balık baştan kokar, hakikat uğramaz asla yuvana.

12.

Ruhunu düşürüp kaybettiysen eğer yuvanda.
Git dolaş günahkâr sokaklarda.
Fahişeler okuyacaktır sicilini, verecektir dermanı sana.
İyileşip çıkacaksın ve eşini göreceksin yan sokakta.

13.

Yurtsuza acıma, zehri öldürücü olur.

Yanlıştır kelimesi, yamuk bakar etrafa,

Kudretlinin kapısında eğilme, kaç, açıl ummana.

Zahir ummanda da bir yol bulamazsın, çıldırmaktan başka.

14.

Sebat et, basiretli ol, ihtiyatlı yürü diyenlere aldanma.

Vicdan ket değildir artık âlemlere şer saçanlara.

Kapalı kapılar ardında umut bulamazsın.

Temkin kana çalıyor, kapılar gazaba benziyor, meydanlar mezara.

15.

Pintinin hesabı tilkinin aklını alır, değil ki sen.

“Ben ve ben ve ben” der, ne zaman alışverişe dursa.

Ona hayrın dokunsa intikamını alır mutlaka.

Dokunduğu yakutu küle çevirir anında.

16.

Hürsün, ibaretsin kendinden, diyene vur bir tekme.

Zengin dediğin girer herkesin yatağına, yastığına tükürür.

Sağlığına duacı olanları bir saniye bile yaşatma.

Nezaket dediğin çoktan dönmüştür kara bir şakaya.

17.

Pazarlara çıkıp tezgâhlara bakma boşuna.

Ne yapsan anlayamazsın artık paranın sırrını.

O tezgâhın üzerindeki çürük domatessin artık.

Ölüm olsa olsa bir armağandır sana.

18.

Sığınak yok artık, barınak cehennem, evler mezbaha.

Hısım dediğin dili küf, içi kof bir cesettir sana.

Gökten yağın ateşlerle yıkılan mekân kurulmaz bir daha.

Madem ki çıktın, edepliysen girme duvarlar arasına.

Yanlış hayat doğru yaşanmaz, bu sözümüzü asla unutma.

19.

Kulağındaki bu gürültü hiçbir şey, daha artacak, yırtacak zarını.

Kendiliğinden ışıyan aydınlıklar kamaştıracak gözünü bir anda.

Kendiliğinden kapanan kapılar göreceksin, akan sular, kazılan mezarlar.

Makine senden zalimlik ister, kollarını kıskanır, izin vermez insanlığa.

20.
Merhamet kelimesini tasarruf et, savurma, daha ne azaplar var zira.
Mesafelerin değerini bil, en yakınındaki en yabancısıdır sana.
Ayıbı çıkar kitabından, ayıp, âlem külliye ayıp olduğu için ayıptır.
Sözün açığı katildir, tevazu kimseye kıymet vermeyen bir âmâ.
21.
Yardım ettin, hayır işledin, adını da vermedin, çok beklersin sevabı.
Hediye verdin, sevdiğini sevindirdin, sen de sevindin, çok beklersin ferahı.
Zira açık bir kibir vardır her yardımda, muhtaç adını bilse, öldürür seni mutlaka.
Ve hediyeler birbirine benziyor artık, yani küfrün duruyor o parlak ambalajda.
22.
Kulağını aç, dinle o zarif müziği, sahtekârlığın notalarıdır bunlar.
Kitaplar çoktan yalana dönüşmüş, lakin okumaktasın hâlâ.
Hayattan ve haktan dem vururken, gölgene dön bir bak.
Elinde zalimin hançeri var, gölgen senden daha dürüst zira.
23.
İçindeki kara kalabalığı gör.
Kalabalığın kaynaştığı mahşer gününü.
Öfkeyle kalkan zararlar oturmaz daima.
Bir ülkedir artık o, çoğul ve katil oturur koltuğunda.
24.
Kim ki muzaffer bir edayla durur karşında.
Kim ki bakmaz aşağılara, bakar hep semaya.
Kim ki hep sopasını gösterir aciz sopasızlara.
Tez uzaklaş yanından, cezalandırılacaktır o kalın kamışla.
25.
Hikâyeyi soranlara iyi bak, kalem var mı diye yanında.
Sen başlayınca anlatmaya.
O kalemiyle yazacaktır her kelimem.
Tecavüz edecektir mazine rakamlarıyla.
26.
Hikâyeyi çaldırma, naranı çaldırma, gayeni çaldırma.
Tetik ol, afişlerde görürsün en mahremim sonra.
Hakikat var mı sanırsın okuduğun onca kitapta.
Kitap da maldır, alınır satılır, bir de övülür utanmazca.
- 27.

Hikâyelerin en muazzam derinlere dalacaktır.
Sen bir kez utanmayıp hazzı yaşadığında.
Lakin o derinlerde de barınamazsın fazla.
Geldiği gibi gider haz, kalbini de götürür yanında.

28.
Deniz sezgisi edinmek istersen okyanusa bak.
Dağ sezgisi edinmek istersen ağrıyan yerine bak.
Cemaline gül dolacaktır, biriktirdiğin onca hikâyeye.
Eşsiz ve hunhar bir manzara görmek istersen, aş okyanusu da.

29.
Mutluysan korkmazsın rüzgârdan.
Mutsuzsan her esinti azaptır sana.
Zalim kendini müdafaa etmeye başladığı an.
Sancaktan don biçecektir kendine, unutma.

30.
Hakikati bilmek istersen, başla sayıklamaya.
Öğrendiklerini derhal unut, zarafeti göm mezara.
Yırt bütün kitapları, hepsini tekrar yaz.
Sabırlı ol, makineden medet umma.
Basman için elbet yardım ederiz biz sana,

31.
Öfkeni heba etme, fazla öfke düşmanına benzetir seni.
Ama dalkavuk da olma, güvenme önünde durana.
Sırtını sıvazlar daima, sen geç öne der, savaş yalanla.
Sen savaşımaya başladığında, bir saniye bile durmaz arkanda.

32.
Mazlumun hışmından kork, nefret eder hayattan zira.
Maziye yok etmek için maziye sahip olmak gerektiğini bilmez.
Zalimin yüzüne bakınca bazı mazlumlar, ihtişamlı maziye haset eder.
Birbirlerine eski güzel günleri anlatırlar sonra, mazlum hayatı sever.
Biz öyle sevilen hayattan hayır görmeyiz, mazlumun çatısı çöker.

33.
Hiçbir savaşa inanma, silahların fiyat etiketi var.
Mağlup, iflas etmiş esnaftır, gülerek şarkı söyler.
Galip, becerikli esnaftır, gülerek şarkı söyler.
Kol kola dans ederler mezarların karşısında.

34.

Bilgi hilekârdır, işine geldiğinde okşar hakikati.
Biliyorum diye sevinme, eğer kudretin yoksa.
Ne kudretin aklını çelmesine izin ver.
Ne de aczin şerefiyle kastet aklına.

35.

Zalimi alt ettim diyenlere kulak asma.
Hakikati fethettim diyenlere inanma.
Hakikat narin bir ceylandır.
Hâlâ zıplar gezer en yüce dağlarda.

36.

Bir sandık bul kendine, bir defter, bir de kalem.
İzin verme tek bir ölünün isimsiz kalmasına.
Ölüm ilanlarına asla güvenme, rahat bulma.
Çoğunluk yanlış yazarlar merhumun adını da.

37.

Gerekçe sunan, izah bulan çok olacaktır aczine.
İnanma hiçbirine, seni gövdenin arafında tutmak isterler.
Hakikat bugün var yarın yok bir serçedir artık.
Cennetten umudu kesme, hazzı her daim özle.
Biz ikisini de sana helal ettik, iste, korkma.

38.

Sana bu âlemde haz yoktur diyene de.
Kaybettiğin hazzı sana bulacağım diyene de.
Bana bir gül, sana âlemleri vereyim diyene de.
İnanma. Zira mezarını çoktan kazmıştır oracıkta.

39.

Şahsiyetinin yarasından söz edip ruhunu parmaklayanlar var.
Onlar en acımasız düşmanlarındır senin, bunu hiç unutma.
Şahsiyetli insan çıldırmaz, ne de tamah eder büyücünün yalanına.
Hakiki mülkün ruhundur, esenlik sana mahsustur, kimse dokunamaz ona.

40.

Hastalardan hasta beğen, yaradan yara.
Hastalığını emsalsiz sananlar yanılır.
O en eski yerinde gülen bir çocuk var.
Bul onu, gör onu, yaklaş yanına, okşa, okşa, okşa...

BAB 01

TEZKERE

*Akkapıdan çıktım dönmedim, erenlere baktım görmedim...
Adana ağıdı*

Ne elmalarla ayvalar ne de Otuzbeş'in kurguladığı filmler işe yarıyor. İnsanlar hakikati idrak etmek şöyle dursun, dillerinde bin-bir yalan hikâye, bellerinde türlü çeşit nafile silah, kitleler halinde kutuplara göç etmeye başlıyor. Fakat buzdağları hızla eridiğinden, karşılarında yutucu sellerden başka bir şey bulamıyorlar, hepsi telef olup gidiyor.

Yamukların yarısından çoğunu kaybediyoruz, durmadan yanan fırın sinemayı iyice cehenneme çevirmiş, yaktıklarımızın külleriyle dolmuş her yer, göz gözü görmüyor, kardeşlerimiz boğazımıza kaçıyor, hakikat fena öksürtüyor.

Kalanlar işi gücü bırakmış, yerlere serilmiş, son nefesini vereceği anı bekliyor. Bu arada sinemanın deposunda bulduğumuz eski makaraları takmışız makineye, sıcak komediler, ateşli melodramlar, terli seks filmleri seyredip duruyoruz.

Ben arada sırada, kendimde biraz güç bulduğumda, Onüç'ün odasına dalıp üzerine saldırıyorum. "Ben öyle mi yazdım lan, bütün dörtlükleri kafanıza göre değiştirmişsiniz, belki değiştirmeseydin şimdiye kurtulmuştuk," diye bağıra çağıra yığılıyorum yere. Sıcaklığın etkisiyle halisünasyonlar görmeye başlamışım, orada öyle, dilim bir karış dışarıda yalarken, Önüç karşımda tütüp duruyor, arada bir dağılıp bulut oluyor, sonra tekrar toplanıp cisim kazanıyor.

Perişan halde Önüç. "Nerde hata yaptık, nerde çuvalladık," diye kendi kendine söylenip deli gibi dolaşüyor odasında. Bir akşam Otuzbeş, kucağında doğar doğmaz ölen bebeğiyle çıkıp geliyor istasyondan. Önüç'ün karşısına dikiliyor.

Bağırıyor bu kez, gözyaşları içinde, yılan gibi tıslıyor sadece:

"Şimdi gidip bebeğimi yakıcam... Sonra da gelip seni..."

Onüç'e dokunmuyor ama, doğruca Çiçek'in yanına gidiyor. Önüç, emekleyerek istasyona ilerleyen Otuzbeş'e dalıyor bir süre, ardından yavaşça başını eğiyor, "Keşke öldürebilse..." diye mırıldanıyor.

Sonra bana dönüyor ve kederle gülerek saplıyor bıçağı kalbime:

"Sen de öğren artık, dörtlükleri değiştirdim diye kızıp durma bana... Seçilmiş değilsin, vazifen falan da yok... Kandırdık seni... Hepsini uydurduk... Seçilmiş olan kardeşindi..."

Acı ve öfke, zehir gibi akıyor içime.

"Yalancı yalancı!" diye bağırıyorum yattığım yerden. Önüç acıyarak bakıyor bana. Son bir gayretle yekini okkalı bir tükürük konduruyorum suratına. Tiksintiyle temizlenmeye çalışırken. "Hay Başşal görsün yüzünü," diyor ve put gibi çakılıyor olduğu yere, dalıp gidiyor.

"Ne var, ne oldu?" diye soruyorum.

Cevap vermiyor, başını ellerinin arasına alıp düşünüyor bir süre.

Derken kendi kendine konuşmaya başlıyor:

“Başka çaremiz yok, başka çaremiz yok... Ona çağırcaz...”

“Kimi?” diye soruyorum tekrar.

“Başşal’ı!” diye yanıtlıyor ve bunu der demez acayip bir titreme sarıyor vücudunu, devriliyor yere.

Hemen başına toplanıyoruz, fakat Onüç’ün çevresinde görünmez bir ağ var, hiçbirimiz yaklaşıyoruz yanına. Ağzından köpükler fışkırıyor, gözlerinden sel gibi yaşlar akıyor, boğazından anlaşılmaz sesler yükseliyor. Saçları tutam tutam dökülmeye, yüzü buruşmaya, gövdesi kurumaya başlıyor.

Hızla yaşılanıyor, yaşlandıkça buharlaşıyor.

Dayanılmaz bir manzara. Yamukyedi’ye hemen istasyona koşup Otuzbeş’ten kutsal kitapları almasını söylüyorum. Aklıma başka bir şey gelmiyor. Yamukyedi’nin gitmesiyle dönmesi bir oluyor. Kitapları Sonyamuk’a veriyorum, “Hemen okumaya başla, ben duvarı aşmaya çalışıcam,” diyorum.

“Ama benim gözlerim bozuk, okuyamam ki ben bu karınca gibi yazıları,” diye sızlanıyor Sonyamuk.

“Gözlerin bozuk da niye gözlük takmıyosun be adam,” diye basıyorum fırçayı.

“Lens takıyorum, ama bu sıcakta durmuyo ki yerinde,” diyor.

“Tamam kes,” diyorum, “sen okur gibi dudaklarını kıpırdat, yeter.”

Sonyamuk’un dudakları harekete geçerken, Onüç’ün de çırpınması yavaş yavaş azalıyor, nihayet duruyor, gövdesi eski haline dönüyor, etrafındaki görünmez duvar kalkıyor.

Hemen koşuyorum yanına, tutuyorum elini.

Eli elimde, bir müddet öylece yatıyor.

Doğruluyor sonra, sırtını duvara veriyor, halsizlikten belli belirsiz çıkıyor sesi:

“Gelecek...”

“Böyle olacaksa, aman gelmesin yahu...”

“Hazırlık yapmamız lazım...”

“Biraz ortalığı toplayalım o zaman, çay koyalım, Güzel gözleme yapsın bize...”

“Öyle hazırlık değil lan,” diyor zorlukla.

Birkaç saat sonra matbaanın ortasına, yere bir daire çizmiş, içine oturmuşuz. İleri geri sallanıyor, bir yandan da, “Gel artık, davetimiz sana... Karanlık aşkına gel, kurşun aşkına gel, kan ve ölüm aşkına gel...” şeklinde mırıldanıyoruz. İçimden hem gülmek hem küfretmek geliyor, ne olur ne olmaz diye tutuyorum kendimi.

Dayanamıyorum fakat, itiraz ediyorum: “Beni niye oturtun ki bu daireye... Madem ki seçilmiş falan değilim...”

“Sallan sen, gelmek üzere, hissediyorum,” diyor Onüç. Susuyorum, sallanıyorum. Sonyamuk da, elinde kitap, az otemizde dudak kıpırdatıyor.

Saatlerce böyle devam ediyoruz, ikimiz de tere batmışız, terlerimiz dere olup akıyor dairenin dışına.

Sonunda Onüç patlıyor, ayağa fırlıyor ve başını kaldırıp bağıriyor:

“Ne nazlıymışsın be... Hadi lan, sıkıysa in...”

Cevap yukarıdan gökgürültüsü misali geliyor. Öyle bir gürültü ki, dudaklarım o saniye uçukluyor:

“İndim diyelim, ne yapıcaksın? Ne var elinde?”

“Hakikat var, gel sen...”

“Pek de severim ya hakikati... Neyse geleyim bari...”

“Bari” kelimesinin hemen ardından önümüzde gözlüklü bir cüce bitiveriyor.

Biter bilmez de beni gösterip soruyor:

“Bu mu Büyük A’ya yutturmaya çalıştığın aday?”

“Bu...”

“Benden bile çirkinmiş doğrusu...”

“Gevezeliği bırak, işimize bakalım...”

“Tabi tabi, bakıcaz... Ama yavrum, şunu söylemeliyim ki iyi dayandınız, aferin... Nerdeyse diriltiyodunuz hakikati, direktten döndü... Sürekli takip etlim sizi, hiç çağırmıycaksınız diye korkmaya başlamıştım... Hep başka çare kalmayana dek beklersiniz zaten...”

Onüç cüceye nefretle bakıyor, “Biz senin yavrun falan değiliz pezevenk!” diye çıkışıyor.

Cücenin yüzünü kederli bir gülüş kaplıyor:

“Biliyo musun, rüyalarımda hâlâ kendimi yeşil sislerin arasında, en yüksek ilahi katlarda süzülürken, sağa sola emirler yağdırırken görüyorum ve bu hakaretlere maruz kalabildiğime şaşıyorum... Ama işte, kader...”

Onüç, “Bırak edebiyatı, odaya geçelim,” derken, çaktırmadan Sonyamuk’a dönüp yerinden kıpırdamamasını işaret ediyor. Bana da, “Sen burda bekle, sallanmaya devam et,” talimatını veriyor.

Cüce fark ediyor Onüç’ün Sonyamuk’a yaptığı işareti.

“Merak etmeyin,” diyor sırtarak. “Size bi şey yapacak değilim... Ayrıca o kitaplarla, o tuhaf kelimelerle hakkımdan gelemezsiniz siz benim... Gelseydiniz çoktan gelirdiniz...”

Odaya doğru yürüyorlar, cüce topallıyor.

*

Saatler sonra çıkıyorlar odadan.

Cüce, gözlüklerini silerken motor gibi konuşuyor:

“Bak, bi daha düşünün... Ben yanarsam siz de yanarsınız... Büyük A kafaya koydu... Yeryuvar’ın işi bitti... Azar azar ısıtmak suretiyle tahliye ediyo burayı... İklim falan yok artık... Başka bi gezegene taşınacaklar ve sadece yakınlaştırılmış meleklerle cinlere gitme izni var... Büyük A orda tamamen farklı bi nizam kuracak diyorlar... Bu kez bitkilere dikmiş gözünü... En sorunsuz mahlûklar onlar, kendi kendilerine çıkarlar, kendi kendilerine ölürler, kimseye zararları dokunmaz, kafa ağrıtmazlar diyesiymiş...”

Onüç sıkıntıyla kıvranıyor.

Cüce nefes almadan devam ediyor:

“Artık ne size ne bana iş var... Cinler kadar güzel de olmadığımıza göre... İnsanlar zaten çoktan boku yedi, onlardan yana hiç umut yok... Yani cümleten yanıcaz, cayır cayır...”

Ama kafa kafaya verirse...”

Onüç düşünceli bir edayla kesiyor cücenin lafını:

“Hayır, bizim anlamadığımız, bu kadar çok ruhu nasıl cehennem yıldızına nakledecekler? Peki ya cennetlikler ne olacak? Büyük kurtuluş ve mutluluk vaadine riayet edenlere ne olacak? Onlar da çılgın ateşin halkından mı kılınacak?”

Cüce tiz bir kahkaha atıyor:

“Var mı aralarında öylesi?”

Onüç’ün gözlerine ateş hücum ediyor cevap verirken:

“Ne demek lan var mı? Var tabii... Doğu onlarla dolu... Kadınlar, çocuklar...”

“Tamam canım, kızma hemen... Şöyle izah edeyim: Nakliyat falan yok, cehennemi direk burda inşa ediyolar, nasıl, zekice değil mi? Bi taşla iki kuş...”

Onüç gözlerini kısıp bakıyor cüceye:

“Ya cennet?”

“İnsan o hakkını kaybetti canım...”

“Nasıl olur? Ahde aykırı...”

Cüce bu laf üzerine çileden çıkıyor, bas bas bağırmaya başlıyor:

“Ulan avanaklar, ahid mi kalmış, düzen mi kalmış? Bi sikindirik hakikat kitabı yazdınız diye Yeryuvar’a nizam vereceğinizi mi sandınız? Binlercesi yazıldı da insan bana mısın demedi... Büyük A da çileden çıktı haliyle... Bu salaklar yüzünden olan bize oldu...”

Heyecanla atılıyor Onüç:

“Yoksa okudun mu bizim dörtlükleri?”

“Okudum...”

“Nasıl buldun?”

“Aslında idare eder, yalnız çok kısa... Kutsal hakikat sayısına ulaşmak için yüzonüç dörtlük daha lazım... O sayıda yazmadığınız için tesir etmezdi zaten... Tabi siz bunu nerden bileceksiniz? Ayrıca araya beşlikler karışmış ki, sebebini hiç anlamadım... Nasıl editörlük bu, hiç yakıştıramadım size...”

“Ben hepsini dört dört yazmıştım, bunlar bok etti,” diye karışıyorum lafa, sallandığım yerden.

Cüceyle Onüç hiçbir şey söylemeden, küçümseyerek bakıyorlar bana.

“Tamam lan, yeter, bırak sallanmayı,” diyor Onüç ve cüceye dönüp soruyor:

“Kutsal hakikat sayısı yüz elli üç mü yani?”

“Evet...”

“Neden?”

“Neden olmasın?”

Bu sorunun ardından kısa bir suskunluk oluyor

Otuzbeş, Çiçek. Yamukbeş. Güzel, yani kalan herkes toplanmış, Onüçle cüce arasındaki konuşmayı dinliyor.

Sessizliği bozan Otuzbeş oluyor. Cüceyi gösterip, “Bu bebe de kim?” diye soruyor Onüç’e.

Yanıt Onüç’ten değil, bebeden geliyor:

“N’aber Otuzbeş? Gala gecesinden beri çok zayıflamışsın... Nasıl uzun uzun

konuşmuştuk o gece. hatırlıyo musun?”

“Kimsin lan sen... Tanımıyorum ben seni...”

Cüce cebinden bir mendil çıkarıp alnındaki teri silerken Onüç’e dönüyor:

“Lagalugayı bırakalım, asıl mevzuya gelelim... Salak kardeşlerim, artık anlamışsınızdır heralde, hepimiz için ölüm kalım meselesi bu... Yeryuvar’ı kurtarıp yaşamak istiyosak, işbirliği yapıcaz... Bi yolunu bulup Büyük A’dan bağışlanmayı diliyecez, yakma burayı, bırak Yeryuvar’da kendi kendimize takılalım diyecez... Becerirsek arada şu pek sevdiğiniz garibanlar da yırtar...”

“Yırtaaaarrrrr...”

Onüç bize çıkışıyor:

“Kesin sesinizi... Hemen gaza gelmeyin bu adinin iki lafıyla...”

Kesiyoruz sesimizi.

Cüce devam ediyor:

“Sizsiniz adi... Her neyse, fifti fifti diyorum, fena mı? Doğu size Batı bana... Zaten Batı olmuş benim bi suretim... Kabul ederseniz belki komple kurtarınız buraları da, medeni olursunuz, yan yana, paşa paşa yaşar gideriz...”

Onüç sertçe giriyor araya:

“Ya Kutsalkent ne olacak?”

Cüce gülüyor:

“Ne önemi var Kutsalkent’in? Kendi dalganıza baksanıza siz...”

“Bakamayız... Hakikat taşı orda...”

“Bak yahu, halâ aynı nakarat... Ne olmuş taş ordaysa? Ulan taşı takan kim? Yahu yanıcaz diyorum, hakikat falan kalmadı diyorum, siz hâlâ taşın toprağın derdindesiniz...”

Onüç öfkeden kızarıyor, ama tutuyor kendini, sakın konuşuyor:

“Doğu’nun hakkını yine vermiyosun sen... Yalan söylüyorsun...”

Cüce çok rahat:

“Sanki ben vermemişim Doğu’nun hakkını... Sanki sizde hiç kabahat yok... Hem nerden belli yalan söylediğim?”

“Neden hemen Batı’yı istedin, ha? Bu kez Batı bizde kalsın. Doğuyu sen al bakalım...”

Cüce hakikaten sıkı pazarlıkçı:

“Oh be, bütün fiberkablolar, gökdelenler, metrolar sizde kalsın, ben sıcağın altında mayışıp şeker kamışı emeyim, nargile tüttüreyim, var mı öyle?”

Duruyorlar bir süre, birbirlerine bakıyorlar.

Cüce gözlüğünü çıkarıyor tekrar, camları silerken müşfik bir sesle devam ediyor:

“Gelin çıkarayım sizi dağlara, göstereyim âlemi, bakın görün nerleri alacağınızı... Bi görseniz, önümde secde edersiniz...”

Onüç cücenin üzerine yürümek için zor tutuyor kendini:

“Biz biliyoruz neyin ne olduğunu... Senden gelecek hayır Büyük A’dan gelsin lan...”

Cüce kayıtsız bir el hareketi yapıp, “Çok beklersiniz! Benden bu kadar... Ben diyeceğimi dedim, ama anlatamadım, ne haliniz varsa görün,” diyor ve gözlüğünü takıp gitmeye hazırlanıyor.

Onüç telaşla kesiyor önünü:

“Dur, her ihtimale karşı seni nerde bulacağımızı söyle, öyle git...”

Cüce tam ağzını açacakken, Onüç birden içler acısı bir çığlık atıyor ve cücenin üzerine atılıp kulağını yakalıyor. Yüzünü kulağa yapıştırıp, “Bu küpe, bu küpe,” diye sayıklamaya başlıyor.

Derken, salondaki herkesin burnu gürül gürül kanamaya başlıyor, hepimiz yere yığılıyoruz. Cüce, “Bırak beni, bırak,” diye bağırarak Onüç’ün elinden kurtulmaya çalışıyor.

Onüç bırakıyor cüceyi, bayılacak gibi iki yana sallanırken, “Tefail, sen ha?” diye fısıldıyor.

Cüce üstünü başını düzeltirken sırtıyor, “Benim ya,” diyor, “ne sandın?”

Onüç’ün ağzından uzun mu uzun bir “lööööööö” dökülüyor...

O uzun "lööö" esnasında cücelikten çıkıp gri ve kanatlı bir melek halinde zuhur eden, kısa ayağına da yedi santimlik bir protez takan Tefail, şimdi Onüç'ün odasında koltuğa kurulmuş, purosunu tüttürüp çayını karıştırıyor.

Odaya geçmeden önce bu burunlarımızdaki kanamayı bir el hareketiyle durduruyor, parmaklarından fışkıran mavi bir ışınla kavrulan sinemayı bir anda buz gibi yapıyor.

Serinlikle kendimizden geçmiştiz, yüzümüz gülüyor.

Onüç de purosunu yakmış, Tefail'in karşısında oturuyor.

Tefail çayını höpürdetip giriyor konuya:

"Ne yani, Devormanlar'da ağaç kovuğunda mı faaliyet gösterecektim? Büyük A ile ahdimizi hatırlasanıza... Ayrıca şaşırmayın canım o kadar, onca asır birlikte çalıştık..."

"Birlikte mi çalıştık?"

"Saftiriklerim benim... Aday takip ve Doğu tetkik işini sizin gibi yufka yüreklere verecek halleri yoktu heralde... O işi melekler yapıyo..."

"..."

"Siz benim sekreterimdiniz bi nevi... Sizin raporlarınız olmasa, insanların dörtte üçünü yoldan çıkarıp çıkarmadığının kaydı nasıl tutulacaktı? Siz bana sinirlendikçe, beni ayıpladıkça gülmemek için zor tutardım kendimi... Dediğim gibi, iyi iş çıkardınız... Tebrik ederim... Başka kimse o kadar sadık kalamazdı insanlara... Hakikatte bu kadar ısrar edemezdi... Hakikat adına sahtekârlığa bile kalkıştınız yahu... Adayları değiştirdiğinizi, yalan yanlış raporlar verdiğinizi bilmiyo muydum sanıyosunuz? Ama sesimi çıkarmadım, benim için mühim değildi artık..."

"Neden mühim değildi?"

"Sonunda dörtte üçü tutturmuştum da ondan, ama canım çıktı yani... Büyük oynamaya karar vermiştim ne zamandır... Zira Büyük A ile ahdimiz gereği, bir adayın iknası, yüz insana tekabül ediyodu... Ne kadar yerinde bi taktik izlediğimi de sonradan gördüm... Sürmeli tüccardan bu yana ekseriyetle yüzer yüzer attım çentikleri... Ve geriye kala kala iki yüz çentik kalmıştı... Önce Kibriye'deki herifi kafaladım, o da teşneydi zaten... Son yüzlüğü de şu ayı Numune'nin kardeşi sayesinde hallettim... Siz sahte rapor verince biraz telaşlandım, ama kuraldan noter melek çağırdım, çocuğun yakıp yıktığı yerleri gösterdim bir bir, zabıt tutturdum... Kanına girmek zor oldu çocuğun, ama başardım... Beni bile solladı kerata kötülükte..."

Korkudan sesimi çıkaramıyorum, ama bu kadarı da fazla artık:

"Hadi ordan... Benim kardeşim melek gibi çocuktu, karıncayı bile incitmezdi..."

Tefail tahammül edilmez kahkahalarından birini atıyor yine: "Ya ya, evet vaktiyle öyleydi rahmetli... Şu sizin yamuklardan beş numaraya Cile Kasabı kim diye bi sor bakalım... O teröristlerin seni neden vurmak istediğini bi düşün... Şansın yaver gitti de, badin sattı seni..."

Yamukbeş bana bakıyor, gözlerimi kaçırıyorum gözlerinden, başımı eğiyorum, damağım kaşınıyor. Tefail'in söylediklerine inanasım gelmiyor, ama inanıyorum, çünkü rüyasını görmüşüm, kardeşimin et yiyen kılıcını, kanla sarhoş okunu... Ve ben de savaşmışım, biliyorum neler olduğunu, biliyorum ve unutamıyorum...

Tefail de biliyor:

"Ulan Onüç, sizinki de ne palavraydı ama... Adayı vuracaklarını anladınız, kendinizi

siper ettiniz ha? Vay vay... Arkanızdan bi güldüm bi güldüm ki..."

Onüç, utançtan kıpkırmızı, soruyor:

"Peki bizi niye Yeryuvar'a gönderdin? Niye vücuda getirdin..."

"Dedim ya, size ihtiyacım kalmamıştı artık, ayağıma bağ olmaktan başka işe yaramazdınız..."

Tefail durup ayasını kaşıyor, devam ediyor

"Neyse, sorun şu ki, Büyük A ahdimize sadık kalmadı..."

Onüç zıplıyor sandalyesinde, bağılıyor:

"Ağzını topla... Büyük A ahde vefa eder, sözlerini daima tutar..."

Tefail hiç karşılık vermiyor, sadece bakıyor Onüç'e.

Onüç, başını sallayıp yerine oturuyor, "Kusura bakma, alışkanlık," diyor, mahcup.

"Alışkanlıklarınızı değiştirseniz iyi olur, müstakbel kebaplar," diyerek koltuğundan kalkıyor Tefail, Yamukbeş'in yanında oturan Güzel'e yaklaşıyor, yanağından bir makas alıp soruyor:

"Bu ne güzellik yahu, in misin cin misin, nesen sen böyle?"

O bunu söyler söylemez Yamukbeş yerinden fırlayıp Tefail'e sıkı bir kafa çıkarıyor.

Yere yuvarlanıyor Tefail, yuvarlanabilmesine çok şaşıyoruz.

Biz kalkıp Yamukbeş'i küle çevirmesini beklerken doğruluyor, gülümsüyor, konuşuyor:

"Xırbo olmasan ben sana yapacağımı bilirdim ya..."

Arka taraflardan, elinde hâla kitap tutan Sonyamuk'un sesi duyuluyor:

"Ne özelliği var ki Xırbo olmasının?"

Sektirmeden cevap veriyor Tefail:

"Yeryuvar'da bana hürmet eden iki-üç kavim vardır... Bu taşkafa da onların kardeşi..."

Sonyamuk yine soruyor:

"Peki neden üzerlerine dört taraftan bunca gazap saldın? Pestil gibi ezilmelerine niye göz yumdun?"

Tefail başını kaldırıp ısrarlı sorgucunun kim olduğunu anlamaya çalışıyor, gözleriyle etrafı aranıyor, Sonyamuk'u tespit edip Onüç'e dönüyor

"Kim bu meraklı serseri?"

"Sonyamuk deriz..."

"Şu boktan intikam kitabını yazan mı?"

"Ta kendisi..."

Tefail ağzının kenarından ince ince sızan kanı elinin tersiyle temizlerken ikinci kez yanıtlıyor Sonyamuk'u:

"Bana hürmet eden kardeşlerini kendi elleriyle kesti bunlar... Ayrıca dağda ovada sıkışıp kalmış, dört taraftan kuşatılmış bi kavme ben ne yapayım? Benim de kudretimin sınırı var..."

Duruyor, Sonyamuk'a diyor gözlerini, ciddi bir ifade takınıyor:

"Siz yazar takımı her şeyi bildiğinizi zannedersiniz de bi bok bilmezsiniz... Neyse, madem o kadar meraklısın, kalan yüzonüç dörtlüğü yazma görevini sana veriyorum... Ama dikkat et, hepsi dörtlük olsun, beşlikler altılıklar girmesin araya... Aynca laf salatası da yapma, otur, hakikatten ne anladığını yaz adam gibi... Bi de mümkün mertebe gerçek isimlerden uzak dur, zira Büyük A'nın gücüne gider..."

Sonyamuk ukalas  itiraz ediyor hemen:

“Ama gerçek isim kullanmadan yazılmaz ki, çok zor olur... Nasıl yap az?”

Tefail hiç kızmıyor, sakın sakın yanıtlıyor:

“Zor mor, yazacaksın... Hem merak etme, eğer adam gibi bi hakikat kitabı yazarsan, senin uydurdukların eski isimlerin yerini alır, gerçek birer isim olurlar...”

Sonyamuk bunu duyar duymaz bırakıyor elindeki kitabı, hevesle kapıyor kalemi k ağıdı ve yalan se ilmi li imin dolan kalesindeki son burç da düşüyor böylece.

*

Tefail, “İstihare uykusuna yatıyorum ben, ejderha ruhlarıyla konu mam lazım. Yeryuvarı kurtarmanın, Büyük A’ya yakarmanın yolunu bilse bilse onlar bilir,” diyerek Onüç’ n masasına uzanmı .

Onüç, bir köşede umutsuzlukla ba ını sallıyor.

Derken fırlıyor yerinden, “Hanginiz sattı lan kendini, ha söyleyin, hanginiz Ba  al’a teslim oldu,” diye ba ırarak üzerimize yürümeye başlıyor.

Yamuksekiz giriyor araya, durduruyor Onüç’ , “Kendine gel,” diyor, “yamu uz biz, dörtte birdeniz...”

Sakinle iyor Onüç, bitkin,   k yor sandalyeye.

Ben k sm   m, Sonyamuk’un heyecanını görünce da lanmı  içim. Ne bilir ki bu serseri savaşı, acıyı ve hakikati. Uzakla ıyorum oradan, bir özür dileme fırsatı kollayarak Yamukbe ’in peşinde dolanmaya koyuluyorum.

Ortalık serinleyince yamuklar canlanmı , eline süpürgeyi bezi paspası kapan temizliğe girmiş, bir ak  aalte yine pırıl pırıl yapıyorlar sinemayla istasyonu.

Otuzbeş’i görüyorum   ek’le birlikte. Birbirlerine sokulmu lar, öylece olan biteni seyrediyorlar. Öyle   ık, öyle de kederli bir halleri var ki oturup a lamak istiyorum, tutuyorum kendimi.

Yamukbe  sonunda bıkıyor takibimden, dönüyor bana, “Tamam birader,” diyor. “Tamam, oldu bitti geçti, uzatma artık.”

“Kabul ettin mi  zr m ?” diye soruyorum.

Bir süre buz gibi bakıyor yüzüme, “Kabul ettim,” diyor “Tamam, azad ediyorum seni.”

Ardından Güzel de en güzel g l   yle parmak uçlarında yükselip yana ıma ılık bir öpücük konduruyor, dayanamıyorum artık, ba lıyorum a lamaya. Sevgilim geliyor yanıma, siliyor g zya larımı, sarılıyor bana, susuyorum.

Ve uyanıyor Tefail, kanatlarını gerip esniyor, gözlerini ovu turup bir puro yakıyor, toplantı köşesine  a ırıyor herkesi, uykusunun neticesini bildirmeye koyuluyor:

“Evet, nerde kalmı tık... Tamam... Stratejimiz hazır. Sonyamuk yazıyo mu hakikat d rtl klerini?”

“Yazıyo   ...”

“ ok ba ırmayın, uyku sersemiyim hâlâ, a ılamadım... Neyse, ilk adım hakikat dörtlükleri, ikinci olarak bize onları Yeryuvar’a da ıtacak neferler lazım...”

“Biz da ıtırız Tefail...”

“Olmaz Numune... Kolay iş değil bu... Dağıtımcıların ölmüş olmaları, ama arafta kalmış olmaları lazım, ölümlerine sebep olan ihtilafın çözülmesini bekliyo olmaları lazım...”

“ ”

• • •

“Onüç, siz tanırırsınız öylelerini, bilirsiniz araf acısını, ne de olsa yerle gök arasında biçareydiniz siz de...”

“Benim aklıma Netamiye’nin doğusunda ölenler geliyo Tefail... Onları çağıralım derim...”

“Güzeeeell... Bu iş tamam... Üçüncü adım olarak da bize bi aracı gerek...”

“Aracı mı? Niye ki?”

“Yeryuvar’ın esirgenmesi ve bize devredilmesi için Büyük A’ya o yalvaracak, derdimizi anlatacak...”

“Ben göreve talibim!”

“Ben de talibim...”

“Vay vay, kahramandan geçilmıyo ortalık... Ama Numune de olmaz, Yamukbeş de... Başka biri gerek...”

“Nasıl biri?”

“Nasiiiiiii...”

“Öyle biri olmalı ki, onu gören anında hüngür hüngür ağlamaya başlamalı, ağlamaktan mecalsiz kalmalı... Varlığıyla öyle bi ıstırap sebebi olmalı ki, ona tek bi teskin sözü söylenememeli... Varlığı kalan herkes için bi utanç vesikası, bi unutma arzusu, bi umutsuzluk kuyusu olmalı...”

“Etrafımız onlarla dolu Tefail. Yamukları görmüyo musun, bak bak ağla .”

“Sizin şu bilmişliğiniz yok mu... Ulan Onuç, ben görmüyo muyum sanki... Doğru, sizin gibi yufka yürekleri ağlatmaktan gebertir bunlar... Ama Büyük A karşımızdaki, kaçın kurası, öyle kolay ağlar mı sanıyorsunuz?”

“E ne yapıcaz o zaman Tefail?”

“Ben birini biliyorum ama...”

“Ama?”

“Gelirse kan çıkar burda...”

*

O “biriyle” aynı gece randevulaşıyorTefail. Ertesi sabah beş-altı yamuk, aracıyı almak üzere, şimdi hükümet konağına çevrilmiş olan kerhaneye gönderiliyor.

Aracıyı güç bela çıkarabiliyorlar tünelden, zira yalnız değil, ona bir tekerlekli sandalye eşlik ediyor. Zaten kala kala gövdesi ve kafası kalmış, ne kolu var ne bacağı.

Ve tünelden çıkar çıkmaz, yeri göğü inleterek bağırmaya başlıyor:

“Lan Numune, gel lan buraya... Saklanma lan, burda olduğunu biliyorum lan şerefsiz...”

Bizim birlikten Bahtıyok'un sesini hemen tanıyorum, sevinçle doluyor içim, koşup gidiyorum eski silah arkadaşımın yanına, hasretle kucaklamaya...

Ama Bahtıyok itiyor beni, tükürüyor suratıma ve başlıyor soluksuz haykırmaya:

“Lan vatan haini Numune, lan senin yüzünden lan, siz ortadan kaybolunca komutan gidin bakın dedi lan, gittik baktık lan, bakarken mayına bastık lan, kolu bacağı komple siktimmizin dağında bıraktık lan, siz kaçarken biz bu vatan için savaştık lan, ama herkes bizi unuttu lan,

sadaka gibi maaş bağladılar lan, lan bağlayanakadar da anamı bellediler lan, üç kuruş para için anırttılar lan, yiyeyi mi şimdi seni lan, götüne koyayı mı lan, lan gel lan, tut lan, kolsuz otuzbir bile çekilmiyo lan, tut lan, ağzına al lan, ver kolumu bacağımı lan, beni heba ettiler lan...”

Gözyaşlarından Bahtıyok’u göremiyorum, çöküyorum dizlerimin üzerine, ölmek istiyorum, göçmek istiyorum, kaybolmak, buharlaşmak, unutmak istiyorum...

Yalnız değilim, bir ağlama korosu var şimdi sinemada.

Herkes, bütün yamuklar, Onüç, Sonyamuk, Güzel, hatta Tefail, hıçkıra hıçkıra ağlıyorlar.

Velhasıl, doya doya ağlıyoruz cümleten.

Neden sonra Tefail gözyaşlarını silip içini çekiyor ve son talimatı veriyor:

“Aracımız geldi, araftakileri çağırabiliriz artık...”

Onüç başını yukarı kaldırıyor, “Hadi gelin,” diyor usulca, “çok özledik sizi.”

O böyle der demez, yukarıdan aşağı çift çift ruhlar inmeye başlıyor.

Palaskalı her Netam’ın yanında, poşulu bir Xırbo var. Onüç çenesini sıvazlayıp soruyor:

“Niye çift çift iniyo yahu bunlar?”

Tefail yanıtlıyor:

“Onlar kardeşirler, ayrılmazlar...”

Bu kez Sonyamuk salağı, kalemini dişleyerek soruyor:

“Ya ayrılırlarsa?”

Tefail bir puro yakıp kederle gülüyor. “Olsun,” diyor, “yine de kardeşirler.”

BAB 00
TERHİS

...

güllerin bedeninden dikenlerini teker teker koparırsan
dikenleri kopardığın yerler teker teker kanar

...

TURGUT UYAR